

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია
„უსთავილის სახელობის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი“

რუსთველოლოგიური ძიებანი. 1.

ვეფხისტყაოსნის ხელნაწერთა ვარიანტები

ნაკვეთი მეორე

გამოსაცემად მოამზადა
ლიანა კეკელიძემ

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის გამომცემლობა

თბილისი

1961

ამ ნაკვეთში შესული ნაკრები მასალები
პირველ ამონაწერებთან შეადარეს
რ. ბარამიძემ, რ. მიჰინოშვილმა და ლ. ძოწენიძემ

რედაქტორი ალ. ბარამიძე

ხელნაწერთა სამუზეუმო ფონდები

- A საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ხელნაწერთა ინსტიტუტის ყოფ. საეკლესიო მუზეუმის ფონდი.
- S იმავე ინსტიტუტის ყოფ. წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების ფონდი.
- H იმავე ინსტიტუტის ყოფ. საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების ფონდი.
- Q იმავე ინსტიტუტის ახალი ფონდი.
- K ქუთაისის ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მუზეუმის ხელნაწერი.
- C საქართველოს სახელმწიფო ლიტერატურული მუზეუმის ხელნაწერი.
- D იმავე მუზეუმის მეორე ხელნაწერი.
- M ლენინგრადის აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტის ხელნაწერი.
- W ოქსფორდის, ბოდლის ბიბლიოთეკაში, უორდროპის კოლექციაში, დაცული ხელნაწერი.
- P პარიზის ნაციონალური ბიბლიოთეკის ხელნაწერი.
- B ვ. ასლანიშვილის კუთვნილი ხელნაწერი.
- E ი. გრიშაშვილის ბიბლიოთეკაში დაცული ხელნაწერი.
- F ვეფხისტყაოსნის ვახტანგისეული გამოცემა.

ვეფხისტყაოსნის ხელნაწერთა ლიტერები

A — H 757	A' — K 383
B — H 54	B' — H 964/ა
C — H 2074	C' — S 1675/ა
D — Q 1082	D' — H 1839
E — H 599	E' — Q 483
F — S 2829	F' — S 4527
G — S 4988	G' — Q 796
H — H 2610	H' — S 1727
I — Q 261	I' — H 412
J — H 461	J' — H 783
K — S 4499	K' — G 2315
L — A 363	L' — ვ. ასლანიშვილის ხელნაწერი
M — Q 779	M' — A 1123
N — S 3077	N' — H 66
O — K 205	O' — Q 799
P — S 1418	P' — S 2525
Q — K 215	Q' — C 10768/191
R — Q 930	R' — D 12904/190
S — H 3249	S' — M 48
T — W 17	T' — H 248
U — S 5006	U' — A 654
V — H 3061	V' — ი. გრიშაშვილის ხელნაწერი
X — P 10	X' — S 5207
Y — H 740	Y' — ვახტანგ VI-ის 1712 წ. გამოცემა-
Z — W 27	

დათქმული ნიშნები

- მრავალწერტილი ვარიანტში ნიშნავს: ხელნაწერში აღნიშნული ადგილი მოხეულია ან არ იკითხება.
- rep. სიტყვა განმეორებულია, მაგ. მინდორი rep. C, ნიშნავს: C ხელნაწერში წერია: მინდორი მინდორი.
- ხელნაწერს აკლია, მაგ. ცილობა — T, ნიშნავს: „ცილობა“ არ არის T ხელნაწერში.
- ~ სიტყვები გადაადგილებულია, მაგ. ძალი მომეც ~ O, ნიშნავს: O ხელნაწერში „ძალი მომეც“-ის ნაცვლად წერია: მომეც ძალი.
- + ტექსტს ემატება, მაგ. ყოველთა + მითვე G, ნიშნავს: ძირითადი ტექსტის „ყოველთა“-ს G ხელნაწერი უმატებს „მითვე“.
-] ნაცვლად, მაგ. მეფისა] დიდისა JR', ნიშნავს: JR' ხელნაწერებში „მეფისა“ ნაცვლად ანუ მაგიერ წერია: დიდისა.

ტარიელისაგან ხატაეთს წასვლა დასაჭირაჲად,
მათი დიდი ომი

+ ამბავი CFZ; ტარიელისი C, ტარიელისა FZ; ხატავეთს Z; წასულისა CFZ, წასლვა X; დასაჭირაჲად + და X, — Y, მათი დიდი ომი] და საომრად BMD'E', საომრად X.

558 (420)

„დილასა შევჯე, უბრძანე: «ჰკარით ბუკსა და ნობასა!»
სრულთა სპათასა ვერ გითხრობ არ შესდომილად მზობასა.
ლომმან მივმართე ხატაეთს, ვერვინ მიზრახავს სრდლობასა.
უგზოსა ვლიდეს ლაშქარნი, არ გაივლიდეს გზობასა.

ა. დილას BI; შევჯე T; უბრძანე BUVF'L'; ნობასა] ნობათსა. F'L'Q', მზობასა G'.

ბ. სრულად CFIJTZ, სრულათ L, სრულთ X; სპათას] სპათაცა CJL'IR', სპართასა I, სპანთასა L'; გითხრობ] გიხმობ I; შესხდომისა B, შესხდომასა CFKLOG', შესასხდომლად DH IUVYA'D'E'Y', შესახდომლად X, შეჯდომასა Z, შესასხდომლად R', შესხდომლად T'; არ შესხდომილად მზობასა] სისწრაფით (სისწრაფე. T) არ უმზობასა GJT'F'L'Q'.

გ. ლომან DY'; ხატავეთს CJLUVZR'Y', ხატაველს D; მიძრახავს DGHIJUVXZD'FG'L'Q'R', მზრახავს D'; ხრდლობასა] მხდლობასა FF'L'Q'R', მხრდლობასა GHKOG'Y', ხდლობასა J, ზრდლობასა D', ხრდლობასა E', მხდლობასა T'.

დ. უგზოთა HUVZR', უგზოდ T', უგზოდა Y'; ვლიდენ FIKOUV XG'; ლაშქარი R' არ] ვერ GKOTF'G'L'Q'R', ვერვინ J; გაივლიდეს]

გაივლიდენ FIKOUXG', ეტყოდეს GTF'L'R'; იტყოდეს J; არ
ლაშქარნი, უგზოსა ვლიდეს გზობასა L.

559

„მათ ლაშქართა სიმრავლითა მთა და ბარი ადუღდების:
სავაზიროდ შეიჯარნეს, მოცინარედ ეუბნების:
«ჩვენ ნუ ვიტყვიით სიტყვას მკვასსა, შემოქმედსა ეწიენების,
ბარი კლდედ და კლდე მინდორად მისინს თქმითა შეიქნების».

ა. ლაშქართა D'; მთა| მთ B.

ბ. მისი E'; თქუმიითა A; შეიქმნების D'.

560 (421)

დავაგდე ზღვარი ჰინდოთა, მევლო ჰაშტაი სანია;
რამაზის კაცი მემთსვია, სატაეთს ზედა სანია,
მან მითხრა მოციქულობა, გულისა მოსაფსანია:
«ჩვენთა მგელთაცა დასქამენ, თქვენნი, ინდოთა თსანია».

ა. დავაგდეთ IT; მზღვარი DEFGHIJKLOTZG'L'Q'R'T'Y';
ჰინდოთა] არაბთა T', ინდოთა BDEFGHIJKOTUVYZG'L'Q'R'
T'Y' გვევლო GTL'Q', გამველო J; ჰაშტა J, ჰაშტი X.

ბ. ხატაელთ H; ხატავეთს L, ხატაელ T'; ზედან X; ხატაელთს
ზედა] ხატაველზედა D, ხატაელზედა EY', ვინ ხატაელთის FYTR', ვინ
ხატაელთა GJL'Q', ვინ ხატაელზე KOG', ხატაელზედა UV, ვინ
ხატაელზედ Y, ვინ ხატავეთის Z; ხანია] სანია AMD, სახია E.

გ. მან მითხრა მოციქულობა] მოციქულობა (მამართა GJL'Q'R'L')
მომართა Q'R'L'; მათ მითხრეს Z; მოციქულია I; გულის B.

დ. მგელთათა Z; ჩვენთაცა მგელთა დასქამენ T'; დსქამენ
Y'; თქვენნი] ჰინდონო IL, ინდონო JKOTZG'L'Q', თქვენი
DEFHUVXE'R'T'; ინდოთა] თქვენი IJKLOTZG'L'Q' ჰინდოთა
CVA'T'.

561 (422)

“მე შემამძღვნეს რამაზისგან ძღვნად სასურკლდე საშინელი
«გითხრობს, გკადრებს, — ნუ ამოგვწვევტ, არის შენგან
არ-საქნელი,

ზენაარი გამოგვიღე, მით გვაბია ეელსა წნელი,
მაურეებლად მოგახსენნეთ თავნი, შვილნი, საქონელი.

ა. შემომძღვნეს BDEZ, შემამზღვნეს KOA'G'; მე შემამძღვნეს | შემომძღვნა IJT, შემამძღვნა R'; რამახისგნ X, რამახისაგან G', რამასგან Q'; აღენაღი მე JTR'.

ბ. გითხრობს| მითხრეს DFHUVY, ეთქვა GJKOTF'G'L'Q'R', მითხრა Z; კადრებთ GJT, გკადრებთ HFL', კადრებს YA', მკადრებთ Q'L', გკადრებ R'; ამოგვწყვედ EY, ამოგვწყვეთ ITR', ამოგწყვეტს KOG', ამოგწყვეტ XL'Y', ამოგწყვედ A', ამოგვქსწყვეტ T'; არის შენგან ~ F; შენგან| თქვენგან GJTF'L'Q', შენგნ X; არსაქმნელი LT'

გ. ზენარბ I, ზენაარიCJ: გამოგვიღე| გამოგვართვი IKOTG'R'; გამოგვართვით J, გამოგვიღეთ UV; მით გვაბია| ჩვენ მოგვიბამს JKOTG'R'; წნელელი T'.

დ. მსურეებლად| მოურბეველად DEFGHIJKLOTUVXYZA'F' G'Q'R'T'Y', მოურბევენად L'; მოგახსენნეთ| მაგართმიღეთ F, მოგახსენნეთ GHIJKOTZF'G'L'Q', მოგახსენნებთ X, მოგახსენნეთ E'; თავი GHIJKOTF'L'Q'G'L'; შვილი GHIJKOTF'G'L'Q'; საქონელნი Z.

562 (423)

«რაცა შეგცოდეთ, შეგვინდევ, თვით ჩვენვე შეგვინანია;
თუ ღმრთულებ შეგვიწყალებდეთ, აქა ნუ მოვლენ სპანია;
ქვეყანა ჩვენი არ ახწყედეს, რისხვით არ დაგტყდენ ცანია;
შენ მოცდეთ ცისე-ქალაქი, მოგვევენ ცოტანი უმანია».

ა. რაც X; მეგვოდეთა C, შეგვსოდეთ T'; შეგვინდე EY', შეგვინდეთ FR'T', შეგვიდეგ G'; ჩვენცა F; შეგვინარია L'.

ბ. ღთულებბ GL; ღრთითა DEHUVZT'Y', ღვთიულად I, ღმრთულად J, მღრთულად KO'G, ღთულებ MTYD', ღვთულებ E', ღვთულად F'L'Q', ღმერთებბ R'; შეგვიწყალებდე GF'L'Q', შეგვიწყალებდენ T, შეგვიწყულებდეთ X; მოვა G'F'L'Q'.

გ. არ ახწყედეს ქვეყანა ჩვენი T'; დაგტყდენ BCFYA'D'E', დაგტყდეს DEGHKLOTUVZF'G'Q'R'Y', დაგტყდეს J, დაგტყვდენ M, დაგტყთენ ცნი X, დაგტყბდეს L', დაგტყდეს T'.

დ. შენ| თქვენ GJKOTF'G'L'Q', ჩვენ Z; მოგცენ E'; ქალაქნი E'R'; მოგყენენ DETUVZT'Y', მოგყვეს FGHF'L'Q'R', მოგყენენ L, მოგყვევენ MG'; ცოტაი DGHIJLTVUVZF'L'Q'R'.

„გვერდსა დავისხენ ვაზირნი, ვიუბნეთ, გავიზრასენით;
 მითსრეს, თუ: «სარო უმაწვილი, ბრძენი მით [ც]კადრებთ,
 გლას, ენით:

არიან ერთობ მუსთალნი,—ჩვენ ერთსელ კვლავცა
 ვნასენით,—
 არამცა მოგკლეს ღალატად, არამცა ვივაგლასენით!

ა. გვერცა DEF²GHJKOTVYZF'G'L'Q'Y', გვერთსა I; დავისხი
 GXF'L'Q', დავისხნე I, დავისხით J, დავისხინ R'; ვეზირნი DEG
 HJOTUVF'G'L'Q'T'Y'; ვიუბენ R'; გავიზრასენით|გავიზარენით CIL,
 გავეზრასენით F', გავეზრასვენით Z, განვიზრასენით T'.

ბ. უმაწული ABM, უმარწვილი IZ; ბრძენი|ბრძენნი BCDE
 IJLTUVXZD'F'L'Q'R'T'Y', ბეონი F: კადრებთ AGJTY, მკადრებთ
 L', გჰკადრებთ T'; ენით — X.

გ. ერთობ| მეტად DEFHJKOTUVYZA'F'G'L'Q'R'T'Y';
 მუსთალი E'; კვლავცა| კიდევ JT, კვლაცა DEFUIVYZA'T'.

დ. მოგკლან DEF²GHJKOUVF'G'L'Q'R'T'Y'; ღალატით R';
 არამცა| და მერმე GJTF'L'Q'R'; ვიაგლასენით F'L'.

564 (425)

«ჩვენ ამას ვარჩევთ, წასვიდე კარგითა მართ მამაცითა,
 ლაშქარნი ასლოს გვეკიდნენ, სცნობდენ ამბავსა კაცითა;
 გულ-მართლად იევენენ, მიენდევე, აფიცე ღმრთითა და ცითა,
 არ დაგმორჩილდენ, შეჰრისხდით რისხვითა კვლა და
 კვლაცითა».

ა. წახვიდეთ DEF²GHJKOTYA'G'R', წავიდეთ EUVZF'L'Q'
 T'Y'; კარგისა GHF'L'Q', კარგად J, კარგით Z; მართ| მითა J,
 მით T.

ბ. ლაშქარნი D'; ახლო IYA'; გვეკიდნენ CEGKLOG'R'Y',
 გვეკიდნეს FJ, მეკიდნენ I, გვეკიდენ YA', გვეკიდენ E'; სცნობდე
 CL, სცნობდენ G, სცნობდეს X, სპნობდენ F'L', სცნობდნენ G',
 ჰსცნობდნენ R', ჰსცნობდენ T'; სცნობდენ ამბავსა ~ JTZ; ამბავთა
 UV, აბვისა X, ანბავსა Q'.

გ. გული X; მართლა Y; იყენეს F; მიენდე ER'Y', მენდევ. Q'; იფიცე Q'; ცითა და ღვითა F'L'Q'; ღმითა B, შ'ღითა KOZ, ღითა MTG'Y', ღვითა D'E'T'; აფიცე ღმრითა და ცითა] სცნობდენ ანბავსა კაცითა X.

დ. დაგმორჩილდეს Z, დამოგრჩილდენ G', დაგმორჩილდენ L'R'; შერისხდი BDEFGHIJKOTUVYZA'E'F'G'L'Q'Y', შეპრისხდი CL, შერისხდით XD', შერისხენ R'T'; რისხვითა] რისხვითა J; კვლავ CDEGHF'L'Q'Y', კვალად J; კვალავცითა GJ'FL'Q'.

565 (426)

„მეკეთა ესე თათბირი, ვაზირთა ნავაზირები;
შეგსთვალე: «რამაზ მეფეო, ვცან შენი დანაპირები;
სიკვდილსა გიჯობს სიცოცხლე, დაგვიდგამს ვერ ქვითკირები;
ლაშქართა დავჰური, ცოტათა წამოვალ, შენ კერძ გირები».

ა. მეკეთა] მეტია A', მეკვეთა F'L'; ვეზირთა DEGHJUF'L'Q' R'T'Y'; ნავეზირები GHJTF'L'R'.

ბ. შევთვალე UVF'L'Q'R', შევქსთვალე T'; ვსცან DEFGHI JKLOTYZA'D'E'Q'R'Y', ვსცნ G', ვქსცანი T'; შენი — T'.

გ. სიცოცხლე გიჯობს სიკვდილსა Z; გვიჯობს F'L'Q'; დაგვიდგამს CA', დაგვიდამს X, დაგვიდგნობს R'; ვერც X; ქვითკირები EFGHIJKLOT'ZF'G'L'Q'Y'

დ. ლაშქარსა GF'L'Q', ლაშართა L, ლაშკართა D'; დავერი EDE'F'L'Q'; ცოტათი Z; ცოტათა წამოვალ ~ FHJTYA'; წამოვალ ცოტადრე G'JF'L'Q', წამოვალ ცოტად I, წამოვალ ცოტა ყმით R; შენ კერძი ძენ კენ GF'L'Q'.

566 (427)

„მათ ლაშქართაგან სამასნი კარგნი მოემენი, ქველანი
თანა წამომეყვეს, წაცაველ, დავჰუარენ სჰანი ეველანი
დავჰედრე: «სადა მე მევლოს, ვლენით იგივე ველანი,
ასლოს მომდეგდით, მიძველეთ, გისმობ, თუ მინდეს
შველანი».

ა. მათ] ჩემ R'; ლაშქართაგან D'; სამასნი] სამასი DEFGHIJKOTUVZF'G'L'Q'R'Y'; კარგი GHIJZD'E'F'L'Q'; ქვენანი U.

ბ. წამამეყვეს DUVXY', წამამეყვა GH, წამამეყენეს I, წამამეყენენ JR', წამომეყენენ KO, წამომეყენეს T, წამომეყვა F'L'Q', წამომეყენენ

მპყვნეს G'; წაცველ E, წაცავერ G, წავედით J'TZ, წამოველ F'L';
დაყარენ E, დაეყარე FGH, დაეყარნე KO, დაყარე F'L'Q',
დაეყარნე G'; დაეყარენ სპანი ყველანი არ მეკეცხრობის მოქმე-
ლანი J, მოქველანი T.

გ. დავედრე BCD'FIMTUVXYZA'D'E'F'L', უბრძანე R'; სადა|
რადა E'; მევლენე YA'; ვლენით| ვლევით DUV, ვკლენით T';
ოგოვე| გოვე L; ვლენით გოვე| თქვენცა ვლეთ იგი GHKOF'G'
L'Q'; დავედრე ფიცხლავ სადა მე მევლოს თქვენ მოათ ქველანი
J, დავედრე ფიცხლა სადა მე მევლოს თქვენც მოაფქველანი T.

დ. მამდედით DEFH'KUVL'Q'R'Y', გამდევედით G, მამდი-
ვეთ J, მამდედეთ OG', მომდივეთ T; მიჰველეთ| მიძველდით
DFGH'IKOUVZF'G'L'Q', იფრთხილეთ J'T; გიხმობთ U, მიხმო J,
გიხმობ — R'; მიხდა FGH'F'L'Q', მიხდით JUV, მიხდეთ TYA',
მიხდეს + თქვენი R'; შველანი| ყველანი J'ITUVYA';

567 (428)

„სამ დღე ვიარე, მემოსვია სხვა კაცი მისვე სანხსა.
კვლავ ეძღვნა უცხო მრავალი შესამოსელი ტანისა,
ებრძანა: «მწადსო სიასლე შენ ლალისა და ჯანისა,
რა შეგეყარო, მაშინ სცნა კვლავ ძღვნობა ამისთანისა».

ა. ვიარეთ E'; მემთხვივა BME', მემთხია I; სხვა კაცი მე-
მთხვივა J.

ბ. კვლა BFIYA'T'; ეძღვენა G'; უცხო| ტურდა J'TR'; შესა-
მოსენი F'L'.

გ. ებრძანა UVF'L'; ლალისა| ლალისა B.

დ. შეგეყარო D'; მაშინ სცნა| მაშინცა G'; ჰსცნა R'T'; კვლა
BFGLYA', შენ EY'; ძღვნობა BCDEGH'IKLOUVXYZF'G'L'Q'Y'.

568 (429)

„კვლაცა ეთქვა: «მართალია აზომ ჩემი მონახსენი,
მე თვით წინა მოგეგებვი, მესწრაფების ნახვა შენი».
მოვახსენე: «დია, ღმერთო, ბრძანება ვქენ მეცა თქვენი,
ტკბილად ვნახეთ ერთმანერთი, ვიყვნეთ ვითა მამა-მენი».

ა. კვლავცა BGHJKOT'G'L'Q'; ეთქვა F'L'; აზომ| ყოვლი
J'TR', ეზომ CDEGH'IKLOUVZE'F'G'L'Q'T'Y'; ჩვენი YA'.

ბ. მოგეგები DEILUVZY', მოგეგებლვი X; შენი] თქვენი JT.

გ. მოვასენე D, მოახსენე EA'T'Y', შვესთვალე თუ JTZ, მოგახსენე L'; ბძანება DUVF'L'Y', ბრძნება X; ვჰქნა DJZY', ვთქვა E, ვქნა FGHKOUVF'G'L'Q', ვჰქმნა R', ვქმნა T'; ბრძანება რადგან შენი J'T.

დ. ტებილათ Z; ვნახეთ ED', ვნახოთ FGHJLTF'L'Q', ვნახენ E', ვჰნახეთ T'; ერთმანერთნი U, ერთმანეთი G'L'.

169 (430)

„შენით წასრული ჩამოვჰსე ტვერისა რასმე კიდესა;
კვლავ მოციქულნი მოვიდეს, სალამად არ დამრიდესა;
წინა ტურფათა ტაიჭათა ძღვნად ჩემთვის მოზიდვიდესა;
„შენსა ნახვასა მეფენი, — თქვეს, — მართლად ინატრიდესა“.

ა. შენით rep. T'; წასული BDGHIJKOTUVXZF'G'L'Q' R'Y', წასრულნი C, წარსრული T'; ჩამოვხე BEGHKMOXYA' D'E'F'G'L'Q'T'Y', გარდავხე FJTR', გარდავჰხე Z; რასმე] სასმე G'.

ბ. კელა CEFILYA'T'; მოციქული EFGHF'L'Q'; მოვიდა EGHF'L'Q', მოვიდნეს J; სალამად] მას ლამე FJTY, სალამი GHF'L'Q', მას ლამეს R'; დარიდესა G'.

გ. წინათ E, წინ JT; ტურფათა] ტურფასა GF'L', არაბულთა. JT; ტაიჭსა F'L'Q'; ძღვნი X; ჩემთვის C, ჩემკე E, ჩემწინ R'; მოზიდვიდესა] წამოზიდესა GF'L'Q', მოგზავნიდესა KOG', მოაზმიდესა T'.

დ. შენსა] თქვენსა EFZ; მეფენი თქვენსა ნახვასა JT; მართლა GF'L'Q'.

570

„კვლავ ეცნა მოციქულთა მოსლვა, წინა გაუგება;
გარდაჰხდეს და თაყვანი-სცეს, სხვაგნით სხვათა ჰკადრეს
ქება:

„კაცმან ვითმცა შეგიძალოს, რაცა გინდეს თქვენი ნება,
რად გვიწერებით შეუცოდრად, ეგე საქმე ვით ეგება?“

ა. კვლავცა GHL'Q'; ეცნათ GF'L'Q'; მოსვლა BDGHLE'F'L', მოსვლვა X; გაუგება] გაება D.

ბ. გარდახდეს BDGHLD'F'L'Q'; თაყვანის მსცეს X, თაყვანისსცეს Q'; სხვაგნი E'; სხვასა E'; კადრეს F'L'Q'.

გ. ვითამც GF'L'; მოგიშალოს HL; გინდა DGHLEF'T'L'Q';
თქვენი] შენი L.

დ. გვიწყრები F'L'; შეუტოდრათ D, შეუტოდლად HF'T'L'Q',
შეუტოდვრად E'.

571

„გაგვესარდეს ესე თქმანი, ვისარეთ და ვინადირეთ,
ქორითა და ავასითა უცხო სულნი დავიჭირეთ;
მსეცნი მოვსრენ მასვილითა, ჩვენნი მბრძოლნი ავატირეთ,
ვლადობდით და ვთამაშობდით, სწრაფად მისლვა დავაპირეთ.

ა. გაგვეხარნეს CDGHLD'F'T'L'Q'; ვიხარეთ] ვიარეთ L,
ვილხინე I'.

ბ. ავზითა D'; სული DGD'F'T'L'Q'.

გ. მცენი C; მოსრნეს B, მოვსრნეთ E', მოვსრნე I', მოვსენე
L'; ჩენი GHE'F'T'L'Q'; მბრძოლი GF'Q', ბრძოლი L'.

დ. ესთამაშობდით L; სწრაფათ I'; მისვლა RDGHLD'E'L'Q'.

572 (431)

„მითსრეს: «მეფე მოგახსენებს, მეცა შენ კერძ ვიარები.
სასლით ჩემით წამოსრული სვალე ადრე შეგეყრები».
მოციქელნი დავაუენენ, სარგა დავდგი, არ მსირები,
მეტად ამოდ უაღერსე, ერთგან დაწვეს ვით მაყრები.

ა. მოგახსენებს] მოგეგებვის DGHJTF'F'L'Q', მოგეგების UVR';
მემცა GH; შენკენ GJF'L'Q', შენკე I'; შენ] ჩვენ R'; ვიარები L,
იარები R'.

ბ. სახლთა X; წამოსული GHIJTXF'F'L'Q', წამოსრულვარ
L, მოგახსენებ R'; შეგყრები D.

გ. მოციქული EFGHJF'L'Q'; დავაყენე EFGHJF'L'Q', დავა-
ყენე KOG'I'; ხარგი IJT; დავსდგი R', დავსდგი T'; მზირე[ნი]
მზარები D, მზრები EGHJKO'TUVF'G'I'L'Q'R'; არ—X.

დ. ჰამოდ C; უაღერსეს CL; ერდგან DJTA'Y', ერთად GH
D'L', ერთათ F'; დაწვენეს CDEIUVI'R'T'Y', დაწვენენ GHKLOD'
F'G'L'Q', დავწვენეთ J.

„კარგი საქმე კაცსა ზედა აზომ თურე არ წასდების:
ერთი კაცი უკემორესწყდა, მოდგა, მალვით მეუბნების:
„დიდი მაცო თქვენი ვალი, ჩემგან მნელად გარდისდების,
ბაწირვა და დავიწყება ჩემგან შენი არ იქნების.

ა. კაცთა J; ზედან HIKOUVF'L'; კაცსა ზედან კარგი საქმე
Z: ეზომ EHKOG', ეგზომ GJITZF'L'Q'R'; თურმე DIJXZF'I'L'R'
T'Y'.

ბ. უკემორესწყდა A, უკემორესწყდა CHIKLOUVD'G'I', უკემორესწთა D'T'Y', უკემობრუნდა GJITF'L'Q'R', უკემოსწყდა X, უკურენწყდა Z, უკემოსწყდა E; მოჰსდგა T'.

გ. მაცო მამსო I, მძესო Z, მიცსო F'L', მაცსო R', მაქვსო T'; თქვენი ვალი ~ EFIUVT'. თქვენგან ვალი JT; მნელად] როდეს J; გადისდების D'.

დ. ბენი] თქვენი EHIJKOTUVYZA'G'R', აროს F; შენი არ] მნელად X; იქნების] გარდისდების X, იქმნების L'T'.

573¹

ეს ვინმე კაცი ა[ფ]თხილობს ტარიელს დალატისა[გან]:
ეგ არ იქნებას აროდეს, ლომი შემინდეს თხის[აგან]!
მე კარგად გამეჩვენეო, გაგ[სავ]ნილია შხი[საგან],
მოყმე, მხნე, ლადი, უებრო [აქ არ შეირცხვე ვისაგან].

(A—363, ფ. 37 V)

ა. ათხილობს L.

574 (433)

„მე მამისა თქვენისაგან ვარ ცოტაი განაზარდი.
თქვენი მესმა სალაღატო, საცნობელად გამოვარდი;
მკედარი მიმშიმ სანასავად ტანი მტკერი, ჰირი ვარდი,
კველასავე მოგასსენებ, გამიგონე, დამიწყენარდი,

ა. თქვენისაგან] შენისაგან EIYA'; ვარ ცოტაი ~ IUV.

ბ. თქვენი 'შენი E IYZA'; საცნობელად] საცოდნელად 'U';
გარდმოვარდი BCLMUVE'I', გადმოვარდი D'.

გ. მიმძიმს EJZF'(G'I'L'Y'; პირი] ლაწვი F, პირად D'.

დ. ყოველსავე EGF'L'Q', ყველაკასა FIKOZG', ყველასვე D';
დამწყნარდი D, დამაიწყნარდი 'U'.

575

«შემიგნია, იგი კაცნი შენთვის კარგსა არ არსევენ,
მოციქულთა მოგზაენითა საღალატოდ შეგიჩვევენ;
ილათითა მიგიყვანენ, უკან სპათა მოგაწვევენ,
სასიკვდილოდ მონდომისარ, აგრე ფიცხლად მით გაწვევენ.

ა. შემიგია E'; კაცი E'; შენთვი C; კარგსა] კაცსა F'L';
არჩევენ] აზრობენ HKOG', არჩევენ D', არჩეველს E'.

ბ. ზოციქულსა GHKOF'G'L'Q'; მოგზაენიან DGHKOUVF'G
I'L'Q', მოგზაენილთა D'; საღალატოდ] სიამოვნით G'F'L'Q', ფათე-
რაქსა HKOG'; შეგიჩვევენ] შეგასწორებენ HKOG', შეგჩვევენ C,
შეგიჩვენ D, არ აგგწვევენ G'F'L'Q'.

გ. ილეთითა F'L'Q'; მოგიყვანენ F'Q; მოგაწვევენ] წამოგწვე-
ვენ GHKOF'G'L'Q'.

დ. სასიკვდილოთ F'L'Q'; მონდომისარ] მინდობილ ხარ K
OG', მონდობილხარ U, მონდომილხარ F'L', მინდომიხარ I'; ეგრე
L, ასრე L'; ფიცხლად] წრათად H, ფიცხლა CL, ფიცხლავ GF,
L'Q', ფიხლად G'; გაწვევენ] გიხმობენ H, გაწვევენ K.

576 (434)

«რომე ცუდად არ მოლორდე, იხი კაცნი გღალატობენ,
ერთგან შენთვის დამალულნი სპანი ასჯერ ათასობენ;
კვლა სხვაგან გითქს სამი ბევრი, ასრე ფიცხლა მით
გიხმობენ,

აწვე თავსა არ ეწვევი, ფაოერაკსა შეგასწრობენ.

ა. ცუდათ DGHVQ'; მოლორდენ L; კაცი Y'; გღალატობ-
დენ E'.

ბ. ერდგან DKA'F'Y'; შენთვი I'; დამალული EGHF'L'Q'Y';
სპანი ასჯერ! სპანი შენთვის ასჯე U; ასჯერ] ათჯერ D'; ათასობ-
დენ E'.

გ. კვლავ CDGHJKOTUVZF'G'L'Q'R'Y'; გითქს] გიდგს II',
 გიდს U; სამი] სპანი GJFF'L'Q', ასი I; ზევრნი Q'; ასე XD'T'
 ფიცხლად CEFIJKLOTXYZAD'G'R'T'Y', ფიცხლავ DGHF'L'Q';
 მით] მათ I; ზიხმოზენ L'.

დ. აწვევ DZ; ეწვევი] ესწრები JT; ფათარაკსა E; შეგასწრო-
 ბენ] ჩაგაგდებენ H, შეგასწრებენ D'.

577 (435)

„მეფე ცოტათ მოგეგებვის, ვის მჭვრეტნი ვერ გელევიან;
 მალეით ჩაიცმენ აბჯარსა, მიენდო, მით გეტნევიან;
 კვამლსა შეიქმენ ლაშქარნი, უოველგნით მოგესვევიან.
 რა ერთსა გცემდენ ათასნი, ეგრეცა მოგერევიან».

ა. მეფე ცოტათ] მითხრა მეფე R'; ცოტად BCDGHIJKLOR,
 TUVXF'G'I'L'Q'T'Y', ცოტათა E; მოგეგებვის DIJLRUVZ'I'U'R',
 გეგებვის E, მეგეგებვის I'; ვის] მისი I'. მის R'; მჭვრეტელნი
 BGHJF'L'Q', მჭვრეტელი R, მჭვრეტნიც R'; გელვიან B, გლვეი-
 ან GHJF'L'Q'.

ბ. ჩაიცმენ C, ჩაიცვენ L'; აბჯართა CU; მით] ვით DI'T
 Y', არ J; გეტნევიან T'.

გ. კვამლსა] კვალსა F'L', კომლსა X, ხნალსა I'; შეიქმნენ R;
 ლაშქარი X; ყოველგნით] ყოვლგნით შენ G, ყოვლგნით K, ყველ-
 გნით შენ F'L'Q'.

დ. სცემდენ E, გცემდეს F, გცემენ IE'Y', გცემდნეს J, გთეზ-
 დეს R, გცემდნენ I'; ათასნი] ლაშქარნი E; ეგრემცა H.

578 (436)

„მას კაცსა ამოდ ვეუბენ და მადლსა გარდავიხდიდა:
 „რომე არ მოკვდე, მეშოგზლო, შენ ამას ინატრიდა;
 აწ ამსანაგთა არ გიგრძნან, წადი, მათთანა მიდია,
 თუ დაგივიწყო, უთუოდ მემცა ვარ განაკიდა!“

ა. ჰამოდ C; ვეუბნე D'; გარდავიხდია IZQ', გარდავიხდიდი
 X, გარდავიხდიან F'L'.

ბ. რომელ U; მოვჰკვდე BDGHIKOUVYZG'R'T'Y', მოჰკვდე
 IT, მოკვდე E'; რომე არ მოკვდე] თუ დავრჩე შენცა R; შემო-

გზლო] ღალატად E, შემოგძლო F'L'; ზენ ამას] ამასა RI'; ინატრიდი X, ინატრიდიან F'I'.

გ. აწ] წა HUVZI'; ამხანაგა H, ამხანაკთა XF'; გიგრძნონ I, გიგძნან JR; წადი] აწვე GHF'I'L'Q'; მათანვე J, მათაანა X, და მათთან R'; მილია] ელილია EFIKOA'G', მილი X, მილიან F'L'.

დ. თუ—C; დაგვიწყო JD', დაგვივიწყო F'L'; უთუოდ] ღთისაცა R; განაკიდი X, განაკიდიან F'L'; მეცა Y'; მემცა ვარ განაკიდი] იგიმცა მე წამკილია F, ავი თქვი ნუ გაქვს რილია JT, რისხვა ჩემხედა ღილია R.

ბ. გ. ~ F.

578¹

„მას კაცსა კარგად ვეუბენ, არა ვჰქენ სიტყვა
მცდარობა;

სიგღითა მივეც მამული, არ მახლდა მიუშხვდარობა;
ინდოეთს ცისე მაგარი უარეუთა მთა და ბარობა
დავსწერე, ხელი ჩაურთე—ინდოეთს ამიღბარობა“.

(S—4499, ფ. 101)

ა. კარგად] ღია FZ; ვეუბენ] უმუქფე FZ; მას კაცსა კარგად
ვეუბენ] ღიად უმუქ მე მას კაცსა R; ექენ E; არა ვჰქენ სიტყვა
მცდარობა] ვერვინ თქვას ჩემი ბარობა FRZ.

ბ. სიგღითა] წიგნითა R; არა FZ; მახლდა] ექენ F, ეჰქენ
Z; მიუშხვდარობა R, მიუშხვდარობა Z; არ მახლდა მიუშხვდარობა]
ინდოთა მენაპირობა E.

გ. მაგარი] მალალი FRZ; ყარაყუმს E, ყარყამუს F, ყარ-
ყუმსა Z.

დ. დავწერე E; ხელი ჩაურთე უბოძე FR; ინდოთა EFOZG'.

579 (437)

„არვის გავანდეგ სულ-დგმულსა, დავმალე ვითა ჭორია.
რაცა იქნების, იქნების, უოვლი თათბირი სწორია!
მაგრა სჰათაკენ გავგზავნე კაცი, თუ გზაცა შორია,
შეგსთვალე: «ფიცხლად წამოღით, მოგრაგნეთ მთა და
გორია».

ა არვის გავანდექ] არავის უთხრა J; გავენდექ DGLF'Q'T'Y' უთხარ T, არ უთხარ Z, გავენდე R'; დავმალო J, დავმაღავ F' L'; მკორია G'.

ბ. რაცი O; იქმნების LT', იქნებოდა X; ყველა I'; თათბირი ყველა IJ'TZ.

გ. მაგრა] ფიცხლა F; სპათაქე EFHIUVYA'I'; კაცი L; გვაგზავნენ CUVY'; გავგზავნენ D; გზა თუცა FGJRTZF'L'Q', გზათუმცა H, თუცა გზა R'.

დ. შევთვალე UFL', შევქსთვალე T'; ფიცხლა CER, ფიცხლავ DGHJKLOTUVF'G'L'Q'T'Y'; წამოვლეთ T, წამოდი E'; მოგარგნეთ E, მოგარგნეთ T', გორია] ბარია E.

580 (438)

„მე დილასა მოციქულთა სიტყვა ტკბილნი შეუთვალე:
«რამაზს ჰკადრეთ: მოგვეგებვი, მოდი, მოვალ მეცა მადე».
ნახევარ დღე სხვა ვიარე, ჭირსა თავი არ ვაკრძალე.
განგებაჲ, დღესცა მომკლავს ქვემცა სადა დავიმალე!»

ა. დილას L'; მოციქულსა E, მოციქულით R; სიტყვა ტკბილი მოციქულთა F; ტკბილი სიტყვა L'; ტკბილი BCEGHIJKLORTU VXYZA'D'F'G'I'Q'Y', ტკბილეთ T'.

ბ. რამაზ G'; ჰკადრეთ KLOG'I', ვჰკადრეთ UV, კადრეთ Q'; მოგვეგები DLRR'Y', მოგვეგებვით UVY, მოგვეგებვი Z; მალე] ხვალე DFGHKLORUVZF'G'I'L'Q'.

გ. ვაკძალე I'.

დ. განგებაჲ] განგება იქს R, განგება EX; დღესაც DEGLUV D'F'I'L'Q', დღეს თუ J'I'; მამკლავს DFGHIJKORTUVZG'I'Q'R' T'Y'; ქვემცა] მემცა R, ქუმცა C; ქვემცა სადა] ქვე სადამცა E, მინდორს სადმე F'L'; სადლა FR'; დავემაღე EUVXR'.

581 (439)

„ქედსა რასმე გარდავაქეგ, მინდორს მტვერი დავინახე;
ვოქვი, თუ: «მოვა რამაზ მეფე; ჩემთვის უდგამს თუცა მახე,
ჩემიც გაჰკვეთს სორცსა მათსა სრმალი ბასრი, შუბი ვასე».
მაძინ უთხარ სჰათა ჩემთა, სახე დიდი დაუსახე.

ა. რასმე] სადმე L'; გარდავაქეგ L; მინდორთ R, მინდორს G', მინდორ L'; მტერი T'.

ბ. ვპტქვი C, ვსტქვი R', ვპსტქვი T'; ჩემთვის ჩემთვის DUV, თუცა L, მას R, ჩვენთვის T; უდგამ DI', მოუდგამს R, უდგას X, უდგა T'; თუცა ჩემთვის L, ჩემთვის R, თუმცა X, თუმცა F'I'L'Q' T'; მას მოუდგამს (მოუდგავს R') ჩემთვის FIKOZG'R'.

გ. ჩემი DEFHGHIKOUVYZA'F'G'I'L'Q'R'T'Y', ჩვენი JRT; გაკვეთს EA'D'E'F'L'Q'; ხორცთა EFR, ხორცთა G'; ზათთა FR, მისსა Z; ხმალი BDGHKORTUVXYZF'G'I'L'Q'R'T', რხმალი E'; ბასრი ხმალი F; ახე ახე DEFGHIJKRUVYZA'F'G'I'L'Q'R T'Y', ასხე OT.

დ. მაშინ მუნღა JTR'; უთხრა UV.

582 (440)

„ვტქვი, თუ: „მანო, ისი კაცნი ჩვენ ღალატსა

გვიდგებიან,

მკლავთა თქვენთა სიმაგრენი ამისთვისმცა რად დალბიან? ვინცა მოკვდეს მეფეთათვის, სულნი მათნი ზეცას რბიან. აწ შევებნეთ ხატაელთა, სრმალნი ცუდად რას გვაბიან?„

ა. ვპტქვი BDME, ვსტქვი, FL', ვპსტქვი T'; ვტქვი თუ უთხარ R'; ძმაო F'L'; ისი იგი DEHKOUVZG'I'R'T'Y', ასი Q'; კაცი XD'.

ბ. კლავთა L'; თქვენთა ჩემთა I, ჩვენთა JKOTG'; ამათთვისცა GRUF'I'L'Q', ამათთვისმცა HV, ამათთვისცა I, ამათთვისმცა KOG', იმათთვისცა L, ამისთვისმცა T, ამისთვისცა X, ამათთვისმცა Z, ამისთვისცა E'R'T'Y'; რად ვით DGHUVF'L'Q'.

გ. ვინმცა CY'; მოჰკვდეს T'; მეფეთთვის T'; სული G'; სული მისი E, მათი სულნი FF', სული მათი G'L'Q', ~ IJ, მათნიმც სულნი L, მათნიმც სული Z; ზეცად TR'; ჰრბიან T'.

დ. შევებათ DGHUVE'F'IL'Q', შევებნათ JZY'; ხატაველთა DLUVY',--IYZA'; შევებნეთ ხატაელთა შევებათ ხრმალი ჩვენი E; ხატაელთა ხრმალნი ხრმალნი (ხმალნი JT) ჩვენნი წელთა IJTA'; ხმალნი BDKOVZG'I'T', ხმალი GHF'L'Q'R', ხმარლნი U, რხმალი E', ხრმალი Y'; ცუდათ GHZF'L'Q'; ხრმალნი ცუდად ცუდათ წელთა E; რად CDIHUVI'R'T'Y', რათ Z.

გ. დ. ~ FJRTZR'.

„უბრძანე ჩაცმა აბჯრისა ლაღმან სიტყვითა ხაფითა;
დავეკასმენით საომრად ჯაჭვ-ჯავშანითა, ქაფითა;
რახში დავაწყვე, მივმართე, წაველ დიდითა სწრაფითა,
მას დღესა ჩემი მებრძოლი ჩემძანვე სრმაღმან დაფითა.

ა. უბრძანეს I, უბანე U, უბძანე VF'L'Q'; ჩაცუმა ABME',
ჩაცმან I; აბჯარსა X, აბრისა E' აბჯირისა G'; ლაღიმან T'; სი-
ტყვისა B, სიტყვითა L.

ბ. დავეკასმენით DUV, დავეწზადენით E'; ჯაჭვითა ჯავშან
EFGHIJKLOT'F'L'Q'R'; ჯავშენითა X, ჯავშენითა I'.

გ. რახმნი I'; დავაწყვე A'R', დავაწყვევ G'; წავე YA'; დი-
დისა GHF'L'Q'R', დიდითა G'.

დ. ჩემნი CIJL, ჩენი E; მებრძოლნი CHIJKLOTE'G'R', მე-
ბძოლი K; ჩემანვე DFIZE'Y', ჩენმანვე E, ჩემავე GQ'R', ჩემმავე
HJF'I'L'; ხმაღმან BDFHJKORTUVYG'R', ხმაღმა GI'Q', ხრმაღმა
, ხრმალი ZA', რხმაღმან E', ხმაღლა F'L'; დაფითა| გაფრწთა I',
დაჰფითა IJ, დააფითა Q'.

„მივეახლენით, შეგვატყვეს. მათ ტანსა აბჯარ-ცმულობა;
კაცი მოვიდა, მომართვა მეფისა მოციქულობა:
ეთქვა, თუ: „ჟამად გვაჩნია ჩვენ თქვენი არ ორგულობა,
აბჯრითა გხედავთ, შეტქენია აწ. ამაღ გულ-ნაკლულობა“:

ა. მივიახლენით DVZF'I'L', ვიახლენით I; შეგვიტყვეს I', შე-
გვატყვეს JZI'L'R', შეგატყვეს G'; ტანს B, ტანთა FIJKOUVG';
აბჯართ J.

ბ. კაცი მოვიდა ~ R'; მომართვა მეფისა ~ R'; მამართვა DF
GHJTUVL', მომართვეს E, მომართო A'.

გ. თქვა E; თუ—X; თქვენ I.

დ. გხედავთ| გნახე D, გნახეთ HUV, გხედვით I, გხედავ X,
გხედავთ R'; შეგვეჩნია BL, შეგვეჩნა DEFGHIJKO'TUVYA'F'G'
J'L'Q', შეგვეჩნა Z, შეგვეჩნა D'E'Y', შეგვეჩნა R'; აწ| ჩვენ JI';
ამაღ| ამით R'; ნაკლულობა| ნაკლებობა F'L', ნალულობა I, ნა-
კრულობა YG'.

„შევსთვალე, თუ: «მეცა ვიცი, რაცა ჩემთვის გაგიგია; თქვენ რასაცა სთათბირობდით, არ იქნების, არ, იგია! ბრძანეთ, მოდით, შემებნით, ვითა წესი და რიგია, მეცა თქვენად დასასოცლად სული სრმალსა 'დამიგია».

ა. შევსთვალე D, შევთვალე GUVF'I'L'Q'R', შევსთვალე X; შევსთვალე თუ| შეუთვალე E; ჩვენთვის T.

ბ. თქვენ| შენ R; თათბირობდით JXY'; იქნების D'; რიგია| იგია X.

გ. ბძანეთ UV, ბრძანე R'; შეგვებნით EFJLTZF'L'Q', შემამებით H, შემომებით KOG', და შემებით R'; ბრძანეთ მოდით| აწ მოდით და FGJ'TZF'L'Q'; ვითა| რაცა E.

დ. მეცა| ჩვენცა JT, მეცრა Y'; თქვენთვის DFGUVZF'I'L'Q'Y', თქვენდა I; დასასოცლად| საომარად JT, დასასოცლათ X; ხმალსა BDFGHIKOPYZE'F'G'I'L'Q'R', ხმალთა J; დაგვიგია JTUV.

„რა მივიდა მოციქული, კვლავცა რადღა გამოგზავნეს! კვამლი შექნეს ღამქართთვის, დამალული გაამქლავნეს; სამალავით გამოვიდეს, თავი ორგნით აქარავნეს, შექმნეს რაზმი მრავალ-კეცი, თუცა, ღმერთო, ვერა მავნეს.

ა. მოვიდა EY; მოციქულნი B; კვლამცა BCDEFKLOUVYA' G'Y, კვლადცა I, კვლაცა ZI'; რალა E, რალად J; გამოგზავნეს X.

ბ. კომლი X; შექმნეს C; ღამქართაგან FGJ'TZF'L'Q', ღამქართათვის D'; დამალული| სამალავით F, დამალულნი DTUVXZ; გაამქლავნეს| გამოვიდნეს F, გამოვიდნენ G, გამქლავნეს DEX, გაამქლავნეს G'.

გ. სამალავით გამოვიდეს| განოვიდნეს მოედანსა F; სამალავი E'; გამოვიდეს| გამოილეს E'; გამოვიდნენ HJKOF'G'L'Q'; თავნი DEHIKOTUVZF'G'I'Y'; ორგნიე X.

დ. შექმნეს CY, შექნეს DFGHIJKOTUVYZA'E'F'G'L'Q'R'; თუმცა KOXG'I'L'; ღმერთო თუმცა R', ვერ X; გვანეს E, გვავნეს I, ავნეს J.

აქა ომი ტარელოსა და სატაველოთა მეფისა
რამასისაგან R'.

587 (445)

„მუბნი ვისხოვენ, ხელი ჩავჰყავ მუსარადის დასარქმელად
საომარად ატეხილი ვიყავ მათად გამტეხელად;

ერთსა წავსწედი უტევანსა, წავგრძელდი და წაველ გრძელად.
მათ ურიცხვთა რაზმი ეწუო, წენარად დგეს და აუშლელად.

ა. შუბი DEFGHIJKOTUVZG'I'L'Q'R'Y'; ვტხოვე DIJ,
ვსტხოვე EFGHKITZG'Q'R', ვტხოვე OUVXI', ვტხოვე F'L', ვტხოვე
Y'; ჩავყავ EYA'D'F'I'L'Q', მივჰყავ KOTG'; მუზარადსა JLT, მუზა-
რად X; დასარქმელად AC, დასარქმელად I.

ბ. მეომარად F', საომარად I', მაომარად L'; ატეხილი გა-
მართული Z; მათდა CDILUVZI'Y', მათაც L', მათთა R'; დამა-
ტებლად Z, გასატებლად R'; ავტეხილიყავ (ატეხილ ვიყავ T') სა-
ომრად მათ ძუტთა გასატებელად JT.

გ. წავსწედი წავსწედი DGHJKO'TYZD'F'G'L'R'Y', წავეწედი
EA', წავსტედი F, წავეწედი XI'; უტევენსა E, უტევეარსა GHIK'G',
უტევეარსა X; წავგრძელდი D, წავგრძელდი I'; წავგრძელდი და
წავსწინარდი L; წავე FEGHIJKOTUVYA'G'Q'.

დ. მათ მართ J; ურიცხვი DGHJ'TUVZF'I'L'Q'R'Y'; წენარად
GF'L'Q'; და — X; აუშლელად ნებიერად I', დაუშლელად DZF'L'.

588 (446)

„ასლოს მიველ, შემომხედნეს, «შმაგიაო», ესე თქვესა.

მუნ მივმართე მკლავ-მაგარმან, სად უფროსნი ჯარნი დგესა;
კაცსა შევეც, ცხენი დავეც, მართ ორნივე მიჰხდეს მსესა,
მუბი გატედა, ხელი ჩავჰყავ, ვაქებ, სრმალო, ვინცა გლესა!

ა. მივე FYZA'; შემამხედნეს CX, შემომხედეს DKOTUVZF'
G'L'Q'R'Y', შემამხედეს FGHIJ, შეამხედეს I'.

ბ. მაგარმა IL; სადაც F'L'; უფროსი DEFHIJKOUVZG'I'
K'Y', უფრო GF'Q'L'; ჯარი DEFHIJKOTUVYA'G'I'F'L'Q'R'Y',
ჯარნი E'.

გ. კაცსა შევეც] კაცს შუბი ვჰკარ (ვკარ F'L'Q') DGHUVZ F'I'L'Q'R'Y', შუბი ვჰკარ და F; მართლ მათ F'G'L'; ორივე I'; მიხედვს EE', მიხედვს H, მიხედვს IOTXYA'D'F'G'T'L'Q', მიხედვს R'; მისესა] ზესა J.

დ. გატდა D, გატყდოდა I'; ხელი ჩავყავ] ნშალსა უთხარ JT, ხშალსა ვხადე R'; ჩავყავ YA'F'L'Q', ჩავყავ D'; ვაქებ ხრმალო ~ EL; ხრმალო] ზეტად JT, ხშალო BDFGHIKOUVYA'F'G' I'L'Q'R', ხშალი X, რხშალი E'.

ბ. გ. ~ GF'L'Q'.

589 (417)

„შიგან ასრე გავერივე, გლონის ჯოგთა ვიოა ქორი, კაცი კაცსა შემოვსტეორცე, ცხენ-კაცისა დავდგი გორი; კაცი, ჩემგან შენატეორცი, ბრუნავს ვიოა ტანჯორი, ერთობ სრულად ამოვსწევიტე წინა კერძი რასში ორი.

ა. შიგიან I, შიგა E'; ასე F'L'R'; გავეროე CEIJLVZA, გავეროე X; გნოლის IJNF'L'R'; ჯარსა E, ჯოგსა BDEGHIJKLNO TUVZA'F'G'I'L'Y', ჯოგში R'.

ბ. შემოვჰტეორცი D, შემოვრტეოცე H, შემოვრტეოცი IN, შემოვრტორცე U, შემოვტეორცე VXD'Q', შემოვსტეორცი ZA', შემოვტეორცი I'; კაცი კაცსა შემოვსტეორცე] ველნი (ველი J) მძორსა (მძოვრსა R') ჰერ იტევედეს JTR'; ცხენ კაცის B.

გ. ჩემი J'I'; განატეორცი DEIJKOTUVA'F'G'L'Y', გატეორცილი E, განატეოცი GR', განატეორცი H, განატეოცი N, განატეორცსა Z, განატეორცი I'; ტალაჯორი GHI, ტანდაჯორი X.

დ. სულად I'; ამოვსწევიტე IEJJ'; კერძო EGHJTF'L'Q', კეცი G' კეცი I'.

590 (448)

„ერთობილნი მომესვიენეს, მრგვლივ შეიქნა ომი დიდი; ვჰკრი რასაცა, ვერ დამიდგნის, სისხლსა მიქეფურსა ამოღვრიდი;

ცხენსა კაცი გაკვეთილი მანდიკურად გარდავჰკიდი. სითცა ვიუვი, გამექციან, მათ შეჰქნია ჩემი რიდი.

ა. მაგზენეს DI. მაგზენეს FGHJKOTUVXG'I'Q', მაგზენეს L; მრგვლივ მუნ L, მრგვლივ BEFHJKNOTUVF'G'L, მრგვლივ DGI'R', მრგვლივ Z; შემექნა R'.

ბ. ვჰკარ EGHIL, ვჰკრი D', ვჰკარ F'L'Q', ვჰკერი R'; ვჰკრი რასაცა ~ F; დანიდგის BDIUVZA'I'Y', დანიდგნა GHF'L', დანიდოდგნა Q'; სისხლს U; მჰქეტრად FGHJKLOTVZF'G'L'Q'R', მჰქეტსა NE', მჰქებრად U, მჰქებრსა X: ამოვლერიდი BFN'A'Y', გარდმოვლერიდი DEL, გარდავლერიდი GF'L'Q', გარდმოვლერიდი IJKLOTUVG'I'R', აღმოვლერიდი Z.

გ. გიკვეთილი X; მანიკურად I, მანიკურებ L, მანიკურათ I'; გარდავკიდბ ENF'L'Q'.

დ. სითაც DEFGHIJKLNOTUVZF'G'I'L'Q'R'Y'; ვიყვი მიველ E', ვიყავ DLF'I'L'; მით D; შექნიან DFGHIKLNOUVZA'G'I'Y', შექნა E, შექნის J, შექნა T, შექნიან X, შექნა D', შექნათ F'L'Q'R'.

591 (419)

„საღამო ეამ დანიხანა ქედით მათმან დარავამან:

„ნუღარა სდგათ, წაედითო, კვლავ მოგვხედნა რისხვით
ცამან:

მოგა მტვერი საშინელი, შეგვაშინნა ამაღ ამან,

ნუაუ სრულად ამოგწვიდნეს უთვალავამან, ბევრმან სჰამან„.

ა. საღამოს ეამს I'; ეამს FR'; დანიხანა DIKOVA'G', დანიხანა FZR', დანიხანა GHIJTUF'I'L'Q'R', დანიხანა N; ქედით] დიდმან E'; მათმან] მისმან E; დარავამან A.

ბ. ნულარ FGHIKNTUVXZF'G'L'Q'R'; სდგა D, სდგახარ F, სდგახართ GHIKOTUVXG'L'Q'R', დგახარ J, ვდგევარ N, სდგათო Z, სდგეხარ F'; წაედითო FX, წამოდიითო GHIJKOTZF'G'L'Q', წავედითო NUV, წამოდიით R'; კვლა FIKLUVE', კულ O; მოგხედნა DLI', მოგვლედნა G, მოგხედათ I, მოხედნა J, მოგვწვიდნა N, მოგხვედნა XZ, მოგხედნათ D', მოგხედნა G'; რისხვით] რისხით Z, რიცხვით I'.

გ. მოგა rep.; მტერი IL; საშინელი] საკვირველი J, საკურველი T; შეგვაშინა DEFGHIJKLNOTUVZA'D'E'F'G'I'L'Q'R'Y'; ამან U.

დ. ნუთუ] ვაი თუ JTR'; სრულად] კვლავ I', + არ F; ამო-
გვწყვიდნეს BNUV, ამოგვწყვიტნეს DLXA'F'L', ამოგვწყვიტნა EZ,
ავგვწყვიტნეს F, ამოგვწყვიტნეს GHKOI'Q'R'Y', ამოგვწყვიტეს I,
ამოგვწყვიტონ J, ამოგვწყვიტოს T, ამოგვწყვიტნეს E', ამოგვწყვიტნეს
G'; უთვალავმა G'G'; ბევრმან] ბევრმა FGHKOG'I', დიდმა J,
დიდმან TR'.

592 (450)

„ჩემნი ლაშქარნი, რომელნი წამომეტანნეს მე არა;
რა ეცნა, წამოსულიყვნეს, ღამე წამორთვიოთ ეარა;
ვერ დაიტევდა მინდორი და არე მათა ე არა,
გამოსჩნდეს, სცემდეს ტაბლაკსა, ბუკმან სმა გაახეარა.

ა. ჩემნი] იგი F; რომელი FG'; წამომეტანეს DEZE', წამა-
მეტანა GJR', წამამეტანნეს HU, წამამეტანნეს INVX, წამომეტანა
F'L'Q', წამომამატნეს I'; მე] მი DI'

ბ. ეცნეს E, ეცნათ HIJUVF'I'L'Q'R'; წამოსრულიყვნეს CEK
LOE'G', წამოსულიყვნენ GHJVF'I'L'Q'R'; წამორთვიოთ] ზეწართვიოთ
H, წართვიოთ INZA'I', წამოსვლით F'L', წამორთვიოთ Y'; იარა
DUVZI'R'Y'.

გ. დაიტევდეს E, დამიტევდა N; მიდორი G'; და არე] დარე
Z; მთამთა J, მთათად R'; არე მთათა ~ E; იარა DUVZI'Y'.

დ. გამოჩნდეს DEGHJKLNOTUVZA'D'F'G'L'Y', გამოჩნდა
F, გამოჩნდნენ R'; სცემდენ XR'; ბუკსა JT, ბუკთა NA'; გაუზიარა
ER', გაიზიარა FHKOZA'G', გააზიარა GLUVE'F'L'Q'Y', გაეზიარა
IJT, გაიზეარა N, გაზიარა I'.

593 (451)

„იგი ნახეს, გასაქცევლად გაემართნეს, შევკვივლენით;
ველნი, ჩვენგან ნაომარნი, ომითავე გარდავლენით.
რამაზ მეფე ჩამოვაგდე, ერთმანერთსა გავესრმლენით,
მისნი სჰანი ევეჯანივე დავიპურენით, არ მოვკვივლენით.

ა. იგი ნახეს] რა შეხედეს F; ვნახეთ IJKOZG'; გაქცევლად
V, გასაცევლად G', გასაქცე G; გაემართეს I, აემართნეს E'; შე-
ვკვივლენით EA'D'Q', შევივლენით N, შევპვლენით X, შევპვივლე-
ნით Z, შეკვივლენით F', შეპვკვილენით G', შეეკვივლენით L'.

ბ. ველი EGF'L'Q'; ჩემგან EE'R', ჩენგან F'; ნაომარი FGF'L'Q' გარდვილენით E, გარდაველენით LD'.

გ. ჩამოვაგდე I; ერთმანეთსა VD'G'L'; გავეხლმენით DFGH IJKNOTUVZF'G'I'L'Q'R'Y', გავერხზლენით E, გავერხლმენით E'.

დ. მისი ID'I', მათნი JT; ყვალანივე C, ყოველნივე EQ', ყველაკანი GHIKLOTG'R', ყველაკაი J, ყველაყანი F'I', ყოველივე I'; დავიპყართ GF'L'Q', დავიპყარ და H; მოვკვლენით BCDEGL UVE'G'I'Y', მოვკვლენით F'L'Q', მოვკვლენით NXZD', მოვკვლვენით F'.

გ. დ. ~ F.

594. (452)

„უკანანიცა ლაშქარნი მოესწრნეს მათ გაქცეულთა,
დაუწეეს ჰერობა, ჩამოურა შეშინებულთა, ძლეულთა;
ძილისა მიხვდა ნაცვალი ძილ-მკრთალთა, დამე-თეულთა,
ტყვეთა მრთელთაცა არ აკლდა კვნესა, მართ ვითა სნეულთა-

ა. მოესწრეს ER', მოესწრნენ LF'L'; მათი ზედ J, მას UV; გაგცეულთა I.

ბ. დაუწერეს BL', დაუწევეს Z; ძლეულთა U.

გ. ძილი U; სანაცლო F; მიხვდა ნაცვალი] ნაცვლად მათ მიხვდა GF'L'Q'; ძილისა მიხვდა ნაცვალი] მიხვდა (მიხვდენ R') სარჯლისა (სასჯლისა J) სანაცვლოდ (სანაცვლო T) JTR'; — მკრთალთა] მკვდართა T, მკთალთა J, მკრთალთა N, მკრთალი D', კრთალთა L'.

დ. ტყვეთ J; მთელთაცა GHNF'L'Q', მრავალთაცა J; აკლდათ R'.

595 (453)

„მას ადგილსა ნაომარსა გარდავხედით მოხვენებად.
სელსა ხრმლითა დავეკოდე, წულულად მიჩნდა, არ-ნაღებად;
ჩემნი სპანი მოვიდიან საჭურეტლად და ჩემად ქებად,
ვერ იტყვიან, ვერ მიმხვდარნი ქებასაცა მოხსენებად.

ა. გარდავხედით GLA'Y', გარდავხდებით X.

ბ. ხელი R'; ხლმითა FGH IJKNOTUVF'G'I'L'Q'Y', რხლმითა E'; დავიკოდდი N, დამეკოდნეს R'; მიჩნდა] მაქვს F, მაჩნდა GJL

TUVZI'Q'RY', მაქვს + დ F;—ნაღებად]—დაღებად JN, —ნალი-
ბად X.

გ. ჩემი G, ჩვენნი JT; სპანი] სწორნი Z; საქვერეტულად FH
INTUA', საქვერეტლათ X, სამქვერეტლად L'; და—FHTXA'; ჩემდა
INY'.

დ. ვერ] ვით JT, ვერც R'; მიმხდარნი E, მიმხვდარან FGH
KLOTUVZF'G'I'L'Q'R'Y', მიმხვდარვარ J; ქებისაცა FGHJLTVF'
I'L'Q'R'; მოხსენებად] მოსვენებად I'.

596 (454)

„ერთსა კაცსა ეყოფოდეს, დიდებანი რომე მჭირდეს;
ზოგთა შორით დამლოციან, ზოგნი კოცნად გამიზირდეს;
რომელთაცა გავეზარდე, დიდებულნი ამიტირდეს,
ჩემგან სრმლითა განაკვეთნი ნახსნეს, მეტად გაუკვირდეს.

ა. ეყოფოდა ILUV; რომ მე HKOG'.

ბ. ზოგნი GHJNTF'L'Q'R'; შორის E'; დამლოციან] მლოცე-
ვდიან GHF'L'Q'R', მნახვიდიან J, მლოცვიდიან T; ზოგი HJ;
კოცნას JR'; გამაზირდეს N, დამიზირდეს I'.

გ. ამეტირდეს Z.

დ. ჩემის J, ჩემი T; ხლშითა DFGHJKO'TUVF'G'I'L'Q'R',
ხმალთა N, ხვლითა X, ხრვალთა A', ხრლშითა E'; განაკვეთი DE
FHJKNOTUVG'I'Y, დანაკვეთი GF'L'Q', გაკვეთილქ IZ, გაკვე-
თილნი L; ნახეს BDEFGHIJKLNOTUVZF'G'I'L'Q'R'Y'; მეტად]
დიდათ ZI'.

597 (455)

„გავგზავნენ უოვლგან ლაშქარნი, ალაფი ავაღებინე,
ერთობ სავესენი მოვიდეს, თავი ვაალაღებინე,
სისსლთა მებრძოლთა ჩემთასა მინდორი შევაღებინე,
არ ვებრძოლე, კარი ქალაქთა უოძრად გავაღებინე.

ა. გავგზავნე DFGHKNOTF'G'I'L'Q'R', გავგზავნი J, გავგზა-
ვენე Y'; უოვლგან C, უოვლგნით EFUVE', ყველგან GHJNTF'I'
L'R', უოვლგნით KOG'; ლაშქარი EGHJNTXA'; უოვლგან ლაშ-
ქარნი] კაცი უოველგან Z.

ბ. მოვიდნეს B J N, მოვიდენ E, მოვიდნენ G H K L O F' G' L' Q'; მოვიდეს+ და G H J' T F' L' Q' R'; თავიცა K N O Z G', თავნი T I' R'; ვალა-
ლებინე E G H J K N O T X Z I' G' I' L' R', ვალელებინე E'.

გ. სისხლსა B C K M O X A' D' E' G' Y, სისხლის G N F' L' Q'; მებრ-
ძოლთა] მძებნელთა D G H U V F' I' L' Q' Y'; სისხლთა მებრძოლთა ~ E;
ჩემთა (ჩემსა R') მებრძოლთა (მებრძოლსა R') სისხლითა F J T Z R';
მინდორნი G' I'; შევალეზვინე E, შველეზვინე X.

დ. არვინ ვაბრძოლე Z; ვპბრძოლე A', ვბრძოლი G', ვაბრ-
ძოლე I'; არ ვბრძოლე კარი ქალაქთა] კარი მაშინვე ციხეთა J,
კარნი ციხეთა მაშინვე T, კარნი ქალაქთა მაშინვე R'; კარი—Z;
ქალაქთ I'; უომრათ I, უომროდ F' L'; ავალეზვინე D Z I' Y'

598 (456)

„რამაზის ვარქვი: «შემიგნია საქმე შენი სამუხთაღე,
აწ ევრეცა შეჭერობილმან თავი გამოიმართაღე.
სიმაგრეთა ნუ ამაგრებ, ეველა ხელთა მომათვალე.
თვარა შენი შეცოდება მემცა' ზედა რად წაგსთვალე?»

ა. რამაზს] რამაზის X, დარბაზს G'; ვარქვი] ვპკადრე F,
უთხრა J, უთხარ T Z; შემიგია I Z, შემიგიან A', შემიგნიან E';
სიმუხთაღე H I J K L N O T A G' R'.

ბ. აგრეცა D G U V I', ეგრეთვე R'; შეპყრობილმა H; თავი+შე-
ნი Z; თავი + ნუ L'; გამოიმართაღე] გამოიმართლე I L', მრუდით
იმუხთაღე J, მრუდით იმართაღე T, იმართაღე Z, ნუ გამო-
იმართლე F'.

გ. სიმაგრესა G F' L' Q'; ამაგრებთ I; მამათვალა D F G H K L O V
I' L' Q' Y', მამითვალე I R', მომითვალე X; ნუ ამაგრებ სიმაგრეთა
(სიმართლეთა T) ჩემთვის (ჩემთვისც T) გზანი ამოსთაღე J T.

დ. თვარე D Z I' R' Y', თვარამ F, თვარემ G H F' L' Q'; წავსთაღე
E, წავთვალე H R'; არ მამისმენ (მომისმენ T) თავიმც შენი მტვერსა.
შიგან შენ წასთვალე (წასთაღე T) J T.

599 (457)

„რამაზ მითხრა: «აღარაა ამის მეტი ჩემი ღონე,
ერთი ჩემი დიდებული მომეც, ზედა მამატონე,
ცისთანთა გაუგზავნო, საუბარი გამიგონე,
ხელთა მოგცემ ეველაკასა. გაღანამცა შენ გაქონე!»

ა. აღარა BEIX, აღარ არის CDGUVZ'F'IL'Q'R'Y', აღარ არი L.

ბ. ჩემი შენი I'; მანუც CDGHIJKLOUVI'Q'R'Y'; ზედან R'; მბატონე| მპატრონე CDEFGHIJKLOTVVZF'G'IL'Q'R'Y'.

გ. ციხუნთა AGH, ციხოვანთა BDEFIJTUVXNZD'F'F'IL'R'Y', ცი Q'; გაუგზავნი DEJ'TUV, გაუგზავნო E'; საუბარი| შეთვლილობა JT'; გამაგონე Y'.

დ. ყველაყასა F'L', ყოველსავე Q'; განაღამცა CFGKQXGT'; გაქნე X; გაღანამცა შენ გაქონე| ვითა გინდეს შენ იქონე R'

ბ. გ. ~ L'.

600 (458)

„მივეც ერთი დიდებული. თანა სპანი წავატ ნენ,
ცისოვანნი ერთობილნი ჩემს წინაშე მოვიყვანენ,
სელთა მომცეს სიმავრენი, ომნი ასრე შევანანენ,
საჭურჭლეუნი სიმრავლითა რასმცა ვითა დავაგვანენ!

ა. სპანი| ყმანი DGHUVF'IL'Q'R'Y'; წავატანე DEFGHIJK LOTUVYZA'E'F'G'IL'Q'R'.

ბ. ციხონი BMXYA', ციხონი C, ციხოვანი EVZE'Y'; ერთობილნი| ყოველნივე L, ერთობილი U; ჩემსა IJKLOYA'G'R'; წინა IJKLOYA'G'R', წინაშენ I'; მოვიყვანე DEFGHIJKLOTVVYZA'E'F'G'IL'Q'.

გ. მამცეს DFGHIJKOUVXG'IL'Q'R'Y'; სინავრენი| სიმრავლენი H; ომი DEFGHIJKLTVVXZF'G'IL'Q'R'Y'; ასრეუა J, ესრე T, აგრე I', ასე R'; შეენანე D, შეენანე EFGHIJKLOTVVYZA'E'F'G'IL'Q'R'.

დ. საქურჭლეუა E; სიმრავლენი E; რასმცა| რასამც DUVY A'I', რამცა F, რასცა X; რასამცა ვით EGHIKOZFF'G'IL'Q'R'Y'; დავაგვანე DEFGHIJKLOUVYZA'E'F'G'IL'Q'R'; რასმცა ვითა დავაგვანენ| ან სიყვითით რას ვაგვანე JT.

ბ. ~ გ. L.

601 (459)

„მაშინდა შეველ ხატაყთს მოვლად და მოსათვაღავად;
კლიტენი საქურჭლეუთანი მომართვეს დაუძალავად;
ქვეყანა ჩავსსი, უბრძანე; „იყვენით თქვენ უბრძალავად,
მზემან არ დაგწენა, იცოდით, დაგეარენ გაუგულავად“.

ა. შვეე IYA', შვეელ I'; ხატავეთს DILZY', ხატაელს I';
ლა—G.

ბ. მომართენეს CY', მამართვეს GHIJKOTI'L'Q', მომართ-
ველს U.

გ. ჩავსხით E, ჩავსხენ I; უბრძანე] მშვიდობიბთ E, უბძანე UV
F'L'Q'; იყვენი E', იყავით I': უკძალაჲად I'.

დ. მზაემან C, მზეზა I'; არ] რა I'; დაგვევენ DEJA', დაგვეენ
F'TYZI'Y', დაგვეას GF'L'Q', დაგვეენეს HIKOV, დაგვეენეს UG',
დაგვეენა E', დაგვეენას R'; იცოდი FI', იცოდეთ T; დაგყარენ]
იყვენიო L, დაგყარენ D, დაგყარნა E, დაგყარე FGF'L', დაგ-
ყარნე HKOG'I', დაგყარნეს J, დაგყარა Z, დაგყარეს Q' გაგყარენ
R': გაუგველაჲად BCDEFIJKLQTVYD'F'G'I'Y', დაუგველაჲად
GHZEI'L'Q'.

602 (460)

ახატურქლენი გარდაენასენ თავის-თავის. კიდის-კიდე.

უცხო ფერთა საჭურჭლეთა, დაგვერები, თუ მოგსთვალვიდე;
ერთგან ვნასე საკვირველი ყაბაჩა და ერთი რიდე,
თუმცა ჰნასენ, სასელისა ცოდნასაცა ინატრიდე!

ა. გარდაენახენ] გარდაენახე FGHXF'L'Q'R', გარდაენახეთ
I, გარდაესთვალე J, გარდაესთვალეთ Z: თავის—] თავსა X; თა-
ვის-თავის] თეთა ვისთავის Z; კიდის—] კიდის V.

ბ. საჭურჭლეთა] საკვირველთა J, საკურველთა J, + და F;
დაგვერებიოდი EZ, დაგვერვე E' დაგვერთები L', დაცეგვერები R';
მოგსთვალვიდე! ვით მოგსთვალვიდე GL'Q', ვით მოგთვალვიდე H,
დაესთვალვიდე J, მოცავსთვალვიდე KOG', მოგსთვალვიდე ZF'R', მოგ-
თვალვიდე I'.

გ. ერდგან DY'; ვნახე] ვნახენ CKLUVZY', ვჰპოვე TR'; სა-
კვირველი] საკურველი GKG'I, უცხო ფერი TR', საკვირველნი
YA'; ყაბარჩა GHKTF'L'Q'R', ყაბაჩი X; ვნახე საკვირველი ყაბაჩა]
ვჰპოვე უცხო ფერი ყაბარჩა J.

დ. თუმცა DEHIUVI'D'R', თუმც Z; ნახენ CDEKLOUVA'D'
E'G'I'R'Y', ნახო FGHF'L'Q', ნახნე IT, ნახე J, ნახნენ Y, გენახა
Z; ცოდნასაცა] ცნობასაცა EJZI'Y', ცოდნასამცა IKLOTG'R';
ინატრიდე] იტარიდე I.

„ვერა შევიგენ, რა იყო, ანუ ნაქმარი რაულად!
ვისცა უჩვენი, უკვირდის, ღმრთისაგან თქვის სასწაულად;
არცა ღარულად ჰგებოდა მას ქსელი, არ ორსაულად;
სიმტკიცე ჰგვანდა ნაქედსა, ვჰთქვი ცეცხლთა შენართაულად,

ა. ვერ R'; შევიგენი I, შევიგემენ I', შევიგენი R'; ანუ] ან B;
ნაქმარი G', ნაქმნარი I', ნაქმარი რაულად] ნაქმარაულად X;
რეულად J.

ბ. ვისაც DFGKOUVF'G'I'Q'R', ვისაცა I, ვისა L'; უჩვენეთ C,
უჩვენით F, უჩვენე JR', ვაჩვენი L, ვაჩვენე T'; უკვირდა EHTT,
უკვირდათ JUV; თქვეს EGHJTF'L'Q'R'; ღვთისაგან D'E'G'I'R,
ღთისა Y'; საწაულად ABMX.

გ. ჰგებოდა DFIKUVG'Y', გღებოდა EQHLTYZA'D'F'Q',
სღებოდა J, დგებოდა E'L'; მასქ მის L'; ორხაულად] ოთხაუ-
ლად A, ორხოულად DFGHIKLOUVYZA'F'G'Q'R'Y'.

დ. სიმტკიცით JT'; გვანდის DGUVF'L'Q'Y' გვანდა JT'— უგავს
Z, ჰგვანდის I'; ნაქედსა] ნაქერსა J, ნაქედს X; ვთქვით B, ვსთქვი
D'R', ვთქვი EFGHIJKLQ'TUVYZA'F'G'I'L'Q'Y', ვთქვე X; ცეცხლსა
ZY', ცეცხლისა R'; შენართაულად] შენასრეულად DGHF'L'Q', შე-
ნართეულად Z, შენასრაულად I'.

„იგი სამღვწეოდ მისად დავისხენ, ვისი შუქი მანათობდა;
მეფისათვის დავარჩივე, საარმალნოდ რაცა სჯობდა;
ჯორ-აქლემი ათჯერ ასი, — ეველაკაი წვივ-მაგრობდა, —
ატვირთული გაუგზავნე, ამბავსაცა კარგსა ცნობდა“.

ა. საძღნოდ BCDEFGHIJKLTYF'G'I'L'Q'Y'; მისთვის F;
დავსდევ F, დავსხნე I, დავსხენ JU, დავსხი Z; ვისნი JT'; შუჰქვი
C, შუჰქნი JKOTG'; მანათობდა] გულსა მქონდა L, მანაობდა
F'L'.

ბ. დავარჩიე EIYA'D'I'R'; საარმალნოდ C, სამარლანოდ EI
L'Q', საამარლნოდ HJE', საარმალნოთ T', სარმალნოდ XY', სარ-
მალანოდ Z.

გ. ათჯერ] ასჯერ GIJKLQTYZA'F'G'L'Q'; ყველაკაი ათჯერ
ასი I'; ყველაკა X; წვივმაგრობდა EZ, წვივ მაგრობდა I, ძვივ მაგ-
რობდა E'.

დ. ატვირთულ B, დატვირთული DEFGHIJKOTUVZEF'G'
I'L'Q'Y', დატვირთულნი R'; გაუგზავნე L, გაუგზავნენ UV.

წიგნი ტარციელისი ჰინდოთ მეფის წინაშე,
ოდის გაიმარჯვა

ა. წიგნი] აქა წიგნი EKOTG'; ტარიელისა DEFGHJKTUV
ZE'F'G'I'L'Q'R'Y'; ჰინდოთა CIA', ინდოთ DEFGHJKLOTUVYF'
G'I'L'Q'R'Y', ინდოეთ Z; მეფესა CL. მეფეს DEITX, ფეფეს G, მე-
ფისა EF'L', მეფეთ Y'; მეფის წინაშე] მეფესთანა F.

ბ. ოდეს DHVYF'I'L'R'Y',—EFIA'G'Q', ხატაეთს G, + ხა-
ტაეთზედ H, გაიმარჯვა + ხატაელთა ზედა C, გამარჯვა ხატაელ
ზედა D,—EFIYA', გამარჯვებისა GJOTG', გამარჯვე K, გამარჯვა
ხატაელთა ზედა UVF'L', გამარჯვა X, გამარჯვების Z, + ხატა-
ელზედ I', + ხატაეთს გამარჯვებისა Q', + ხატაველთა ზედან R',
+ ხატაელთა ზედან Y'.

605 (463)

„წიგნი დაესწერე: «მეფეო, სვემცაა თქვენი სვიანად!
მე ხატაელთა მიმუსტლეს,—თუცა მათ ეცა ზიანად,—
ჩემი ამბავი დასტური ამაღ გაცნობე გვიანად;
მეფე შეგ აჰარ, მოგივალ მე ალაფიან-ტევიანად».

ა. დაწერე EVX; წიგნი დაესწერე ~ JT; სვემცა DEUVXZI',
სვიანამცა I, სვემცა არა R'Y'; თქვენი DUVZI'.

ბ. ხატაველთა DJI.UVY' მიმუხთლეს BCDEFGHIJKLMOTU
VXYA'D'E'F'G'I'L'Q'R'Y'; თუმცა GJKOXD'E'F'G'I'L; თუმც R';
მათვე R'; ეცათ R'.

გ. ამბვი I, ანბავი XQ', აბავი Y'; დასტური] მართალი F.

დ. მოგიველ T; ალფიან I.

606 (464)

„რა ეველაი დავიურვე, ხატაეთით გავემგზავრე,
წამოვიხვენი სასურტლენი, სასელმწიფო დავიავრე,
ვერ მოვევაჟ აქლემითა, ახავრები ვახავრე,
მოვირტვენ და მოვივლინე, რაცა მწადდა, აგრე ვეავრე.

ა. ყველანი J, ყოველი F'I'Q'; რა ყველაი] რი ყველია X; დავიურვე] დავიარე E', დავიურე R'; ხატავეთით DJLUVZY', ხატაელით I'; გავემგზავრე] გავემართე J'T.

ბ. წამოვიხვენი] წამოვიღე GF'L'Q', წამოუხვენი IZI', ჩამოვიხუენ A'; დავიურე DG, დავიარე E, დავიარე FIIJKLVXYZR', დაიურვე Z, დავიურე I'Q', დავიურვე F'L'Y'

გ. ვერა GIKLF'G'L'Q'; მოვეყავ] მოვაყავ E, ვზიდე GF'L'Q', მოვევყავ H, მეყო IKLG', ამამყვენ J, ამამყვა T, მოვიყავ UV; აქლემები IJKTG', აქლემებით R'; ვააზავრე C, ვაზავრე EIXZI'.

დ. მოვირტყვენ] მოვეყა Z, მოვირტყვენ E, მოვირტყმე GHF'L'Q' მოვირტყმენ IT, მოვირტყმეე JI', მოვირტყუნ L, მოვირტყუნენ X, მოვირტყეე I'; მოივლინე I, მოივლინენ TUV, მოვილინე F'; რაცა მწადდა აგრე] ამ სოფელსა ხელი GF'L'Q', საქმეს ხელი კარგად (კარგა T) J'T; ვყარე DGIIJVZY', ვყარე EHLF'L'Q', ვყავრე TI'R'.

606¹

სატავეთის გამარჯვებული სელჩამობმული ტარია,
რამაზ მოჰგვარა მეფესა სელსუნდით შენაკარია;
მას საიმედო ფიცა აქეს. სელობამ კელარ დარია,
პირდაპირ მხესა დაუსმენ, ლსინი არა აქეს მწარია.

(A—363 ფ. 27 r აშიაზე)

607 (165)

„სატაეთისა სელმწიფე მომეკანდა შეჰერობილია.
ჰინდოეოს მიეულ, მეგება ჩემი გამსრდელი ტებილია;
რა ქება მითსრა, არ ითქმის, ჩემგან სათქმელად წბილია!
სელი გამისხნა, შემომკრა მან სახვეველი ლბილია.

ა. ხატაველისა DUV, ხატეთისა I, ხატავეთისა LZY' ხატაეთის X, ხატაელისა F'I'L'; მამყევანდა DFGHIKOUVYZA'G'I'L'Q'Z', მიმყევანდა J'T.

ბ. ინდოეთს DFGHJKLOTUVZD'F'G'I'L'Q'R'; მოველ FIZY', მივე TYA', შეველ R'; მამეგება X, შეგება L'; გამზღელი BEJKOF'L'Q'R'.

გ. მითხრა] ბრძანა JTR', მითხრეს E; არ] რა YA'; ითქმის AC; სათქმელად A, სათქმელად T, სათქმელათ F'I'.

დ. ხელ B; გამიხსნა I, გავიხსენ Z; შემამკრა CFJTUV, შემაკრა DR'Y', შემიკრა GHIF'I'L'Q', შემამკრნა K, შემიკრნა L, შემომკრნა OG', შეამკრა Z; სახველი CI, სახვევლითა D'; სახველი I'; რბილია G, ლბილითა D'.

608 (466)

„ედგნეს ტურტანი კარაენი მოედანს ჩამოდგომილსა, საუბრისა და ჭვრეტისა ჩემისა მას მონდომილსა. მას დღესა ედვა ნადიმი მას შიგა გარდახდომილსა; მიაღერებდა, მაჭმევდა წინაშე ასლოს ჯდომილსა.

ა. ედგნეს] დგეს C, დადგნეს DIJKLOTUVYH'G'I', დადგეს EFGHF'L'Q', იდგნეს R', ღგანან Y'; ტურტა I'; კარენი I; მოვედანს J, შეედანს A'J'; ჩამოხდომილსა CE, ჩამოდგომილსა G'.

ბ. ჩენისა E; მას—GR', მით H, მათ JT, მის Z; მონდობილისა E, მონდომილისა GG'Q', მონდობილსა F'.

გ. დღეს XZ; ედვა] გვედვა Z; მას შიგა] კარავსა R'. მაშიგა C, მას შიგან DEFGHIJKLOUVYF'G'L'Q'Y', მათ შიგან H, მაშიგან T, მუნ შიგან Z; გარდახდილსა X, გარდამოხდილსა Q'.

დ. მიაღერებდეს CFYZ, მიაღერებდენ J; მაჭმევდა] მიჭვრეტდა DGHKOUVE'F'G'I'L'Q'R'Y', მაჭმევდეს FIZ, აატივით JT; მჯდომელსა EIX.

609 (467)

„მას ღამით ვსიედით ნადიმაღ, მუნ ამოდ გავისარენით, დილასა ქალაქს შევედით, მაედნით ავიუარენით; მეფემა ბრძანა: «ლაშქარნი უსმენათ, შემომყარენით, დღეს სატაელნი მიჩვენეთ, ტუვენიტა შემომგვარენით!»

ა. ღამე FJT; ღამეს R'; ნადიმათ I'; ამაღ Z.

ბ. დილას EZ, დილსა I; ქალაქსა EZ; «სავედით I'; მაედნით] მოედნით DEFGHIKLOTUVXZF'G'L'Q'R', მოვედნით J.

გ. ბძანა UV; ლაშქარი E, ლაშქართა JZ; მიხმენით F, უხმევით GHIF'L'Q'; შემომყარენით] შემოსჯარენით CDGHIJKOTUV G'K'Y', შემოასხენით E, შემამყარენით F, შემიჯარენით L, შემომჯარენით Y'A'I', შემომჯარენით F'L', შემომჯარენით Q'.

დ. დღეს—E'L'Q', ხატაველნი DJUVZY', ხატაელი YA'; მი-
ჩვენე D, მიჩვენენ UV, მიჩვენენით F', მიჩვენენით L'; შემომგვარე-
ნით] შემომგვარენით FGHIJVC'R', შემომყარენით X.

610 (468)

„რამას მეფე შეპერობილი მას წინაშე მოვიუვანე;
ტკბილად ნასა ხელმწიფემან, ვითა შეილი სააკვანე-
ორგული და მოღალატე ნამსახურსა დაგავანე.
ესე არის მამაცისა მეტის-მეტი სიმკულვანე!

ა. რამაზ] ხატაელთ... შეპერობილი] მხარ შეკრული F, ხატა-
ელთა JT, ხატაელთ F'; მას] მის JOG'R'; წინაშენ Y'; შეპერო-
ბილი მას წინაშე]~ CDEGH|KLOUVYA'F'G'I'L'Q'R'Y'.

ბ. ტკბილათ IL'; ხელმწიფემა CH, ხელმწიფემან D; სააკვანე
A, საკვანე EIX; პირ ქვე მიწა დადებითა ხელმწიფესა ვათაყვანე F.
გ. ნამსახურსა Y'; დაგავუვანე AM, დაემგვანე X.

დ. ესე არის] ესეაო DIUV; სიგულვანე DJLTUVYA'D'F'I'R',
სიმკულოვანე EZ, სიგულოვანე GHIF'L'Q'.

ბ გ = გ დ F.

დ.—F.

610¹

ეს საჯილდ[ო]ოდ ეუოფის, აქ უზმენ ერთა ჭამასა;
მიულოცვენ და აქებენ, თავსა აურიან დრამასა;
პირისპირ უსის სალსინოდ, მისთვის რა დღე სჯობს ამასა?
ცეცხლი დავსია დამწველი, გული აღარა დანასა.

(A 363 ფ 37 v, აშიაზე)

611 (469)

„მას მეფესა სატაელსა უმასპინძლა, უაღერსა,
ქამიერად უბრძანებდა საუბარსა მათსა ფერსა.
ცისკრად მისმეს, მიბრძანებდეს მე სიტყვასა ლმობიერსა:
«მეუნდობო სატაელსა, მას აქამდინ შენამტერსა?»

ა. მეფისა L'; ხატელსა B, ხატაველსა D.IUVZ.

ბ. უბძანებდა DUV, უბრძანებდის GHIKOYA'F'G'I'L'Q'R'Y'; საუბართა J'T: მათთა J'T.

გ. ცისკარს C, ცისკრათ I'L'; მიბძანებდეს DUVY', მიბრძანებდა JR', მიბრძანებდის I'; მე სიტყვასა] საუბარსა L.

დ. ხატაელს B, ხატაველსა DUVZR'Y', ხატაელთა JTE; მას] მათ J'T; აქამდის BCDEKOTUVYZA'K'G'I'Q'R'Y', აქამდი GHJL, აქამდისა L, აქამდის L'; შანამტერსა I, ჩემსა მტერსა J'T.

* გ. დ. ~ J'T

612 (470)

„მე ვჰკადრე: „ღმერთი ვინათჳს შეუნდობს შეცოდებულსა, უეავით თქვენცა წუალობ: მას ღონე-გაცუდებულსაა.

რამას უბრძანეს: „იცოდი, გაგზავნით შეწყალებულსა,

მაგრა ნუ გნახავთ კვლავცაღა ჩვენს წინა გაწბილებულსა!„

ა. ვკადრე F'L'Q'; ღმერთმან GHF'L'Q'; ვინადგან CDE'F'R'Y', ვინთაგან EJ'I'; შეუნდოს GHF'L'Q' შეგვიწოდოს J; ვინათგან შეუნდობს ~J'I'; შეცოდებასა D'.

ბ. იყავით თქვენცა ~J'TR'.

გ. უბრძანა CEJLTZR', უბძანე DUV, უბრძანებს EGHKOY A'F'G'I'L'Q'Y'; იკოდე JTF'L'Q'R'; გაგზავნი BDGHZF'I'L'Y', გაგზავნით E, გაგზავნით FUVQ', გაგიშვებ JLTR'; შეწყალებულსა] შეწყენარებულსა J, შეწყულულსა X.

დ. მაგრამ GHIJKOTF'I'L'Q'R'; ნუმც CIJKLOTG'; გნახე CDGHJLUVZ'I'Q'R', ვნახე L'; კვლავცაღა] წინაშე C, ჩვენს წინა J'T, ჩემს წინა L, კვლამცაღა BIXYA'D'F'L'Y', კვლაცა DFUV, კვლამცაღა EGE'Q', კვლავემცა H, კვლავცა I'; ჩვენს] კვლაცა CL, ჩემს GHUVF'L'Q', კვლავ J'T; წინა] ასრე CJLT, წინ X.

613 (471)

„ხარაჯა დასდევს, შეჰკვეთეს დრაჰკანი ასჯერ ასია,
კვლავ ხატაური ათასი, სხვა სტაერა, სხვა ატლასია.

მერმე ეველაი დამოსა, იგი და მისი ხასია,

შეწყალებული გაგზავნა, უეო რისხვისა ფასია.

ა. ხარაჯა] ხარაჯი DZI'R'Y', ესენი F'L'; დასდვა CJLTZ, დაესდევ I, დადვეს I'; შეჰკვეთეს| გაუშვა C, შეკვეთით J'TR', შეჰკვეთა LZ, შეკვეთეს A'D'F'L'Q'; დრაჰკანი| წითელი CJLT, დრაჰკნი E, დრაჰკანი FGHKQXYA'D'G'I'Q', დრაჰკან L'.

ბ. კვლა BCFILYA'; ხატური I'; ათასი| სამასი FZ, პრავალი GJKOTF'G'L'Q', ნაქსოვი H; სტავრა| ტყავი L'.

გ. მერე G'R'; დაზოსნა F; მისნი GF'L'Q'.

დ. შეწყალებულნი CIE'; გაგზავნა| გაუშვა [CFGHJLTF'L'Q', გაგზავნა I; უყო| არ უყო DGHKOZG'I'L', არ იყო L'; რისხვის DGHKOZF'G'I'Q'.

614 (472)

„სატაელმან დაუმაღლა, დადრკა, მდაბლად ეთაუვანა, მოასსენა: «ორგულობა თქვენი ღმერთმან შემანანა. თულა ოდეს შედაგცოდო, მაშინ მომკალ მემცა განა!» წავიდა და ეველაკაი მისი თანა წაიტანა.

ა. ხატაელმან| ხატელმან CY', ხატაველმან DL, ხატაველმა ZI', მას ყველაი F'L'; დამიმაღლა J, დამიმაღლა T; მოდრკა F; მდაბლათ X; ეთუვანა C.

ბ. ორგულება F'L'; თქვენი| შენი I; თქვენი ღმერთმან ~ GH JKOT'G'L'Q': შეგვანანა JT.

გ. თუცა CL; ოდენ R'; შეგეცოდო D, შეგცოდოლა EGF'L', შეგლაცოდო I, შელაგცოდოთ J'T, შეგეცოდო UVZ, შელაქცოდო X, შელგაცოდო Y'; მაშინ G' მომკალ| გამართებს J, მამკალ CDFGHIK LOUVG'L'Q'R'Y', მოგვკალ T, მამკლა ZI'; მემცა| მცა CEILUZI', მამკლა J, გამართებს KOT'G', მამცა X.

დ. ყველაკანი TXR', ყველაივე I'; მისნი JT; წაიტანა| წაიყვანა C, წაატანა DGUV'I'Q'Y'.

615 (473)

„მოვიდა კაცი მეფისა, ცისკრობს, არ დანაღამია; ებრძანა: «რა შენ გაგერივარ, მას აქათ თვეო სამია, მინდორს მოკლული ისრითა ნადირი არ მიჭამია, არ დამამერალსარ, წავიდეთ, თუცა დამრომის ჟამია».

ა. მოვიდა] წავიდა F'L'; ცისკრად IK', ცისკრობას UZ; დანალამიზია U.

ბ. უბრძანა DG'L'. მიბრძანა E, ებძანა UYX; რა შენ] შენად CL, შენგან DEHVYA'F'I'L'Y', შენგნით GQ', ~ JT; გაყრილვარ C DELVYA'I'Y', გაყერილვარ GHF'Q', გაყრივარ X, განყერილვარ L', აქეთ IJUF'I'L'Y'; თვეა DUVZ.

დ. დამაშვლხარ E, დამიშვრალხარ X'; დამაშრალხარ A'; წამოდი DFGHLUVZF'I'L'Q'R'Y'; თუბცა EJG'I'R; დაშრომის] დგომისა I; ცამია] ხანია DFGLUVF'I'L'Q'Y', ხამია H.

616 (474)

„შევეკასმე, დარბახს მიველ, დამსვდა ჯარი ავაზისა,
ძავარდნითა სავსე იუო სრულად არე დარბახისა,
მეფე ქვე ჯდა შეკასმული, შეენებითა მსგავსი მზისა;
გავსარნეს მისვლა ჩემი, ტურფისა და ლამაზისა!

ა. შევეკაზმე] შევეკმაზე HJ, შევიარე F'L'; დარბახს CDEZY'; მოველ G, შეველ I, შივე YA'; დამხვდა. ჯარი ~ CFJLT; ავაზისა] ააზისა A'.

ბ. შევარდნითა I'L'; სრულა E.

გ. ქვე—F; იჯდა F; ქვე ჯდა] შეჯდა IA'; შეკმაზული GHJ; მზგავსი CDYG'I'Q', მგზავსი EFGJKOUVA'.

დ. ნახვა ჩემი გაეხარნეს. E; მისვლა] მისლვა EXD'G', ნახვა. I'; ჩენი I, ჩემ D'.

617 (475)

„იდუმალ ცოლსა ეუბნა, მართ ჩემგან უცოდნელია:
«ომით მოსრული ტარიელ საჭვრეტლად სასურველია,
მან გაანათლოს მჭვრეტელთა გული, რაზომცა ბნელია;
რაცა დაგვედრო საქნელად, ქენ, არა საზოზღნელია.

ა. იდუმალ] მან მისსა F'L'; ცოლს C; ეუბნების C; უცოდნელისა X.

ბ. მოსული GHJ'TXF'I'L'Q'; საჭვრეტლათ I, მჭვრეტელნი, J, საჭვრეტლად X, სჭვრეტლად E', საჭვრეტლად R'; სასურველია] საშურველია E, საშურნელია A'.

გ. განათლოს CEX, განანათლოს D'I'.

დ. დაგვედროს A'; საქმეხელად E, საქმელათ E'; კენ CGKO
F'G'I'L'R'; არა] რაღა JLT, არ X; საზოზღნელია] საზოზღნელია E,
საზარელია J, საზოზღელია X.

618 (476)

„აწ მითქვამს საქმე უმენო, შენცა ცან ესე მცნებელი:
რადგან ქელია სამეფოდ ჩვენგანვე სასიელ-ღებული,
ვინცაღა ნასავს, აწ ნახოს, აჰა დღე, ედემს სღებული,
გვერდსა დაისვი, ორნივე სრას დამხვდით, მოვალ შეებული.“

ა. აწ] რაც F'L'; უმენოდ CDEFGHIJKLOTUVZP'G'I'L'Q'R'Y';
სცან CDGHJKLTUVZD'F'G'J'L'Q'Y', სცნა EOY, ცნა X, მსცან
R'; ეს X; მცნებელი C, ცნებული X.

ბ. სამეფო CDGHLUVZF'I'L'Q'Y'; ჩეგვანვე CDILUVE,
თქვენგანვე E, ჩეგვანვე G'.

გ. ნახოს CF; აწ] აწნ J; დღე] ხე Z; სღებული] ხებული
GHIKOVF'GL'Q', ღებული U.

დ. გვერცა DFGHJKO TVYZF'G'I'L'Q'R'Y'. გვერთსა J; და-
ისვით EJ, დაისხნა FZ, დაისხი GF'L'Q', დაისვა KOYG', დაიდვი
E'; დამხვდი HF'L', დაგვხდი I, დაგვხვდით JT; მოვალ] აზოდ E,
მოვალთ IKOTG'; შეებული X.

619 (477)

„მოვინადირეთ მინდორი, ძირი მთისა და გორისა:
იუო სიმრავლე ძაღლისა, შვარდნისა და ქორისა.
აღრე დავბრუნდით, ვიარეთ არ ეჯი გზისა შორისა.
აღარ იბურთეს, დაძლა ქნეს თამაშობისა ორისა.“

ა. მოვინადირეთ] ხატაველისა F', ხატაელისა L'; მიდორი
G',—I'; გორისა] ბარისა U.

ბ. შვარდნისა I'.

გ. ეჯი] ვიცი F'L'.

დ. აღარ—CL; იბურთეს] იბრუნეს L'; დაშალეს GIUD'F'L'Q',
დაშალა H; ქნეს] შეიქნა CL, + აწ F,—H, ქნას Z; თამაშისა F'.
თამაშობა GXZL'Q', თამაშობის I; ორისა] ორისა G'.

„ჩემთა მკვრეტელთა მოეცვა ქალაქი, შუკა და ბანი.
ომ-გარდასდილსა მშვენოდეს მანნიანი კაბანი;
ფერმისდილ-გვარი ვშვენოდი ვარდი, ცრემლითა ნაბანი,
ვინცა მიკვრეტდის, ბნღებოდის, — მართლად არს, არ
კატაბანი.

ა. ქალაქ I, ქალაქის R'; შუკა] შუა U; ბანნი I'.

ბ. გარდახილსა E'; მშვენოდა GF'L'Q'R'; მანნიანი B, მნუ-
ანნიანი C, მე ნიანი DJUVF'G'I'Q'Y', მე მანიანი E, მე ემნიანი
GHL', ზენიანი I, მოემნიანი KO, მანნიანი L, მე ენიანი R'.

გ. ფერმისდილ U, ფერ მისდილს I'; გვარად DEFGHIJKLO
TUVYF'G'I'L'Q'Y'; მშვენოდეს F; ვარდი] ლაწვი IZ; ნაბანი] ნა-
ბანი T.

დ. მკვრეტდიან E, მიკვრეტ Z; ბნღებოდის] უკვირდის IZ;
მართლად] მართლა GF'L'Q', მგზავს J. მგზავს KOG'. მსგავს T;
არს] თქვეს FIZ, იყვის J, პყვის KOG', იყენეს T; არ — I; არ] ვითა
J, ვით KOTG'R'; კლდე კაბანი F, კადაბანი GHF'L'Q', კათა-
ბანი Y.

621 (479)

„რიღენი რომე მემოგნეს ქალაქსა ხატაველთასა,
იგი მესვეინეს, მშვენოდეს, ვახელებ გულსა ხელთასა.
მეფე გარდასდა, დარბაზთა შევედით ჩემთა მსრდელთასა,
შევედენ, დავპკრთი ელვასა დაწვითა მშეებრ ნათელთასა.

ა. მემოგნეს J, ბემოგნეს U, მშვენოდეს E'; ხატაველთასა E
ხატაველთასა IJLZY', ხატავეთისა X.

ბ. ვშვენოდი DFUVZ, მშვენოდა GF'L'Q'; ვახელებ] ვალ-
ხენდი CI, გულთა GJKOUVA'F'G'L'Q'R'; ხელითასა X.

გ. მეფე] მეფ I, შინა JT; გარდახდა] მივედით JT; დარბაზსა FJ
TZ, დარბაზსა I; შევედით] ტურთასა JT; დარბაზთა შევედით ~ F
ILZ; ჩვენთა GF'L'Q'; მზრდელთასა] მზეთასა J, მხელთასა I'.

დ. შევედენ EGHJF'L'Q', შევედენ KR'; დავპკრთი ED'E'
F'L'Q; ელვათა IZ; დაწვითა] დაწვითა D, პირსა I, პირისა Z,
ლაწვითა I', დაწვითა L'; მშებრ DFIKOG'I', მშებრ E, მშებრ. მის
H, მახე X; ნათელთასა F, ნათელთასა KOG'.

„მას მისეს ტანსა ემოსნეს ნარინჯის-ფერნი ჯუბანი,
 სურგით უთქს ჯარი სადუმთა, დას-დასად, უბან-უბანი;
 სრულად ნათლითა ავესო სახლი, მუკა და უბანი,
 მუნ ვარდსა მუკა შვენოდეს მოწ-მარგალიტნი ტეუბანი.

ა. ემოსა EFGIJLUVZ'F'L'Q'R', ემოსნოს I'; ნარიჯის DD'G';
 ფერი BCFGHJKLOTXF'I'L'Q'R'.

ბ. უთქს| უდგს IJ', უდქს U; ხადუმთა| ხადებთა G'; დას-
 დასათ X; უბან-უბან X.

გ. სრულათ ZQ', სულად I'; აივსო CDEGJLVF'L; და—X;
 უბანა X; სახლი, შუკა და უბანი| მუკა, სახდი და ბანი H.

დ. მუნ ვარდსა შუვა| ბროლისა ყელსა J'I'; ვარდთა GHH'Q';
 შუა CFGHIKLVXYZE'F'I'L'Q'R'Y', შუა G'; შვენოდის GHE'F'L'Q',
 შვენოდა I'; მარგალიტი DEFGHIJKOTUVXYAU'E'F'G'I'L'Q'R'Y'.

„ნომარსა, დაკოდილსა სელი ეელსა ჩამომება.
 დედოფალი საჯდომთაგან ადგა, წინა მომეგება,
 ვითა შვილი გარდამკოცნა, დაწვი ვარდი დამიღება,
 მითსრა! «ნუ ექვ ამას იქით, იუდა მტერი შელაგება».

ა. ნომარმან T', ნომარი Q'; დაკოდილს X; ჩამომება GHQ',
 ჩამოება X.

ბ. მამაგება FGHUVG'Q'R'Y'

გ. დამიღება| დამალება E, დამიღება F'L'.

დ. მითხარი X; ნუ| არ R'; მექვ F, ვექვ R'; ნუ ექვ მითხრა
 T; მას I'; თუცა TR'; შელაგება| შეპოგება DFILUVZA', შეცაგება
 E, შეგალება Q'.

„ახლოს დამისვეს ადგიდსა, მკნ, სადა მიაჩებოდა.
 პირის-პირ მიჯდა იგი მზე, გული ვისთჳისცა კედებოდა.
 მალვით უქვრეტი. მიჭვრეტდის, სსვად არად მეკონებოდა;
 თვალნი მოვსწევიდნი, სიცოცსლე ამითა მეარმებოდა.

ა. დამისვა FIZ; ალაგსა UV; სადაც R'; მუნ სადა| სად
 უფრო E, სადა მე T.

ბ. მზე C; ვისთვისაც IR', ვისთვისაც XA', ვისთვისაც G'L'.

გ. უკვრეტლი მიკვრეტლა IJZI', მიკვრეტა U; მიკვრეტლის მიკვრეტლა DEFGHKOVYA'F'G'L'Q'R'Y', უკვრეტლი IJZI'; არაღ] არას FIZI', არა YA'; მეგონებოღა] მეუბნებოღა CDFGHIJKLO UVZF'G'I'L'Q'R'Y'.

ღ. თვლი GIF'L'Q'; მოვსწყვიდნი] მოვსხლიტნი DFJKOTUV G'L'Q', მოვსწყვიტენე E, მოვსხლიტე G, მოვსხლიტენ H, მოვსწყვიტნი ILZR', მოვსწყვიდენ D', მოვსხლიტი F', მოვსწყვიდი Y'; სიცოცხლე] საწუთრო FIZ, ამისთვის JLT; ამითა] ზე აზღა FIZ, სიცოცხლე] LT ამით X; მერამებოღა] მიარამებოღა EGHKOZG'I', მიამებოღა I, მეგონებოღა X.

[მეუღ]საგან ლხინი ტარიელის ხესტან დარქვანის
ჩვენება და ერთა ჭამა D.

+ აქა UV; ლხინი † და UV; ტარიელისაგან UV; და ერთა.
ჭამა—UV.

625 (483)

„შეიქნა სმა და ჰურობა, მსგავსი მათისა ძალისა;
სხვა განარება ასეთი არს უნახავი თვალისა!
ჯამი და ჭიქა — ეველია ფეროსისა და ლალისა.
არვისი ბრძანა მეფემან არცა გაძვება მთრვალისა.

ა. სუმა ABMA'E'; ჰურობა I; მზგავსი DEFJKOVQ'Y', მსგავსი U, მსგავსა X, მზგავსი YA'G'I'; მათისა ძალისა ~ C; ძალისა] გვა-
რისა E.

ბ. სხვა] სმა Z; ესეთი TR'; არს] არვისი GHIF'L'Q'; უნახავს
GHIF'L'Q'.

გ. ჯამი] თასი F; ყოველი DGHF'I'L'Q'Y'; ფირუზისა DGHJ
UVF'L'Q'R'Y', ფერუზისა I'.

ღ. არვისა E. ბძანა UVXF'L' არცა—GJZF'L'Q'; არცა გა-
შვება ~ FHIKLO'G'; მთვრალისა CDEFHIKLOSTUV XYZDE'G'
R'Y', ღაუმთვრალისა GJF'L'Q', თვრალისა I'.

ა. ბ.—S.

626 (484)

„მე მუნა მყოფი მივეცი შვებასა მეტის-მეტასა.

რა შემომხედნის, შევხედნი, ცეცხლმან დამიწვის შრეტასა;

კაცთა კრძალვასა ვაწვევდი გულსა შმაგსა და რეტასა.
რა უამია პირის-პირ საუვარელისა ჭკრეტასა!

ა. მე მუნა] მუნ ამო U; მუნამ Z; შვებასა] საქმესა S, შვებას X; მეტისა XD'.

ბ. რა] არა G'; შემომხედნის] შემომხედის DKOTUG'I', შემამხედნის FGLS, შემამხედის HJVXF'L'Q'R', შვებედნი] შვებედი DGHJTUV'D' F'L'Q'; შვებედი I', შვებედავ R'; ცეცხლი GHF'L'Q'R'; დამიწყის] იქმოდის G'L'Q' დამიწყებს R' იქმოდ X.

გ. კაცსა I'; კძალვასა I'; ვაწვედი JI, ვაწვევდი F'L', ვაწვევდი G'; რეტისა X.

დ. უამია] უამეა BCKLMOXYZA'D'E'F'G'L'Q'R', უანარის DELJST'UV; პირის-პირ] პირს პირ მას F', პირის პირ მას L'; საუვარელსა F', საყვარლისა L'; ჭკრეტისა X.

ბ. გ. ~ F.

627 (485)

„დააგდეს მღერა მუტრიბთა «სულეთო!», თავი ხარბან;
მიბრძანეს: «შვილო ტარიელ, ვით გითსრათ, ვით
გვისხარბან?»

ნეტარმი გვაქვსო, მებრძოლნი მით ჩვენნი ვაგლას არბან,—
მართაღან შენნი მჭკრეტელნი, არ ცუდად იმკვეხარბან!

ა. დაგდეს EI', დადგეს I; მუტრუბთა ZI'; სულერთი I, სულეთო Y'; თავნი TR'; დახრბან GHF'L'Q'.

ბ. მიბრძანა GF'L'Q', მიბრძანეს UV; ვით] რა JTR'; გითხრა IY'; გიხარბან KSG', ვაგვისარბან I'.

გ. ნეტარ F'; გვაქსო CILZ, გვაქო DE, გვაქვს და JTF'L'; მებრძოლთა E; ჩვენნი] ჩვენი EFGHIJXZD'F'L'Q', შენნი I'; მით ჩვენნი ~ IZ; ვახგლას G'.

დ. მართალ არს GHJKOTG'Q'R', მართალა IZ, მართალნი D'; შენი EFGHJKTE'G'R'; მჭკრეტელნი] მაქებნი JTR'; ცუდათ D GH'L'Q'.

628 (486)

«აწ თუცა. გმართებს. შემოსა, ვის მორჭმით მოგივლენიან,
არ შეგმოსთ, მაგა კაბათა არ აგხდით: ტურფად გშვენიან;

აწ გქონდეს ასი საჭურჭლე, ვის შუქნი მოგიფენიან,
თვით შეიკ[ე]რე, რაცა გწადს. ჩვენგან ნულარა გრცხვენიანა.

ა. თუცა] ვითა FJ, თქვენცა JZ, თუმცა EGKOTXF'G'I'L'Q'
R'; გგმართებს ABCGLTXE'F'I'Q; შემოსვა IJZ, შემოსვის D'; ვის]
ვით I'L'; მორჭმით A, მორჭმით X.

ბ. არ rep. G'. შეგმოს IZ შეგმოსით D'; მაგა] სხვასა IZ, სხვათა
UV; კაბითა EGF'L', კაბასა ISZ'I'R'; არ] არა არ R'; აგხდით]
გაგხდით GJTF'L'O', აგხდი IZ, აგხითთ G'; ტურთა I'L', ტურ-
ფათ I', -R'; შვენიან E.

გ. აწ] შენ KOG'; გქონეს E, ქონდეს X; საჭურჭლე] კლი-
ტენი F; შუქნი] მორჭმით EIZ, შუქი GHJTUVF'I'L'Q'R'Y'; მოგი-
ფენიან] მოგივლენიან EIZ.

დ. თვით] ვით L'; შეიკრე AD', შეკერე D, შეიკერა U; რაცა]
რაც EIJXZ, არცა D'; გწადდეს EIJZ; ჩვენგან] შენგან A'; ნუ-
ლარას H, აღარა A'; გცხვენიან JI'.

629 (487)

„მომართენეს ასნი კლიტენი ასთავე საჭურჭლეთანი;
თაუკანის-გუც და დავლოცენ დავლანი მათთა სვეთანი;
მაკოცეს, აღიეს ორნივე, თვით იგი მშენი მშეთანი,
რა კასცნეს ზომნი, ვით გითხრნე ლაშქართა სისავსეთანი!

ა. მონართვეს BEYA'D'E'F'R', მანართვეს DFGHJKOTUV
G'I'L'Q', მამართვენეს L; ასნი] ასი DFGHJKOTVXF'G'I'L'Q'R', სრუ-
ლად D'; ასთავე] ასივე F'L'Q'; საჭურჭლეთანი X.

ბ. თაყვანი DEFGHIJKOUVZF'G'L'Q'R'; დავლოცე EFGHJK
OF'G'L'Q'; დავლათნი EDIJI'VYI', დავლათი E, დოვლათი GF'Q',
დოვლათნი HKOTUZG'R', დოლათი L'; მათა C, მათი EGHF'L'
Q'R', მათნი JKOG'.

გ. აღგნენ GHF'L'Q'R', აღგნეს JKOUVG'; ორთავე FR';
აღგეს ორნივე მაკოცეს IZ, აღგნენ მაკოცეს ორთავე R'; თვით
იგი] ვითა R'; მზენი] მზენი C, მზეთა GJFL'Q', მთერე და R';
მზეთანი] მზეთანი C.

დ. ფიანდაზთაცა არ აკლდა კაცის ფეხთაგან ცვეთანი R'; გას-
ცეს DEFGHIKOTUVZF'G'I'L'Q'; ზომნი] ზომი DGHITZF'I'L'Q',
ზოგი J; ვითა JT; გითხრენ DEFUV, გითხრა GHSZF'L'Q', ვოქვა
JT; სიავსეთანი EI, სისავეთანი X, სისავეთანი Z, სისევსეთანი I'.

აქა მეფისაგან ტარაღლის მწაღლის ბიძება და
გულმსიარულად ღსინის შექცევა] D.

630 (488)

„კვლაცა დაჯდა მსიარული, მოიმატა სმა და მღერა;
კვლავ ეგერმელდა ნადიმობა, ბარბითი და ჩანკთა ქღერა.
დედოფალნი წამოვიდნეს, შეეყარა მწუსრსა დღე რა,
ძილ-პირამდის სისარულსა სისარული ჰგვანდა ვერა“.

ა. კვლავცა DGJKOTG'I'Q'R': მსიარული] მსიარულად J,
სიხარული VU; მაიმატა DY', ოიმატა X; სუმა ABCME', სემა X;
და—X.

ბ. კვლავ] კვლა EFLSYA', მუნ GJTF'L'Q'; გაგრძელდა ნა-
დიმობა ~J; ბარბითთა DFGHJKOTUVZF'G'I'L'Q'; ჩაქთა S;
ვერა ΔBM.

გ. დედოფალი EFGIJKOTZF'G'I'L'Q'R'; წამოვიდეს CLUVY
A'D'E'I'Y', წამოვიდა EFGIJKOSTZF'G'L'Q', წამოზრძანდა R'
შეეყარა E, გაეყარა S, შეეყარსა Y, შეეყარა I',

დ. ძილპირამდის E, ძილ პირამდი GJKT, ძილ პირამდინ
F'I'L'Q'; სიხარულსა სიხარული ~F; გვანდა DGJSTUYVE'F'L'Q
R'Y', გვანდის H, ჰგვანდის KOG'; ვერა] არა E.

გ. დ. ~S.

აქა ასმათისაგან მოწითქეცა სამსწისა
ნესტან-დაჯეჯანის გამოგზავნილი

აქა—CFTYA'; აქა + ტარიელის წინ Z; საზხრის ნორთმევა
(მირთმევა E) CEFZ; ნესტან დარეჯან BND'E'; გამოგზავნა B,
გამოგზავნა X, გაგზავნა D', გამოგზავნა E'; ნესტან-დარეჯანის
გამოგზავნილი—CEFKOYZA'G'; გამოგზავნილი + და რიღეთა მი-
სეულად წაღება T.

631 (489)

„აგიუარენით, მიგეჭირდა სმა დოსტაქნისა ძეტისა.
საწოლს შემოვე, შემექნა ცნობა მართ ვითა რეტისა.
ძალი არ მქონდა ტუვე-ქმნილსა მე ამა ცეცსელთა შრეტისა.
მეგონებოდა, მალსენდის გონება მისგან ჰვრეტისა.“

ა. სუზა ABMD E', -X.

ბ. შემოველ DEFGIJKLOSTUVXZD'G'I'L'Q'R'Y'; საწოლს შემოვე ~ R'; რეტისა] შეთისა F, ისა X, მეტისა F'L'.

გ. ძალი] ძილი FUY'; ქნისა ES, მქნისა GJ, ქმნულსა L; ამა] იმა FGJTF'L'Q'; ცეცხლსა F'L'; შვრეტისა Z.

დ. მეგონებოდა] მეგონებოდეს F, მეგონებოდის JTY, მეგონება L, მეუბნებოდა A'; მალხენდეს E, მალხენდა GIZF'I'L'Q'; მისგან] მაშინ JI, ვითა Y.

632 (490)

„მონა მოვიდა, მიანბო ანბავი მან მართალიო:

«თქვენსა ამავესა იკიოსავს აჯილოსანი ქალიო».

მაშინვე ვიცან, ავიტერ, ჩქარ-ჩქარად გულ-გამკრთალიო:

მოვიდა, ყნასე ასმათი, ჩემთანა მომავალიო.

ა. მიაზბო BCDGHIJKLOSTUVYG'Y', მიაზბა EFA'; ამავეს BCDFGHIJKMOSTUVA'F'G'I'L'R'; მან] მე CDGHIKLOUZ'F'G'I'L'Q'R'Y'; მართალია EFIY.

ბ. თქვენსა] შენსა EIYZA'; ანბავსა GD'Q'; იკითხავს I'; აჯალოსანი L; ქალია EFIYA'.

გ. მაშინლა GHF'L'Q'; გამკრთალია EFIYA', ნამკრთალიო LI', ნაკრთალი X.

დ. მოვიდა + მაშინ L'; ჩემთანა] ჩემს წინა FJT; მომავალია EFYA', მანავალიო GHJKOVR', მამავალია I.

633 (491)

„მე მისთვის ვკვდები, მიამა ასმათის ნასვს მე მისად.

აღარ მიუშვი, ვაკოცე, ქნაღლა თუყვანის-სცემისად;

ხელი მოვჰკიდე, დავისვი ასლოს ტახტისა ჩემისად,

ვპკითხე, თუ: «ნეტარ მისულა მორჩი ალვისა ხე მისად?»

ა. მისთვის] ვისთვის CFGHIJKLOTUVYZA'F'G'I'L'Q'R'Y', ვისთვი I'; ვპკედები DGHJTVI'R', ვკედები ZG'; მისსად U.

ბ. მოვეშვი I, მოუშვი Z; ქნათლა E'I, ქნალა GHJF'L'Q', ქნაღლა L; ცემისად BCDEFGHIJKLOTUVYZD'E'F'G'I'L'Q'R'V'.

გ. მოვკიდე D'F'L'Q'; ახლოტ R'; ტახტისად T; ჩემისა ტახტისად F.

დ. ვკითხე EF'L'Q'; ნეტა I'; მისლვა B, ზოსულა EFGIJTZ
F'L'Q', მისვლა L, მისრულა D'; ნორჩი GHJKOTYF'G'LQ'; ალ-
ვისად L'; ხე მისად] ხევისად GIJTZFL'Q', ტანისად H.

634 (492)

«მიანბე მისი ანბავი, სსკად ნურას მეუბნებია!»

მითსრა, თუ: «გკადრებ მართალსა, აწ ჩემგან არა სთნებია,
დღეს ერთმანერთი გინასავს და ტურფად მოგწონებია,
აწ კვლაცა ცნობა ამბვისა მას ჩემგან უბრძანებია».

ა. მიანბე] მიამბე BCDEFGJKZOTUVYA'D'E'G'L'R'Y', მიამბ
H; მისი] ისი Y; ამბავი BCDEFGHIJKLMOTUVXYZA'D'E'F'G'L'Q'
R'Y'; სხვას H; ნურად CDLUVI'Y'.

ბ. მითხარ X; კადრებ GJTYA'; მართალსა] ამბავსა CDFGHI
IJLTVF'L', ანბავსა Q'; აწ] სხვად JT; ჩემად JT; არა] არ BDE
FGIKOTUVXZF'G'I'L'Q'R'Y', რა L; სთნებია BDEFHIKLOTUV
ZF'G'I'L'Q'R'Y', სთნდებია D'.

გ. დღეს] თქვენ GJKOTF'G'L'Q'; ერთმანეთი D'E'; გვინა-
ხავს FXY'; გინახავთ LZ, გინახვან UV, გინახავსთ F'G'L'Q'R';
ტრფად J. ტურფა X.

დ. აწცა GJTF'L'Q', აწე KOG', აწცავე R'; კვლაცა—GJKOT
F'G'L'Q'R', კვლავცა X; ცნობა] სცნობ GJKOTF'G'L'Q'; ცნობა+
+სხვასა JKOTF'G'L'Q'; აშბისა DIUVZD'E'I'R'Y', ამბავსა GJKO
TF'G'L', ანბავსა Q', მას] რაც GJKOTF'G'L'Q'; ჩემთვის EFGIJK
OTUYZF'G'L'Q'R', ჩემთვის I'; უბძანებია IUVF'L'Q'.

წიგნი ნესტან-დარეჯანისა
საყვარელსა თანა მოწერილი

+აქა KOG'; ნესტან დარეჯანისი CA'; ნესტანდარიჯანის E,
+მისსა IZ. საყვარელისა MUVF'L'R', საყვარელთა KOG', საყვარ-
ლისა D'; თანა] ანა U; მიოწერილი B, მიწერილი ILZR', მოწე-
რილი+პასუხად C; მოწერილი +პაი სოფელი D; მოწერილი—EF
OUVYA'F'L'.

635 (493)

„წიგნი მომართვა, ჩავსეჯენ, პირისა თემთა მთენისა.
ქწერა: «ვნახე სიტურფე წუალ-ჯავარისა შენისა.

ომ-გარდახდილი შვენოდი, შენატევები ცხენისა,
არ ავი მიმიჩხ მიზევი ჩემისა ცრემლთა ღენისა.

ა. მამართვა DHJKOTUVG'I'Q'R'Y'; ჩაეხედე DEFHJTUV
ZF'L'Q'R'; პირსა I; შენისა] მნათისა CEILR'Y', შშვენისა GJTF'
L'Q'.

ბ. ენახენ E'; სიტურფე] სინათლე FIYZA', სიკეთე E.

გ. ვშვენოდი FJYA', შშვენოდი L: შენატევები IL.

დ. არ ავი] არავინ U; მიმიჩხნს CLD', მიჩანს DGITUVZF'G'I'
L'Q'R', მიმჩანს EFGKOY', მიჩნდა J, მიმიჩანს X; შზები C;
ცრემლთა] სისხლთა E, ცრემლის Z.

636 (494)

„ღმერთმან თუ მცა ენა ჩემი ქებად შენად უშენოსა,
მზექან ლომსა ვარდ-გიშერი ბაღჩას ბაღად უშენოსა;
შენთვის მკვდარი, აღარ ვიტყვი, მამა მომკლავ უშენოსა;
შენმან მზემან, თავი ჩემი არვის მართებს უშენოსა!

ა. ჩემვი Y'; ქება J; შენდა BCFGHIJKLOTXZA'F'G'L'Q'R'Y'.

ბ. შშქმან C; ვარდ] ბროლ GJTF'L'Q', ვარ I'; ბაღჩას] ბაღი
FGKOF'G'L'Q', ბაღჩა IJ, ბაღჩად IUWZ, ბახჩა Y, ბახჩას A
D'; ბაღად] ბაღჩად FGOE'G'Q', ბაღი IZ, ბაღჩა K.

გ. შენთვის] შენთვი C, ჩემთვის EFA'; იტყვის EFA'; მამე
GF'L'Q, მამე მე HKOG', მამე X; მამკლავ CDEFGHIJKLOTUVYZ
A'F'G'I'L'Q'Y', მამკალ IR'.

დ. შენმა JY; შშქმან C, შზემა J; ჩემი] ჩემი E; თავი ჩემი]
უშენოსა I'; მართებს] მიხედეს EFHI.

ბ. გ. ~ BCDEFGHIJKLMOTUVWXYZA'D'E'F'G'I'L'Q'R'Y'.

637 (495)

„თუცა მიგდის ღვარი ცრემლთა, მაგრა ცუდად არ იდენო,
ამას იქით ნულარ იდენ. ჭირსა თავი არიდენო;
შენნი მჭვრეტნი შენთა მჭვრეტთა ავინებენ, არ იდენო;
რომე წელან მოგესვივნეს, იგი ჩემთვის არიდენო.

ა. თუცა EGHKOUXG'I'Q'R'; მაგრა] მაგრამ FGHJLXZF'
I'L'Q'R'Y', მაგას T, მაგრამ D'; ცუდათ GHZQ'R'.

ბ. ნულარა FIKOZG'R'; იქეთ I'; იდენ] სტირ FIKOZG'R', სტირი GJTF'L'Q'; ჰირსა] გულსა EFGIJKOTYZA'F'G'L'Q' თავი] ჰირი EFGIJKOZF'G'L'Q', ჰირნი TYA'.

გ. შენი FGHJKOTXE'F'G'L'Q'. შვერეთი GHIF'L'Q', 'შენთა] ჩემთა FKOZG', ჩემსა GHJF'L'Q', ჩემთთა I; შვერეტსა GHIF'L'Q', შვერეტთა J, ჰვერეტთა X; იგინებენ F'L'; არ იდენო] მარიდენო F'.

დ. რომე] გუშინ GJTF'L'Q'; წელან] ძოდან EHIKOUVZG', რომე GJTF'L'Q'; მოგებვივნეს] მოგახსენეს J, მოგახსენებვივნეს E'; ჩემთვი I'.

638 (496)

«იგი მე მამცენ რიდენი, რომელნი წელან გშვენოდეს.
რა მნახო, შენცა გიამოს, შენეულითა მშვენოდეს;
ესე სამკლავე შეიბი, თუ ჩემი გადაგვედენოდეს,
ერთი ასეთი ცოცხალსა სსვა ღამე არ გაგთენოდეს».

ა. მომცენ BCIKOZD'F'G', მომცე ER', ნამცე F, მამცენ L, მამცეც UV, მამცეს X; რომელი FGJTXE'F'L'Q', რომელიც R'; წელან] ძლან E, გუშინ GJKOTG'L'Q'; გშვენოდეს R.

ბ. რა] ვეჰე EFIJKOTYA'G', არ X; მნახო] რომე F, ნახო D GHUVF'L' მნახო JT; მნახო პენცა ~ JZ; გეამოს D'; შენეულადეც GHJTYF'L'Q', შენეულითვე I, შენეულთვე Z; შვენოდეს F'L'.

გ. სამკლავედ J; სამკლავე შეიბი ~ JT; ჩემი + რამ F; გადა-
გლვენოდეს E, გაგვედენოდეს F, რალა გვედენოდეს GJTF'L'Q',
გალაველბედეს D'; გაგეთენოდეს CKOG', გამთენოდეს DGJTI',
გათენოდეს Q'.

639 (497)

აქა მსეც-ქმნილი ტარიელ ტირს, ჰირი ეათასების;
თქვა: «მე მაქვს სამსრე, რომელი კვლავ წინას მკლავსა
მას ების!»

იგი შეისსნა, მოილო, თვალვით არ დაიტასების,
პირსა დაიდვა, დაცაბნდა, ქვე მკვდართა დაუდასების.

ა. იქა T; ქნილი EF, მქნილი GHJKOVXZG'I, ქმილი U;
რტირს R'; ჰირნი GHJKOF'G'L'Q'; იათასების DJUVZI'R'Y'.

ბ. კვლავ C, კვლა EFKLOUVYA'G'I'; წინათ H, წინა KI'; კვლავ წინას] წინარეს R'; მკლავსა] მხარსა L, მკლავს X,—D', მკვლავსა G'.

გ. შეისხნა L'; თვალვით] თვალით BEFGHIJKLOTYZF'G'L'Q', რიცხვით R'; დიფასების Y'.

დ. პირსა] მკერდსა JT; დაიდვა] დაიცვა F'L'; მკვდარსა EIJZI'; დაედასების] დაესახების DGHIKOUVZF'G'L'Q'R'Y', დადრების EJ, დამგზავების I'.

აქა ტარეილისაგან ტირილი და დაბნედა.

და სასწრის ზისე დადება D.

და დაბნედა და სამხრის პირზე დადება] სამხრის პირზე დადება და დაბნედა U.

640 (498)

ასრე წვა, რომე არ ჰგვანდა მკვდარი სამარის კარისა, ორგნით ჩანს ლები მჯილისა, მართ გულისა გარდნაკარისა; ასმათს სჯის ღვარი სისხლისა, დაწვთაგან ნახოკარისა, კვლა წვალსა ასხამს, უქველის, სმა ისმის მუნ წკანწკარისა.

ა. ასე D'R'; წავა I'; არ] მას GJF'L'; გვანდა DEFHIJKOU VYZA'F'G'I'L'Q'R'Y'; კვდარი L'.

ბ. სჩანს D'; მჯილისა] მჯიისა GJTF'L'Q', მეჯლისა H, მჯილის I, მიჯლისა KG', მიჯლისა O; გარდნაკარისა I, გარდნაკარისა JKUVXZI'; გარდნაკარისა D'.

გ. ასმათ I'; ზდის K; სისხლისა] ცრემლისა FZ; სისხლი ღვარისა F'L'Q'. ღვაწლთაგან I'; სახოკარისა T.

დ. კვლავ DGHJKOTUVZF'G'I'L'Q'R'Y'; წყლსა X; უშველის] ასმათი E; ისმის] მისი H, იმის L'; მუნ—I; წკარწკარისა E, წანწკარისა GHJKLOTUVF'G'I'L'Q'R', მონაწნწკარისა I, მოწანწკარისა Z, წანწკარისა E', წკანწკარისა Y'.

641 (499)

აუთანდილცა სულთქნა მწარედ, დაბნედილსა შემოსჭვრიტნა; ასმათ ვა[მ]ნი გაამრავლნა, ცრემლმან მათმან ქვანი სვრიტნა;

მერმე სულად მოაქცევა, ცეცხლნი წელითა დაუმრიტნა;
 თქვა: „ცოცხალ ვარ, საწუთრომან აწცა ჩემი სისხლნი
 ხვრიტნა!“

ა. აეთნდილცა I, აეთანდილსაც F'L'; სულთქვნა BCX, სულ-
 თქვნა IUVE'; მწარედ—I, მწარეთ R'; დაბნედილსა] რა დაბნე-
 დილს R'; შემოსჰვრიტნა] შემოსტირნა KOG', შემოჰსჰვრიტნა C,
 შემოსჰვრიტნა j, შემოჰვრიტნა I'.

ბ. ვანი ABCDEFGHIJKLMOTYZD'E'FL'Q'R'Y', ვაჲ G', ვაანი I',
 გაამრავლნა] გადიღნა E, გაამრავლა FGHJKOTG'Y', გაამრავლნა
 IX, გაამართლა I'; მისმან DEFGHIJYZF'I'L'Q'R'Y'; ცრემლმან
 მათმან ~IZ; ქვანი] ქვანნი L.

გ. სრულად DILUVZY'; მოაქცია CDEFILUVYZF'I'L'Q'R'Y',
 მოაქცია I'; ცეცხლი DEFGHIJKLOTUZF'G'L'Q'R'. ცეცხლნი I';
 ცეცხლნი წელითა] და სახმილნი F.

დ. თქვა] სთქვა R'; თქვა ცოცხალ ვარ] ცოცხალ ვარა E;
 ცოცხალ ვარ] ვცოცხალ ვარ GHQ', ცოცხალმა I'; აწცა] ჯერცა
 F; ჩემნი CDLYZDY'; სისხლი BEFGHJTUF'G'L'Q', სისხლი K;
 ხვრიტნა] ხარიტნა X.

642 (500)

ზე წამოჯდა ფერ-მიხდილი, აუოლებდა თვალთა რეტად.
 ვარდი სრულად შექნილიყო ზაფრანად და ვითა სპეტად.
 დიდხან მათად არა სცაღდა საუბრად და არცა ჰვრეტად.
 დარჩომა და არ-სიკვდილი მას უმძიმდა მეტის-მეტად.

ა. წარმოჯდა L; მიხდილი] მიხდილ B, შეცვლილი JT; აყო-
 ვლებდა I, აუოლებდა L; ბვალსა DGHJUVF'L'Q', თვალთ X.

ბ. სრულად] ერთობ JT, სერულად X; ზაფრანადა BF; ვი-
 თა] სულად J, სრულად T; სპეტად] ჰვრეტად JT.

გ. დიდხანი X; მათდა DILUVZI'; არა] აღარ F, არ YG';
 მოსცალდა Y, ცალდა I'; საუბარად F; და—F.

642¹

ასმათმან წუალი დაასხა, ცნობად მოვიდა ტარია;
 დიდხან ვერა თქვა, სევდამან გული შეუჭურა, დარია;

დავდა და მწარედ სულთ-ითქმნა, ცრემლი მიწასა გარია;
თქვა: „ჩემგან მისი სსენება, გაჰმე, რა დიდი ზარია“.

(H- 461, ფ 54 v, აშიაზე)

ბ. შეუპყრა] შეუკრა KO.

დ. ვაჰმე] ვაიმე KT, ვაიმე O.

643 (501)

ავთანდილს უთხრა: „ისმენდი!“ --- ცნობა უც თუცა სეღისა, —
„გითხრა ამაჰვი ჩემი და ჩემისა დამმარსვეღისა;
ლხინად მიჩს შეერა მოყვრისა მის, ჩემგან შეუერეღისა,
შე მიკვირს ჩემი სიცოცხლე, ასრე დარჩობა შრთეღისა!

ა. ავთანდილს I, ავთანდილ X; მისმენდი DUV; უცს B, მიც
DEFGHIJKLOTUVYZG'I'L'Y', მიცს F'L'R'; თუცა] ვითა EFIZ,
თუმცა GJXI'L'Q'.

ბ. მოგიოხრა F'L'; ანბავი I'; ჩემის F'L'; დამარხვეღისა DIZ.

გ. მიჩნს CILUE', მჩანს DEGHJKOVF'G'L'Q', მიჩანს XZ,
მჩან I', მიჩჩს Y'; მოყვრისა] ვარღისა J; მის] არ IZ; ჩემგან]
შემგან DEFGHIJKOTUVYF'G'I'L'Q'R'Y', ერთგან IZ.

დ. ჩემი] ასრე J'T; სიცოცხლე] დარჩობა EF; ასრე დარჩობა]
სიცოცხლე ასრე EF; ასრე] ჩემი J'I.

643¹

მოგეონა საუკარელი, მისი მზე და მისი მთვარე,
თქვა: „ვიგონებ დაკარგულსა, სიცოცხლე მაქვს ვისთვის მწარე,
სამსრე მისი მამივიდა, შემოვიბი მკლავსა გარე;
რომ მმართებდა სისარული, ეგზომიცა ვით ვისარე?“

(H—461, ფ. 55r)

ბ. ვისთვის] მისთვის T. გ. მომივიდა T.

644 (502)

„ასმათის ნახვა მიამა, ჩემგან დად საესავისა.
წიგნი რა ვნახე, მომართვა ესე საბამი მკლავისა.
მკლავსა შევიბი მაშინვე, მოვიხსენ რიდე თავისა,
იგი უცხოა, ღარიბი, ძტკიცისა რასმე შავისა.

ა. ჩემად DFUV, ჩემდა ZD'I'; დად| მის F, დათ R'; სა-
ესავისა] დასახულისა GHF'L'Q', სესავისა I; რა წამივიდა (მომი-
ვიდა T) ნაწერი ჩემგან მზედ სახედავისა JT.

ბ. მომართვა| მამართვა DF'GHUVL'Q'R'Y', მიამა I'; საბამი]
საბათ L'; თვალ-მარგალიტი უფასო მისი ნაბამი მკლავისა JT.

გ. მკლავსა| მხარსა JT; შევიბენ L.

დ. იგი უცხოა| საკირველი J, საკურველი T; უცხოა] უცხო
და DEFGHIKLOUVZF'G'I'L'Q'R'Y'; მტკიცსა I; რისმე T'UVR',
რამე GHKOF'T'L'Q'.

645

„რიდენი და ყაბაჩანი რომე მესხნეს სამკუნოდ მისად,
ერთგან შევკრენ, გაუგზავნენ, მოესა აკლდა ოდნად მისად.
ასმათ დიდსან არ გაუშვი მე იმედად სულთა დგმისად,
მისგან კიდევ მომეცალა საუბრაჟმცა სხეადა რისად?“

ა. ყაბაჩა (ყაბარჩა T) და ერთი რიდე JT; ყაბარჩანი K; სა-
ძნოდ CDFIJKLTXYZG'.

ბ. ერთგან| ერთად E, ერთგან JY; ძეგვრენ ED'E', შევკარ
FJ, შევკარნე IOG', შევკარნე Y; გაუგზავნენ EFLJZ; მხმესა C. მხეს
X; აკლდეს JT; ოდენ EIKOTZG'; მისად] ვისად CELTY, მზი-
სად KOG'.

გ. შეიბედალ| იმედად და E.

დ. კიდე CEFJKLOTYZG'; მამეცალა J; საუბარადმც B,
საუბრადცა EY, საუბარად FI, სასაუბროდ JT, საუბრადა Z;
სხეადალ| არცა JT, რადა KOG', სხეადა Y.

წიგნი ტარიელისა საყვარელსა თანა მიწერილი

+ აქა EKO G': ტარიელისი CL, ტარიელისაგან KOG', + მისა
IZ. საყვარლისა UVD'; საყვარელსა თანა| საყვარელთან GIZI'Q'R',
საყვარელთანა H; მიწერილი| მინაწერი Y'; მიწერილი + პასუხად
CGHQ'R'Y'; მიწერილი + პასუხად მიუწერა D; მიწერილი—EFL
KOUVYF'G'L'. წიგნი ტარიელისა საყვარელსა თანა მიწერილი|
აქა რიდეთა და ყაბარჩის გაგზავნა ტარიელისაგან ასპათის ხე-
ლითა JT.

„მიუწერე: «მზეო, შუქი პენი, პენგან მონაფენი,
 გულსა შეცა, გამიცუდღეს სიჩაუქე-სიალფენი;
 სელმან პენნი გავიცადენ სინატიფე-სიტურფენი,
 სულთა ნაცვლად სამსასურნი რამცა ვითა გიმუქფენი?!

ა. მიუწერა EGH, მუწერე I; მზეო C; შუქნი JT; შენნი J;
 შენი შენგან ~ E; შენგან] ჩემთვის GIJKOTZF'G'L'Q'; მონაფენი]
 მონაფანი E, მონაფენი U.

ბ. მეცა] მეტად F; სიალფენი]სილაფენი LZI'.

გ. ხელმა I; შენი DEFGHIJLUVXZD'F'G'I'L'Q'R'Y'; გავი-
 ცადენ] განვიცადენ DIUVZD'R'Y', გავიცადე EFGJTF'L'Q', გავი-
 ცხადენ Y; სიტურფენი] სიტრფენი D'.

დ. სულთა] გულთა L'; ნაცვლად I; სამსახური DEFGHIJLTU
 VYZF'I'L'Q'R'Y'; რამცა ვითა] მეტი რამცა E, გალანამცა KOG';
 ვითა—X; გიმუქფენი] გამუქფენი DIZ, გიმუქფენი U, გიმუქვენნი L'.

647 (504)

«მაშინ, ოდეს დამარჩინე, სულთა სრულად არ გამეარე,
 აწ ჩემთვისცა ესე ეამი მასვე ეამსა დავადარე;
 სამსრე შენდ მომივიდა, შემოვიბი მკლავსა გარე,
 რომე მმართებს სისარული, ეგზომიცა რა ვიხარე?!

ა. სულსა KOG'; სრულად] ნაცვლად H, სურლად X, სულად
 R'Y'; არ — X.

ბ. აწცა EFIJYZ, აწე GF'L'Q'; ჩემთვისცა CDKLOUVD'E'
 G'I'R'Y'; ჩემთვის EFGIJYZL'Q'; ჩემიცა H, ჩემთვისაცა X; ეს X;
 ესე ეამი აწცა ჩემთვის T; მისვე X; ეამსა] დღესა EFGIJKOTYZ
 F'G'L'Q'.

გ. მიმივიდა DGHJUVQ'R'Y'; შამოვიბი J.

დ. რომე] ვითა GF'L'Q', რაზომ IZ, ვით J; მართებს DEIX
 ZY', მმართებდა J; ეგზომიცა BCDFHKOTUVG'R'Y', ეგეთიმცა
 E, ეგზომ GIJZF'L'Q'; რა] დიდად GJF'L'Q', ვითა IZ, მით T,
 ვით Y; ვიხარე] გავიხარე GIJZF'L'Q'.

648 (505)

«განაღამცა ვიწინაშე, აჰა რიდე, რომე მთხოვე;
 ეაბაჩაცა ასეთივე, ამისებრი ვერა ვჰხოვე;

დაბნედილსა ნუ დამაგდებ, მიშველე რა, მარტო, მოვე:
სოფელს მუოფსა უშენოსა კაცსა ვისმცა შევეპოვე!

ა. გალანამცა BDGHIJKUVZD'E'F'G'L'Q'Y'; რიდე] რდე G;
რიდე რომე ~ E; მითხოვე X.

ბ. ყაბაჩა E, ყაბარჩაცა GHIJ', ყაბაჩა და UVY, ყაჩაბაცა I';
ასეთივე + სხვა E; ასეთივე] მასთანავე GJQ', ასრეთივე L, მის-
თანვე F'L'; ამისებრივე DGHJZ F'L'Q'Y', მისებრი E; ვერ E; ვპოვე]
ვიზოვე E, პპოვე II'Y', ვპოვე JYD'I'L'Q'.

გ. დაზაგდებ] გამიშვებ IZ; მოვე] მპოვე J.

დ. სოფელსა X; ყოფსა L'; კაცსა] კაცსამც E, კაცსმცა IZ;
სხვასა GJF'L'Q', სხვასმცა T; ვისამც B, ვისცა EXD'I', ვისცა I,
ვისლა T, ვისმცა Z; შევეპოვე] შევეყარე I'.

649 (506)

„ქალი ადგა, გაჟეურა. დავსწევ, ამოდ დამეძინა,
მაგრამ შევეჭკრთი, საუგარელი ჩემი ვნასე მილსა შინა;
გავიღვიძენ, აღარა მევა, სულ-დგმულობა მომეწყინა,
ღამე ასრე გავათენე, მისი სმაცა არ მესმინა.

ა. დავსწევ] დავსევ U, დავწევ EFJKOTY G'I'Y', დავწექ R;
ამოდ] ჰამოდ C, ცოტა H, ტკბილად J, ცოტად KOT'G', აზად
X; დამძინა Q'.

ბ. მაგრა CDEILTVYZI'R'Y'; შეეკრთი EKTYD'I'L'Q'.

გ. გამეღვიძა DGHKOUVZF'G'I'L'Q'R'Y', გავიღვიძე E, გა-
მეღვიძეს F, გამეღვიძინეს JT; მევეს J, მეავ I'; მამეწყინა CDEGH
IJKOUVF'G'I'L'Q'.

დ. ასე F'L'R'; გავათენა X.

650 (507)

„დილასა ადრე სრას მიხმეს, დღე რა ქნა მწუხრობან ეამითა;
ავდებ, ვცნა მათი ამბავი, წასვლა ვქენ მითვე წამითა;
ვნასენ, ორნივე ერთგან სსდეს სახითა ოდენ სამითა,
რა მიველ, მიიხრეს დაჯდომა, წინამე დავუე სკამითა.

ა. ადრე] ერთსა J; დღემ JKOG'; რა ქნა] იქნა GHI'L'Q';
ქნა] ქნა UVI', ჰქნა R'; მწუხრობან] ბნელმან JT, მწუხრობა CLI',
მწუხრად GHKOG'L'Q'F'. ეამითა C, ეამთა Z.

ბ. ავდექ I'; ესტნა BI, ესტან DEFGHKLOTZD'F'G'L'Q'R'Y;
ჰესნა J, ესან UVYI'; ამბავეი ბრძანება FT, ანბავეი I'; წავესლა A,
წასულა C, წავლა IXZ, წასლვა F', წავსლვა G'; ვჰქენ DIJKLO
ZG'I'R'Y'; მისვე F.

გ. ვნახე DGHJKOUVXF'G'L'Q'R'. ერთგან] ერდგან DKY',
ერთად GHIJ'TZ'L'Q', ერთგ X: სხდენ TI'; სახითა] ხასითა
CFGLTYF'L'Q', ხასითა J.

დ. მივე Y; დავჯე] დავჯ B, დავჯესს X, დავსჯე I'.

აქა რსიქება ნესტან დარვეჯანის გათხუებისა K.

გათხუებისა] გათხოვებისა OG'.

651 (508)

„გვიბრძანეს, თუ: «დმერთიან ასრე დაგვაბერნა, დაცაგვლია;
ჟამი გვასლავს სიბერისა, სიქმაწვილე გარდგვივლია;
ემა არ მოგვცა, ქალი გვივის, ვისგან შუქი არ გვაკლია,
ეშისა არ-სმა არა გვაგვა, ამაღ ზედა წავკვიგია.

ა. გვირძანეს B, მიბრძანეს IJKLOUVZG'R', გვიბრძანებს
F'L'; ასრე] ასე R'; დავვაბერა GHD'F'I'L'Q'R'; და- ცავლია I.

ბ. სიბერისა] სიკვდილისა EKOYG'; სიყმარწვილე EITXYZQ';
გარდგველია IKOTG'. გარდაგვლია UVX, გადგვივლია DQ'.

გ. ემა] ძე F, ყომა TZ; არ] არა FIZY; მოგვცა] გვყავს
FIZ; გვივის] გვიზას EFGHXF'L'Q', გვივის D; შუქი C; ვისგან
შუქი არ გვაკლია] შუქნი თავსა გარდაგვლია J.

დ. ეშის DFJUVY, ყრზისა T; არ-სმა] არ სუმა BME', არა
სმა DFJUVYZ, არა ხმა D', არ სმის I'; არა] არად R'Y'; გუგავა
B, გვგავა DGHF'L'Q', გავვა FTUVX, გვგავა IZ, გვავა R'; ამაღ] ამა
KOZG'; ამა ზედან DFITUV, ამათზენა GF'L'Q', ამასზედა H,
ამაზედა Y, ამას ზედან I', ამაღ ზედან R'Y'; წავკვიგია] წავკვითვლია
CFGHIKLOTYZ, წავკვითვლია DE, წავკვივლია UV, წავკვითვალა F'L',
წავკვითვლია G'; ამაღ ზედა წავკვიგია] გული ამაღ გვიგულია J.

652 (509)

«აწ ქალისა ჩვენისათვის ქმარი გვინდა, სად მოვნახოთ,
რომე მივსცეთ ტახტი ჩვენი, სახედ ჩვენად გამოვსახოთ,

სამეფოსა კაპატრონოთ, სასელმწიფო შევინახოთ,
არ ამოვსწედეთ, მტერთა ჩვენთა სრმალი ჩვენთვინ არა
გმასოთ».

ა. ჩვენისათვის B, ჩემისათვის EGYF'L'Q', ჩვენისათვის I'
გვინდათ I, გინდა J.

ბ. მივცეთ UX; სახეთ Q'; ჩვენდა IZD'F'L'.

გ. სამეფოთა KOG'R'; ვაბატონოთ BY, ვაპატრონოთ G';
სახემწიფო D; შევინახოთ DZI'R'Y'

დ. ამოვსწედეთ D, ამოვწყდეთ UXI', ამოვსუთეთ Z; მტერთ-
გან R'; ხმალი BDFGHKOUVXYF'G'I'L'Q'R', რხმალი L'; ჩვენთ-
ვის CDEHIKLOUVYZG'Y'; ჩვენზედ GTF'L'Q', ჩვენთვი I'; არა
ვმახოთ] არ ვამახოთ BCEGIJKOTUVZF'G'L'Q'R'Y', არე მახოთ
H, არა ვმახოთა E', არა მახოთ I'; ჩვენთა ხრმალი ჩვენთვინ] ხე-
ლით ჩვენზედამა J.

653 (510)

„ვპოქვით «თქვენნი მისა არა-სმა გულსა ვით მიეთარების,
მაგრა კმა ჩვენად იმედად, ვინ შუსესა დაუდარების;

ვისცა სთხოვთ შეილსა სასიძოთ, მას დიდად გაესარების,
სხვამცა რა გკადრეთ! თვით იცით, მაგას რა მოგეკარების».

ა. ვპოქვით] ვარქვი T, ვოქვით CDEGHKOYD'E'F'G'I' L'Q',
ვოქვათ F, ვოქვი IJLUVZY', ვსოქვით F', ვსოქვი L'; თქვენის
CDEFGHKLOUVF'G'I'L'Q'R'Y', თქვენ Z; არა] არ LI; —სმა] სუმა
ABME', სუმა X, ხუმა D'; გულს X; მიეთარების] მიეფერების
DFGIJKTUVZF'I'L'Q', შეფერების E.

ბ. მაგრა] იგი GJF'L'Q', მაგრამ HOR'; კმა] კვლა E, ჩანს
GJTQ', სჩანს F'L'; ჩემად DKOUVG'R'Y', ჩვენდა I'; მხპესა C;
დააედარების I'.

გ. ვისაც DHUVI'R'; სთხოვ BGJF'L'Q' ვთხოვთ I'; სასი-
ძოთ] საძეოდ F, სასიძოდ BCEIMTUZD'E'I'Y'; დიდად] დია GJT
F'L'Q', დიდათ HX; გაეხარების GKOXQ', გააეხარების I'.

დ. სხვამცა] სხვა GJTF'L'Q'; რა] რალა GJTF'L'Q'; გკადროთ
DZF'G'I'L'Q', ვკადროთ E, გკადროთ FIKOTUVR'Y', კადროთ GY,
კადროთ HJ, კადრეთ X; იცი E, იცი IZ.

654

„აქ მეფე არჩევს, ვაზირობს, არ ვიცი, რა მოჰსდებისა;
სვარაზმმა მოჰყავს სასიძოდ, არა ჰგავს, არა ჰსდებისა;

იგ უცხო ვინმე საწუალი, მოემე უბრალო კვდებისა,
ნესტან-დარეჯან ტარიელს ერის, მაგრა არ ეერებისა.

ბ. სასიძოთ L.

დ. ჰყრის L.

655 (511)

„დავიწუეთ რჩევა საქმისა, გული უც, თუცა მელია;
ვთქვით: „ჩემგან დაძლა ამისი არ ითქმის, არ-საქნელია!„
მეფემან ბრძანა: «ხვარაზმჰა, ხელმწიფე ხვარაზმელია,
თუ მოგვცემს შვილსა საჩვენოდ, მისებრი არ-რომელია»»

ა. დაუწუეთ E, დაიწუეს TR'; საქმისა] საქმესა E, მაგრამცა
J; მიც LTZ, უძს G', უცს R'; თუცა] ვითა EI, თუმცა HI'R'; მისთვის T;
გული უც თუცა მელია] არა ვთქვი არ (რა F') სათქმელია GJFL'Q;

ბ. ვპთქვი BCX, ვთქვი DEFGHIJKLOTUVYZF'G'I'Q'R'Y',
ვპთქვით ME', ვითქვ L'; ჩემგან დაძლა ~ I'; არა GJF'L'Q',
არც TR'; ითქმის] ხამს GJF'L'Q', ითქუმის ACX; საქნელია] სა-
თქმელია FHJKOG'Y', საქმნელია Y'.

გ. ბძანა UVF'L'; ხვარაზმჰა] დიდია GJF'L'Q', ხორაზმჰა X;
ხემწიფე D; ხორაზმელია BX, ხვარაზმელია I'.

დ. მოგვცემს IX; საჩვენოდ] სასიძოთ FGOTF'G'L'Q', სასიძოდ
IJKZ; მისებრიც BDGHIJUVZF'I'L'R'Y'

656 (512)

„რომე პირველვე დაესკვნეს, მათ ესე შეეტყუებოდა;
ერთმანერთსაცა უქვრეტდეს, სიტყვაცა აგრე სწებებოდა.
ჩემგან დაძლისა კადრება მართ ამბუად არ ეგებოდა,
ოდენ დაემიწდი, დაუნატრდი, გ ული მი და მო ჰკრფებოდა.

ა. პირველვე] უწინვე R'; დაესკვნათ BGJUV'F'L'Q'R', და-
ესკვნა CDEFHIKLOT'YZG'Y', დააესკვნა I'; შეეტყობოდა CDFG
HJKLOTUVZF'G'I'L'Q'R'Y', შეტყობოდა EI.

ბ. ერთმანეთსაცა D'L'; უქვრეტდენ X, უქვრეტდნენ R'; სი-
ტყვანი E, სიტყვანიც J; ეგრე E, აგრეც I; სწებებოდა] სწებებოდა
TI', წებებოდა XI', სწუებოდა Y.

გ. მართ] მათ YI'; ამბვად] ამაღ HF'L', ამბად DILUVZI'Q'
R'Y', ანბად J, ამბვადცა T.

დ. დავმიწლი] დავმიწლი C.

657 (513)

„დედოფალმან თქვა: «სვარაზმმა მეფეა მორქმით მჯდომელი,
მათსამცა შეილსა სასიძოდ ჩვენთვის სხვა სჯობდა რომელი?»
მეცილებამცა ვინ ჰკადრა, რადგან თვის იყო მდომელი!
მოწმობა დავრთე, დავსკვნა დღე ჩემი სულთა მსდომელი.

ა. დედოფალმა I'R'; სვარაზმში X.

ბ. სასიძოდ] საძეოდ E, სასიძოდ I'KUVXI'R', საჩვენოდ GJ
F'L'Q', სამეფოდ H; ჩვენთვის] ნეტარ GJF'L'Q'; ჩვენთვი DVI'L';
სჯობდეს BGJKOF'G'L'Q'X'Y'.

გ. შეცილებაცა DEYZL', შეცილებასა F, შეცილებმცა I; ვინ]
ვით TR'Y'; ჰკადრებს F, ვკადრე T, კადრა F'L'Q', ვჰკადრე R',
ჰკადრე Y'; იყენეს FGF'L'Q', იყენენ T; მდომელი] თვით მდო-
მელი C, მდომელნი F, მსდომელი L'D'.

დ. მოწმობა] მოწობა X; დავპრთე C; დავასკვენ GJLF'L'Q',
დაავსკვნა L'I'; ჩემი] ჩემთა H.

658 (514)

„გაგზავნეს კაცი სვარაზმსს წინა შეილისა მთხოველი;
მესთვალეს: «გაჰსდა უმკვიდროდ სამეფო ჩვენი ეოველი;
არს ერთი ქალი სამეო, არ კიდევ განათხოველი,
თუ მოგვცემ შეილსა სამისოდ, სხვასა ნუღარას მოელი».

ა. კაცი GJTF'L'Q'Y'; ხორაზმსს CLY'; წინაშე E; შეილის
E; მთხოველი I'.

ბ. მესთვალის I'; გახდა BDEFHGHIJKLOTUVXYA'D'E'F'G'
L'Q'R'Y'. გაახდა I'; უმკვიდროთ FJ, უმკვიდრო GF'L'Q'; ჩემი
G'; ეოველი I'.

გ. საძეო] საძეოდ GJT'Q'R', სასიძოდ Z, საძეოდ, F'L'; არ]
არს G; კიდევ BCDEFHGHIJKLOTUVZA'F'G'I'L'Q'R'Y'; განათხოველი
A'I'.

დ. თუ] ვეჰე J'T; ზოგეცემს G'Q', მოგეცემ I'; მოგეცემს F'L'; სამი-
სოდ]სასიძოდ DGIJ TZQ', საძეოდ F, სასიძოდ HKLOUVF'G'L', საა-
მისოდ I'; სხვასა] მეტსა F, სხვას X; აღარას G'TF'L'Q', არასა J;
მოველი CGHIJLF'L'Q'.

659 (515)

„კაცი მოვიდა, ავესო ჯუბაჩითა და რიდითა,
გასარებოდა ხვარაზმშას სიხარულითა დიდითა;
ებრძანა: „მოგ[ვ]სგდა ღმრთისაგან, ჩვენ რომე ვინატრიდითა!
თვით მაგისებრსა შეილსამცა ჩვენ ხელსა რასან ვჰსდიდითა.“!

ა. კაცნი J'T; მოვიდნეს J, მოვიდეს T; ავესო G, ავესო Z,
ავესოთ R'; ჯუბაჩითა J, ჩუბაჯითა G'; და — X.

ბ. გახარებოდეს ETYA'; სიხარულისა B.

გ. ებრძანა]ეთჰე თუ GJTF'L'Q', ებძანა UV; მოგხვდა AEI
JLE', მომხვდა T, მოგვხდა X; ღმრთისაგან B, მღმრთისაგან KOZG',
ღმრთისაგან M, ღმრთისაგან D'E'; ჩვენ რომე] რასაცა KOUVG'.

დ. ზაგისებრსა] ამის მეტსა F, მაგის მეტსა GIJ TZF'L'Q';
შეილსაცა EZE', შეილსაცა X; ხელსამცა F; რას X; ვხდიდითა
DEFGHJUVYZA'E'F'I'L'Q'R'Y', ვხდიითა I, ვჰხდიითა D'; თვით
შვილსა ჩვენ ამის მეტსა ხელსამცა რასა ვხდიდითა F.

660 (516)

„კვლა გაგზავნეს სსკანი კაცნი სასიძოსა მოყვანებად,
დაავედრეს: „ნუ აყოვნებთ, მოდით ჩვენად ნაბრძანებად“.
მე მამკრალი, ნაბურთალი საწოლს შეველ მოსვენებად,
გულსა სეგდა შემეყარა, ვიწყე ჭირთა მოჰოვნებად“.

ა. კვლავ DGHJKOTUVZD'F'G'L'Q'R'Y'; გაგზავნეს E'.

ბ. დაავედრეს] დავედრეს თუ EFGHIJKOTYA'F'G'I'L'Q', დაა-
ვედნეს U, დავედრეს Z; ნუ]ნულარ GJTF'L'Q'; აყოვნებთ] აყენებთ L,
აყოვნით ED', ჰყოვნით GTF'L', იყოვნით JZ', ყოვნით IQ', ამყო-
ვნებთ A'; ჩვენად] ხანის E, ჩვენდა F,I; ნაბრძანებად] დაუზმელად
E, ნაბრძანებად KTUVQ'.

გ. ნაშერალი X, მამკრალი G'; ნაბურთები E; შევე YA',
მოსვენებად] მოსავენებად I.

დ. შემეყარა] შენამადგა GL'Q, შენამაწვა I.I, შენამყროდა KG', შემომყროდა O, 'შემოწადგა TF'; ვიწყე] ვიწვე FUV, ვიყავ GHJKOTF'G'L'Q'; მოპოვნებად] მოძოვნებად L'.

661

აქ საწოლს მჯდომი ტარიელ შექრუშვით, სევედიანადო, სასიძოს მოყვანისათვის გულს ლახვარი სჭრის დანადო; მონა მოვიდა სახმობლად, იგ ბისთვის წასაუყვანადო. იგ გაუწყრების, რომელი ვერ მსეა იმისთანადო.

ამ სტროფის ვარიანტი ხელნაწერებში არ გვხვდება.

662 (517)

„მეტან სევედამან მიძწურა გულსა დაცემად დანისად. ასმათის მონა შემოდგა, შევჯე ლალი და ჯანი სად, წიგნი მომართვა, ეწერა: „ვინ სჩან ალვისა ტანისად, ადრე მოდიო, გიბრძანებს, დაუყოვნებლად სანისად“.

ა. მეტად U; სევედამა X; დაცემა C.

ბ. შემოდგა] მოვიდა GJTF'L'Q'; შევჯე] მე ვიჯე DHL', სად ვწვე E, მე ვჯე FGHIJKOTUVYZF'I'Q'; ლალის Z; და — H.

გ. მართვა CDGHIJKOVZF'G'L'Q'R'Y'; ვინა I; სჩან] ჩანს FH, სჩანს JLXF'L'; ალვისა] ლალი და L; ტანისად] ჯანისად L.

დ. ზილიო N; გიბძანებს DUVF'L'; დაუყოვნებლად JXR'.

[...] კაცის გაგსაყნა და ტარიელის დანატიყება
სწრე [...] D.

663 (518)

„შევეჯე, წაველ, ბასჩას მიველ. ვითა სცნობდენ ლსინთა
ზომით!

ბასჩა შეველე, კოშკი დამსვდა, ასმატ ვნახე ძირსა დგომით;
ვნახე, ვსჭვრეტდი ნატირებად, ცრემლი აჩნდა ლაწკოა
წთომით,

დამიძმძმდა, არა ვჭკითსე; ჩემი სჭირდა მისვლა ნდომით.

ა. შევჯე] ავღეგ GИT'ZQ', ფიცხლად R', შევჯეგ Y'; წავე EYA'; ბალჩას BGHIJKLOT'VXYZD'E'F'G'L'R'Y'; მიველ| მივე EYA', შეველ IZ; სცნობღე CLUYA'Y', სცნობღე DFV, სცნობღი E, ვსცნობღი GHIJKOT'F'G'L'Q'; ლხინთა] კირთა EGGJKOT'F'GL'Q', ლხინსა DLI' ზომით U.

ბ. ბალჩას DHKLOUVXG'R', ბალი FGIJTYZA'F'L'Q', ბალჩა E'Y', ბახჩას I'; შეველ] შეველ DHIKLOUVXG'I'R'Y', ჩავლე IZ, შეველე D'; დამვედა] აჩნდა FIJKOTZG', იდგა I'; ვნახე] დამვედა GKOG', იყო F'L'Q'; დგომით] მდგომით GJ, მდგომი D'.

გ. ვნახენ I', --F'Q'; ვნახე ვსქვრეტდი] ვსქვრეტდი მეტად GJ TFQ', ვქვრეტდი მეტად L'; ვსქვრეტდი] ერთობ R'; ნატირებად] ვსქვრეტდი U, ვქვრეტდი X'A'I'; ვსქვრეტდი EG'; ნადირებსა L', ნატირებსა I'GHIJTYZ'F'Q', ნატირებლად U; ლაწვთა] ლაწვთა I, ლეწვთა I'; წთობათ F'.

დ. დამიმძიმდა] რა უმძიმდა IZ, მიმძიმდა F'L'; არა] ვერა JTF'L', აღარ I'; კეითხე A'D'F'L'Q'; მისვლა] ნახე E, მისლვე C, მისელი X.

664 (519)

„იგი ვნახე დაღრეჯილი, ესე მეტად დამიმძიმდა.

ვითა წინას შემამცინის, აღარ ეგრე გამიღიმდა,

უოლა სიტყვა არ მამიგო, ოდენ ცრემლთა გარდმოსწვიმდა, ამით უფრო დამაწუღულა, არა წკლულთა მიაქიმდა.

ა. იგი] ისი I'; დაღრეჯილი] შეწყენილი GFL'Q'; იგი ვნახე დაღრეჯილი] მზე გლახ ვნახე შეწყენილი JT; ესე მეტად] კვლავ ეს უფრო JFF'L'Q'.

ბ. ვითა] ვით DUV, წინათ F, ვითარ JT; წინას] წინასა D UV, რომე F, წინა X; შემომცინის CDFILUXZI'Y', შემომცინა E, შემომცინის IYΔ'; არლა R', აღრად Y'; აგრე UVYΔ', ისრე F; აღარ ეგრე ~ L; გამიმღიმდა F'L'.

გ. ყოლა] ყოლე CFHIKLSVZG'I'R'Y', ოდენ GJTF'L'Q'; არ] ვერ EI; მომიგო BCDEILTYZA'D'E'F'L'Q'R'; ოდენ] თვალთა GJF'L'Q', თვალთათ T; ცრემლსა DFITUV, ცრემლი GJLZF'L'Q'; გარდმოსწვიმდა] გარდმოსჩქეფდა E, გარდმოღვრიდა KG',

გადმოღვრიდა O, გარმომწვიდა X, გადმოსწვიმდა D'; გარდმოწვიმდა I'.

დ. ამით| ამთ X, მით G'L'; დამიწყრულა F'L'; დამიწყლულა Q'; წყლული E, წყლულსა F; მიაქიმდა] მიექიმდა G.I.Q', მიქიმდა F'L'.

665 (520)

„ჩემი ერთნი გონებანი მეტად შორად გამიკიდნა,
შინა კოჰკად შემეიყვანა, ფარდაგსაცა ამიზიდნა.
შეველ, ვნასე იგი მთვარე; ჭირმან ეოვლმან უკუმრიდნა,
გულსა შუქნი შემომადგნა, მაგრა გული არ დამიდნა.

ა. ჩემნი CDEFHIJKLO'TUVVYZA'F'G'L'R'Y'; ერთი G'F'L'Q'; შორად] ორად E, შორეს GHKOF'G'L'Q'; განეკიდნა EZ.

ბ. შინა] შინად JT, შენა X, ზინა R'Y'; ფარდაგსაცა] ფარდასაცა BDHMUVZD'E'R'Y'; ფარდაკსაცა X.

გ. 'შეველ] შევე EYA', მე რა G'TF'L'Q'; ვნახენ DUV; ეოვლმან] ხელმან I', ყველამ DHIUVZY', ყვოვლმან K; უკუმრიდნა] უკუმორიდნა DU, უმორიდნა I'.

დ. შუქნი C, შუქი EFGHIKNZF'G'L'Q'Y', შუქმი X; შემომადგა BEFGIKMTXZD'E'F'G'L'Q', შემამადგნა CUVR', შემამადგა HJN; მაგრამ FGHJKOTUVF'G'L'Q'R'; გული] მიკვირს GJKO TF'G'L'Q'; დამიდნა C, დამიდგნა I'.

666 (521)

„იუო არ-ნათლად ნათელი, ფარდაგსა შემომდგომელი;
ებურა მოშლით ჰირ-ოქრო, მე მივეც რიდე რომელი;
მითვე მწვანითა უებრო მიწოლით ტასტსა მჯდომელი,
ცრემლისა ღვარსა მოეცვა ჰირი, ელვათა მკრთომელი.

ა. ფარდაგსა] ფარდასა DKOUVZ, ფარდისა G'; შემომდგომილი AM, შემოდგომელი CUV, შემოდგომილი DEIZE'I'Y', შემამდგომელი HJNR'.

ბ. ებურნეს DFUVZI', ებურნა H; მოშლით ებურნეს GJT F'L'Q'; ჰირს J; რიდე მე მივეც DFGHIJTUVZF'I'L'Q'.

გ. წვანითა L', მწვანით Q'; უებრო] მოსილი FIZ, უებროდ GJTF'L'Q'; ტბტსა K, ტახტხედ R'; მჯდომელილი U.

დ. ღვარსა] ბალსა JT'; პირი] პირ L', ლაწვი R'; მკთომელი I'.

ბ. გ. ~ DUV.

აქა ტაროელისა და ნესტან დაწყვანის
გაკამათება KOG..

ნესტან დარიჯანისა G.

667 (522)

„ქვე წვა, ვით კლდისა ნაპრალსა ვეფხი ჰირ-გამეხეებული, არცა მზე ჰგვანდა, არც მთვარე, ხე ალვა, ედემს სეხული; ასმათმან დამსვა შორს-გვარად გულსა მე ლახვარ-სეხული; მერმე წამოჯდა წარბ-შერკმით, გამწერალი, გამესეხული.

ა. წვა ვით] წავა JF'I'; კლდესა F'; ნაპრალსა] ნაპირსა FJ NZY', ნაპირას I'; გამეხეებული] გამახეებული J.

ბ. არტა] ვერტა GJTF'L'Q'; მზჰე C; გვანდა DEUVF'L'Q'R' Y'; არტა F, ვერტ GJTF'L'Q'; მთვარე] თუ FI; ხე ალვა] ვერტა ხე T; ალვა] ედემს J; ალვა ედემს ~ EUVR'; ხეხული] ხლებული EFIZ.

გ. ასმათმა F'L'; დამსვა] დასდვა U, დანსმა ME'; შორ I'R'; გვარად] გარეთ H, გვერდი E; გულსა მე ~ GJKOTF'G'L'Q'R'.

დ. წამოჯდა] წამოდვა F'L'; წარბ] წესრბ—U; -შერკმით] -შერკუმით AMYA'D', შესკენით GJTF'L'Q', შეკვრით N, შეკმით Y'; წამოჯდა წარბ-შერკმით ~ IZ; გამეხეებული] გარისხეებული BC EFHIJKLMNOPUVYA'D'E'G'R'Y', გარისხეებული ZI.

668 (523)

„მიბრძანა: «მიკვირს, რად მოხველ მძლეული პირისა მტკიცისა, გამწირავი და მუსთალი, შენ, გამტეხელი ფიცისა?!

მაგრა ნაცვალსა პატეჟსა მოგცემსო ზენა, მი, ცისა!»

ვჰკადრე: «რა გკადრო ჰასუსი მის ჩემგან მე უვიცისა?»

ა. მიბძანა UVQ'; მოხვე IA', მიხველ Q'; მშლელი] მომშლელი E; პირის E.

ბ. გამწირვალი N; მუხთალი] უშიშრად GJTF'L'Q'; განმტეხელი D'.

გ. ზაგრამ FGHijklklNOT'ZF'G'I'L'Q'R'; ნაცვლისა R'; პატიესა] პასუხსა DHUVZl'Y', პატიჯსა F'L; მოგცემსო] მოგცემს L, მოგაგებს T, მიგიგებს G'; ზენა მი] ზენამან, ზენამცა T'G'; მი] მის DY; ზენა მი ცისა] ზენამ იცისა CGY', ზენაი ცისა I, ზენაოცისა Z: მოგცემსო ზენა მი ცისა] მოგაგებს ზეცამცა ცისა J, მიგიგებს ზენამცა KO.

დ. ვკადრე ND'F'L'Q'Y': კადრო GJNTY; მის ჩემგან] საქმისა Z; მე] მართ GJTF'L'Q', არ R'; უიცისა DIE'I'R'Y'.

669 (524)

„ვოქეი: «მასუსსა ვერას გკადრებ, თუ არა ვსცნობ მე მართალსა:

რა შეგცოდე, რა მიქნია უცნობოსა, ფერ-ნამკრთალსა!»

კვლაცა მითხრა: «რას გეუბნო მტყუვანსა და შენ მუხთილსა? დიაცურად რას მოვლორდი? მე დაუწევავ ამით აღსა.

ა. ვპოქეი D, ვსოქეი D'F'I'L'R'; ვერას] ვერა L, არას I'; კადრებ JNTY; თვარა ვსცნობდი J; არა] არ Q'; ვცნობ UV.

ბ. რა შეგცოდე] შეგცოდეო I; შექცოდე A'; მიქმნია L; უცნობოსა]. უცნობსა J; ფერ-ნამკრთალსა] მე ფერ-მკრთალსა GJT F'L'Q'.

გ. კვლავცა GHJKNOTD'F'G'I'L'Q'R'; მითხარ N; რას] რა H; გეუბნა CDEFGHIJLUVZF'I'L'Q'R'Y'; მტყუვანსა B, მტყუვანსა CDEFGHIJKNTUVYZD'E'F'G'I'L'Q'R'Y', მტყუვარსა L; და —D'; მუხთალსა] აგეთსა E, მუხტალსა Z, მუხალსა D'.

დ. დიაცურად] დიაცურად A', დიალცურად I'; რას] რად CFGHJKLNOTUVYG'I'R'Y'; მოლორდი EIJUV; დაუწოვ YA'.

670 (525)

„შენ არ იცი სვარაზმძასი სამქროდ ჩემად მოუვანება?!
შენ ჯდომილსარ სავაზიროდ, შენი რთულა ამას ნება,

შენ გასტესე ფიცი ჩემი, სიმტყიცე და იგი მცნება,
ღმერთმან ქნა და დაგირჩინა ცუდად შენი ხელოვნება!

ა. იცია JT; ხვარაზმზას JT. ხვარაზმზისა LN; საქრმოდ CD
FGHIJKLNOTUVZA'E'F'G'I'L'Q'R'Y'; ჩემდა BMZE'Y', ჩემთვის F.

ბ. შენი იქ JF'Q'; სჯდომილხარ I'; სავაზიროდ|სავეზიროდ
DT, სავეზიროს GHF'L'Q', სავაზიროს J; შენგან JT; ამას|მისი
GF'L'Q', ამის J.

გ. გატეხე JR'; ფიცი ჩემი|ზენაარი F; მცნება|ნება H, მა-
ნება X.

დ. ლთან G'; ქნას DFGHIJKOTVZF'G'I'L'Q'Y', ჰქნას R';
დაგარჩინა DELE', დაგირჩინოს FGHKOTUYF'G'L', დაგარჩინო II'
R'Y', დაგარჩინოს VQ', დაგირჩინო Z; ცუდად|ობრად GJKOT-
XF'G'L'Q', ცუდათ DHIZY'; ხელოვნობა EL'.

671 (526)

„გასსოვს, ოდეს «ჰაი» ზმიდი, ცრემლნი შენნი ველთა ბანდეს,
მკურნალნი და დასტაქარნი წამალთაყე მოგიტანდეს?
მამაცისა სიცრუევთა ნეტარ სხვანი რამცა ჰგვანდეს!
რადგან დამთმე, მეცა დაგთმობ, გინძი უფრო დასიანდეს!

ა. გახსოვდეს F'L', გახსომს I', გახსონს Y'; ოდეს|ოდენ
NXE'; ჰაი|ჰაი ჰაი ABCDGGJKMOTUVYD'E'F'G'I'L'Q'R'Y', აჰა
F, ჰიჰი ZA'; ზმიდი|ზმიდი C, ზმიდე E, ზმიდი I, ზმიდი F'L';
ცრემლნი|სისხლი L, ცრემლი BEGHIJKMNOTUVXYA'E'F'G'
L'Q'Y'; შენნი—GF'L'Q', შენი HKLNOTXYA'E'G'I'; შენი ცრემლი
F; ველსა IZ.

ბ. მკურნალი EIJ, მკურნელნი X; და—G; დოსტაქარი
E, დასტაქანნი JD'F'L'Q', დოსტაქარნი Z; წამალთაყე|წამალ-
საყე DUV I'Y', წამალსაყე EFHIKOZR', წამალს GJTF'L'Q',
წამალთაყე LNYD'E', წამალსაყე G', წამალს + სყიდვით GF'L'Q', +
სყიდვად JT; მოგიტანდეს|მოიტანდეს I.

გ. მამაცისა|მამაცის K, ავთა კაცთა T; მამაცისა სიცრუევთა
ავთა კაცთა სიცრუესა J; სიცრუევსა DKF'I'L'Q'Y' სიცრუესა EFG

HINOUVYZA'G'R', სიცრუეს T, სიცრუეთა D'E'; ნეტარ სხვანი] სახენიმცა EA', სახენიცა F', სახელიმცა N; სხვანი] სხვასა H, სხვაშცა JY, სხვანე T; რამცა] რანი DEIUVZ, რამი F; გვანდეს DEGHJKOUVXZE'F'G'L'Q'R'Y'.

დ. ვინძი] ვინცა EGHJF'L'Q', ვინც ვინ N, ვინბი G', ვინძლო I'; დაზიანდეს] დაზანდეს I'.

ბ. გ.—E'

672 (527)

«ამას ვბრძანებ: ვინცა გინდა ეპატრონოს ჰინდოეთსა, ეგრეტ' მე მაქვს პატრონობა, უგზოს ვლიდენ, თუნდა გ'ეთოსა! ეგე აგრე არ იქნების, წა, მომცთარხარ მოსაცეთსა, აზრნი შენნი შენვე გგვანან, ტეუვანსა და შენ აგეოსა!

ა. ვბძანებ DUV, ბრძანებ GJTQ', ბძანებ F'L'; ვინღა F'; მინდა ZY', მინდეს R'; ინდოეთსა DEFGHIJKNOTUVYZA'D'F'G'I'L'Q'R'Y'.

ბ. ეგრეტ] კიდევ F; მაქვს პატრონობა] მქნას პატრონობად N; უგზოს] უცხოს NA', უგზოდ DFUVI'R'Y', უგზოთ ILZ; ვლიდე EGIJ'TZF'L'Q', ვლიდეს F'; თუნდ X; გზეთსა] გზედსა N, გეთსა X, გზებსა I'.

გ. ევე]ეგრე N'I'; ეგრე E; იქმნების LD', იქნება F'L'; წა] წაი B, აწ. CHUVF'I'R'Y'; მომცდარხარ BEKLOTUVXYZA'F'G'I'R', მამცდარხარ GHJNQ'Y', მომცთარხარ I, მომხდარხარ L'; მოსაცედესა KNOTUVG', მოსაცვეთსა X.

დ. აზრი CGJNF'I'Q'R'Y'; შენი EGNE'; გგვანათ G, გუგვანან I, გვანან UE'; მტყუანსა BCDFGHIJKNOTUVZA'D'F'I'L'Q'R'Y', მტყუუანსა LE, მტყანსა G', ტყუანსა YE; შენ] მართ F; გეთსა GHJTF'L'Q'.

673 (528)

ცოცსალ ვიეო, შენ ჰინდოეთს, ღმერთო, ხანი ვერა დაჰყო! თუ ეცადო დაუოფასა, სორცთა შენთა სული გაჰყო! სხვა ჩემებრი ვერა ჰპოვო, ცათამდისცა ხელი აჰყო!»
ესე სიტყვა დაასრულა, ემა ატირდა, სულთქენა, აჰყო.

ა. ცოცხალა C, ვცოცხალ GHJKOG'Q', ცოცხლ I; ინდოეთს DEFGHIJKNO'TUVYZA'D'F'G'I'L'Q'R'Y'; ლ'თო G'; დაყო EF'L'Q', დაპყო F.

ბ. დაყოფასა] დაყოფნასა I, დაყოფნასა Z; ხორცთა შენთა] ხორცთაგანცა F; სულთა X; გაპყო F, გაყო F'L'Q'.

გ. ჩემებრივ DGHIJNXZF'I'L'Q'Y'; ვერ E; ჰპოვო] იპოვო E, ჰპოო DF'I'LUVYA'R'Y', ვპოო Z, პოვო F'L'Q'; ცთამდისცა F, ცთამდისცა JX, ზეთამდისცა I'; აპყო] პყო B, აპყო F, აყო F'L'Q'.

დ. დასრულა EJI'Y'; ასტირდა J; სულთქნა DXYA'D'Q'R', სულთქმა EGHJTF'L'Y', სულთქმით FIZ, სულთქმნა KNOUVE'G I'; აპყო F, ახპყო KO, აყო Q'.

674 (529)

თქვა: „რა მენმა ესე მისგან, მეიმედა მეტის-მეტად,
კვლავ მიეცა თვალთა ძილი მის ნათლისა ეგრე მჭვრეტად.
აწ დაუპკარბე; რად არ გიკვირს, რად ცოცხალ ვარ,
რად ვარ რეტად?

ვა, სოფელო უხანოო, რად ჰში სისხლთა ჩემთა სვრეტად?!

ა. თქვა] თუცა X, მე R', ვთქვი FIJTYZ'; მე იმედი F'L'.

ბ. კვლა BCEFLNY; მიმეცა E, მამეცა GJF'L'Q', მომეცა T; ძილი] ძილი CNYA'F'L', ლული EKOG'; ეგრევე JT, აგრე F'L'; მჭვრეტად CEFHGHIJKO'TUVYZA'E'F'G'I'L'Q'R'Y'.

გ. დაეკარგე D'F'I'L'Q'R'; გიკვირ DUVY'; რად] ვით GJT F'L'Q'; ვცოცხალ GHJTYQ'R'Y', ცოცხლ I; რად ვარ] თუცა JT.

დ. ვაი ABCDEFGHIJKO'TUVXYZD'E'F'G'I'Q'R'Y'; სოფელი F; უხანოო] მუხანათო GJT'Q', მუხთალო F'L', ჰში] ზი CDEFHI JKOTUVYZA'G'I'R'Y', ხარ GF'L'Q'; ჩემად D; სისხლთა ჩემთა ~ FR'. უხანო CIKI', უხანოვო EH, უხანაო FKOZG'I';

675 (530)

„მეკხედენ, ვნახე სასთუნალ მუსათი გაჰლით მდებარე,
აუდეგ, ავიღე ღმრთისა და მერმე მე მათი მქეპარე,
ვჰკადრე, თუ: «მზეო, დაგიწვაუს, ჩემიცა დაწვი მზე ბარე,
რადგან არ მომკლავ, ჰასუხი ერთაი გჰადრო მე ბარე.

ა. შევხედე EGHJKOG'Q'R', შევხედნე I; ვნახენ UVR'Y'; სასთუნალ| სასანთლე CL, სასთუმალ FGHITUVYZA', სასთულ JKOG', სასთულად X, სასთუმალს F'L'Q'; სასთუნალ მუსათი ~ E.

ბ. აღვსდევ D'; ავდევ ავიღე ~ DGHYA'F'L'Q'Y'; ავიღე + მე L; ღმრთისადა D, ღთისაგან GHTF', ღმრთისაგან J'L'Q', მღრთისა KOZ'G'I, ღთისა D'E, მღთისა I'; მე—DEGHIJTZFT'L'Q'R'Y'; მაქებარე EZ.

გ. ვკადრე D'L'Q'; მზემო Y'; დაგიწვავს| დაგიწვავ DEGHIKL OUVZIF'G'I'L'Q'R'Y', დაგიწვებს X, დაგიწვავ YA'; დაწვი| დაწვა DI'R', დასწვი ED', დამწველ R'; მზე ბარე| მგზებარე D'.

დ. რადგა B; მომკალ BT, მამკალ DFGIJKOUVZF'L'Q'R', მამკლავ HXG'I'Y'; ერთაი| პირითა CL, ერთიღა EGHIKOZFG'L'Q', ერთი FITY, ერთია X, ერთად R'; ვიკადრო FJTY; ბარე| ებარე D.

676 (531)

«რომე გკადრებ, ესე სიტყვა აწ თუ ცუდად ნალიქნია, ცამცა მრისხავს, მისისა შუქი ეოლა ჩემთვის ნაშუქნია! თუ მადირსებ გაკითხვასა, ავი არა, არ მიქნია». მან მიბრძანა: «რაცა იცი, თქვიო!» თავი დამიქნია.

ა. რომე| ამას R'; გკადრო E, კადრებ G'Y, კადრე J; თუ—F'L'; ცუდათ GHIZFT'L'Q'Y'; ნალიქნია| ნალიქია I, ნალაქილნია X.

ბ. რისხავს GH, მრისხამს I, მრისხავს I'; მზის I; შუქნი CFJKL'TUVYZE'G'R'Y'; ეოლე FHIKOZG', ყველა D'R'Y'; ჩემთვის ეოლე EGJTF'L'Q'; ჩემთვინ I'; ნაშუქნია| ნუ შუქნია EFGKTZA' F'L'Q', ნაშუქია I.

გ. გაკითხვასა| მამიკითხავ J, დაკითხვასა X, განკითხვასა F.

დ. მან მიბრძანა| მიბრძანა თუ R'; მიბძანა BUQ'; რაცა| არცა F'L'; თქვი F'L'; დამიქნია| დამქნია I.

677 (532)

«კვლაცა ვკკადრე: «მე თუ, მსეო, თქვენთვის ფიცა,
გამეტეოსოს,

ღმერთმან აწვე რისხვა მისი ზეცით ჩემთვის გაამესოს!
ვისი გინდა უშენოსა პირი მემზოს, ტანი მესოს?!
მაშა მაშინ რაგვარ დავრჩე, რა ლახვარი გულსა მესოს!

ა. კვლავცა GHIJKOXY'G'I'Q'R'; ვჰკადრე] ვკიდრე A', ვკადრე D'F'L'Q'Y'; თქვენთვის] შენთვის EFGHIKOZF'G'I'L'Q', გემცა J, მე თუ T.

ბ. ლ'თან G'; აწვევ C; გინდ X; მისი] თვისი Q'; ზეცით ჩემთვის ~ GJ'TF'L'Q'; გამეხოს CEIX.

გ. ვისა E; მემზოს] მემზროს II'Q', მემზოს J, მეზოს X.

დ. მაშე GF'L'Q'; მაშა მაშინ ~ I'; როგორ BCDEFGHIJKL OTUVZF'G'I'L'Q'R'Y'; დავრჩე] გავსძლო GJ'TFL'Q'; რა] თუ J; მეხოს] მესოს L'.

678 (533)

«მე მეფეთა დარბაზს მისმეს, შექნეს დიდი ვაზირობა.

მათ წინასვე დაეპირა იმა უმისა შენი ქმრობა.

დამეშალა, ვერ დავშლიდი, დამრჩებოდა უმეცრობა;

თავსა უთხარ: «მიემოწმე, ქამად გიჯობს გულ-მაგრობა».

ა. დარბას CDEY'; ვეზირობა DGHJKOUVF'G'L'Q', ვეზი-რება I'.

ბ. წინასვე] წინათვე FHJ, წინასავე IZ, წინავე YA'T'; დაე-პირა] დაპირა X, დაეპირათ I'R'; იმა] იმი X, იმ I', არა L'; შენი] ჩემი C, შენისა U; ქმრობა CDEFGHIJKOTUVZE'F'G'I'L'Q'R'Y', ქმრება E.

გ. დავშლოდი E.

დ. უთხარი E'L'; მიემოწმე] დაემოწმე EHL, მემოწმე X.

679 (534)

«მემცა დაშლა ვითა ვჰკადრე, რადგან იგი ვერ მიმხვდარა?

არ იტყვის, თუ ჰინდოეთი უპატრონოდ არ მომხდარა?!

ტარიელ არს მემამულე, სხვასა ჰმართებს არად არა,

ვის მოიუგანს, არა ვიცი, ანუ იგი ვინ მომცდარა?

ა. დაშლა] მიღმა GJTF'L'Q'; ვითა] რალა GJT, რამცა F'L'Q'; ვერა I'; ვჰკადრო E, ვკადრე A'D'F'L'Q'; იგი] თვითან UV; მიმხვდარა] მიმხლარა EX, მივხუდარა G'.

ბ. იტყვის] იცის EF'Z'R'; თუ] რომ E; იტყვის თუ] თუ იცის GJTF'L'Q'; ინდოეთი CDEFGHIJKLOTUVZD'F'G'T'L'Q'R'Y'; გამხდარა FGHJKOT'YZF'G'L'Q', მამხდარა I'R'; არ მომხდარა] გარდამხდარა E.

გ. არს] არის X; ტარიელ არს] ერთი მე ვარ EFGHJTF'L'Q'; მართებს CDEFGHIJKLOTUVYZA'D'F'G'T'L'Q'R'Y'; არად] არვის BEFLJKLOTYZA'G'R'Y', არკი C; არა] დარა JT.

დ. არა ვიცი ვის მოიყვანს GJTF'L'Q'R'; ანუ] აწ L; იგი] ეგრე GJTF'L'Q', იგიცა L, ჟითან UV; მამცლარა DEFGHIJKOTU VXF'G'L'Q'R'Y'.

680 (535)

„ვთქვი: «ამითა ველარას ვიქ, ღონე სხვა რა მოვაგვარო!»
თავსა უთხარ: «ნუ მოგიცავ, გონებაო მრავალ-გვარო!»
მედვა გული მსეცისაებრ, ათასჯერცა მინდორს ვარო,
ვისმცა მივეც თავი შენი, შენვე რად მე არ წამგვარო?»

ა. ვპოქვი BD, ესთქვი R'; ამითა] თუ ამით E, ამითი G'R'; ვერასა DEFGHIJKOTUVZD'F'G'L'Q'R'; რა] რამ FKO'F'G'I', რომ L'; სხვა რამ ღონე IZ; მოვაგვარო] მოგვიარო E, მოვიგვარო CD FGJKLOTUVF'G'T'L'R'Y'.

ბ. უთხრა U; მოგიცა] მოკვდები E, მოგიცავს EGJTF'L'Q', მიიცავ I'.

გ. მეღვა] მეღა CGHJKOTG', ეღვა D, მეღვას F'L'Q'; ათა-ჯერცა G, ათასჯერცა U.

დ. ვისცა EX, ვისამც J; მივსცე CDEFGHIJKLOTUVXZF' G'T'L'R'Y', მივეცე Q'; თავი შენი ~ Q'; შენვე] შევე Y; რად მე] რამე CX, სადმე DGHKOTUVF'G'L'Q', თუმცა L, სადვე Z; შენვე რად მე] რადგან შენვე E, თშუცა შენვე Q'; წავგარო IU.

681 (536)

სულთა ვჰერიდი გულისათვის, კოძკი ამაღ გამებაზრა;
იგი წვიმა დარენელდა, რომე ჰირველ ვარდი აზრა;
ვნახე, მოწსა მარგალიტი გარე ტურთად მოუმაზრა.
მიბრძანა, თუ: «ეგე საქმე მემცა მართლად რად მიაზრა?»

ა. სულთა] გულსა EZ, სულს FGHJ'T'Q', სულსა IR', სულთ Y'; ვპყრიდი] ვარდი CL, ვპყიდი B, ვყიდი DKOUVZG'I', ვხდიდი EY, ვიყიდი FGHJ'F'Q', ვიყიდი I'Y', ვყრიდი D', ვიხდი L', ვავპყიდი R'; გულისათვის] სულისათვის H, გულისათვი BI', გულისათვისა Y'.

ბ. წვიმა] ვარდი E, თოვლი GHJKOT'F'G'L'Q'; დარენელდა] შემიყვარდა E, დარენელად CI', დარანელდა GHJKOT'YA'G', არ დამნელდა I, არ დასრულდა Z, დარანელად F'Q', დანელად L'; პირველ] თოვლსა E; ვარდი] არ E, ვარდს F, ვერ L; აზრა] დაეზრა E, ემაზრა F, ეზრა IZ, იაზრა L; ვარდი აზრა] ვერ იაზრა C, მებაზრა E.

გ. ვნახენ DUV; ძოწი J; მარგარიტი R'; გარე] გარეთ H, აგრე I, რომე J; ტურფათ X; მოემაზრა] მოემწყაზრა L, მომემაზრა F.

დ. მიბძანა UVF'I'Q'; თუ] თუმცა I'; მეცა F; მართლად] ვითამ GJTF'L'Q', მართლა H; რად] თვით F, არ GHJ'TF', მეაზრა CDEFGHIJL'TUVYZA'F'L'Q'R'.

682 (537)

«არ დავიჯერებ მე შენსა დალატსა, ორგულობასა,
უვარის ქნასა ღმრთისასა, ამისთვის არ მადლობასა;
იაჯდი თავსა ჩემსა და მორკმით ჰინდოეთს ფლობასა!
მე და შენ ვიკადეთ ხელმწიფედ, სჯობს ყოველსა
სიძე-სძლობასა».

ა. არ] რა F'L'.

ბ. უარის CDEFGHIJKLOTUVYZD'E'F'G'I'L'R'Y'; ქმნასა DVZ, ქმნასა I, ქნისა Q'; ღმრთისაგან J, ღმრთისასა XG', ღმრთისასა D'Q'; ამისთვის] ამის U, ამისთვი I'Q'; მადლობასა] მათლობასა Z.

გ. იაჯდიდი B, იაჯდე E, იაჯდა L, იაჯი F'L'; ჩემსასა I'; ჩემსა და] ჩემისა J'TX; და—BET; მორკმით] მორკმით AM, მორკმუნით X; ინდოეთს CDEFGHIJKLOT'VYZA'F'G'L'Q'R'Y', ინდოეთს U, ინდოთ I'; ფლობასა] ჯდომასა ER'.

დ. ვისხდეთ BCKLOG', დავსხდეთ DFGHIJ'TUVYZA'F'L'Q'R'Y', დავჯდეთ EI'; ხელმწიფედ] ინდოეთს R', ხელმწიფეთ XF'I'L'; ყოველსა] ყველა DIZR', ყოველთა L, სხვათა UV, ყველას I'Y'; რძლობასა CEFGIJKOT'YZA'I', ძლობასა X.

„მე ღმრთისაებრად მომიტკბა გამწყრალი, გამქისებული;
 ანუ მზე იყო ქვეყანად, ან მთვარე ზირ-გავსებული;
 ახლოს დამისვა, დამიტკბა აქამდის არ-ღირსებული;
 მეუბნებოდა, დამივსო ცეცხლი ამითა გზებული.

ა. ღმრთისაებრად] ლმობიერად DEGHIKOUVZF'G'I'L'R'Y',
 ღმრთისაებრად D'; მე ღმრთისაებრად] მოლმობიერად EJT, მე
 ლმობიერად Q'; მამიტკბა GHJF'I'L'Q', დამიტკბა IZ; გამქის-
 ბული] გარისხებული DEFGHIJKOUVZF'G'L'R', გარისხვებული I',
 განრისხებული Q'.

ბ. მზე იყო] მზეაო CL; იყო] იყავ G'; ქვეყნად C; გამსე-
 ბული G'.

გ. დამისვა] მიწვია E; დამიტკბა] 'მაღირსა EEFJITZ: აქამ-
 დინ I'.

დ. დამივსო] შემექნა GJTF'L'Q', დამევესო H: ამითა] უშ-
 რეტი E, ამისთვის GJTF'L'Q', აქამდის IL, აქამდი Z, აქამდინ
 I'; გზებული] დებული CL, გზებული E, ვსებული FGJTYA'F'L'Q'.

ბ. გ. ~ EFGJITZF'L'.

„მიბრძანა, თუ: «გონიერი ხამს აროდეს არ აჩქარდეს,
 რაცა სჯობდეს, მოაგვაროს, საწუთროსა დაწუნარდეს;
 თუ სასიძო არ მოუშვა, ვა თუ შეფე გაგიმწარდეს,
 შენ და ისი წაიკიდოთ, ჰინდოეთი გარდაჰქარდეს!

ა. მიბრძანა UVF'L'.

ბ. სჯობდეს] ჯობდეს E, ხამდეს F; მოიგვაროს EFGJLTY
 A'F'L'; საწუთროსა] საწუთოსა U.

გ. სასიძო] სასიძო I'; არ მოუშვა სასიძო R'; მოუშვათ JT,
 მოუშო A'; ვაი ABCDEFGHIKMNOTUVZA'D'F'G'I'L'Q'R'Y'; შეფე]
 საქმე N; გაგიმწარდეს EGJNTUVZA'F'L'Q'.

დ. ისი] იგი EFGHIJKOTF'G'L'Q'; წაიკიდნეთ CDEFGHIJK
 LNOTUVZA'F'G'I'L'Q'R'Y'; ინდოეთი DEFGHIJKNOTUVZA'D'
 F'G'I'L'Q'R'Y'; გარდაქარდეს BED'E'F'L', გადაჰქარდეს G', გარ-
 დაქარდა Q'.

„ეკლა იუ სიმე შემოუშვა, მე შემირთავს, იყოს ასდენ, ერთმანერთსა გავეყარნეთ, მოწეულნი გაგვიფლასდენ, მათი მორჭმულთა მოივლინონ, ჩვენ ჰატიყნი გაგვიასდენ, ესე ამბავად არ იგების, რომე სპარსნი გაგვიასდენ».

ა. კვლავ DGHJKOTUVZG'I'L'Q'R'Y'; შემოუთ J, შემო-
უშვათ N'TY'I'Y', შემოუშოთ A'; შემირთოს CDEFGHIJKLNOT'
UVYZA'F'G'I'L'Q'R'Y'; იყოს მართ GJTF'L'Q'; ასდენ] აღრენ C,
ასთენ FI', ანასდენ GJF'L'Q', აღსენ L, ანაზდენ F.

ბ. ერთმანეთსა VG'; მოწეულნი] მოწეულნი N, მოწეული EF
GHJXF'G'L'Q'R'Y'; გაგვიფლასთენ I'.

გ. მათ] მართ MXE', მორჭმითა IZ, მორჭმუნთა X; მოივლი-
ნონ rep. E'; პატიყნი] შეენება GJTF'L'Q', პატიჟნი CFL, პატიყი
R'Y'; გაგვიასდენ] გაგვიახლდენ EI, გაგვიასდენ D, გაგვიანასდენ
GJTF'Q', გაგვიასთენ I', გაგვიანასდენ L'.

დ. ეს BX, ეგე DVR'Y'; ამბავად B, ამბავათა E, ამბად DI
UVZI'R'Y', ამჟად L, ამბავათ N; სპარსნი] სპანი ABMNUVXYA'
D'E', სპარსნი CDEFGHIJKLOTZF'G'H'I'K'M'N'; გაგვიასდენ]
გაგვიასდენ CL, დაგვიასდენ GJTF', გაგვიასდენ L, გაგვიასდენ
I', დაგვიასდენ L'.

„მე ვჰკადრე: „ღმერთმან აშოროს მის ემისა შენი ქმარობა!
რა შემოვიდენ ჰინდოვეთს, შევიგნა მათი გმირობა,
უჩვენო ჩემი ძალ-გული და ჩემი მეომარობა:
ასრე დაუჰხოცნე, შეემლოს აღარა, არ, სახმარობა!»

ა. ვკადრე NA'D'F'L'Q'; აშორვოს J, გაშორვოს F'L'Q'; მის]
მას CFLZI'R'; ყმასა CFLZI'; შენი] თქვენი GJTF'L'Q';
ქმარობა X.

ბ. შემოვიდენ BKOG', შემოვიდეს DEGHJLTUVZV'L'Q'R',
შემოვიდნეს I'; ჰინდოვეთს BCLMXE', ინდოვეთს DEFGHIJKNOTUV
YZA'D'F'G'I'L'Q'R'Y'; შევიგნა] შევიგნე CNYA', შევიქნა E, შე-
ვიგნან E'; მათი] მისი GHF'L'Q'; გმირობა] ვარობა E, გმარობა I';
შევიგნა მათი გმირობა] მათ მიხედეს შესამარობა JT.

გ. მეომარობა] ქანგ მახვილობა F.

დ. ასრე] ასე R'; დავჰოცნე] დავჰადო H, დავხოცნე CNY A'D', დავხოცო E.IFL'Q', დავჰოცო FG, დავხოცენ K'TE', დავჰოცენ O, დავხოცე R', დავხადნე I'; შეეძლოს] დაასწრან JT, შეეძლოს E, შეეძლოს IX, შეეძლოსთ R'; აღარას DHLJUVZIR'Y', აღარად F, ვეღარას GJTF'L'Q', აღარც ერთს L; არ] ვერ GJTF'L'; ერთს + არ L; სახმარობა] სხმარობა A'.

687 (542)

„მიბრძანა, თუ: «სამს დიაცი დიაცურად, საქმე-დედლად, დიდსა სისსლსა ვერ შეგაქნევ, ვერ ვიქნები შუკა კედლაჯ: რა მოვიდეს, სიბე მოკალ, მისთა სპათა აუწევედლად. ქნა მართლისა სამართლისა ხესა შეიქს სხელსა ნედლად.

ა. მიბძანა UVQ'; დიაცი] დიაცი X; საქმე-] სიტყვა NYA'.

ბ. დიდთა E; სისხლთა E; შეგაქნევ] შეგაქცევ J; ვექნები E, ვიქნები D': შუა BCDEFGHIJKLMNOPQ'UVWXYZA'D'E'F'G'I'L'Q'R'Y'.

გ. მოჰკალ CED'IR', მოკლა N: მისთა] მათთა I'R'Y'; აუწევეტლად CDEFGIJMNT'UVXZD'E'F'G'I'L'Q'R'Y'.

დ. ქნა] თქმა J, ქნას N, ჰქნა I': სამართლისა—C, სამართალი N; შეიქს + გაანედლებს C; სამარლისა ხესა შეიქს ~ T.

688 (543)

«ასრე ჰქენ, ჩემო ლომო და მჯობო ეოველთა გმირთაო, მოპარვით მოკალ სასიმო, ლაშქართა ნუ მოირთაო, მისთა სპათაცა ნუ დაჰხოც, ზროხათა, ვითა ვირთაო,— დიადი სისხლი უბრალო კაცმანცა ვით იტვირთაო?

ა. ქენ EFGIJN'TUVYZA'Q'Y'; ეოველთა U, ყავლთა X.

ბ. მიპარვით GHIKOUVZF'G'I'L'R'Y'; მოჰკალ CDEFGKLN OD'G'I'; მოირთაო] მირთაო C.

გ. მისთა] მათსა E, მათთა G'I'L'; სპათა X, სპასთაცა I'; დახოც EIA'E'F'L'Q'R'; ძროხათა EJ'T; ვირთაო] ვართაო X.

დ. დიადი] უბრალო CGJL'TF'L', დიდი I, დიდია I',—FG'; სისხლი + კაცისა FQ'; უბრალო] ყველაი CL, კაცისა GJ'TL, უბრალოდ N; სისხლი უბრალო ~ Q'; კაცმანცა BXD'E', კაცმანცა GHIKOTYA'F'G'L'Q'.

«იგი რა მოჰკლა, ეუბენ ჰატრონსა, ჩემსა მამასა,
ჰკადრე, თუ: «სპარსთა ვერა ვიქ ჰინდოეთისა ჭამასა,
ჩემია მკვიდრი მამული, არ მივსცემ არცა დარასა,
არ დამესხნები, გაგიხდი ქალაქსა ვითა ტრამასა!».

ა. მოკლა EJNA'E'F'I'L'Q'R'; ეუბნა N.

ბ. ჰკადრე] უთხარ G'I'F'L'Q'; თუ სპარსთა] სპარსთაგან EF;
სპათა N; ჰკადრე თუ] თუ ხარ თუ J; ინდოეთისა DEFGHIJKNOTU
VYZA'F'G'I'L'Q'R'Y'.

გ. ჩემი L; მკვიდრია L, მკვდრი I'; მივცემ VX; დარასა]
დრამასა BCDEFGHIJKOTUVWXYZ'F'G'I'L'Q'R'Y'.

დ. დამესხნები L'; გაგიხდი] გაიგიხდი X; ტრამასა] ტრა-
ზალსა XF'L'Q'.

690 (545)

«ჩემი ეოლა ნურა გინდა სიუვარული, არცა ნდომა,
ამით უფრო მოგეცემის სამართლისა შენ მოხდომა;
ქნას მეფემან ეელ-მოტესით შემოხვეწა, შემოკდომა,
სელთა მოგცემს თავსა ჩემსა, შეგფეროდეს ერთგან სსდომა».

ა. ეოლე FHIJKO'TZG', ყველა N; ნურად GUVF'L'Q'; სი-
უვარული] საყვარელი L'; არცა] ნურცა CDEFGHIJKLNOTUVY
ZA'F'G'I'L'Q'R'Y'.

ბ. სამართლისა] სიმართლისა JO'TG'; მოხდომა] მოგხდომა
I; შენ მოხდომა] შემოხვდომა R'.

გ. ჰქნას D, ჰმნას L; მეფემან X; ეელ] ხელ D'; შემოხვეწა]
შემოხვეწით FI, შემოხვეწა GJUF'I'L'Q', შემოხვეწით Z, შემო-
ხვეწა D'; შემოკვდომა BCEOUVD'R'.

დ. მოგცეს EFGIJ'TZF'L', მოგცემ Y'; თავი EFGIJ'TZF'L'Q';
ჩემი FGIJ'TZF'L'Q'; შეგფეროდეს] შეგვშვენოდეს GJ'TF'L'Q', შე-
გფეროდეს BCDEILOUVYZA'G'I'Y', შეგვფეროდეს FHKR',
შენ გფეროდეს X; ერდგან DEY, ერთად FGHF'L'Q'.

„ესე მეტად მომეწონა თათბირი და გამორჩევა,
 ჩემსა მტერსა დავაცადე დასახოცლად ხრმლისა ქნევა;
 მერმე ავდეგ წამოსავლად, მან დამიწყო ქვევა წვევა,
 მწადდა, მაგრამ ვერ შეეძართე შეჭიდება, შემოსვევა.

ა. მეტად| დია GJTF'LQ'; მამეწონა DFGHJKLOTUVYZA'F'
 G'I'L'Q'R'; გამორჩევა| გამორჩევაა F'I, გამორევა I'.

ბ. ჩემთა CDEFGHIJKLNOTUVYZA'F'G'I'L'Q'R'Y'; მტერთა
 BCDEFGHIJKLMNOPQXYZA'D'E'F'G'I'L'Q'R'Y'; დავაცადე| და-
 ვაქადო E, დავაქადე GHJKNOTYA'F'G'L'Q'; დასახოცლად| დასა-
 ხოცრად F, დახოცა და J; ხლმისა DGHKOTYF'G'I'L'Q'Y',
 ხრმალთა ER', ხმალთა FJNUV, ხმლისა X, რხლმისა E'; ქნევაა F.

გ. წამოსლად I; დამიწყო I; ქვევა| ქვე ქვე BDILUZFI'L'Q'
 R'Y', ქვევე CDEFGHIJKNOTVYA'G'; წვევაა FI.

დ. მაგრა BCDEIKLUVYZA'Y'; ვერ შეეძართე| ველარა ვქენ
 EFTF'L'Q', ველარა ვქენ GJL; შეჭიდება| შეჭედება EI. წაჭიდება
 GJTF'L'Q'; შემოხვევაა F, შემოხვევეა S, შემოხვევა X.

ხანი დაუჭევ, გავეუარე, მაგრა გაუჭხე ვითა ხელი.
 ასმათ წინა წამომიძღვა, ჩამდიოდა ცრემლი ცხელი.
 ჭირი ბევრჯელ ვათასე, ლხინი ჩემი ვაერთხელი,
 მერმე წასვლა არა მწადდა, ამაღ მივალ არ-ფიცხელი.

ა. დავყავ EFYA'D'F'L'Q'R'; გავეუარე| მის წინაშე GJTF'I'
 Q'; მაგრამ GHJNOTZE'F'G'I'L'Q'R'; გავხე BEFIKNOUYA'E'F'
 G'I'L'Q'R', გავხევ Z; ვითა| ვითამცა N, ვითამც YA'.

ბ. წამომიძღვა| ჩამომიძღვა CDEFKLOTUZF'G'I'Y', ჩამა-
 მიძღვა GHIJVR', წამამიძღვა NXA'; ჩამდიოდა| მიმდიოდა GJT'
 F'L'Q', ჩამოსდინდა H; ცრემლი ცხელი ~ F'L'Q'R'.

გ. ჭირნი JTUV; ბევრჯელ| ბევრჯველ DGHNI', ბევრი IZ,
 ბევრჯერ UL'; ვათასე| ვითასე DGHJNUVA'F'G'L'Q', ვათასი E,
 ვითასი FKO, ვათასე I, ვითასენ T, ვათსე X, ვათასი I'; ლხინი|
 ლხნი U; ჩემთვის JT; ლხინი ჩემი| სიხარული R'; ვიერთხელი
 GHJNTF' L'Q', ვართხელი U.

დ. მერმე| რომე EGJTYF'L'Q'; წასლვა EXG'; არა| არ GJ
 NTF'L'Q'; მეწადა GJNTF'L'Q'; ამაღ| ამოდ I'; მიველ IZ.

„გარე ვაქციე ასმათი მუნ ჩემი ჩამოუოლილი;
 ღამით უჭვრეტდი ვარსკვლავთა მე საწოლს ვერ დაწოლილი;
 გულსა დამესვის ლახვარი შავთა წამწამთა სროლილი;
 მისმან შუქმან დამალურჯა, დამალემა, დამდვა წყლული.“

ა. გირეთ JTZ; ვაქციე BCDHJMNVD'E'F'L'; მუნ] მე D'.

ბ. ღამით] გარეთ IZ; მასკვლავთა HI, მასკვლავსა Z, ვარსკვლავსა JI', ვარსკვლავსთა UV, ვარსკვლავთა G'.

გ. გულთა I'; დამესვის] დამესვა E, დანეო N, დამესის X; ლახვარი] წამწამი FINZA'; წამწამთა] ნარგისთა E'F'Y'Z'A', ნარგიზთა IN; სროლილი] სობილი UV.

დ. მისთა JT'; შუქმან C, შუქთა J, შუქთა + სიშორემან T; დამალურჯა] ფერი მიერთო F, სიშორემან J, დამარლუჯა G'; დამალემა] დამლემა, F, დამალურჯა J, T; დამალურჯა დამალემა~K LOG; დამდვა] მაჩნდა GF'L'Q', ვითა JT, დამწვა E'; წყლული] წლული D, წყლულილი F, ლილი JT'.

693¹

ხვარაზმით გამოეპართა რამადან მეფის შვილიო;
 მენავეთაცა უბრძანა: «მოჰკაზმეთ უოვლგნით ნავიო,
 მთვარე კირჩხიბსა ზედან ზის, ჩ[ა]წყვეთ სამშიძარიო...
 მათსა ქებას[ა] ვინ იტყვის? ენამ იკრძალ.ას თავიო.

(Q 261, ფ. 72 r).

აქა ხვარაზმელთ მეფის შვილის მოსკლა და
 ტარიელისაგან მოკვლა E.

აქა] ამავეი F; აქა + მოსელა KO, მოსელა G', — Q'; ხვარაზმთა F, ხვარაზმთას IZQ', ხვარაზმთ KOG'; მეფის—FIZQ'; შვილის + რამადანისა (რამაზდანის Q') ინდოეთს მოსელა საქორწილოდ (საქორწილოთ Q') FQ'; შვილისა KO + საქორწილოდ ინდოეთს KOG'; მოსელა] მოსლა I,—K; ტარიელისაგან + მისი F; მოკვლა] სიკვდილი IZ; აქა... მოკვლა] წამოაგლა ინდოეთს ხვარაზმის შვილი საქორწილოთ N.

„მოვიდა კაცი: «სასიძო მოვაო», მოსვლა გვახარა,
მაგრამ თუ ღმერთი რას უზამს, არა იცოდა, გლახ, არა:
მეფესა მისვდა სიამე, არ სიტყვა ივაგლახა რა,
მიბრძანა, ახლოს მიმისვა, «მოდიო», თავი დასარა.

ა. მოვიდა კაცი ~ ER'; სასიძო| სიძისა F; მოაო (, მოვაო
G, მოვალო ND'; მოსლეა BEG', მოსვლეა XF'.

ბ. მაგრამ FGH IJKNOZF'G'I'L'Q'R'; რას—F'L'; არა| მან არ
EI, ის არ R'; იცოდა| არ იცოდა I.

გ. არ| არს I; სიტყვა| თუმცა J, თუნდა T, თავი R'; ივა-
გლახ Z, ავაგლახა L'; რა| არა D'.

დ. მიბრძანა| შეილო E, ახლოს GJ'TF'L'; ახლოს| მოდიო E,
მომიხმო GJ'TZF'L'; მიმისვა| ტარიელ E, მიმსვა C, მიმიხმო F, მი-
ბრძანა GJ'TF'L', მიმიხმო + მიბრძანა Q', დამისვა R'; მოდიო| მი-
ბრძანა E, მიდიო F'L'.

„მიბრძანა: «ჩემთვის ესე დღე ღვინი და სისარულია.
გარდავიხადოთ ქორწილი, ხამს, ვითა დასა, სრულია;
კაცი გავგზავნეო, მოვიღოთ ყოვლგნით საჭურჭლე სრულია,
უსვად გავსცემდეთ, ვავსებდეთ, სიძუნწე უმეცრულია».

ა. მიბრძანა JUVF'Q', მიბრძანე N; ჩემთვის DEFGHIJKLNOT
UVWXYZA'F'G'Q'R'Y', ჩვენთვის I', ჩემთვის L'; სისარულია| სამ-
ხიარულია X.

ბ. გარდავიხადოთ| გარდავიხადო NXE'L', გარდავიხადო F';
ხამს| მართ E; ვითა| ვითარ YA', ვით Z; ვითა დასა| ლოცვა მი-
ხედეს GTF'L'Q', ვით რა N; დასა სრულია| დარიულია ENA',
დარიულია FI, დასასრულია M, და სასურველია X.

გ. კაცნი CDHIKOUVI'; გავგზავნოთ DEFHIJKLNOUVXY
ZA'G'I'L'Q'R'Y'; გავგზავნეთ D'; გავგზავნოთ კაცი GF'L'Q', გავ-
გზავნეთ კაცნი T; მოვიღოთ| მოიღონ I', მოვიხუნეთ ITZ; ყოვლი
GF'L'Q', ყველგნით HYA', ყოვლგნით O, —T; სრულია| დარიუ-
ლია N, დაუსრულია T.

დ. გავსცემდეთ| ავაესნეთ T, გავცემდეთ VR', გავსცემდით
E'F'L'Q'; ვავსებდეთ| ლაშქარზე GF'L'Q', ლაშქარნი T.

„მე გაგზავნე ეოვლგან კაცნი საჭურჭლეთა წამომსმელნი;
სასიძოცა მოგვივიდა, იყენეს ხანსა არ-დამზმელნი;
შიგნით ჩვენნი გაეგებეს, გარეთ მოდგეს სვარაზმელნი;
მათ ლაშქართა ერთგან მეოფთა ვერ იტევდეს ვერცა ველნი-

ა. მე—GTF'L'Q'; გაგზავნენ CILTYZ, გაგზავნე F'L'; ყოვლ-
გნით CDEFHJLUVI'R'Y' ყველგან INZ, ყველგნით KOG'; კაცი
FHIZD'E'; კაცი ყოვლგან GTF'L'Q'; საჭურჭლისა EFLITZI'R'Y',
საჭურჭლის GFL'Q'; წამომსმელნი] წამამსმელნი G', წამომსმელი
DUV, წამომსმელნი F, წამამსმელნია GFL'Q', წამამსმელნი KNOR',
წამომსმელნი Y.

გ. მოგივიდა D'; იყო E. იყენენ HX; ხანსა] ხანსი L, ხანთა
FI, ხანთ GFL'Q', ხანის HIZ; იყენეს ხანსა ~ X; დამზმელი DU
V, დამზმელნია GFL'Q', დამზმელნნი Z, დამზმულნი A'D'.

ბ. შიგნით C; ჩვენი EE', ჩვენნი X; გაეგებნეს BCDEFGHI
JKLNOTUVZA'D'F'G'I'L'Q'R'Y'; გარე GFL'Q'; მოდგეს] დგეს
GFL'Q', მოდგნეს N, მოდგენ R'; ხორაზმელნი CJXY', ხვარამელი
D, ხვარაზმელნია GFL'Q', ხვარაზმელი UV.

დ. ერდგან DY', ერთად EID'L', ერთათ GZF'Q'; მყოფთა]
მდგომთა E, მყოფნი X; იტევდა DEFGHKOUVG'Q'R', იტევდენ
N, იტყოდა F'L'; ვერცა] ვერ GFL'Q'; ველნი] ხმელი DUV,
ხმელნი FH, ხმელნია GFL'Q', კლდენი X, ველი E'; ვერცა ველნი]
მთა და გორი E; ორთავე ერთგან სიმრავლესა ვინლა იყენეს მიმ-
დომელნი T.

„მეფემან ბრძანა: «მოკაზმეთ კარვითა მოედანია,
გამოისვენოს სიძემან, დაუოს ცოტაი ხანია;
მუნ მისად ნახვად გავიდნენ უმუნოდ სხვანი სძანია,
მენ აქა ნახენ, კმარიან აქა ნახვისა კმანია»

ა. ბძანა UV; მოკაზმეთ CDEFGHIKLNOTUVYZA'G'I'Y';
ზაედანია A'I', მოვედანია Q'.

ბ. სიძემა L; დაპყოს HKNOTXYD'F'G'J'L'R; ცოტა X.

გ. მისდა JZY'; გავიდენ CDEFINYZI'Y', გავიდნეს T; სხვანი] ხასნი EG'TF'L'Q'; სპანია] სხვანია EG'TF'L'Q'; სპანი სხვანია CFH JKLNOYA'G'I'R'Y'.

დ. შენ] ჩვენ E; აქა] იქა X, ჩემთან R'; ვნახოთ E, ნახე G HIZF'TL'Q'R'; კმარიან] სიახლეს DUV, ესე სჯობს E, კმანია I'; აქა ნახვისა] იქ ნახვის ოდნად E; კმანია] ყმანია L; კმარიან აქა ნახვისა კმანია] ნუ წახვალ შენგან ესეცა კმანია (კმარია Q') GT' FL'Q'.

698 (552)

„მაედანს დავდგით კარგები წითლისა ატლასებისა,
მოვიდა სიძე, გარდაჰსდა, დღე, ჰგვანდა, არ აღვსებისა,
შეიქნა გასვლა შიგნითა, ვარია მუნ სასებისა,
დაიწყეს დგომა ლაშქართა თემ-თემად, დას-დასებისა.

ა. მოედანს EFGHIJKLNOTUVXYZI'D'G'L'Q'R'; დაედგი BDEIJKLNOTVYZA'G'I'R'Y', დადგეს G'Q', დადგა II, დაედგეს L'; კარაენი I'.

ბ. გარდახდა BDEFGHIJKOTUVZD'E'F'G'T'L'Q'R'Y', გარდ-
მოხდა N; გვანდა DFGIJNTUVZF'L'Q'R'Y', უგავს E; აღვსებისა] ახ-
სვებისა EFY, აღსებისა IX, ახსვებისა T, აღსვებისა A' აღვრსებისა L'.

გ. შეიქმნა I'; გასლვა BCXF'Y'; შიგნითა] შიგანთა CFHLU VYA'D'; ლაშქრისა E, ქალაქით GTF'I', ქალაქთა KOG'; შიგნითი E'; ჯარია] ჯარი დგა GF'L'Q', ჯარისა KOG'; გასვლა შიგნითა] ქალაქით გასვლა Q'; ხასებისა] ხარებისა L'.

დ. დაიწყეს] მართ იყო G'TF'L'Q', მუნ იყო I, მუ იყო Z, დაიწყო DHUV; ლაშქარმან D.IUVI'Y', ლაშქრისა GITZF'L'Q'; თემ—X; დას.—X.

698:

„მე შინა წაველ, მძრაჲვლობდეს სევდისა რაზმთა ურვანი,
მას ვიგონებდი, რომლისა გულსა მიწულვიდა სურვანი;
ასმათის მონა წიგნით მხვდა, ზე აჩნდა ოფლში ცურვანი:
«მალედ მოდიო, გიბრძანებს, ვისი გაქვს სულეზრ წუურვანი»

(H—1079, ფ. 66 v აშიაზე).

699 (553)

„მე დავეპრი, ვითა წესია საურავ-გარდახდილისა;
შინა წამოველ, მაშვრალსა ქნა მომდომოდა მილისა;

მონა მოვიდა, მომართვა წიგნი ასმათის ტყბილისა:
«ადრე მოდიო, გიბრძანებს მსგავსი ალვისა ზრდილისა».

ა. დავშევრ CDEFGHIKNOTUVYZA'F'G'I'L'Q'R', დავშვრი
E'; გადახდილისა D'.

ბ. შინა] შენა X; წამოვე YD'; მაშვრალი FIZ, მაშვრალასა
L; ქნა D'F'L'Q'; მამნდომოდა CILZD'L', მამდომოდა DEFGHKNO
TUVYF'G'I'Q'R'.

გ. მონა მოვიდა ~ OG'; მამართვა CDF'GHKNOUVYA'G'I'R'.

დ. ადრე] ეთქვა თუ G'F'L'Q'; მოდი G'F'L'Q'; გიბრძანებს]
გიბრძანებს Q', გიბძანებს DGUV; შგავსი CDG'Q', მგზავსი EFK
NOUVYA'I'; ზდილისა BI',

ტარიელის ხმობა ნესტან-დარიჯანისაგან
და სიძის მოკვლა E.

700 (551)

„ცხენისაგან არ გარდავქსე, წაველ ფიცხლად, დავმორჩილდი;
ქალი დამხვდა ნატირები, ვჰკითხე: «ცრემლსა რასა ჰმილდი?»
მითხრა: «შენი შესწრობილი ტირილსამცა ვით ავსცილდი?»
გაუწვევებლად ვით გამართლო? რაგვარადმცა გავექილდი?»

ა. გარდავქსე] გარდავხე EFGHIJKOTUYZA'D'F'G'I'L'Q'R',
გარდმოვხე N, გარავეხე V, გარდავქხდე X', გავდავხე I', გადავხე L';
წავე EYA'; ფიცხლავ BDYHIKOTUVF'G'L'Q', ფიცხლა E.

ბ. დამხვდა] ენახე EG'F'L'Q', დამხდა G'; ვკითხე FJYA'I'
L'Q'; ცრემლთა T; ჰმილდი] ღვრიდი F, მილდი DEGIJKNOTUV
YZA'D'F'G'I'L'Q'R'Y', მილდა H.

გ. შენსა NYA'; შესწმწრობილი E, შესწრებული FGF'L'Q', შე-
სწრობილსა NYA'; ტირილსაცა IZG', ტირილიცა X; ავსცილდი
I, ავცილდი UVX.

დ. გაუწვევებლათ F, გაუწუებლად L, გაუწვევლად D'; გა-
მართლო] გამართო EF'L'; რაგვარამცა CDEHKNOUVYA'E'G'I'
R'Y', როგორამცა FGJLTZ, რაგვარამც X, რაგვარადცა D', რო-
გორა თუ F'L'Q'; გავვაქილდი CL, გავაქილდი DEFGHIJKNOTUV
YZA'F'G'I'L'Q'R'Y'.

„შევედით, ვნახეთ ბალიშსა ზედა წარბ-შერკმით მკდომარე;
მზე ველარას იქს მის მეტსა, მას გაენათლა რომ არე,
წავდეო, მიბრძანა: «რასა სდგა? დღე მიგიჩს წინ საომარე!
ანუ გამწირე, მიტყუე და კვლავცა მომიცთომარე?»»

ა. შეველი R'; ვნახე R'; ზედან DFGJUVF'L'Q'R'; -შერკმით] -შერკმით AA'D', შესკვნით G'F'L'Q', შეკმით, J; წარბ შერკმით ბალიშსა ზედა E, წარბშესკვნით ბალიშსა ზედა IZ, წარბ შერკმით ზედან ბალიშსა I'.

ბ. მზჳე C; ველარა CF; მეტს I; მას] რომ EF; განენათლა IJZY'; რომ| მას EF.

გ. წარვსდეგ D', წავსდეგ F'L', წავრდეგ I', წავდეგ R'; მი-
ბძანა UVE'Q'; რასა] რას FIXL', რა G'; სდგა] იქ E, სდგახარ
F, დგა HNYA', სდეგ KOG'; მიგიჩს CIJLD'E'R'Y', გიჩანს DEHK
OUVG', მიგჩანს FGT', მიჩანს NI', მიგიჩანს Z, მიგაჩს F'L', მიგაჩს
Q'; წინ] შენ FG'YQ', არ F'L'.

დ. ნუ გამწირე და მიტყვიე I; გამწირე მიტყუე ~ I'; მიტყუე
F'L'Q'; კვლაცა CDEFIJLUVYZA'Y', კვლავცა X, კვლაცა I';
მამიცთომარე CGHLNF'L'Q', მოიმცთომარე DEJKOV, მომაცთო-
მარე F, მოიმცდომარე UI', მომმცთომარე E', მოიმცწთომარე G',
მამიცთომარე Y'.

„მე მეწინა, აღარა ვთქვი, ფიცხლად გარე შემოვბრუნდი.
უკუგჳივლე: აწ გამოჩნდეს, არ მინდოდეს, ვისცა უნდი!
ქალი ომსა რაგვარ მაწვევ, აგრე ვითა დაემაბუნდი!»
მინა მოველ, მოკვლა მისი დავაპირე, არ დავუშენდი.

ა. აღარა] აღარ რა R'; ვთქვი D, ვსთქვი D'F'L'; ფიცხლა
CEFLUVYA', ფიცხლავ DGHJKOTZF'G'I'L'Q'Y'; შემობრუნ-
დი X.

ბ. უკუგჳივლე] უვივივლე C, უკუვივივლე GHIJNXZA'D'
F'I'L'Q'R'; გამოჩნდეს] გაჩნდების EFR', გამიჩნდეს L, გამოსჩნდეს X;
მინდოდეს] უნდოდეს HKO, მენდოდეს L, მინდოდეს F'I'L'Q', უნდო-
დეს G'; აწ გამოჩნდეს არ მინდოდეს ~ N; ვისცა] ვისაც I'.

გ. ომად F; რაგვარ] როგორ DEFGHIKOTUVZF'G'I'L'Q',
 რაგვარა N, რიგვარ X; მაწვევ] მაწვევს CDGHIJKLOTUVZD'F'I'L'
 Q'R'Y, მწვევს N, მაწვევ Y, მაწვევს G'; აგრე] ასრე- DEFHIUVZI',
 ეგრე GKOT'F'L', ეგრეთ Q'; დავზაბუნდი H.

დ. მოვე YA'; მოკლეა CLXA'; მოკელა მისი ~ F; დავაპირე]
 დავასკვენ და GF'L'Q', დვაპირე Y'; დავკუმუნდი DLUV, დავკ-
 ყუმუნდი I.

703 (557)

„ასსა უბრძანე მონასა: «საომრად დავმზადენით!»

მევსხედით, გავლეთ ქალაქი, არავის გავეცხადენით.

კარავსა მკველ, იგი უმა ვითა წვა, ზარამც თქმად ენით,

უსისხლოდ მოვჰკალ იგი გლახ, თუცა ხმდა სისხლსა

დადენით.

ა. უბძანე DUVXF'Q'Y', უბძანა L'; მონათა ZR'; საომრათ
 Q'; დავმზადდენით C, დავმზადდენით U.

ბ. მევსხედით D'; გავლეთ D', გავლე Q'; არავის] არვის არ
 F, არვის I; გავეცხადენით]. გავეზრახენით FI, გავეცადენით D';

გ. კარავს L'; მვევ A'; ზარამც] ზარამც CNY, ზარამცა DFG
 HIJKLOTUVA'R'Y', მზარავ E, ზარამცა ZI'; ზარის F'L'Q', ზარ-
 მაცა G'.

დ. უსისხლოთ O, უსისხლო Y; მოკალ BEFJYF'L'Q';
 გლახ] უმა DFHIJKOUVYZA'G'IR'Y'; იგი გლახ] სასიძო E, სი-
 კვდილი GTF'L'Q'; თუცა] თუც DIUVZ, ვით F, თუმცა GXE'F'L'
 Q', თუმც I'; ხმდა] ხამდა DEFIUVZA'I', ხამს GHKOT'F'G'L'Q',
 ხამდა J, ხმად X; სისხლისა CDEFJLTUVYI'R'Y', სისხლთა EFGHI
 KOZE'F'G'L'Q'; დადენით] დენით CDEFJLTUVYI'R'Y'; უსისხლო
 მოველ მოვჰკალ იგი უმა თუცა ხმად სისხლისა დენით N.

აქ ტარეილისაგან სასიძოს სიკვდილი KOG'-
 სასრისს G',

704 (558)

„კარვის კარი ჩახლათული ჩავსტერ, გავაქარაბაკე,
 უმასა ფერსსა მოვეკიდე, თავი სვეტსა შეუტაკე.

წინა [მ]წოლთა დაიზახნეს, გლოვა მიხვდა სარაკე;
ცხენსა შევჯე, წამოცაველ; ვახვი მეცვა საკურტაკე.

ა. კარავის F'L'; კარი|კალთა DGHJKNOTUVYZF'G'L'R'Y';
ჩხლათული J, ჩახლართული I'; ჩავსქერ| ჩავსქარ C, ჩავქარ J,
ჩავქერ NXG'R', ჩავქარ T; გავაქარაბაკე| ჩავაქარაბაკე CJLZY',
ჩავაქარაბაკე DGHJKOTUVYD'E'F'G'I'L'Q'R', ჩავაქარანბაკე E,
გავაქარაბაკე F, გავაქარაბაკე N.

ბ. ყრმასა LI'; ფერხთა BJKMOXE', ფერხით CHLNUVA',
ფეხით DI', ფეხთა G'R'Y'; ყმასა ფერხსა მოვეკიდელ| სასიძოსა ხელი
მივჰყავ EFG'I'Y, სასიძოსა ხელი ვსტაცე IZ, სასიძოსა ხელი მივ-
ყავ D'F'L'Q'; თავი| თავის J, შეუტაკე| შეუტაკე F, შეუთააკე A'.

გ. [მ]წოლთა| წოლთა ABEME', მწოლთა| DGHJUVTF'L'R'Q';
დაიძახნეს CL, დაიძახეს D GHIJUVZF'I'L'Q'R'Y', დაიზახეს
FKOD'G'; გლოვა| გლოა C, საქმე G'IF'L'Q'; მიხვდა| შექნეს EFG
INTYA'D'F'L'Q', მიხვდათ HZR'; სარაკე EINI', საარაკე F.

დ. შევჯე| + და F, შევჯექ I', შევჯექ R'; წაცამოველ DEG
HKOTUVYD'F'G'I'L'Q', წამოველ F, წაცამოვე A'; საკურტაკე|
საკურტაკე E.

705

„აწ გაუცუდდეს ფარსადანს იგ მისი თათბირობანი;
აუად მოუსდა სვარაზმმას ქორწილი, სიმე-რძლობანი;
მზე დაუკარგავს ტარიელს, ეწივნეს ვარდთა ძრობანი,
წესია ამა სოფლისა, გაზაფხულს მოხდევს სთლობანი.

ბ. სძლობანი L.

გ. ზრობანი L.

706 (559)

„ხმა დამივარდა, შეიქნა ზახილი მოსაწევარი;
წამოველ, წეგნა დამიწეეს, დავჰხოცნე ჩემი მღევარი.
ქალაქი მქონდა მაგარი, მტერთაგან მოურევარი,
მუნ შიგან შეველ მპვიდობით, ამოდ იგივე მე ვარი!

ა. დამივარდა| გამივარდა L'; ზახილი| ძახილი DGJNUVF'I'
L'Q', ზახლი I.

ბ. წამოვე YA'; წვენა| დენა EIJZD'; დამიწყვეს L'Q'; დავხოცენ CINUA'Y', დავხოცენ DIKOVYZG'I', დავხოცე EFHT D'F'L'Q'R', დავხოცე GJ, დავხოცე X; ჩემნი CDFILUVZA'.

გ. მაგარი| მაგარა I'; მტერთგან ('; მოურევარი| მოუღევარი CGHJLTF'L'Q'.

დ. მუნი| მას IZF'L', მე I'; შიგანი| შინა CL, შიგა EYA'; მუნი შიგანი| მაშიგანი FGJTQ'; შეველი| მოველი EL, შევე YA'; მშვიდობით| დავიწყე GJT, დავიწყევე F'L'Q'; ამოდ იგივე მე ვარი| საომრად მოსამზევარი GJKOTF'G'L'Q', ამაყი იგი მე ვარი IZ.

707 (560)

„კაცნი გავგზავნენ, ვაცნობე უოვლგნით ლაშქარსა ეველასა: აქა მომართეთ, ვინცაღა ჩემსა იქმოდეთ შეველასა».

არ გაწყდა მოსლვა მდევართა ლამესა დია ბნელასა, ჩემი რა სცნიან, სცვიდიან თავებსა მათსა მრთელასა.

ა. კაცნი| იგი F'L', კაცი DEFGHJNTUVYA'Q'R'; გავგზავნე CDEFGHJKNOUVXYZA'F'G'I'L'Q'R'Y'; ვაცნობე| ვინცაღა Z, ვაცნობენ T; უოვლგნით| უოვლგანი CELY', ჩემსა DGHUVI'L'Q', ყველგნით F, ჩემთა KOG', ყველგანი NYA'; ლაშქართა JKOTE'G'I'R'; უოვლგნით ლაშქარსა| ლაშქარსა ჩემსა IZ.

ბ. მომართეთ| მოგვმართეთ E, მომმართეთ FHKLOTG'Q', მამმართეთ GJR', მმომართეთ F'L', მამართეთ Y'; ვინცაღა| ვინცღა I; ჩემსა იქმოდეთ ~ GJTF'L'Q'.

გ. გასწყდა EFGHOTYF'G'L'Q'R'Y'; მოსვლა DEGHJLNOT UVXYA'D'E'F'G'R'Y'; [მოსლა I; გაწყდა მოსლვა] მოსწყდა დენა I'; მდევართა| ლაშქართა FZ, ლაშქარისა I; დია| დიად I'.

დ. ჩემსა FIJZ; რა—FIZ; სცნიან| ცნიან JDX, სცნობდიან FIZ; სცვიდიან| სცვედიან FHIKOZG', ცვიდიან I'; მათსა| მთსა C; თავებსა მათსა| თავისა თავსა GJTF'L'Q'; მთელასა GHJF'L'Q'.

708 (561)

„ცისკრად ავდეგ, შევეკაზმე რა გათენდა ლამე დილად, ვნახენ სამნი დიდებულნი მეფისაგან მოგზავნილად; ებრძანა, თუ: „ღმერთმან იცის, გამეზარდე ვითა შეილად, ჩემი ასე რად შესცვალე სიხარული სიმძიმეილად?“

ა. შევეკმაზე GH, დევეკაზე I'; დილად G'.

ბ. ენახე EFGHIJKNOXZF'G'L'Q'R'; სამი EFG; დიდებულნი] ცხენოსანი E, დიდებული F.

გ. გამეზარდეთ I, გავზარდეთ KOG', გამეზარდე Z; ეითა] ჩემად GF'L'Q', უფროს JT.

დ. ასრე BDEFGHIJKNOTUVXYZA'G'I'Q'Y'; სიმძიმით] სიმძიმით Z, დასიმძიმით F', დასიმძიმით L'.

709 (562)

«ხვარაზმშას სისხლი უბრალო სახლად რად დამადებინე?

თუ ჩემი ქალი გინდოდა, რად არა შემაგებინე?

მე, ბერსა შენსა გამზრდელსა, სიცოცხლე მაარმებინე,

დღე სიკვდილამდის შენიცა თავი არ მახსლებინე!»

ა. ხვარაზმშას BX, ხორაზმშას C; უბრალო] უბრალოდ HJ KOXZG'I', უებრო T; დამადებინე] შემადებინე EFGJTYA'F'L'Q'R'.

ბ. რად] რათ NA'; რად არა] მე რად არ EFGJTF'Q'R', რატომ არ I'L'; შემაგებინე] მააზრებინე DUV, შემატყოზინე FGGJT F'L'Q', შემაგნებინე HZI'.

გ. ბერსა შენსა ~ HKOG'; გამზდელსა R'; სიცოცხლე] საწუთრო EGGJTF'L'Q', სიცოცხე U; მაარმებინე] მარმებინე DEII', მოარმებინე Q'.

დ. დღედ CDEIJLNOTUVYZA'I'Y', დღეთ FHK; სიკვდილამდი DJUVY', სიკვდილამდის X; შენიცა] შენ ჩემთვის GF'L'Q', ჩემიცა I, შენილა JT, შენიმცა A'; მახსლებინე EIXZI'.

ა = დ, ბ = ა, გ = ბ, დ = გ E.

710 (563)

„მე შეუთვალე: «მეფეო, ვარ უმაგრესი რვალისა,

თუ არ, რად მიშლი სიკვდილსა ცეცხლი სირცხვილთა
აღლისა?»

მაგრა, თვით იცით, სელმწიფე ხამს მქნელი სამართალისა,
მე, თქვენმან მზემან, მამოროს ნდომა თქვენისა ქალისა!

ა. ვარ უმაგრესი რვალისა] საქმე ვქენ (ვპქენ G) მოსაკრძალისა GJTF'L'Q'.

ბ. თუ არ| თუ არა CA', თვარე DI', თვარა EFGHIJKLNOT' UVYZF'G'L'R'Y', თვარემ H; რათ I; მიშლი|მიშლის CEJLN'TYA' I'Y'; ცეცხლი სირცხვილთა| ცეცხლი მწვავს სირცხვილთ GF'L'Q'; სირცხვილთა| სახმილთა E, სიკვდილად H, სირცხვილად X, სირცხვილათ Z, სირცხვილთა E', სიკვდილსა I', სიკვდილთა Y'; აღისა| სამართლისა E.

გ. მაგრამ GHJOF'G'I'L'Q'; იცი GHITVZI'L'; ხემწიფე D; ხამს მქნელი ~ E; მქნელი| მქონელი L'; სამართალისა| სამათალისა D.

დ. თქვენმა JVR': თქვენმან მზემან ~ IZ; მზემან C, მზემა J; მაშორვოს B.JMX, მაშორავს C.

711 (564)

«იცით, ჰინდოთა სამეფო რაზომი სრა-საჯდომია! —
ერთილა მე ვარ მეძვეიდრე, — ყველაი თქვენ მოგხდომია:
ამოსწყდა, მათი ყველასა მამული შენ დაგროზომია;
დღესამდის ტანტი უჩემო არავის არ მონდომია!

ა. იცი Y'; ინდოთა DEFGHIKLN'OTUVZD'F'G'I'L'Q'R'Y', ინდოეთს F, ჰინდოეთ X; სამეფო| საჯდომი F; რაზომი| რასდონი F, რასთენი JZ, რასდენი LR', რაზომ I'.

ბ. ერთილა| ერთია J, ერთაი T; ყველაი| ყველაი C, წინაზე FZ; თქვენ| თქვენსა F, შენ O, თქვენი Z; მოგხდომია| მოგნდომია E, მდგომია FZ, დაგროზომია OG', მოგდომია I', მოგვხდომია R'.

გ. ამოსწყდა F'I', ამოსწყდენენ R'; მათი ყველასა| ყველა უმკვიდროდ R'; ყველასა| ყველასა C, ყველაი DEFGHKLNOUVD'F'G'I'L'Q'Y', ყველასი IZ, ყოველი J'I'; შენ| თქვენ CDGHIJKLNO'TUVYZ A'F'G'Q'Y'; დაგროზომია| მოგხდომია GJO'TF'G'L'Q'.

დ. დღესამდის| დღესამდი CDEHUVI'R'Y', სამართლად .G'I' F'L'Q', სამართლით .JKOG', უშენოდ IZ; უჩემო| უჩემოდ DEGHJ LOKTUVF'G'L'Q'R', უთქვენოდ F, აქამდის IZ; არვისად GJO'TF' L'Q', არვის არ UX; მონდომია| მიხდომია FIZY, მისახდომია G JK'I'G', მოსდომია H, მოსახდომია F'L'Q'.

ბ.~გ. FIZ.

712 (565)

«ვერ გათნევ, თქვენმან კეთილმან, აწ ეგრე არ-მართალია:
ღმერთმან არ მოგცა ემა შვილი, გიზის ერთაი ქალია,

ხვარაზმმა დასვა ხელმწიფედ, დამრჩების რა ნაცვალა?
სხვა მეფე დაჯდეს ჰინდოეთს, მე შერტყას ჩემი სრმალია?!

ა. ვერ| არ FNYA'; თქვენმან| შენმან F, თქვენმა HZF'L';
'კეთილმან| მზემან E', კეთილმა IZI'; ეგე CFGHIJKLNOTVYZA'
F'G'I'L'Q'R'Y', ესე E.

ბ. ღმერთა Z; ყრმა I'; გიზისლა ER'; ერთი ER', ერთილა
FGHIJKLOTYZF'G'L'Q', ერთია UX.

გ. ხვარაზმმა| აწ იგი GJTF'L'Q', აწვე იგ Y, ხორაზმმა X;
დასვი GJTYF'L'Q', დასვა NG', დასდვა U; დამრჩების| მომხვედ-
ბის E, მოგხვედების F, დამრჩებს N; დამრჩების რა ნაცვალა| სხვა
ვინლა (ვითლა Q') შეგითვალა (მოგიყვანა Y Q') GJTYF'L'Q'.

დ. მეფეთ X; დაჯდეს| იჯდეს E, დასვათ R'; ჰინდოეთს|
ინდოეთს DEFGHIKNOTUVYZA'D'F'G'I'L'Q'R'Y', ხელმწიფედ J;
მე შერტყას ~ CKLNOYA'G'I'R'Y'; ხმალია DFGHIJKNOTUVXY
F'G'I'L'Q'R', რხმალია E'.

713 (566)

«შენი ქალი არად მინდა, გაათხოვე, გამარიდე!
ჰინდოეთი ჩემი არის, არვის მივსცემ ჩემგან კიდე.
ვინცა ჩემი დამეცილოს, მისით მასცა ამოვფხვრიდე,
სხვად მეშველსა გარეგანსა, მომკალ, ვისცა ვინატრიდე!»

ა. მე რათ (არად I) მინდა შენი ქალი FI; არად| ამაღ L';
გათხოვე C, გათხოვე EI', გაათხოვე NUVYA'E'.

ბ. ჰინდოეთი BCLXE'Y', ინდოეთი DEFGHIJKNOTUVYZ
A'D'F'G'I'L'Q'R'; მივსცე FHKOG', მივცემ VXR'; ჩემგან| შენგან
FHKOG'R', ჩემლა T.

გ. ჩემი| ჩემსა BCDEFGHIJKLMNOTUVXYZA'D'E'F'G'I'L'R'
Y', ჩემსას H; მასაც E; ამოფხვრიდე B, აღმოვფხვრიდე DVY',
აღმოვფხვრიდე EHI'R', ამოვფხვრიდე KOG', აღმოფხვრიდე Z.

დ. სხვას EFHKOZG'I, სხვასა I; მომკალ| ღმერთმან GJTF'
L'Q', მამკალ CDFHIKNOUVYZA'G'I'R'Y'; ვისცა| ვისაც EI, ნუ
ქნას GJTF'L'Q'.

გ.~დ. E.

ამეფოსა ცნობა ტარიელისაგან
ნესტან-დარეჯანისა დაკარგვისა

+ აჟა EIJKOZG'; ამბის DNF'I'R', ამბაისა E, ამბაიე GJT' ამბვის HKOA'G', ამბავს L, ამბისა D'L'Y', ანბაიე Q',—UV; ამბვისა ცნობა—FIXZ; ცნობა ტარიელისაგან—GJT'Q'; ტარიელისგან C, ნესტან დარეჯანის CDFGHIJKLMNOPUVZD'E'F'G'I'L'Q'R', ნესტან დარიჯანის EA', ნესტან დარეჯანისაგან X; დაკარგვისა] დაკარგვის FIZ; დაკარგვისა + თვითან ამბობს C; დაკარგვისა + ცნობა FZ; დაკარგვისა + ამბვის ცნობა I.

714 (567)

„ესე კაცნი გამეგზავნეს, გონებასა გავეშაგე.
რომე მისი ვერა მეცნა, ამას უფრო დავედაგე.
მას ზღუდესა გარდავადეგ, მინდორთაკენ რომე ვაგე,
მესმა საქმე საძინელი, თუცა თავი ვერ წავაგე.

ა. კაცი ZY'; გამეგზავნავს B, გამეგზავნენს J; გავეშაგე] გავეშაგე X.

ბ. ვერა] არა GJTF'L'Q'; მეცნა] მესმა GJTF'L'Q'; უფრო] ურო N; დავედაგე I.

გ. ზღუდეს VX, ზღუდეთა I'; მინდორთაკე FHJKLO'TUVY A'G'I'Q'R'Y', მინდორთავე N; რომე] თვალი F; ვაგე] ვარგე X.

დ. თუმცა GJKNOUXF'G'I'L'Q', რომე Y'; ვერა X; წავაგე]. მივაგე A'.

715

„შავმან საწყალმან ასმათმან, ნახეთ, რა ნახა თვალითა!
ტარიელისკენ იარა დამწვარმა დანავალითა;
უთხრა: «ამ საქმის მნახავი სიკვდილით შემეწუალითა,
მას მენტვის უევეს უოველი, შენ ხელ-ქმნა მიავალითა»-
დ. ხელმქნა A.

„გამოჩნდეს ორნი ქვეითნი, მე მივეგებუ წინარე.
ქალი ჰევა ერთსა მონასა, ვცანმცა, თუ მოღმა გინ არე:
თავ-გაგლეჯილი ასმათი, ჰირსა სისხლ-ჩამომდინარე,
აღარ მიუივლა ღიმილით და არცა გამიტინა-რე.

ა. გამოჩნდენ J, გამოჩნენ X; ორნი| სამნი JT; ქვეითნი|
ქვეითი B, მონანი EGJTF'L'Q', ქვეითნი I'.

ბ. ჰეავს GHJTF'L', ჰეანდა N, ყვა D', ყავს Q'; ერთსა|
ორსა IZ, ერთს N, ერთას X; ვცანმცა BC, ვსცანმცა D.IKNOTY
A'G'Y', ვცანცა EUVR', ვსცან მეცა GHI'L'Q', ვიცან Z; თუ—GH
L'Q'; მოღმა| იგი J, მიღმა I'L'Q'; თუ მოღმა ~ NY; ვცანმცა თუ
მოღმა| მიღმარვე ვსცან თუ F.

გ. სისხლი Q'; პირ სისხლი EGIKZF'L'R', პირს სისხლი FH
JNOTXYA'I'Y', პირსა სისხლი G'; ჩამამდინარე G'HNVI'R'.

დ. და არცა| არცალა DFHKNOYZG'I'Y', არცარა EGJTF'
L'Q'R'; არცლა I, აღარცა UV, აღარლა A'; გავიცინარე Y'.

ბ. გ. ~ II.

„იგი ვნახე, დავებნივე, გონებანი გავემშაგნა;
მორით უსმე: «რამიგან ვართ, ანუ ცეცსლმან რაო
დაგვდაგნა?»

მან საბრალოდ შემომტირნა, ძლივ სიტყუანი გამოაგნა,
მიოსრვა: «ღმერთმან სიმრგველე ცისა ჩვენთუინ რისხვით
წამოგრაგნა».

ა. იგი| ესე GJTQ'; ვნახე| ვნიხე Y', ვნახენ E; დავებნიე CDH
KOTUVR'; გამიშაგნა BCDHFHKNOUVXYA'G'I'R'Y', გამეშაგნა
EIJMTZD'E', გამეშაგნეს F'L'.

ბ. უხმეე I'; რასმიგან IZ; ცეცსლმან| ცეცსლმან C; რათ| რად
DFHIUVZI'Y', ვით GJKOTFL'Q'R'; დამდაგნა J, დაგდაგნა TZG',
დაგვდაგნეს F'L'.

გ. საბრალოთ I; შემამტირნა CHJNXL'Q', შემომტირა FI',
შემამტირა G; ძლივს H; სიტყუა H; გამოაგნა| გამაგონა U, გა-
მოაგნეს F'L'.

დ. ლთან G'; სიმრგვლე] სიმგრვლე BFIKNOUVYZA'G'I'R',
 რისხვა G'JTF'L'Q', სიმერგლე H; ჩვენთვის CDEFKNOUVA'E'G'I'
 R'Y', ჩემზედ G, ჩემთვის H; ჩვენზედ JF'L'Q', ჩვენზე T; რისხვით]
 წყრომით GJF'L'Q', რისხვად N; წამოგრაგნა] წამოგარგნა EX,
 წამოგარაგნა I, წამოგარაგნეს F'L' რისხვით ჩემთვის IZ.

718 (570)

„ასლოს მიველ, კვლაცა ვპკითსე: «რაშიგან ვართ? თქვი
 მართალი!»

კვლავ საბრალოდ ამიტირდა, კვლავ მოედვა ამით აღი,
 დიდხან სიტუვა ვერა მითსრა, მისთა ჭირთა ნათალი.
 მკერდსა წითლად უღებვიდა სისხლთა დაწვთა ნაწვეთალი.

ა. ახლო U; მივე YA'D'; კვლავცა GHJKOTXZD'F'G'L'Q'R';
 ვკითხე ZI'E'F'L'Q'; რას შიგან Z; ვართ] ხარ E, ვარ F; კვლავცა
 მიველ ვპკითხე ახლოს I'.

ბ. კვლავ] კვლა EFNVYA', მათ KOG', მართ F'L', იგ I';
 საბრალთ X, საბრალთა Y'; ამიტირდა] შემომტირნა E, შემა-
 მტირა X: კვლავ] კვლა FVYA', მართ GJTQ, მით H, კვლავც N,
 კვალ U, კვლავცა F'L'; მოედვა] მომიდვა E, მამიდვა F, მამედვა
 GHJTQ', მოიღვა IZ, მამდა F'L'; ამით] ამი L'.

გ. დიდხანს G'; ვერა] ვერ JTL', არა R'; მითხრა] მამიგო
 JT, უთხრა I'Y', მისთა—X; ნათალი] ნათალი IX.

დ. წითლად] სისხლი IZ, სისხლით JT'; უღებვედა DEGHJJ
 KOTUVF'G'I'L'Q'R'Y', უღებვედის F; სისხლთა] დაწვთა IZ,
 სისხლი CDEFGHKNOUVYF'G'I'L'Q'R'Y', წითლად JT'; დაწვთა]
 მისთა IZ, ღვაწთა I'; ნაწვეთალი] ნათალი C, ნახოკარი E.

719 (571)

„მერმე მითხრა: «მოგახსენებ, ესე რადმცა დაგიძალე?
 მაგრამ ვითა გაგახარნე, შენცა აგრე შემიწუალე:
 ნუ მაცოცსლებ, ნუ დამარჩენ, შემიწუალე, შემიბრალე,
 დამსენ ჩემსა საწუთროსა, ღმერთსა შენსა მიავალე!»

ა. მერმე მითხრა] მან მითხრა თუ JZ; მერმე] ასმათ R'; მი-
 თხრა F'; რამცა FXZ; დამიძალე D', დაგიძალი F'.

ბ. მაგრა BCDEFITUVVYZA'D'R'Y'; გაგახარნე] გაგარო F', გაგახარე EFHN, გაგახარო GJTL'Q', გაგახარენ F'; ეგრე EFGJ T'XF'L'Q'; შენცა აგრე] აგრე ეითა E'; შემწყალი F'.

გ. მაცოცხლები დამარჩენ I'; დამარჩენი მამცოცხლებ I'; ნუ] ნურო GF'L'Q'; შემწყალი შემცხვეწე DEFGLJKNOTUVVYZA'F'G' L'Q', შემინახე I, გეხვეწები I'; შემობრალი F'.

დ. ლთისა X; მიავალე] მიათვალე H, მიავალე J, მიავალე F'

720 (572)

„მიანბა: «ოდეს სასიძო მოჰკალ და სმა დაგივარდა, მეფესა ესმა, აიჭრა, მართ მისგან გასატკივარდა, შენ დაგიძახნა: «მისმეთო», სმა-მადლად გახდა ეივარ და. მოგნახეს, შინა ვერ გჰოვეს, მით მეფე გამო[მ]ჩივარდა.

ა. მიამბო CDGJHIKNOTUVVYZF'G'T'L'Q'Y', მიამბა EFA'D', მიანბო R'; მოჰკალ] მოჰალ E', მოკალ EJNA'Q'R'.

ბ. აიჭრა] გაიჭრა E; გასატკივარდა D.

გ. დაგიზახნა CYA'D', დაგიძახეს DUVR', დაგიზახა EIOTZ G', დაგიზახეს F, დაგიძახა GJHKNF'T'L'Q'Y'; მიხმეო DUVY'; მალლა DGHKOUVF'G'T'L'Q'; გახდა] გახმა BCHKMOYA'F'G', გასმა N; გახმამეივარდა DEJUVZI'L'Q'Y', გაცამეივარდა GF', გამომხმეივარდა I, გასამეივარდა R'; ხმა-მალლად გახდა ყივარ და] მართ მისგან ხმა გადიადლა F.

დ. მოგნახნეს B, გნახეს GJ'T'F'L'; შინა] შენა E,— GJ'T'F'L'Q'; მოგნახნეს შინა] მოგანახნინა N; შინა ვერ] შენ ვერა R'; გპოეს C GYZA'F'R'; გპოეს ამისთვის GJ'T'F'L'Q'; მით] მართ GJ'T'F'L'Q'; გამოჩივარდა BFKMOYA'D'E'G', გამომჩივარდა D, გაცამჩივარდა GHL'Q', გამოჩივანდა T, გაცამჩივარდა F', გამამჩივარდა I'.

721 (573)

„ჰკადრეს: «აქ ალარ არის, კარნი სადმე გაუგლიან». მეფე ბრძანებს: «ვიცი, ვიცი, მეტად კარგად შემიგიან: მას უუვარდა ქალი ჩემი, სისხლნი ველთა მოუღვრიან, რა ნახიან ერთმანერთი, არ-შეხედვა ვერ დასთმიან.

ა. ჰკადრეს] უთხრეს R', კადრეს Q'; აღარ] არსად E; კარი GHF'L'Q'; სადმე] სითმე CEGJTF'I'L'Q', სადმენ UV; გაუვლიან] გაულიან I, გაუვლია J.

ბ. მეფემ R'; ბძანებს DUV, ბრძანა R'; მეტად] ესე IZ'; კარგა CGHOTF'G'L'Q'Y', კარგათ I'; შემიგნია CEFBGHKOTZF' I'L'Q'R', შემიგნია J, შემიგნი L'.

გ. ქალი ჩემი ~ D'; სისხლი BDEFGHIJKOTUVXZF'G'I'L' Q'R'Y'; ველად H; მოუღრიან CXZ, მოუღვრია J.

დ. ერთმანეთი G', ერთმანერთნი R'; -შეხედვა] შეხვედვა I; ვერ] არ DUVI'; დათმიაں G'IA'.

722 (574)

«წ, თავმან ჩემმან, მას მოვკვლავ, ჩემად დად ვინცა მადესა!
მე ღმერთსა უთხარ, დაუბამს მას ეშმაკისა ბადესა!

მათ ბოზ-კუროთა ასეთი რა მისცეს, რა უქადესა?

თუ დავარჩინო, ღმერთი ვემო! მისად პატიჟად მზად ეს ა».

ა. ჩემმა C, ჩემან DITXZY'; მოვკვლავ EE'F'L'Q', მოვკვლავ X, მოკვლავ D'; დად] და Y'; მადესა] მედესა DEUVI'Y'.

ბ. ღმრთისა CEEG, მღრთისა KOTI, ღრთის X, ღრთისა YG' I'LY', ღეთისა A'Q'; უთხარ] უთხრობ B, უთხრეს C, ვეტყვი I; დაუბავს Q'; მას] მის I'; ბადესა] ბუდესა UV.

გ. მათ] მას F; მისცეს] უთხრეს EF.

დ. გმო DEUVY', გმოს GHL'Q'; მისად] ჩემად GJKOTG'L'Q', მისთა HIXZR'; პატიჟად] პაეთა E, პატიჟად F, პატიჟთა HIKOUV-ZG'R'.

723 (575)

„მის მეფისა წესი იყო: თავი მისი მვირად ფიცის,

თუცა ფიცის, არ გატეხის, მასვე წამსა დაამტკიცის.

«ესე წერომა მეფისაგან ვისცა ესმის, ვინცა იცის,

მან უანმბა დავარ ქაჯსა, ვინ გრმნებითა ცაცა იცის.

ა. იყვის YA'; წესი იყო ~ X; მისი] თვისი GJTF'G'L'Q'; ფიცის FK, ჰფიცის I'.

ბ. თუცა] და თუცა B, და თუ CDI'Y', თუ FR'; იფიცის CF, ჰფიცის I'; თუცა ფიცის] თუ ფიცის და EGHKVVYF'G'L'Q', თუცა ფიცის და OUA'; გასტეხის E'; მასვენ C; დაამტკიცის F, დამტკიცის IXI'.

გ. ვისაც BD'E', ვისმცა R'; ესმა CEGJTYA'F'G'IL'Q'R'Y'; იცის F.

დ. უანმბა] უბრძანა DGHAF'IL'Q'Y', უამბო BCEFLJKMOT UYG'R', უანბა UX, უანბო Z, უამბა D'E'; გრძნებითა] გრძნეულთა X, გრძნობითა Y; იცის F.

724 (576)

„დავარს, დასა მეფისასა, უთხრა ვინმე ღმრთისა მტერმან: „თავი ფიცა ძმამან შენმან, არ დაგარჩენს, იცის ერმან“. მან აგრე თქვა: „უბრალლო ვარ, იცის ღმერთმან სახიერმან! ვისგან მოვკვდე, ვისთვის მოვკვდე, მიიხვედროს იგი ვერ მან“-

ა. დავარ EFGHJKTYF'G'L'Q'; ღრთისა JXG', მლთისა Z; მტერმან] მეტერმან X.

ბ. ჰფიცა I'; ძმამა KOG'; შენმა TY.

გ. ეგრე FGIJKOTZF'G'L'Q'R', ასრე H; იცის] უწყის KOG'; ღრთა OG'; იცის ღმერთმან ~I'.

დ. ვისგან] ვისთვის FIZ; მოვკვდე] მოვჰკვდე BCDHIKOUV ZG'Y', იქნა GJTF'Q', იქნა L', წავხდე R'; ვისთვის] რისთვის H, მოვკვდე] მოვჰკვდე CDGJTUVR'Y', წავხდე EFHKOZG', წავჰხდე I; მიხვედროს EIX; ვერ მან] ერმან F'L'.

725 (577)

„პატრონი ჩემი აგრევე იყო, წამოხვე შენ ოდეს; შენეულივე რიდენი ებურნეს, ტურფად შენოდეს. დავარ მოსთქმიდა სიტყვათა, რომელნი არა მსმენოდეს: „ბოზო, შენ ბოზო, რად მომკალ? ვეჭვ, შენცა არა ოლხენოდეს!“

ა. აგრევენ CY'; წამოხველ DFHIKOUVXZG'I'R'; შენ] შინ X; კვლავ (მე F'L') ესე კადრო (ვკადრო F'L', გკადრო Q') ამბავი (ანბავი Q') ქალი დაავდე შენ ოდეს GJTF'L'Q'.

ბ. შენულნივე CEKYZA'G'; ებურნეს] შევნოდენ I'; შევნოდეს] ებურნეს I', ჰშვენოდეს C.

გ. მოსთქუმიდა M, მოსთქმიდი X, მოთქმიდა I'; სიტყვათა] ხმა მალლად E, სიტყვითა FHKOD'F'G', სიტყვასა UVI'; რომელი EGHJKOE'F'G'L'Q'; არა] არვის GJTL'Q'; სშენოდეს CGJTUVL'Q'R'.

დ. ბოზო] ბოზე OG'; რათ D'; მამკალ CDFGHIJKOTUVX ZG'TL'Q'R'Y'; ვეკობ X; შენ X.

726 (578)

«როსკიპო, ბოზო დიაცო, საქმრო რად მოაკლევინე?

ანუ სისხლითა მისითა ჩემი რად მოაზღვევინე?

არ ცუდად მომკლავს მმა ჩემი. რა გიუავ, რა გაქნევინე?

აწ, ღმერთსა უნდეს, ვერ მისვდე, ვის ესე დააშღვევინე!»

ა. რისკიპო AM; როსკიპო ბოზო ~ GJTF'L'Q'; საქრმო BCD'FGHIJKMOTUVD'E'F'G'T'L'Q'R'Y'; მოაკლევინე] შიაკლევინე Y, მოაკვლევინე BDE'GHJKOTUVE'F'G'T'L'Q'R'Y'.

ბ. ჩემითა მისითა X; ჩემი] ჩემად KOUVZG' რად] რამ L'; მოაზღვევინე I'.

გ. ცუდათ DGHIZQ'Y'; მამკლავს CDFGHIJKOTUVXZF'G'I'L'Q'R'Y'; ძმა] ძამ X; ჩემი ძმა ~ F'.

დ. აწ] თუ GIJKOYF'G'L'; ღმერთსაც J, ღთისა X; უნდე J; მისვდეს X; დააშღვევინე] დაშღვევინე EII'.

ბ. ~ გ. E.

727 (579)

„ხელი მიჰყო, წამოზიდნა, თმანი გრძელნი დაუფუშნა,

დაალება, დაალურჯა, მედგრად ჰირნი მოიქუშნა.

მან ჰასუხი ვერა გასცა, ოდენ სულთქნა, ოდენ უშნა,

ქალმან შავმან ვერა არგო, ვერცა წულული დაუქუშნა.

ა. წამოზიდა GL'Q'; გრძელი FGQR': დაუფუშნა] წამოზიდნა I'.

ბ. დაალება] დალება IZI', დალები X; დაალურჯა] დალურჯა-IZX, დალურჯა I'; დაალება, დაალურჯა] დალურჯა დალება E, ~ GJTF'L'Q'; მედგრად] მეტად GIJTF'L'Q'

პირი DEFGHIJKOTUVZF'G'L'Q'R'; მოიქუშნა| მოუქლუშნა DUUV,
მოუქუშნა EFGHJKOTYAF'G'IL'Q', მოუქუშა I, მიუქლუშნა Z.

გ. მან| მას X; გასცა| გასცი X; ოდენ| ოდეს KL'Q'R'Y';
სულთქმნა IVL'R', სულთქა Y'; ოდენ უშნა| ამოუშნა X; ოდენ|
ოდეს R'Y'.

დ. შავმა I; ვერ X; წყლულნი BCDITUVXYZD'ET'Q'R'Y';
დაუ[შ]უშნა| დაუშნა A, დაუშუშნა BCDEFGIMTUVYZE'IT'L'Q'R'.

728 (580)

„რა დავარ გაძლა ცემითა, მისითა დალურჯებითა,
წამოდგეს ორნი მონანი, პირითა მით ქაჯებითა,
მათ კიდობანი მოჰქონდა, ეუბნეს არ აჯებითა,
მას შიგან ჩასვეს იგი მსე, ჰგავს, იქნა დარაჯებითა.

ა. რა დავარ| რაზომცა C, რაეამსცა (JIT; ცემითა| ცრემ-
ლითა Y'; მისისა GHI'L'Q', მისთა X.

ბ. წამოდგნეს FIJ', წამოდგნენ GF'L'Q'R'.

გ. მოჰქონდა| მოილეს GJKOTF'G'L'Q', მოქონდა EE', მოჰ-
ქონდათ I'R'; ეუბნეს| ებურნეს EINZR', ეუბნეს B, იუბნეს F, უბ-
ნობდეს GJKOTF'G'L'Q', ეუბნენ H.

დ. მაშიგან FHKOUVA'G'Y', მას შენგან X, მაშიგა Y; მზჰე
C; ჰგავს| გავს DI'R'Y', მგზავს F; იქნას DUUVZ, იქმნა FD', იყ-
ნეს R' იქა Y'; ჰგავს იქნა დარაჯებითა| დაიწყეს სარაჯებითა
KOG'; მას შიგან ჩასვეს იგი მზე ჰგავს იქნა| ქალი მათ მისცა და-
იწყეს ძახილი (ზახილი JT) GJTF'L'Q'.

729 (581)

„მან უთხრა: «წადით, დაჰკარგეთ მუნ, სადა ზღვისა ჭიპია;
წმინდისა წყლისა ვერ ნახოს მუინვარე, ვერცა ლიპია»;
მათ გაეხარნეს, სმა-მალლად იუივლეს: «იპი, იპია».
ესე ენახე და არ მოეჰკევე, არა მგავს არცა სიპია.

ა. მან უთხრა| უბრძანა FIZ; დაკარგეთ D'E'F'L'Q'; სადაც
X; ჭიპია| პირია L'.

ბ. წმიდისა C, წმიდისა EFF'L'R'; წყლისა| წყალსა C, წყალი
EFUVR', წლისა I'; წმინდისა წყლისა| რომ წმინდა წყალი IZ;
ნახონ E; მუინვარი CA', ყუინვარე J, ყინვარე E'; ლიპია| სიპია J.

გ. გაეხარნეს] გეხარნეს I; გახარნეს X; ხმა მალა DGHIU VYZA'I'R'; იყივლეს] იყვივნეს I; იყივლეს ხმა მალა J; იპი, იპია] ლიპი ლიპია I.

დ. მოვკვე EYA'I', მოვკვდი FGHR', მოვკედი KOF'L'Q', მოვკვედი X, მოვკდი G'; მგავს] მსგავს U, მგავ I'; არც X.

730 (582)

«ზღვითვე გაარნეს სარკმელნი, მაშინვე გაუჩინარდა.

დავარ თქვა: «შენელი ამისი ვინ არ დამქოლოს, ვინ არ, და! ვირემ მომკლვიდეს, მოვკვდები, სიცოცხლე გასაწყინარდა». დანა დაიტა, მოცაკვდა, დაეცა, გასისხლმდინარდა.

ა. ზღვისაკენ DKOUVF'G'L'Q', ზღვითაკე EJTZE'I', ზღვითაკენ FGHIN'Y', ზღვითაკენ R'; გაარნეს] გაავლნეს CD, გარნეს EX, გავლეს FGHJTF'L'Q', გარინეს I, გავლნეს KOUVZG'I'R'Y'; სარკუმელნი ABE', სარკმელი FGIJTF'L'Q'; მაშინვე სარკმელი (სარკმელით H) DHUV, ~I'; გაუჩინარდა] დაუჩინარდა C, გაუჩინარდეს E.

ბ. დავარ] დავა D'; მქნელსა JT; ამისა E, ამისსა JT; დამქოლავ C, დამქოლო E, დამქოლავს FIJTZA'I'R'; ვინ არ და] ვინ არდეს E.

გ. ვირე EYZ; მომკვლიდეს BA'D', მომკლევდეს DXE'Y', მომკვლიდენ E, მამკლევდეს FGHJKOUVZG'Q'R', მამკვლიდეს I, მომკვლვიდეს M, მომკლევდენ T, მამკლემდეს F'L', მამკლავდეს I'; მოვკვედები CDGHIJTUVZD'R'Y', ძმა ჩემი F; სიცოცხლე] გიცოცხლე G; გასაწყინარდეს E.

დ. მოცაკვდა] მოცკვდა I; დაეცა] დაიცი X; დასისხლმდინარდა C, გასისხლმდინარდეს E.

731

1. „ნესტან-დარეჯან ქაჯთ მისცა, დავარ ეხვევის დანებსა; მზისა სხივსა და მწერგალსა უფსკრულსა ჩაიყვანებსა; მას უებროსა მნათობსა ნავსა სმენ კიდობანებსა; ზირსა ბურვენ და უკლეტენ, შუქს ვინლა მოივანებსა?

„შე დაუკარგა სოფელსა, დავარ გულს იცემს დანას ეს;
 ქაჯს მისცა, ზღვაში დაანთქა, ვარდი დათრთვილა, დანასეს;
 ტარიელისთვის ხელ-ქმნა და ჭირთა სიმრავლე ანასეს,
 მამას გაჰყარა სამკვიდროდ და მოამორევეს ანას ეს.

ბ. ზღვასა L.

დ. მოაშორეებს L.

733 (583)

«რად არ მაკვირვებ ცოცხალსა, მე ლახვარ-დაუსობელსა!
 აწ იგი მიუავ, რა მმართვეს ამისსა მახარობელსა!
 ზენაარ, დამხსენ სიცოცხლე სულთადგმა-დაუთმობელსა!»
 საბრალოდ ცრემლსა ადენდა უკლებსა, დაუშრობელსა.

ა. მიკვირვებ CDEFGJKOTUVYZA'F'G'I'L'Q'R'Y', მიკვირებ
 HE'; ცოცხლსა I; ლახვარს დაუსობელსა I.

ბ. რა] რაც GF'L'Q'; მართვეს DEXI'Y'; ამისსა] ამისა GHJT
 E'F'I'L'Q'R'Y', მე ამისს D'.

გ. ზენარ EIZF'L', ზენაპარ X, ზენაა არ G', ზენარ I'; აწ
 I; დამხსენ L'; სიცოცხლეს Z; სულთა დგმად GHIF'L'Q', სულთადგმა
 X; -დაუთმობელსა] დაუშრობელსა J, დაუთობელსა X.

დ. ცრემლთა C; უკლებსა] უკლებლად J, უკვლებსა X, უკლე-
 ბად R'; დაუშრომელსა FX.

734 (584)

„მე უთხარ: «დაო, რად მოგკლა, ანუ რა შენი ბრალთა? —
 რამცა ვქენ ნაცვლად, თვით რომე მისი ჩემზედა ვალია! —
 აწ თავსა მისად საშებრად მივსცემ, სად კლდე და წუალია».
 სრულად გავეკავდი, შემექნა გული მართ ვითა სალია.

ა. დავო 'TG'; მოგკალ KG'.

ბ. რამცა] რაც რამ DUV, რაცა JD'F'I'L'Q'R'; ვქენ BDGJ
 KOLTG'I'Y', ვაქენ C, ვქენა IZ, ვქენ D'; თვით] მის F; რომე]
 რომ I; ჩემზედან BMXD'E'R'.

გ. მისად—L, მისსა D'; საძებრად მივსცემ ~L; მივცემ VX;
სად—EFIYA'; კლდეთა EFIYA', კლდესა I, კლე L': და—X.

დ. სრულად] სულად I'; გავჰქვევდი DGHKOTUZG'Y': შემქნა
D, შემექმნა D'I'.

735 (585)

„მეტმან ზარმან გამაშმაგა, მომიკიდა ცსრო და თრთოლა;
გულსა უთსარ: „ნუ მოჰკვდები, არას გარგებს ცუდი წოლა,
გიჯობს გაჭრა შებნად მისად, გაეარდნა და ველთა რბოლა». —
«აჰა ყამი, ვისცა გინდა ჩემი თანა წამოყოლა!»

ა. გამაშმაგ F; მომიკიდა] მამივიდა DGHKOTUVF'G'L'Q'Y',
მოვიდა E, მომევიდა F, მომივიდა I, მამიკიდა I'R'; ცხრო] ცხო
U; მომიკიდა ცხრო] მოვიდა ცხრომა J.

ბ. გულსა] თავსა GJTF'L'; ვუთხარ EX; მოკვდები ED'F'Q'Y',
მოვკვდები UL'; არას გარგებს ნუ მოჰკვდები J; არა U, არს X;
ცულად EFTY, ცულა I'.

გ. გვიჯობს E; გაჭრად Y; ძებნა EH; მისი E; ძებნად მი-
სად ~L'; ველთ L; სრბოლა Q'.

დ. თამად D'; ვისაც MR'; ჩემი] ჩემთან H; თან R'.

735¹

„სევდა დაძერთო ასეთი, ვერ მოვიძორვებ, ძნელია:
ნახეთ, სოფელმა რა მიუო, საქმე ნაქმარი ძნელია;
აწ ახლა კაცნი ვინ არის ჩემის ჭირისა მქნელია?
ღძერთს მივენდობი, ინი სჯობს, ეს საქმე უფრო მთელია.

(H 461, ფ. 63 v).

735²

„შევიტურვე, ჩემთან ჩემნი მოემზადნენ ასნი ზრდილნი,
უმანი ჩემნი გულ-სანდონი, საუვარელნი ვითა შვილნი;
არ მომძორდნენ, უჩემოსა არ უნდოდათ არცა ძილნი,
თან გამომევენენ, ველნი განვლეთ, ზღვად მივედით
დაჭმუნვილნი“.

(H—679, ფ. 70 v აშიაზე).

„შევე, ფიცსლად შევეკაზმე, ცხენსა შევეკე შეკაზმული;
 ას სამოცი კარგი მოემე, ჩემსა თანა სან-დაზმული,
 გამომევა და წამოვედით, კართა გარე დარაზმული,
 ზღვის პირს მიველ, ნავი დამსედა, მენავემან მნახა ზმული.

ა. შეველ CDFGHIKOLTUVXZF'G'I'L'Q'R'; ფიცსლა CFFL,
 ფიცსლავ DGHJKOTUVZ'G'I'L'Q'R'; შევეკმაზე G, შევეკაზმა E'
 შევეკექ XR'; შეესჯე I'; შეკაზმული| შეკამული G, შეკმაზული II.

ბ. ასამოცი DGIZ; კარგი| კაცი F'L'Q'; ჩემთა H.

გ. წამომევა FY, გაზამევა GHJUVF'L'Q', გამომევეს KO
 G', წამომევეს Z, წამომევენენ R'; წამოვედით| გამოვედით G.I
 TF'L'Q'R', წაცავედით Z. წამოველით G'; წამომევეს და წაცაველი
 I; გარე| ზედა E.I; დარაზმული| გარაზმული L',

დ. ზღვისა D'; პირსა XD', პირას L'; დამხედეს T'; მენავენმან E,
 მენავემა HI; მენავემან მნახა ზმული| შეფისული შებაზმული (შეკაზ-
 მული TF'L') GJTF'L'Q'R'.

737 (587)

„ნავსა შევეჯე, ზღვასა შეველ, ზღვასა მიგან გავალაგდი,
 არსით ნავი მომავალი უნახავად არ დაეგდი;
 მოველოდი, არა მესმა, შმაგი უფრო გავეშმაგდი,
 რომე სრულად მომიძულევა, ღმერთსა თურმე ასრე ვსმაგდი.

ა. შევეჯე| ჩაეჯე FGHIKOTYZG'R', შეესჯე F'L'; შევე EY;
 ზღვასა| ნავსა FGF'L'Q'; შიგა E, შინა F'; ზღვასა შიგან| კიდის
 კიდე J, კილით კიდე T; გავალაგდი| დავალაგდი GJTYF'L'Q'.

ბ. არსით| არის I'; მამავალი GHJKOTUVF'G'I'L'Q'R'Y';
 უნახავი GJLTVUZF'L'Q'R'.

გ. არა| არ X.

დ. სრულა I'; მომიძულევა| მომიძაგა E, მამიძულევა DGJO
 VZF'G'L'Q'R'Y', მამიძულა HIKUI', მომიძულა L; თურე DIKLO
 UVYZG'R'; ასე DI'R', ასრეთ G, ესრე J, არა L'; ვსმაგდი|
 ვძულდი I', ვძაგდი HIKOUVYZL'G'L'Q'R'Y', ძაგდი X.

738 (588)

„რომე დავჰეავ წელიწადი, თვე თორმეტი გამეოცა,
 მაგრა მისი მნახავიცა სიზმრივ კაცი არ მეოცა;

თანა-მეოლი ეველაკაი ამომიწედა, დაძეხოცა,
ვსტქვი, თუ: «ღმერთსა ვერას ვჰკადრებ, რაცა სწადდეს,
აგრე ვყო-ცა».

ა. დავაყ CEFMXYD'E'F'L'Q'; თორმეტა E; გამეოცა] გამო-
ეცა I', გამოეოცა L'.

ბ. მაგრამ GHJKLOF'G'I'L'Q'R'; სიზრმივ CDGILJLUVE'F'Y',
სიზმრად EFKOG'R', სიზრმად H.

გ. თანა.] თა G'; -მეოლი] -მეოფი H, მეოლნი IYZ; ყვალა-
კაი CR', ყველაკანი GIZY', ყველაყაი L, ყველაყანი F'L'Q'; ამა-
მიწედა DGHJVXF'I'L'R'Y'.

დ. ვტქვი ABCDMXF'Y', ვტქვი EFGHIKLOTUVYZD'F'G'
I'L'R'; ლთისა X; ვერა G'; ვკადრებ FYD'E'F'L'Q', გკადრებ IZ;
სწადდეს] სწადდა DUVI', უნდა GJTF'L'Q'; ვგრე GJTF'L'Q';
ვყოცა] იყოცა X, ჰყოცა DJKOUVG'I', ყოცა GITZF'L'Q', ვჰყო-
ცა R'Y'.

739 (589)

„ზღვა-ზღვა ცურვა მომეწეინა, მით გამოველ ზღვისა პირსა,
გული სრულად გამიმხეცდა, არ უსმენდი არც ვაზირსა;
ეველაკაი დამეფანტენენ, დარჩომოდა რაცა ჰირსა.
კაცსა ღმერთი არ გასწირავს, ასრე მისგან განაწირსა!

ა. ზღვა-ზღვა] ზღივა D'; მამეწეინა CDFGHJKOTUVYF'G'I'
L'Q'R'Y'; გამოვე EY; ზღვისა] წყლისა OG'.

ბ. გამიმხეცდა] გამიშმაგდა FGIJTF'I'L'Q', გამიხეცდა X;
უსმენდა I'; არც] არ DFUVZI'R'; ვეზირსა DGHJF'I'L'Q'.

გ. დამეფანტენენ] დამეხოცა L, დამეფანტა CDEFGHIJKOT'
UVYZF'G'I'L'R'Y', დამეფანტენეს D', დამეფანტენ E', გამეფანტა-
L'; დამრჩომოდა EI, დარჩომოდეს Y; ჰირსა] სჰირსა I'.

დ. ასრე მისგან] სოფლისაგან GJTYF'L'Q'R'.

740 (590)

„ერთაი ესე ასმათი და დამრჩეს ორნი მონანი,
ჩემნი გულისა მდებულნი და ჩემნი შემაგონანი.

მისი ვერა ვსცნენ ამბავნი ვერცა დრამისა წონანი,
ტირილი მიხნდის ლხინად და მდინდიან ცრემლთა
ფონანი“.

ა. ერთი E J F' L', ერთიღა F G H K Y (G' Q', ერთია I Z, ერთაჲ R'; ასმათ X; და—L: ასმათი და დამრჩეს| ასმათ დამრჩა და სხვანი J T; ორნიღა L; დამრჩეს] შემრჩეს E, დამრჩა (H F' L' Q', დამრჩნეს U V.

ბ. ჩემი F G J K O I' L', ჩემის H N R', ჩემ G'; მდებელნი| დამდებნი C L, მდებელი J; ჩემი F G J K O T U V E' F' G' T' L' R', შემავონანი] შემავანანი I, შემამგონანი J K X.

გ. მისნი C I L U V Y Z D' R' Y'; ვცენ E, ვსცან F G H J K O Z F' G' L' Q' R', ვსცნა I; ამბავნი] მართალი H, ამბავი G I F' G', ანბავი Z Q'; ვერცა] ვერც L, ვერცა რა X, არცა Z, დრამისა| დარმისა Z, დრამის X.

დ. მიხნდა D H I U V Z, მიხნდეს E X D'; ლხინად და] სალხინოდ F I Z; მდინდიან] მდინიან I, მიმდიან E' მდინმდიან G', მდიმდიან L'.

740:

თომა მიგვიტოსრობს ქადაგი, ინდოეოს მოვიარენით;
თვით მე მივართვი სარება, სიბრძნით ვამცენით, არ' ენით.
თავსუდა ნიში ჯვარისა სიმშვიდით შეიყარენით;
თვალნი აღასვენეს საფლავით, მარიაჲს შევეყარენით.
(Z—59, თ. 93).

ამბავი ნურადინ-ფრიდონისა, ოდეს ტარიელ შემოეყარა

+ აქა E J L O G'; ანბავი Z; ნურადი ფრიდონისა I, ნურად ფრიდონისა I', ნურადინ ფრიდონისი C; ამბავი ნურადინ-ფრიდონისა] ნურადინ მეფის ამბავი F' L': ოდეს] და E I Z; ტარიელის E I Z, ტარიელს H L E' F'; შემოეყარა] შეეყარა B U V, შეყრა E I Z, ნახა K O G'; შემოეყარა ზღვის პირსა C D H F' L' R' Y', ზღვის პირს I'; ოდეს ტარიელ შემოეყარა—F Y; ნახვა ტარიელისაგან ნურადინ ფრიდონისა ბიძის ძეთაგან დაკოდილისა G J T Q'.

„ღამით მეელო, მოვიდოდი, ზღვისა პირსა აჩნდეს ბაღნი“
 ჰგვანდეს ქალაქს, ვეასლენით, ცალ-კერძ იუენის კლდეთა
 ნაღნი;

არ მიაძის ჯცთა ნასვა, მიდაღვიდა გულსა დაღნი;
 მუნ გარდავხე მოსვენებად, დამხვდეს რამე სენი ლაღნი.

ა. მეელო] შეელო F'L'; მოვიდოდი]; მოვიდიოდE; აჩნდა F'G
 F'L'Q'R'; ბაღნი] ფაღნი U, ბაღი F'L'.

ბ. ჰგვანდა EGH L'Q', გვანდეს FR', გვანდა F'; ქალაქთ GJ
 TF'L'Q', ქალაქას X; ვეახლენით] სიახლესა GJTF'L'Q', ვიახლენით
 DEFHIKLUVZG'I'R'Y'; ცალკენ D'; იუენეს BCDEFHIJLOTUV
 YZG'I'R'Y, იუვის D'; კლდენი EFYJLTZ'I'R'.

გ. მიაძის] მამინდის JT; მიდაღვიდა] მილაგებდის F, მილა-
 ლევდეს JT, მიდაღვიდეს LY'.

დ. გარდავხე LUE'; დამხვდეს] მამხვდეს OG'; დამხვდა
 GF'L'Q', დამხდეს I, დაგვხვდეს J, რამე] რომე F'L', ხენი] ხება
 G; ლაღნი] ნაღნი EIZ; ხენი ლაღნი] ხებალაღნი J'TF'L'Q'.

„სეთა ძირსა მივიძინე, მათ მონათა ჰამეს ჰური;
 მერმე ავდეგ სევდიანი, მილაგებდა გულსა მური;
 ვერა მეცნა ეგზომ გრძელად ვერა ჭორი, ვერ დასტური,
 ველთა ცრემლით ასოვლებდა, თვალთა ჩემთა მონაწური.“

ბ. მერე R'; ავსდევ F'L'; სევდიანად J, სევდიანსა R'; მილა-
 გებდა] მიდაღვიდა FY, მიღებვიდა L.

გ. ვერა] არა GJTF'L'Q'; მეცნა] მესმა DGIJTUVZF'L'; ეგზომ
 FOTYGR'; გრძელად] გრძელი EIZ, გრძნებად JT'; ვერა] ვერცა
 E', არ F''; ვერა ჭორი] ვერ ჭორი (ჭირი HJ) და CDGEF
 HIJKLOTUVVYZGI'L'R'Q'Y'; ვერ] არ GJTF; ვერც R'.

დ. ველსა GF'L'Q'; ცრემლი CDGHIJKLOTUVVYZF'I'L'Q'R'
 Y', ცრემლნი G'; ასოვლებდა] ასოლვებდა DZ, ასველებდა JF'I'L'
 Q', ასოლებდა G'Y', ასოვლებდის R'; ჩემი H.

„ზასილი მესმა. შევხედენ, მოემე ამაუად ეიოდა,
შემოირბევდა ზღვის პირ-პირ, მას თურმე წელული სტკიოდა;
სრმლისა ნატესი დასვრილი აქეს, სისსლა ჩამოსდიოდა,
მტერთა ექადდა, წერებოდა, იგინებოდა, ჩიოდა.

ა. ზახილი| ძახილი DGHF'I'L'Q', ყივილი R'; შევხედენ| გა-
ვკვირდი EFGIJTZ, შევხედე HKOG', შევხედნე X, გავკვირდი
F'L'Q'; ამაყი GTF'Q'R'.

ბ. შემოირბევდა| შემოირბენდა BHG', შემარბევდა E, შემო-
არბევდა FGJTYZF'L'Q'R', შამოირბენდა I'; პირ-პირ| პირსა
GHIKOZF'G'L'Q'R': თურე CDILTUVYZR'.

გ. ხლმისა DGHIIJKOTUVYZF'G'I'L'Q'Y', ხზლისა FX, ხრლმი-
სა E'; ნატესი| ნალეწი DGJTF'L'Q'; ხრმლისა ნატესი| ისრისა
პირი R'; დასვრილი| გასვრვილი G'; ჩამოზდიოდა UVY'.

დ. სწყრებოდა CDFGHIKLOTUVYZK'G'L'Q'R'Y', ჰწყრებო-
და I'; სჩიოდა L'.

744

„ფრიდონ მოემე დაკოდილი შავს ზის, მოვა სღვა-სღვა
ცურვით;
სელთ სრმალი აქეს გატესილი, ბიძა-ძეოა მწერომი
მღურვით;
მას ისრები ზედ ასვია, სისსლი ღვარად, არ მოწურვით;
მოსდომია მას ლომ-გულსა იგ დოლბანდი მრუდად
ბურვით.

ბ. მწერომი| მოვა L.

გ. ასვია| ასხია L; არ| არა L; მოწურვით| წურვით I.

745 (594)

„ზედა ჯდა შავსა ტაიქსა, ესე აწ მე მითქის რომელი,
მართ ვითა ქარი მოქროდა გაფიცხებული, მწერომელი;
მონა მივსწივე, მისისა შეურისა ვიუავ მდომელი;
შევსთავლე: «დადეგ, მიჰვენე, ლომსა ვინ გაწყენს, რომელი?»

ა. ზედან DHIKOUVF'G'I'L'R'; ესე აწ ~ BEFGIJTYZF'L'Q'R', ესეა L; მოთქს] მყავს CDGHIJLUVZF'L'Q'R'Y'; მე მოთქს] მყავს მე I'.

ბ. მოპქროდა Y; გაფიცებულს] გაფიცლებული Y'.

გ. მივსწიე CEFHIKLOZD'E'G'R, მივწივე UVX; შეყრისა] ნახვისა EGJ'TF'L'Q', აზბვისა FI, აზბისა LZ; ვიყავი ვიყავუ A.

დ. შესთვალე I, შევთვალე UVE'F'L'; მიჩვენე] დაწყანარდი. E, მიაბზე FGJ'TF'L', მიაბზე IZQ'; ვინ] ვით JTX; გაწყენს] გაწყეს X; რომელი] მწყრომელი JT.

746

აქ ტარიელ შეეყრების, მიეგებვის ზღვისა ჰირსა;
უცსო უცსოს შეემცნების, ამოართვამს ისრის ჰირსა;
მას უამბობს ღალატსა და იგ მტერთაგან წანაკიდსა,
ჰკითხავს: «ვინ ხარ, ლომო, გმირო, ჰირი გიგავს მზისა-
ჰირსა?»

ა. შეეყრების L; მიეგების L.

ბ. შეემცნების] შემეცნების L.

747 (595)

„მას მონასა არა უთხრა, არცა სიტყვა მოუსმინა;
ფიცსლად შეეჯგე, ჩავეგებე, მე ჩაუსწარ, ჩავე წინა,
უთხარ: «დადეგ, გამაგონე შენი საქმე, მეცა მინა!»
შემომსედნა, მოვეწონე, სიარული დაითმინა.

ა. უთხრა rep. U.

ბ. ფიცსლა BCFEKLMOUVXYD'E', ფიცსლავ DGHIJTF'G'I'L'Q'R'Y'; შევსჯეგ I', შევეჯეგ R'; ჩაუსწარ] წაუსწარ E; ჩავე] ჩაველ DFGJKOUVXF'G'I'L'Q'R', წაველ E, უმალ I.

გ. გამაგონე] გამიგონე DEGHJKOTUVYG'I'L'Q'R'Y', მომიცადე FI, მომისმინე L; შენი] თქვენი I; საქმე] ნახვა Fily.

დ. შემამხედა GJF'L'Q', შემამხედა HKOG'I'Y', შემამხედნა VR'; დამითმინა E.

„გამიცადა, ღმერთსა ჰკადრა: «შენ ასეთი ხეი ვით ხენ!»
მერმე მითხრა: «მოგახსენებ, აწ სიტყუანი რომე მკითხენ:
იგი მტერნი გამილომდეს, აქანამდის რომე ვითხენ,
უკასმავსა მილალატეს, საჭურველნი ასრე ვითხენ».

ა. გამიცადა] შემამხედა GJQ', გამიცადა I, შემოძხედნა T,
ღამინახა R'; ღთისა X; კადრა D'Q'; ასეთნი CL, ესეთი GJF'L'
Q', ესეთნი TY; ხენ L.

ბ. სიტყუანი] ამბავი DFHLUV; მკითხენ F.

გ. მტერი G'; გამილომდეს] დამილომდენ GJF'L'(Q', დანი-
ლომდეს I'Z, გამილომდენ R'; აქამდისა F, აქანამდი GJ, აქანამდინ
F'H'L'Q'R აქამდისი Y'; რომე] რომ ვერ F'L'; ვითხენ] მკითხენ Q',
ვითხენ F.

დ. მილალატეს უკახნავს F; შეუკახნავს I; საჭურველნი] სა-
ჭურჭლენი CEGIJLTYZE'Q', საჭურჭლენ H; ასრე] აზად FGJTY,
გარვე Z, აღარ F'L' ვერ არ Q', გარ ვერ R'Y': ვითხენ F; ასრე
ვითხენ] ვერ გარვითხენ DUI', ვერ გავითხენ H, ვერ გარღვითხენ
KOG', ვერ გარვითხე V.

„მე უთხარ: „დადეგ, დაწუნარდი, გარდავხდეთ ძირსა ხეთასა;
არ შეუდრკების ჰაბუკი კარგი მასვილთა კვეთასა.
თანა წამომევა, წავედით უტკბოსი მამა-მეთასა.
მე გავეკვირვე ჰვრეტასა მის ყმისა სინაზეთასა.

ა. უთხარ E'; დასწუნარდი ED'I', დაღუმდი GJTF'L'Q'; გარ-
ღავეხეთ D, გარღავეხდეთ L; ძირთა CDEIJTUVR'Y'; ხეთა ძირ-
თასა F'L'Q'.

ბ. ჰაბუკი] მამაცი EL; კარგთა L; მახვილთა] მახვილის DUV,
ლახვართა GJTF'L'Q'.

გ. თან E; წამომევა] წამამევა DGHJVXF'I'L'Q'R', წამიტანა
E, წამომევე IZ; წავიდეთ I, წვედით J; უტკბოსნი CDEKLOT
YY', უტკბონი HIZ, უტკბოსა XE'.

დ. გავეკვირე R'; ჰვრეტას UV; ჰვრეტასა მის ყმისა] მის
ყმისა სიტურფე (სიკეთე IZ) FIKLOZG'R'; სინაზეთასა] სინზეთა-
სა D.

„ერთი მონა დასტაქარი შევა და წელულნი შეუსვივნა,
 ისრის ჰირნი ამოუსუნა, დაკოდილნი არ ატკივნა.
 მერმე ვჰკითხე: «ვინ ხარ, ანუ მკლავმან შენმან ვისგან ივნა?»
 საამბობლოდ დამირიგდა, თავი მისი გაამჩივნა.

ა. დასტაქარნი HKOG'I'; დოსტაქანი F'L', დოსტაქარი Q';
 მჰყევანდა F, მყევანდა GHIJTF'I'L'Q'; წყლული EFGJKLOD'E'G'
 I'R', მწყლულნი L'; შეეხვივნა G'.

ბ. პირი FEGKLOYF'G'I'L'Q'R'; ამოუხუნა|ამოართვა EFGJKL
 OTF'G'I'L'Q', ამოართვნა I, ამოუხუნა Z; დაკოდილი BCFEGHJKL
 MOTXYDE'F'G'I'L'Q'R'; იტკივნა XF'L', ატკივნა Q'.

გ. მერე R'; ვჰკითხე] ვჰკათხე X, ვკითხე D'F'L'Q'; ანუ] მი-
 თხარ K', მკლავმან] მკლავამნ X; შენმა FIJ.

დ. საამბობლოდ CFGJMTUVYZD'E'G'I'L'Q'R', საამბობლოდ
 DEYX; დამირიგდა] დამიწყნარდა GJTF'L'Q'; გაამჩივნა] გამჩივნა
 EQ', გამჩივნა X, გამაჩივნა Y, დაამჩნივნა Z.

ბ. = გ. L.

751 (599)

„პირველ მითხრა: «არა ვიცი, რა ხარ, ანუ რას გამსგავსო?
 ანუ ეგრე რამ დაგლია, ანუ პირველ ვინ გაგავსო?
 რამან შეგქმნა მოყუვითანედ, ვარდ-გიშერი რომე ჰრგავსო?
 ღმერთმან მისგან ანთებული სანთელიმცა რად დაგავსო?»

ა. არა—H; რა] ვინ GJKOTF'G'R'; რას] რასა H, ვის J;
 გამსგავსო] გამგზავნო X, გამგზავსო DEFGHIJKOTUVYZT'Q'R',
 დაგამზგავსო H, გამგზავსო G'.

ბ. აგრე EFHILZIR'; დაგლია] გაგლივა J, გაგლია T, და-
 გლია X; ვინ] რამ EFGHJKOTF'G'L'Q'R'; გაგავსო G'.

გ. რამან] რამენ X; შეგქმნა] შეგმნა C, შექმნა DIXZY', შე-
 გქნა EFGJKLOTY'G'R'; მოყუვითანოდ EUVY', მოყუვითანოდ F, მო-
 ყუვითანოდ GIJTZF'L'Q', მოყუვითანე I', რომე] რომენ ZY'; ჰრგავსო]
 გავსო EGJITZF'L'Q', რგავსო CDFHLUVI'R'Y', ჰგავსო KO,
 ჰგავსო G'.

დ. მისგან] მისი EF; ანთებული] აღნთებული LD'; სან-
თელიმცა] სამთელიმცა G', სათელიმცა Q'; სამთელიცა I'; რად]
რამ KOG'; დაგიესო G.T, დაგავსო G'.

ბ. გ. ~ GJKOTF'G'L'Q'.

752 (600)

«მულღასანზარი ქალაქი, ახლოს მე მაქვო რომელი,
ნურადინ-ფრიდონ—სასელი, მეფე ვარ მუნა მკადომელი;
ესე სამსღვარი ჩემია, სადა ხარ გარდამსდომელი,
ცოტა მაქვს, მაგრა უოველგნით სიკეთე-მიუთხრობელი.

ა. მულღანზანზარი B, მულღანზანზარის FVUY', მულღან-
ზარზარი E, მულღანზანზარის GKOTF'G'L'R', მულღანზარისა I,
მულღანზარზარის J, მულღანზანზარი L, მულღანზარსა Z; ახლოს]
აწ ესე F, ახლოსა IZ, ახლად L, ახლო UV; მაქვსო BDGHIJKLO
TUVXYF'G'I'L'Q'R'Y', მაქვს FIZ, მაქსო E.

ბ. სახელი] სახელ მძეს (მძე J) CDEFGHIJKLOTUVYZF'G'I'
L'Q'R'Y', სახელად H; მუნა] აქა FGJF'L'Q', მე აქ KOG',
მუნი X.

გ. საზღვარი CDLMD'E'F'L', სამძღვარი EU; ხართ DILZ
R'Y'; გარდამსდომელი] გარდახდომილი EH, ჩამომსდომელი J,
გარდახდომელი ZE', გარდამყდომელი G'.

დ. ცოტა მაქვს] ცოტაა FGIJKOTUVZF'G'I'L'Q'; მაგრამ G
HIJKO'TUVXZE'F'G'I'L'Q'R'; უოველგან DVI'Y'; მიუთხრობელი]
მიუწდომელი CGHIJKLOTUVYF'G'L'Q', მიუთხრობელი D, მოუწო-
მელი IZ, მოუთხრობელი I', მიუწვდომელი R'.

753 (601)

«მამის მმა და მამა-ჩემი პაპმან ჩემმან გაუენა ოდეს,
სღვასა შიგან კუნძულია, ჩემად წილად მას იტუოდეს;
თვით ბიძასა ჩემსა მისვდა, ვისთა შვილთა აწ დამკოდეს;
მათვე დარჩა სანადირო, — არ მივსცემდი, მამერჩოდეს.

ა. მამის] მის F'; პაპამ EFHIKLOTYR', პაპმან ZI'Y', პაპა
D'F'G'Q'L'; ჩემან DIVYZI'Y'; პაპმან ჩემმან] პაპაჩემა G, პაპაჩემან
JMXE'; ოდესს C.

ბ. ზღვათა E; შინა F', შიგნა L'; ჩემდა GY'; წილად| კერძად GJF'L'Q', კერძოდ T; მას rep. E.

გ. მიხვდეს JUV, მიყვიდა L'; ვისთა| ვითა I'.

დ. მათვე| მათკენ DGHJKOTUVZFG'L'Q'R'Y', მათკე E; დამრჩა DUV, დარჩა E'; სანადირო მათკენ დარჩა I'; მივეცემდი VX; არ მივესცემდი| მივერჩოდეს GFL', მივერჩოდი JT, მივერჩოდე Q'; მამერჩოდეს| მომერჩოდეს CEJMTUXZD'E'.

754 (602)

«დღეს გამოველ ნადირობას, ზღვისა პირსა ვინადირე, მუნა გასვლა მომდომოდა, მით მრეკალი არ ვასპირე; სპათა უთხარ: «მომიტადეთ, მოვიდოდე მეცა ვირე!» სუთთა ოდენ ბაზიერთა მეტი არა დავიჭირე.

ა. დღეს| მუნ JT; გამოვე EY, გამოულ Z, გამოვედ R'; სანადიროს GFL'Q', ნადირობად IZR', სანადიროდ JT.

ბ. გასვლა C; მუნა გასვლა| ქორის დევნა GKOTG'Q', ქარის დევნა J, ქორის დენა FL'; მამდომოდა CFGHJKOTUVYF'G'I'L'Q'R'Y', მამნდომოდა DLZD'; მით| მე F; მრეკელი BDGHI'TUVZF'I'L'Q'R'Y', მრეკლი X, მრევალი E'; ვახშირე| ვახირე F, ვიხშირე GJTF'L'Q', ვინდომე H.

გ. მამიტადეთ DGHJKOUVG'Q'R'Y', მამიტადე F, მომიცადე I'; მეცა| მემცა T, მეცავ X; ვირე| არე X.

დ. ხუთთა| ათთა JT, ხუთთი X; ბაზიართა ER', ბაზიერი F; არა| არ X.

755 (603)

«ნავითა გავე, ზღვისაგან შტო რამე გამოვიდოდა.

არ ამოვჰყრეფდი გამეოფთა, ვთქვი, ჩემთა რად დავგრიდო, და? დამემახუნეს, სიმრავლე მე მათი არ გამეიდოდა, ვნადირობდი და ვიზასდი, სმა ჩემი არ უდიოდა.

ა. ნავით FKOG'R', ნავი I; გავე| გაველ CDGHIJL'TUVXZ F'I'L'Q'Y', გამოველ FKLOG'R'; ზღვისაგან X; გამოვიდოდა| გარდმოდოდა EFGJTF'L'Q', გამოდიოდა KOG'R'.

ბ. არა მოვჭკრეფდი EY', არა მოვჭკრებდი X; ამოვკრეფდი HF'Q', ამოვჭკრებდი LUI', ამოვკრებდი V, გამოვჭკრეფდი I': გამყოფთა] ნაყოფთა E', გამყოფთა R'; ვთქვი ჩემთა ~ GJKTF'L'Q'; ვთქვი] ვთქი I'; ჩემი UV; რათ I'; დავრიდო და] დაერიდა X, გამვიდოდა L'

გ. დამეძაბუნეს] ღამიძაბუნეს DFHKLOUVXZG'R'Y', დამეძაბუნეს FE', დამიძაბუნდეს II', დრო თურმე (თურე T) ჰპოეს (ჰპოეეს JF'L'Q) GJTF'L'Q'; სიმრავლით IZR'; შე—I: მათი] მათზე GF'L'Q', მათ I', მათზედ R'; გამვიდოდა] გამვიდოდა HJLF'J'L'Q', გამოვიდოდა I

დ. ვიძახდი DFGHIJKOUVXZF'G'L'Q'R': არ] არის F, რა LI'; უდიოდა] უდიოდა C, უდიდოდა EGT, დიდოდა F, გავიდოდა KLOG'R'.

756 (604)

«მართლად იჯავრეს, წუნობა მათი თუ ეს[ე] ხმდა ვიოა!
გამომეპარნეს ლაშქარნი, გზანი შემიკრეს ნავითა,
თვით ბიძას მენი ჩემნიცა შესხდეს მათითა თავითა,
ჩემთა გაუხდეს ლაშქართა ომად თავისა მკლავითა.

ა. იჯავრეს] იჯარნეს L, იჯავრ Q'; წუნობა Z; მათი] მათგან FGJKO'TYF'G'Q', მათ X, მათთა F'; მათი თუ] იმათგან L; ეს[ე]] ეს ALI', ესრე JT; თუ ეს[ე] ~ UV; მათი თუ ეს[ე] ესე თუ მათგან R'; ხმდა ვითა] ვმდავეითა B, ხამდეითა Z; ხმდა] ხამდა FILUI', ხამს GJKOTF'G'L', ხმა H.

ბ. გამამაპარეს DGUVL', გამამეპარნეს HF', გამამაპარნეს J R', გამომეპარეს MD'Q'Y', გამოეპარეს X, გამოეპარნეს Y, გამოშაპარნეს Z; ლაშქარი GF'L'Q'; შემიკრეს] შემიკრნეს LZL', შემოკრეს X.

გ. ბიძა CDHKOUVZG'I'Y', ბიძის FGLJLTF'L'Q'R, ბიძას X; ძენნი I'; ჩემიცა FGHIKOF'G'I'L'Q'; შესხდენ J: მათითა] მათისა DILUVZY', თავისა GJTF'L'Q'; მათითა თავითა ~ E.

დ. ჩემსა IZ; გაუხდენ JI'; ლაშქარნი G'; გაუხდეს ლაშქართა ~ GF'L'Q'; თავისა] მათისა DFILUVZI', მათითა H; მკლავითა] მალვეითა G'.

757 (605)

«მათი მესმა, დავინახე ზახილი და ხრმალთა ელვა,
'ნავი ვსთხოვე მენავეთა, მით ვიუივლე ერთხელ მე «ვა».

ზღვასა შეველ, მომეგება მეომარი ზითა ღელვა,
სწადდა, მაგრა ველარა ქნეს ჩემი ზედა წამოკელვა.

ა. დავინახე] დავიძახე U, დავიზახე V; ძახილი DGHJF'I'L' Q'R'; ხმალთა BDGHIJKOTUVXYF'G'I'L'Q'R'Y', რხმალთა E' ელვაა F.

ბ. ვსთხოვე C, ვთხოვე UVXF'L', ვჰსთხოვე Y'; მენავესა DEF GHILTUVZF'L'Q'R'; მით] მართ JT, ვით F'L'Q'; ვიყილვე B; ერთხელ მე] მე ერთხელ C, ~ DFGHIJTUVYZI'R'Y'; ვაა F.

გ. შევე Y; მამეგება FGHJKOUVF'G'L'Q'R'; ღელვაა F.

დ. სწადდათ JI'R'; მაგრამ GHJTF'I'L'Q'R'; ვერლარა G'; ჰქნეს JR'; ჩემსა IZ; ზელა] ზელვა E', ზედან DUVXZI'; წამოკელვა] წამქელვა C, წამოქელვა DEFGHIJKLOTUVZF'G'I'L'Q'R'Y', წამოქელვაა F, წამოკელვაა X.

758 (606)

«კვლა სსვანი დიდნი ლაშქარნი უკანა მომეწოდეს,
იქით და აქათ მომიხდეს, ერთგნით ვერ მომეროდეს,
არ მომწუროდეს წინანი, ზურგით მესროდეს მე ოდეს,
სრმალსა მივენდევ, გამიტყდა, ისარნი დამელეოდეს.

ა. კვლავ DEFGHIJKOTUVZF'G'I'L'Q'R'Y'; სსვანი] სსვა I'; დიდი HR'; ლაშქარი R'; მომეწოდეს] მამეზოდეს C, მამეწოდეს DFGHIJKLOTUVXYF'G'L'Q'R'Y'.

ბ. იქით] იქი I, იქიდ L'; აქეთ DILUVZF'Q', აქით I', აქედ L'; და აქათ] დაქეთ Y'; მომიხდეს] მამიხდეს CDFGHKLOUVYF'G'Q'R'Y', მომიდგეს IZ, მამიხდენ J, დამიხდენს I', მამიხმის L'; ერთგნით] ერთგნით DI, ერთკერძ FKOQ', ერთკე L, ერთგნით X, უკან R'; მამეროდეს CDFGHJKLOTUVXYZF'G'I'L'Q'R', მამეროდოს Y'.

გ. არ] ვერ GHJKOTYG'L'Q'R'; მამწუროდეს CKOLYG', მამწუროდეს DFGTUVF'I'L'Q', მომწყუროდეს EY', მამწყურვიდეს H, მამწეოდეს IZR', მამწუროდენ J; წინანი] წინაზე J; ზურგით] შორით R'; მესვროდეს R'.

დ. ხმალსა DFGHIJKOTUVXYF'G'I'L'Q'R': რხმალსა E'; მივენდევ G', მივენდე R'; გამიტყდა] გამიტყლდა I'; ისარი EGE'F' L'Q'R', ისარნიც F.

გ. დ.~GJTF'L'Q'.

აქა ფრეიდონის სასიყვარლო მისის ბიძა-ძეთაგან
ტარიელს წინაშე და მოწმენა D.

759 (607)

„მომეჯარნეს, ველარა ვქენ, ნავით ცხენი გარდვისლტუნვე,
ზღვა-ზღვა ცურვით წამოუველ, ჩემი მჭვრეტი გავაცბუნვე;
თანა-მოლი უველაკაი დამისოცნეს, დარჩა მუნვე,
ვინმცა მდევდა, ვერ შემამსდა, მიუბრუნდი, მივაბრუნვე.

ა. მომეჯარნეს] მამეჯარნეს CDGHKLOUVF'G'T'L'Q'R'Y'
მომეწიენეს IZ, ამის მეტი JT; ველარა rep. C, ვერლარა G';
ვჭქენ DGILVZIR'Y'; გარდვისლტუნვე F, გარდვისლტუნე GHIZ
F'L'Q', გარდვისტუნე J, გარდვისტუნვე LYDIR'Y'.

ბ. წამოუველ DIZ, წამოუვე Y; ჩემი DEFIKLOTUVZF'G'
I'L'Q'; მჭვრეტი CDEFGIJKLOTUVD'F'G'T'L'Q'R'Y', მჭვრეტი
Z; გავაცბუნვე] გავაკვირვე E, დაეცბუნვე FL, გავაკვირნე H, გა-
ვაცბუნე GJZD'F'L'Q', გავაცბუნე , გავაცბუნე X.

გ. -მეოლი] მეოლნი DIJKOZG'Y', მეოფნი H; ყველაკანი D
GHIKOZG'Y', ყველაყანი F'L'Q'; დამისოცნეს CDEFJLTUVYIR'
Y', დამეხოცნეს GIKOZXF'G'L'Q'; დამრჩა DEFGHIKOUVXZF'
G'T'L'Q'Y', დავრჩი J, დარჩა R'; მუნვეე F', მუნე GZF', მუნ მე J.

დ. ვინცა CDFGHIJLMTUVWXYZD'EF'G'I'R'Y'; ვინც მო-
მდევნა E; მდევდის FR'; შემამსდა C, შემომსდა DEILYZ, შემამ-
მსდის F, შემამხვდა GHTD'E'L'Q', შემომხვდა KOG'I, შემამხდა
F', შემამხვდის R'; მიუბრუნდი] მივბრუნდი და EF; მივაბრუნვე
F, მივაბრუნე GJD'F'L'Q'.

760 (608)

„აწ იგი იქნას, რაცაღა ენებოს ღმრთისა წადილსა!
ვეჭვ, ჩემი სისხლნი არ შერჩენ, ძალი შესწევდეს ქადილსა!
ოხრად გაუხდი უოფასა, საღამოსა და მათ დილსა,
უსმობ უვაგთა და უორანთა, მათ ზედა ვაქნევ სადილსა!..“

ა. იქმნას D'; ენებოთ Y'; ღმრთისა G', ღმრთის L'; წადილსა]
წადილსა Z.

ბ. ჩემნი CIYZ, ჩვენი KOTG'; სისხლი BDEFGHJKLQTVUD' E'F'G'I'L'Q'R'; შერჩეს EFGHIJKLQTVUXZD'F'G'L'Q'Y', შერჩესთ R'; შემწვედეს DEFGHIJKLQTVUYZF'G'I'L'Q'R'Y'; ქადილსაა U.

გ. ობრად] უხმრად E; ყოფასა] ყოველსა T; სალამოსა და მათ] მათ სალამოსა (სალამოს I') და CDEIJMTUVXYZE'I'R'Y'; მათ—BFLD'F'L'Q', მას KOG'; დილსა] სადილსა FGH, დილასა II'L'Q' დადილსა L.

დ. ყვავსა GHJF'L'Q'R'; ყორანთა] ყორანსა GHJF'L'Q'R', ყოფასა I, ნადირთა Z; მათ] მას F'L'Q'; მაზედან DGHKOUVG'I', მაზედა E, მათზედან L'XL'R'; ვაქნევ] ვაწვევ J; ხადილსა] ყადილსა G', სადილსა L'; მათ ზედა ვაქნევ ხადილსა] სალამოსა დახადილსა I.

761 (609)

„ამა უმამან შემიკვეთა, გული მისკენ მიმიბრუნდა.
მოვასსენე: «აჩქარება შენი ეოლა არად უნდა,
მეტა თანა წამოგეგები, დაისოცნენ იგი მუნ, და!
ჩვენ ორთავე მეომარი განალამცა შეგვიძრწუნდა!»

ა. ამა] იმა JKOTYG'R', ამან LD'; ყმამა EUV; შემიკეთა D; მისკე EI'; მიმბრუნდა C, მიბრუნდა MX, მამიბრუნდა F'L'.

ბ. შენი] შენგან FKOGR'R', თქვენგან GJLTF'L'Q'; ყოლა] ეამად E, ყოლე FGHJKLQTVZFG'L'Q'R'; არად] არა DHLUVY A'Y', აღარ I'.

გ. დაიხოცნენ] დაიხოცნეს DIUVZR', დავხოცენით J, დაყოცნენ L'.

დ. მეომართა DHIUVZA'I'R'Y'; გალანამცა CDEGHJKLQTVUYZD'E'F'G'I'L'Q'R'Y'. განალმცა X; შეგვიწრწუნდა X, შეგვიძრწუნდა Z.

762 (610)

„ესიცა უთხარ: «ამბავი ჩემი არ გაგეგონების,
უფრორე წუნარად გიამბობ, თუ ჟამი ჩვენ გვექონების». მან მითხრა: «ლხინი საჩემო მაგას არ შეეწონების!
დღედ სიკედელამდის სიცოცხლე შენ ჩემი დაგემონების».

ა. უთხრა MD'; ამბავნი F, ანბავი I'Q'; არ] ვით J'I'; გაიგონების E, გაგეგონების F, გაეგონების D'.

ბ. უფრორე] უფროერ X, უფროვე JT; წყნარად] წვრილად.
DGHJLTUVF'I'L'Q'Y'; გიანბობ (GHJXQ'R'; გვექონების] გვექონე-
ბისს F, გვექნების X.

გ. საჩემოდ JT; არ] რა IJTR'Y'; შეეწონების] შეეგონების
L, შეწონების EIXI', შეეწონებისს F.

დ. დღეთ FH, დღეს GFL'Q', დღე NX; სიკვდილამდი GJU
VQ', სიკვდილამდე J'; სიცოცხლე] ჩემიმცა J, შენ ჩემი I., ჩემისა
T; შენ ჩემი] თავი შენ JT, სიცოცხლე L.

763 (611)

„მივედით მისსა ქალაქსა ტურფასა, მაგრა ცოტასა;
გამოეგებნეს ლაშქარნი, ისხემდეს მისთვინ ოტასა,
პირსა იხოკდეს, გაჰურიდეს ნასოქსა ვით ნაფოტასა,
ესვეოდინ, ჰკოცნიან სრმაღსა და საღტე-კოტასა.

ა. მოვედით L'; მისა IZE'; ქალაქს V; მაგრამ FGHJLVF'I'
L'Q'R'Y'.

ბ. გამოგვეგებნეს DVI' გამოეგებნენ GFL'Q', შემოეგებნეს
N; ლაშქარი I; ისხემდეს] იხოკდეს F'L'Q', ისხემდენ E', ისხმიდეს
ZI'; მისთვინ] თავსა IZ, მისთვის DEGHJLNTYF'G'I'L'Q'R'Y';
მისთვის ისხემდეს F; ოტასა] ოცასა X.

გ. პირს X; იხოკდეს] იცემდეს JKOTG'; გაყრიდეს EF'L'Q';
ნახოქსა] ნახოტსა E'; ვითა IJNXF'L'Q'; ნაფოტსა JNF'L'Q', ნა-
ფოტსასა Z.

დ. ეხვეოდნიან BM, ეხვეოდეს და GL'Q', მე მეხვეოდეს JK
OTG', ეხვეოდნიან X, ეხვეოდეს F'; კოცნიან E, ჰკოცნიდეს FGH
NYF', მკოცნიდეს JKOTG', ჰკოცნიდენ L; ხმაღსა DEFGHJKLO
TUVXYG'I'L'Q'R'Y, რხმაღსა E'; საღტელახტის GHF'L'Q',
საღტა I.

764 (612)

„კვლა მოვეწონე, ვეტურფე მე მისი გარდნაკიდარი;
შემასხემდინ ქებასა: «მზეო, ხარ ჩვენთვის ი დარი!»
მივედით, ვნახეთ ქალაქი მისი ტურფა და მდიდარი,
ეველასა ტანსა ემოსა ზარქაში განაზიდარი.“

ა. კვლა] მე G-I'Q', კვლავ DHIKOUVZF'G'I'L'R'Y'; მოვე-
წონეს X; ვეტურფე] ვეკეთე E; მე] მართ JT; გარდანაკიდარი II',
გარდანკიდარი X.

ბ. შემასხმელიან] შემამხედიან G, შემასხმილიან BDFHJKLN
TYZG'I'Q'R'Y', შემამსხმელიან M, შემასხმილიან X, შემასხმელიან F'
L'; მზქეო C, მზე ELZ; ხარ] შენ DGHJKNOUVYF'G'I'L'R'Y',
ხარო EILZ, ქენ T, ჩენ Q'; ჩემთვის YL'Y', ჩვენთვის Z, ჩვენთვის I'.

გ. მივედით] შევედით JT, მოვედით GF'L', მოვედინ Q'.

დ. ყველასა] ყვალასა CT; ზარქაში] ზარდახში J.

შველა ტარიელისაგან ურდილონისი და გამარჯვება მათი

+ აქა EIJKOZG'; შველა] შველა F'G'L',—T; ტარიელისგან C;
ფრიდონის DFGHJKNOU'F'G'I'L'Q'R'Y', ფრიდო (ფრიდონ Z)
ხელმწიფისა IZ, ფრიდონისათვის L; და—L'; მათი] მათგან მათზე-
და C, მათთა მეომართა ზედან R', მათგან მათს მეომარზედა
Y',—DGHUVF'I'L'Q'; და გამარჯვება მათი] შველად წარველა
მტერზედან J, შველა მტერზედა T, —EFIKNOYZG'.

765 (613)

„მოსჯობდა, ომი შეეძლო, სმარება ცხენ-აბჯარისა;
დაგჳკაზმეთ ნავი, კატარდა და რიცხვი სპათა ჯარისა;
კაცი ხმდა, მისთა მჳკერეტთათვის ღონემცა ეაჯა რისა!
აჳ გითხრა ომი მოემისა, მებრძოლთა დამსაჯარისა.

ა. მოჯობდა DUVF'IL'R'Y'; შეეძლო EL, შეძლო IX, შე-
მეძლო Z; აბჯარისა X.

ბ. დაჳკაზმა E, დაჳკაზმეს FL, დაჳკაზმეთ G, დაჳკაზმეთ HN,
დაჳკაზმეთ F'G'L'Q'; რიცხვი] რიცხვისა B, რიცვი J; სპათა]
ტურფა F.

გ. კაცმან J, კაციმც T; ხამს FHIJKLNOTYZF'G'L'Q'R',
ხამდა I'; მისთა] მათად HJKNOYF'G'L'Q'R', მისად I'; მჳკერეტ-
თათვის] ლაჳქართა FL, მჳკერეტელთათვის E, საჳკერეტლად HF'
L'Q', მჳკერეტელთა IZ, საჳქებრად JKOTG'R', მაჳქებრად NY, ჳკერეტ-
თათვის E', ჳკერეტათ I'; ღონემც E, ღონებაც N, ღონეცა X; იაჯა
DEFGIJKNOTUVWXYZF'G'I'L'Q'R'Y'.

დ. მოყმისა| ფიცხელი L, მოყმისთა X; მებრძოლთა| ნე-
ბროლთა X; დასამჯარისა EI, დამაჯარისა GF'L'Q'.

766 (614)

„მათი მესმა დაპირება, ჩაბლახთა ჩამოსურვა;
ნავი წინა მომეგება, არა ვიცი, იყო თუ რვა.
ფიცსლა ზედა შევეჯასე, მათ დაიწყეს ამოდ ცურვა:
ქუსლი შევეც, დაუქცივე, დაიზანნეს დიაცურ ვა!“.

ა. მესმა| მესა Y; დააპირეს FJKNOYG' დააპირნეს T; ჩაბ-
ლახთა| მუზარადთა JNTY; ჩამოსურვა| ჩამობურვა DEGHKLOU'
VZF'G'IL'Q'R'Y', ჩამობურვაა F.

ბ. ნავი| წავი N, ნავნი JT; მამეგება DFGHKLNOUVF'G'
IL'Q'R', მამეგებნეს J, მომეგებნეს T; არა| არ NXY; ვიც NY;
იყო| შეიდი JT, იყო + შეიდი NY; რვაა F.

გ. ფიცხლავ DGHJKNOTUVZF'G'IL'Q'R'Y', ფიცხლად M
XYD'E'; ზედან JT: შევეჯახე| შევაჯაყე G', შევაჯახე GHIJKNOU
YF'L'Q'R'; შევეჯახნე F; მათ დაიწყეს ამოდ| დაიძახეს დია JT;
ცურვაა F.

დ. ქუსლი| ქესლი G'; შევეც| ვჰკარ და DGHKOUZIR'Y',
ვჰკარ IV, ვკარ R'L'Q'; დაუქცივე| დაუქციე EFIKMOZD'E'G'I'R',
შევეციღე JT, გარდავაქცივე F', გადავაქცივე L', და დავაქცივე
Q'; დაიზანნეს| მათ შეექნა N, დაიძახეს DGHUVZF'I'L'Q'R', და-
იზახეს FKOYG'Y', დაიძახნეს X; ვაა F; დაიზანნეს დიაცურ ვა|
დაექცა და შექნეს ცურვა JT.

767 (615)

„კვლა სხვასა მიველ, მოგჰკიდე სელი ნავისა ბაგესა,
ზღვასა დავანთქენ, დავჰხოცნე, ომიმცა რალა აგესა!
სხვანი გამექცეს, მიმართეს მათ მათსა საქუღბაგესა;
ვინცა მიჰკრეტდის, უკვირდა, მაქებდეს, არ მამაგესა.

ა. კვლავ DGHJKOTUVZ'G'I'L'Q'R'Y'; სხვასა—F'L'; სხვასა
მიველ ~ HNR', მივე სხვასა Y; მიველ| მივასალ X; მოვკიდე ND'
F'G'L'Q'; ხელი| ხელ E'; ნავისა| ნაბვისა R'; ბაგესაა F.

ბ. დევანთქო D, დევანთქე F, დევანთქი IUVZI'Y', დევანთქენ J; დავზოცენ CKLOTUVG', დავზოცე DGNY', დავზოცენ EYF' L'Q'R', დავზოცე F'HZI', დავზოცეთ J, დავზოცენენ K'; ომიმცა] მათ ომი K', ომიცა Z; რალა] ველარ F, ვითლა JT, აღარ X; აგესა] აქესა J, აბესა T.

გ. სხვანი] ზოგნი NY; გამექცენ E, გამექცენეს FGHKOUVZ G', გაგვექცენენ J, გამექცენენ LR', გაიქცენეს NY, გაგვექცენეს T; მათ მათსა] თავისა J, თავისსა T; მას თასა L'; საქულბაქესა BIJ UVZR'.

დ. ვინც X; მიქვრეტლა CDGHTUVYI'Q'Y', მიქვრეტლიან E, მიქვრეტდეს IJLZ; უკვირდა] მიემენი J, უკვირდათ KOUVG'; მაქებდენ L, მაქებდის K'.

დ—F'L'.

768 (616)

„ზღვა გავიარეთ, გავედით, შემოგვიტოეს ცსენია, კვლა შევიბენით, შეიქნნეს ომისა სიმარცხენია.

- მუნ მომეწონა ფრიდონის სიქველე-სიმიცხენია: იბრძვის ლომი და ჰირად მზე, იგი ალვისაც ხენია.

ა. გავედით] მივედით GHKOF'G'L'Q'; შემოგვიტოევს BEGH' JMTUVD'E'F'L'Q'Y', შამოგვიტოეს I'; ცხენითა DGHUVE'F'I'LY

ბ. კვლავ DGHJKOTUVZF'G'I'L'Q'R'Y', კვლავ I; შევებენით. IXZ; შეიქნა CDEFGHIJKLOTUVZF'G'I'L'Q'R'Y', შეგვექნა NY, შეიქნეს E'; სიმარცხენითა DGHUVF'I'Y', სამარცხენითა L.

გ. მამეწონა CGHIKLNOUVXZG'I'L'Q'R'Y', მამეწონეს F, მამეწონნეს JT, მომეწონეს Y; სიქველე] სიქვილე I, სიქულე G'; სიმიცხენია] სიფიცხენია BCEFIJKLLMNOTXYZD'E'G'L'Q'R', სიფიცხენითა DGHUVF'I'Y'.

დ. იბრძვის] იბრძის Z; მზე C; ალვისა FGHJKOD'E'F'G'L'Q'R'; ხენია] ცხენია-EL, ხენითა GHVF'L'Y'; ალვისაც, ხენია] ალვისაცხენითა DUI'.

769 (617)

„თვით ორნივე ბიძას შენი მისნი სრმლითა ჩამოუარნა, ხელნი წმიდად გარდაკვეთეს, იგი ასრე ასაპუარნა,

მოიტანნა მსარ-დაკრულნი, ერთმან ორნი არ დაუარნა,
მათნი ემანი გაამტირლნა, მისნი სჰანი ამაყარნა.

ა. თვით] მან JT; ბიძა DGHKOUVZF'G'I'L'Q'Y', ბიძის FJ
LNYA'R'; ძენნი I'; მისნი] მისი DGKOUF'G'I'L'Q', მისის FJ, თა-
ვის L; ხლმითა DFGHIJKLNOTUXYF'G'I'L'Q'R'Y', რხლმითა E';
ჩამოყარა GF'L'Q', ჩამოჰყარნა JKOG'.

ბ. ხელი GNF'L'Q'; წმიდად] ხრმლითა A', ხლმითა N, წმინ-
დათ DGHVF'Q', წმინდად LJO'XNZG'Y', წნიდათ LUL'; გარდა-
კვეთეს] დააკვეცნა F, ნოეკვეთნეს J, დაეკვეთნეს KNOYA'G', გა-
რდეკვეთნეს CDUVI'Y', გარდაჰკვეთნა EHL, გარდაჰკვეთა G,
გარდაკვეთნა JZ, გაეკვეთნეს T გარდაჰკვეთეს X, გარდაკვეთა I'
L'Q', გარდაჰკვეთნეს R'; იგი ასრე] დაიმონა L; ასრე] ასე F'L'Q'
R'; ასაწყარა GF'L'Q', ასაბყარა R', ასაპყარნა I.

გ. მოიტანნა] მოიყვანა DEFGHTUF'I'L'Q', მოიყვანნა Y', მო-
იყვანეს KOG', მოყვანა V, მიტანნა I, მიიტანნა Z, მოიტანეს
R', მოიტანა CJLN; დაკრული GJF'L'Q', დაჰკრული I'; ორი
CEGF'L'Q'; დაჰყარნა EFKLOTUYI', დაყარა GF'L'Q'.

დ. მათი GF'L'Q'; ყრმანი I'; გამტირლნა EI', აატირნა FHJ
KNOTYA'G'R', აატირა GF'L'Q', გამტირალნი IZ, აამტირლნა L,
გამატირნა X, გაამტირნა Y'; მისნი] მისი GKOF'G'L'Q', თვისნი
LNYA'; სჰანი] ემანი DNUVYA'I'Y'; ამაყარნა] ამაყნა E, ამაყარა
GF'L'Q', ამოყარნა IZI'.

ბ. ~ გ. EL.

770 (618)

„მათნი ღამქარნი გაგვექცეს; ვეცნით, გაცაფუანტენით.
ფიცსლად წაუღეთ ქალაქი, არ თავნი გავაზატენით;
ქვითა დავლენეთ წვივები, ჩვენ იგი გავაანტენით.
მომკალით, ღარი დავლიოთ ან აკიდებით, ან ტენით.

ა. მათნი] სხვანი R'; ლაშქარნი F'L'; გაგვექცნეს CDEFGHI
KOTUVYZA'G'I'R'Y', გაგვექცენ EJL, გაგვექცნენ F'L', გაგვექცნეს
Q'; გაცაფუატენით CX, გაცავჰუანტენით DGHIJUVZA'Y', დაცაფ-
უანტენით OG'.

ბ. ფიცსლა CEF, ფიცსლავე DGHJKOTUVZF'G'I'L'Q'R'Y',
ფიცსლათ Y; ქალაქნი T; თავი EIKLOG'R'Y'; გავაზატენით] ვა-

ზატენით E, ვაზატენით JKOTG', გავაზატენით L, გავზატენია X, გავაზატენით L'.

გ. ქვითი X; წვივები] წვაევი X, წუიები A'; გავაანტენით] გავანატენით BC̄HIJKLOZF'G'IL'Q'R'Y', გავანტენით D, გავიანტენით F, გვანატენით T, გავნატენია X.

დ. მამკალით CDUVI'Y', მომკალი E, მამკალ თუ FGJTF'L' Q'R', მომკალ თუ HKLOYA'G', მომკლით X; დალიით DEFGHIK OUVYZA'F'G'IL'R'Y', დავლიევთ JT, დაპლიო L; ტენით] ტენია X.

771 (619)

„ტერიდონ ნახსა საჭურჭლენი და ბეჭედნი მისნი დასხსა.

თვით ორნივე ბიძის მენი დაპურობილნი წამოასხსა.

მისთა ნაცვლად სისხლნი მათნი მოღვარნა და ველთა
ასხსა;

ჩემი თქვეს, თუ „ღმერთსა მადლი, ვინ ალვისა ხენი ასხსა!„

ა. ნახა DFGHJKOTUVD'F'G'IL'Q'R'; საჭურჭლენი] საჭურეტელნი U; ბეჭედნი] ბეჭედი FGF'L'Q'R', დაბეჭდილნი E'; მისნი] მისი FGJXF'L', თვისნი L; დასხსა] დასხა GF'L'Q', დახსნა XE'.

ბ. ბიძა CDGHKOZF'G'IL'Q'R'Y', ბიძას E; ძენნი I; დაპურობილი GF'L'Q', დაპურობილნი KOYA'G'; წამოასხა GF'L'Q'.

გ. მისად DFGHIJKLOTUVYA'F'G'L'Q'R'Y', მისდა ZE'; ნაცვლად X; სისხლი EFGHJKLOF'G'L'Q'R'; მათნი] მისი E, მათი FGLF'L'Q'; მოღვარნა] მოღვარნა FHIOYA'G'R', მოღვარა GLF'L'Q'; და—FH; ველთ X; ასხსა] ასხა GF'L'Q'.

დ. თქვა R'; ოთისა XZ; [ღმერთსა მადლი]~KOG'R'; ალვისა] ლვის I; ასხა FQ'.

ღ.—F'L'.

772 (620)

„მივედით, მოქალაქეთა ზარი ჩნდა, რომე ზმიდიან,

აჯათა მქნელნი მჭვრეტელთა გულსა მუნ დააბმიდიან;

მე და ნურადინს უველანი ქებასა შეგვასხმიდიან,

გვითხრობდეს: «მკლავთა თქვენთაგან ჯეროთ მათნი სისხლნი მიდიან!„

ა. მივედით] მოვიდნეს J, მოვიდეს T, მოვედით F'L'; მოქალაქენი EGHJTF'L'Q', მოქალაქენთა K; ზარი] რარი X; რომე] რომენ Z; ზმილიან] მზილიან L'.

ბ. აჯათა] აჯათთა DUV, აჯამთა J, აჯაბთა T, აჯათ X; მქნელი CEJUVF'I'L'Q'R'; მქვრეტლისა JT, მქვრეტელნი L, მქვრეტელთა Y'; მუნ] მით FJ; დაბმილიან] დაბმილიან ('D)ELXZ', დაბემლიან J.

გ. ნურადინს] მურადინს L'; ყველანი] ყვალანი C, ყოველნი FJL'I'; ყველანი ქებასა ~I.

დ. გვითხრობდეს] იტყოდენ J, იტყოდეს T; თქვენთა მკლავთაგან R'; ჯერთ] ჯერ BGHIJKLO'T'Z'F'G'L'Q', ჯერც UV, ჯერეთ X; მათი GTF'L'Q'; სისხლნი] სისხლი BDEFGHKOTUVF'G'L'Q'R', სისხლნი X; მილიან] მლიან X, მისლიან Y.

774 (621)

„ლაშქარნი ფრიდონს მეფედ და მისმობდეს მეფეთ-მეფობით, თვით თავსა მათსა მონად და ჩემსა ყველასა სეფობით; დაღრეჯით ვიუავ, ვერ მპოვეს ვეროდეს ვარდსა მკრეფობით, ჩემი ვერ ცნიან ამბავი, მუნ იყო არ იეფობით“.

ა. ლაშქარნი] იგინი JT; ფრიდონ GHF'L', ფრიდონის U, მეფისა GHL'Q', მეფედ D', მეფისა F': და —GHF'L'Q'; მიხმობდენ GJUF'L'Q'; მეფედ CDHILTYD'E'I'R'Y', მეფეს J.

ბ. თავსა მათსა ~GHF'L'Q', მათთა თავთა JT; ჩემსა ყველასა] წინაზე ჩემსა JT; ყველასა] ყვალასა C, ყოველსა GHKLOF'G'L'Q', ყოლასა I'; სეფობით] სებვობით I'.

გ. დაღრეჯით] მეწყენით J; შეწყენით T; მპოვეს CEFGLTU VYA'Q'R'; ვეროდეს—X; ვარდის DEFUUYA'I'R'Y', ვარდთა GH IJKLOTZF'G'L'Q'.

დ. ჩემნი FJT; ვერა F'L'Q'; სცნიან FHKLOUVYA'G'I', სცნან GF'L'Q', ეცნათ JT; ამბავნი FJTUVX, ანბავნი I', ანბავი Q'; მუნ] მით JT; მუნ იყო] არ იყო H; იყო] იყვნეს OG'; არ] მუნ HL'; იყო არ] იყვნეს არა K; არ იყო მუნ GF'Q'R'; იაფობით DZI'.

ფრიდონისაგან ნესტან-დარეჯანის
 ამბვის მბობა ტარიელთან

+ აქა IJKOZG'; ფრიდონისგან ('ER', ფრიდონ ხელმწი-
 ფისაგან IZ; ნესტან დარიჯანის E, ნესტან დარიჯანისა A'I';
 ამბვის) დაკარგვის F, ნახვის JT, ამბისა B, ამბვისა CMA'E', ამბის
 DUVZD'F'I'L'R'Y'. ამბავის EG', ამბის X, ანბის Q'; ტარიელთან
 ოდეს ტარიელს უამბო DUVR'Y'. ტარიელისათვის B, ტარიელი-
 სათვის LMD'E', ტარიელთანა FGQ', ტარიელისა X, ფათერაკად
 J, ფათერაკად + ტარიას T,—EIKOYZA'F'G'I'L'.

774 (622)

„დღესა ერთსა მე და ფრიდონ ნადირობას გამოვედით,
 ზღვასა ზედა წაწურვილსა ქედსა რასმე გარდავდეგით;
 ფრიდონ მითხრა: „გითხრობ რასმე,—ვთამაშობდით,
 ცხენსა ვსსედით,—
 ერთი რამე საკურველი მე მნახეო ამა ქედით“.

ა. ფრიდონ] მეფე DGHUVF'I'L'Q'Y', ფრიდო I; ნადირობით
 E, ნადირობად J'.

ბ. ზედან DFGHKOTUVZE'F'G'I'L'Q'Y'; წაწურვითა GHF'
 L'Q'; რასმე] რასმეს X, საქმე F', რამე L'; გარდევდევით D, გარ-
 დავედით J'I, გარდვადევით A', გარდავდექით R'.

გ. ფრიდონ] ეგრე JT; ვთამაშობდით] ვთათბირობდით H,
 შეწყენილი JT, ვნადირობდით L; ცხენსა] ცხენთა E, ცხენსა X.

დ. სიაკვირველი A', საკუარველი B, საკუირველი C,
 საკვირველი DIUVYD'F'G'I'L'Q'R'Y'; ქედით F.

775 (623)

„მე ვჰკითხევი, ფრიდონ მეტყვის მართ ამბავსა ესოდენსა:
 „დღე ერთ მწადდა ნადირობა, შევჯე ამა ჩემსა ცხენსა,—
 ზღვათა შიგან იხვსა ჰგვანდა, სმელთა ზედა შავარდენსა,—
 აქა ვდებ და თვალ უკებდი ქორსა. იქით განაფრენსა.“

ა. ვჰკითხებდი IG', ვჰკითხვიდი Z, ვკითხევიდი A'F'L'Q';
 ამბეთა I, ანბავსა Q'; მართ ამბავსა] საუბარსა EL.

ბ. ერთს I'; შევჯეი მე ვჯე JT, შეესჯე I'.

გ. ზღვასა FGIJLTD'F'L'Q'R'; შიგან] შიგა LYA'F', შიგნ X: ჰგვანდა] გვანდა DEGJTUVDF'L'Q'R', ჰგავს და HKOYA', ჰგავს-
და და G'; ხმელთა] ხმელეთ FKOQ'Y', ხმელსა II/Z; ზედან DGH
KOTUVXZF'G'I'L'Q'R'Y'.

დ. აქა] აქათ E, იქ F'L'; ვდეგ] ვიდევ F'L'; თვალს DEFGH
IJKOTUVXYZF'G'I'L'Q'R'; და—XL; უგებლი] უგდებლი E'; იქით
მუნით F, მალლით JT; მონაფრენსა T.

776 (624)

„ზოგჯერ ზღვითვე მივიხედნი, წავსდგომოდი ამა გორსა;
ზღვასა შიგა ცოტა რამე დავინასე, თუცა შორსა.
ეგრე ფიცხლა სიარული არას ძალ-აქვ მისსა სწორსა,
ვერად ვიცან, გონებასა გავეკვირვე ამაღ ორსა.“

ა. ზღვისკენ DEGHJKOVG'L'Q', ზღვათვე F, ზღვათაკენ I,
ზღვისაკენ UF', ზღვითკენ XR', ზღვითაკე Z, ზღვისკე I'; მივიხედი
GQ', მოვიხედნი O, მივხედნი U, მივხედი F', ვიხედვიდი I', მივი-
ხედე L', გარდვიხედი R'; წავდგომოდი GHUVF'I'L'Q'R', წასდგო-
მოდი X; ზოგჯერ ზღვითვე მივიხედნი] იქით აქათ გარდვიხედი
(გარდვიხედნი T)JT.

ბ. ზღვათა H; შიგან DEFGHIJKLOTUVXZD'F'G'I'L'Q'R'Y';
ცოტა] უცხო FL; თუმცა GHJXF'G'L'Q'.

გ. აგრე DLUVI'R'; ისრე F; ფიცხლად CFITZD'L'R', ფიც-
ხად GJF'Q', ფიცხლავ G'; ძალ] ქალ E; არას] არვის IR'; აქვს
DIUVZI'Y', უც EFGHIKLOTG', უცს F'L'Q'R'; მისა Z, მისს I',
მასა R'.

დ. ვერად] ვარად X; მეცნა JT; გონებანი E; გავეკვირე R';
გონებასა გავეკვირვე ~TJL'IR'; ამა F.

777 (625)

„ეპოქევი: «რა არის, რას ვამსგავსო, მფრინველია; ანუ მსეცი?»
ნავი იუო, არ ეფარა სამოსელი მრავალ-კეცი;
წინა კაცნი მოზიდვიდეს; თვალი ამაღ დავატეცი,
მთვარე უჯდა კიდობანსა, ცა მეშვიდე მასცა ვეცი.“

ა. ვთქვი DEFGHIJKLOUVYZA'G'I'Q'R'Y', ვსთქვი TE'F'L';
რასა Y'; რასა Y'; ვამგზავსო BDEFGHIJKOUVXYZA', ვამგზავსო
CG'Q'Y', ვამგზავსო I'; ფრინველია EFGHKOTXYA'E'G'I'L'.

ბ. არ] გარ DEFGHIJLUVZF'G'I'L'Q'Y', გარს I'; კეცი] კცი
D, კაცი F'.

გ. კაცი EGHVF'Q'Y'; მოზიდვიდა EGHF'L'Q', მოზვიდიდნეს
I', მოზვიდიდეს I'; თვალნი CDHIJKLOTUVZG'I'R'Y'; ამათ F';
დავიცეცი X, დავაცენცი G'.

დ. უჯღათ JUV; კილობნსა X; მასმცა KO, მასც X.

778 (626)

«ამოძვრეს ორნი მონანი, შავნი მართ ვითა ფისანი.

ქალი გარდმოსვეს, სისსონი ვნახენ მისისა თმისანი.

მას რომე ელვა ჰკრთებოდა, ფერნიმცა ჰგვანდა რისანი!

მან გაანათლა ქვეყანა, გაცუდდეს შუქნი შზისანი!

ა. ამოძვრენეს CII, ამოძვრენეს DGILUVXYA'E'F'I'L'Q'R'Y',
ამოიძვრენეს Z.

ბ. ვნახე DGHJKOUVXZF'G'I'L'Q'R'Y', მე ვნახე F; მისის
F; მთისანი L'.

გ. კრთებოდა JQ'; ფერნიმცა] თვალნიმცა EL, ფერნიცა DXD
I'R'Y', ფერიმცა GILF'Q', შუქინცა JT; ჰგვანდეს CILTUVYZ
A'I'Y' გვანდეს DFJ, გვანდა EF'L'Q'R', ჰგვანდნენ H, ჰგვანდენ
KOG'; რისანი] მისანი Z.

დ. მან — Q'; განათლა EX, განანათლა IZF'L'Q', გაანათლნა
V, გაანათლოს Y'; ქვეყანა] სამყარო EFLR'; გაცუდდა F, გაცუ-
დეს IZ, გააცუდდეს I'; შუქი GF'L'Q'; მზისანი] დლისანი R'.

აქა ტარიელისაგან ნესტან-დარეჯანის
ამბვის ცნობა ფრიდონისაგან

აქა—M; ტარიელისაგან] ფრიდონისაგან M; ნესტან დარეჯ-
ანის M; ცნობა] მზობა M; ფრიდონისაგან] ტარიელისათვის M;
ნესტან დარეჯანის ამბვის ცნობა ფრიდონისაგან] თავის საყვარე-
ლის (საყვარელისა D') ამბვის (ამბვის D', ამბის E') ვაგონება (მო-
გონება E') XD'E'.

«სისარულმან ამაჩქარა, ამათრთოლა, დაცამლეწა,
იგი ვარდი შემიეუარდა, რომე თოვლსა ესაეწა;
დავანირე შეტეეება, ვთქვი: «წავიდე მათეე მე, წა,
ჩემსა შავსა სულიერი რამცა ვითა გარდესეეწა!»

ა. სისარულმან] სიყვარულმან R'; დამცა მლეწა XF'L'Q'.

ბ. შემიყვარდი D'; თოვლსა] თვალსა UY' თოვლასა I; ესაეწა] არ ესეწა DEFGHIJKLOUVZF'G'L'Q'R', არ ესეეწა F, ახაეწა T, ესეეწა X, იახეწა Y'.

გ. შეტეები X, შეტეობა YA'; ვპთქვი D, ვსთქვი R'; მათ-
ქენ DFGHIJKO'TUVXZF'G'L'Q'R'Y'.

დ. შავსა] ჩავსა D'; სურიელსა GHT, სულიერსა Y'; ვით Q',
ვითა Y'; გარდმეხეეწა F'L', გარდაუხეეწა Q'.

780 (628)

«ცხენი გავქუსლე, იქმოდეს შამბნი სმასა და სრიალსა,
ველარ მივესწარ, გამესწრნეს, რაზომცა ვსცემდი წრტიალსა.
ზღვის პირსა მივეელ, შევხედენ, ჩნდა ოდენ მზისა ტიალსა,
გამშორებოდეს, წამსვლოდეს, ამისთვის დავეწვი ალსა».

ა. გავქუსლენ E', გავპქუსლე Y'; იქმოლა DEFGHIJKLOTUV
ZF'G'I'L'Q'R'; ბამბი D, შამბი EFGHIJKLOTUVZF'G'I'L'Q'R'Y',
შამბნი X; და—X.

ბ. მიუსწარ DEFGHIKLOUZF'G'I'L'Q'R'Y', მივასწარ J, მივეუ-
სწარ V, მივსწარ X; გამესწრნეს] გამექცნენ J, გამესწრა EGQ',
გამსწროდა L, გამისწრეს UVR', გამასწრა F'L'; ვცემდი UVX;
წრტიალსა FH, ტიალსა JT, წრტიალსა L.

გ. პირს X; მივდეგ E; შევხედე GHJF'I'L'Q'; ოდენ—I;
წრტიალსა GF'L'Q', ქურტიალსა H, კრტიალსა JKO, მქრტი-
ალსა G'.

დ. გამშორებოდა E, გამშორეებოდეს FJKLOG'; წამსლო-
დეს CFGHIJKLOTUVYZE'F'I'L'Q'Y', წამსლოდა E, წამსვლოდეს
X, წამსვლოდეს G'; ამისთვი L; დავეწვი მე DI, დაეწვი X, დამეწვი
მე Z.

„ესე მესმა ფრიდონისგან, მომემატა ცეცხლთა სიცხე,
ცხენისაგან გარდავიტერ, თავი სრულად გავიკიცხე,
ჩემთა დაწვთა დანადენი მე ჩემივე სისხლი ვიცხე.
უთხარ: «მომკალ, უჩემოსა, ენახოსცა ვისცა ის სე!»

ა. მამემატა CDGHJKLOTUVF'G'I'L'Q'R'Y', მომეტა E'.

ბ. დავიკიცხე JT.

გ. დაწვთა| თვალთა E, ღვაწთა I'; ჩემთა დაწვთა~FIJL'TZR';
დანადენნი C, მონადენი FLR'; ჩემნივე C; სისხლნი C.

დ. უთხარ| თუ ხარ J, უთხრა G'; მამკალ CFJTZR'; უთხარ
მომკალ| მამკალ (მამკლა I') თუცა (თუმცა GHF'I'L'Q') DGHU
VF'I'L'Q'Y' უჩემოსა| უჩემოსა IZ; ენახოსცა DFGHIKLOUVYZ'
G'I'L'Q'R'Y', ენახოსცა EJF', ენახოცა X; ვისცე ისც I'; ის ხე|
ისც ხე DGHF'L'Q'

ბ. გ. ~F'L'.

„ესე ჩემგან გაუკვირდა ფრიდონს, უცხოდ ეუცხოა,
მაგრა მეტად შევებრალე, ტირილთა მესათნოა;
ვითა შვილი დამადუმა, მემუდარა, შემეპოა,
ივალთათ ვითა მარგალიტი ცრემლი ცხელი გარდმოთა.

ა. უცხოდ| მეტად DGHKLOUVZF'G'I'L'Q'R'Y', ჩემი J,
ჩემგან T, უცხო X; ეუცხოვა DEGHKLOTUVYZD'F'G'I'L'Q'R'Y',
ეუცხოვაა F.

ბ. მაგრამ GHJKOXF'G'I'L'Q'R'; მეტად| უცხოდ YA'R', დიად
I'; შევებრალე G, შევებრალდი F'L'Q'; მესათნოვა DEGHJKLO
TUVYZF'G'I'L'Q'R'Y', მესათნოვაა F.

გ. დამადუმა| გარდამკოცნა FR'; მე მუდარად DIZI'. მე მუ-
დარი D'; შემეპოა| მე სამპოვა D, შემეპოვა EGHKLOTYZF'G'
L'Q'Y', შემეპოვეა R' შემიპოვა J; მესათნოვაა F, მესათნოვა UV,
მე სამ მპოვა I'.

დ. თვალთათ| ვალთა G; თვალთა DFHIJKOTUVZD'F'G'I'
L'Q'R'Y'; მარგარტი R'; ცრემლი ცხელი ~DFGHJKLOTUVF'G'
L'Q'R', ცხელნი (ცხელი I') ცრემლი (ცრემლნი ZI'Y') IZI'Y'.

გარდმოთოვა DIJLTYFI'L'Y', გარდმოსთოვა EGHKOUVG'Q,
R', გარდმოთოვაა F, გარდმოთოვდა Z.

გ. დ. ~ FIJLTZ.

783 (631)

„ვაგლახ მეო, რა გიამბე ფათერაკად, მცდარმან, შმაგად!“
მოვასხენე: „ნურა ტაგვა, ნუ ინალვლი მაგას მაგად!
იგი მთვარე ჩემი იუო, მით მედების ცეცხლი მდაგად:
აწ გიამბობ, რადგან თავი გინდა ჩემად ამსანაგად“.

ა. რად F; გიანბე GHIXZ; ფათარაკად E; მცდარმან] შმაგ-
მან EG, შმაგად F'L'Q', მცდარად F, მცდარმა LI'.

ბ. მოვასხენე X; ნულარ UV, ნულარა R'; გაგვა] ძგავა H,
მაგვა L', სტირ R'; მოვასხენე ნუ ინალვლი ნურა გავა მაგის მაგად IZ.

გ. ცეცხლი] გულსა JT; დაგად DEFGHIKOTUVF'I'L'Q'R',
ალად J, გულად Z.

დ. გიამობ D, გიანობ GHIXZQ'; თავი გინდა ჩემად] გინდა
ჩემი თავი F; გინდა] დაგიც E.

784 (632)

„ფრიდონს უთხარ ეველაკაი ჩემი, თავსა გარდასრული;
მან მითხრა, თუ: «რას ვიტუოდი მოცთომილი, გაბასრული!
შენ, მაღალი ჰინდოთ მეფე, ჩემსა რადმე ხარ მოსრული,
სახელმწიფო საჯდომი და ტახტი გმართებს, სრაცა სრული“.

ა. ეველაკანი I; ჩემის E, თავის E; გარდასული DGHIXZI'.

ბ. მითხრა თუ] ინალვლა JI; რად J'I'; მოცთომილი] გაკიც-
ხული FILZR', მოცდომილი EHJKOTG'I'.

გ. მაღალა X; ინდოთ DEFGHIJKLOUVZF'G'I'L'Q'R'Y'; ჩემ-
სას HKOG'; რათმე HKG'; მოსული HJL'.

დ. სახელმწიფო D; საჯდომი და ~ L'Q'; გმართებს—K; სრც X.

785 (633)

„კვლაცა მითხრა: «ვისცა ღმერთი საროს მორჩსა ტანად უხებს,
მას ლახვარსა მოაძორებს, თუცა ჰირველ გულსა უხებს,

იგი მოგვცემს წყალობასა მისსა; ზეცით მოგვიქუხებს,
ჭირსა ღზინად გაგიცვალე ბს, არათ ოდეს შეგაწუხებს».

ა. კვლაცა] ფრიდონ R', კვლავცა DGHJKOTUVF'G'I'L'Q';
საროს] სარო GHF'L'Q', ალვის JT; ნორჩსა GHJKOTF'G'L'Q'R',
უხებს] ულებს J; საროს მორჩსა ვისცა ღმერთი E; ვისაც LI'.

ბ. მოაზორეებს BCDGHIJKLOTUVZF'G'L'Q'Y'; თუცა] ვისცა
JTR' თუმცა GKOE'F'G'I'L'Q'.

გ. მოგცემს DFGHIJKLOTUVZF'G'I'L'Q'R'; წყალობას X
მისა DI'; მოგიქუხებს DFGHJKLOTUVF'G'I'L'Q'R', მოგვაქუხებს
IX, მოგაქუხებს Z.

დ. შეგიცვალე DEFHGHIJKLOTUVZF'G'I'L'Q'R', შეგვიცვა-
ლებს E, გაგიცვლებს X, გაგვიცვალე YY'; არად X, არას G',
არა OZF'L'R'; არა ოდეს EFGHIJKLTUVQ'; ოდენ CDI'R'; შე-
გვაწუხებს EIY'.

786 (634)

„წამოვედით ნატირებნი, სრას დავსხედით თავის წინა;
ფრიდონს უთხარ: «ჩემი შემწე შენგან კიდე არავინ ა,
ვითა ღმერთმან შენი მსგავსი სოფლად არა მოაუღინა,
მაშა რადგან შეგემცნე, ამის მეტი რად რა მინა?»

ა. ნატირები DEGHJKLOUVZE'F'G'I'L'Q'R'; სრად U.

ბ. შენგან] თქვენგან L; კიდე] მეტი DFUVI'.

გ. ღთი L', ღთსა Y; მზავსი CEG'Q'Y', მზავსი FGJK
NOUVYI'R', მსგავსა X; სოფლად] ქვეყნად FR'; არა] არსით H;
მოაუღინა EKOTUVG', მააიღინა FIR'.

დ. მაშე GIZF'L'Q'; შეგემცენ BDY', შევემცნე EN, შეგე-
შეცნა X, გეგემცენ Z, შეგემესენ I'; რად რა] რალა FGHIKLN
UVYA'F'G'L'Q'R', არა JT, რალათ Z.

787 (635)

„არ ავი გესვა მოუგარე, ჯამი თუ მომხვდეს ჯამისად,
ენა, გონება მახმარე გამოსარჩევლად ამისად:

რა მოვაგვარო, რა მიჯობს სალხენლად ჩემად და მისად?
თუ ვერას ვარგებ, ვიქნები ვერ-დამუოვნელი წამისად».

ა. არ ავი] არავინ N; მესვა EFIUVZ, გვესმა G'; მოყვარეს G'; ეამი თუ~DEGHIJKOTUVF'G'I'L'Q'; მომხედეს] მქონდეს JI', ზამხედეს DFGHKNOUVF'G'I'L'Q'R'Y', მოგვხედეს I, მოგხედეს Z.

ბ. გამოსარჩევად DFIUVZF'I'L', გამოსარჩეველად X.

გ. მოუგვარო E; სალხენად FLF'I'L', სალხელნად N; ჩემდა I.

დ. ვირგებ JNT'; ვიქმნები D', ვიქნება F'; ვერ] არ L, ვარ F'L'Q'; დამყოვნელი] დამყოფელი DFGHJLTUVZF'I'L'Q'Y', დამყოფელად HKOG', დამყოვნელად R'; წამისად] ხანისად DEFGHIJ KLOTUVF'G'I'L'Q'R'.

788 (636)

„მან მითხრა: „ბედი ღმრთისაგან მიჯობსლა ამას რომელი? მოსრულსარ ჩემად წყალობად მეფე ჰინდოეთს მჯდომელი; მემცა რად ვიყავ ამისთვის მადლისა რასმე მდომელი? ერთი ვარ მონა მონებად წინაშე თქვენსა მდგომელი.

ა. მან მითხრა] ფრიდონ თქვა R'; მღრთისაგან KNZ, მღთისაგან X, ლეთისაგან D'G'Q'; მიჯობ ლა N; ამასლა მიჯობს FJLT.

ბ. მოსრულა E, მოსულხარ GHJKNOTYA'F'G'L'Q'R'; ჩემდა FN; მწყალობლად J; ინდოეთს DFGHIJKNOTUVYZA'F'G'L'Q'R'Y', ინდოთა EI', ინდოეთ L, ჰინდოთა D'; მჯდომელი] მფლობელი E.

გ. მემცა] მემც L, მაგრამ R'; რად] მეც R'; ამისთვის] ღირსებად JKOTG'; აქამდი L, ამისთვის X; რადმე Y; მდომელი] მხდომელი Y', მნდომელი C; რასმე მდომელი] გარდამხდომელი GHJLTF'I'L'Q'R',

დ. მონურად H, მონებით R'; წინაშე თქვენსა ~ R' თქვენსა]. ზენსა GHKOF'G'L'Q', თქვენს L, თქვენთა V; მდგომელი] მდომელი I.

789 (637)

„ესე ქალაქი გზა არის ნავთა, უოველგნით მავალთა, შემომკრეფელი ამბავთა უცხოთა რათმე მრავალთა; აქა მოგესმის წამალი, შენ რომე ცეცხლი გწკავს ალთა. ნუთუ ქნას ღმერთმან გარდასვლა ა მაკა ჭირთა და ვალთა!'

ა. გზა] ზღვა E; გზარის I; არს X; ნავითა F; ყოვლგნით F; შავალთა] მალთა E.

ბ. შემამკრეფელი DGH'L'Q'Y', შემომკრებელი EFTD'I', შემამკრებელი KOUVR', შამომკრებელი L, შემანკრებელთა N, შემამკრებელი (I'; ანბავთა Q', ჰამბავთა R'; ამბავთა უცხოთა ~ E; რასმე E, რადმე J; მრავალთა] შავალთა N.

გ. მოგესმის] მოგვხედების J, მოგვხედების T, მოგვესმის DEI KUVZG'Q'Y', მოგვესმა F'L'; წამალი] ამბავი DEFGHIJKLOTUV ZF'G'L', ანბავი Q'; ცეცხლი—CDGHUVF'I'Q'Y': გწვავს] დაუწვავ CDGHUVF'I'L'Q'Y', გწვავ LR'.

დ. ნუთუ] ნუ UL'; ქნას ღმერთმან ~ EFLR'; ღ'თნ X; გარდასულა C, გარდახდა DFGHJKLOTUVF'G'L'Q'R', გარდასლვა E; ა—HIKZG', აწ R'; ა მავა] მავაა DKUVI'Y', მავავე GF'L'Q', მავ შენტა JTY, ამაგად N; ქირთაცა IZ; და ვალთა] მრავალთა EFILYZA'R', და დავალთა HKOG'.

790 (638)

„ჩვენ ეკვებზავნეთ მენავენი, რომელთაცა კვლა უვლია, მოგვინახონ იგი მთვარე, ვისთვის ჭირი არ გვაკლია; მუნამდისცა მოიჭირვე, — გონებამან არ დაგლია. ეველა ჭირი არ ეგების, თუმცა ღხინმან არ დასძლია“.

ა. გავებზავნეთ C, გავებზავნეთ FGHIKO'TZF'G'L'Q'R', გავებზავნეთ D'I'Y'; კვლავ DEFGHJKLOTZD'F'G'I'L'Q'Y'.

ბ. ვისგან EFILJTZ; ქირი] შუქი ITZ, შუქნი JL, ქირნი I'; არ] აწ J; გაკლია Z.

გ. მანამდისცა E, მუნამდისი F, მუნამდიცა GI, მუნემდისცა U, მუნამდინცა Z'I'L'Q'; მოიჭირვე] მოვიცადოთ J'I, მოვიჭირვოთ KOG'R'; გონებამა L; არ] ნუ L; დაგლია] დაგძლია E, დაგვლია IJKG'R'.

დ. ყოლა FYY', ყოლგ GHIJKOTUVZVF'G'L'Q'R'; არ] ნუ FL; ვეების] იქნების FILTZR', იქნება J; თუცა DEHILTUVZD'F'L'Q'R'Y'; ღხინმა GHKLOG'I'; არა FJLTI'; სძლია FJLTI'.

790¹

„კვლავ მოგახსენებ, მეფეო, იუავ გულისა ამებად, თავი ჩემი და ლამქარნი მე თქვენთვის დამიც წამებად;

ღმერთი უხვია, გიბოძებს მენსავე ტანტსა დაგებად,
არ მოიკრიფვის ნაყოფი უდროვით და უკამებად*.

(H—461, ფ. 69r.).

ბ. ლაშქარი 'T.

გ. დაგებად| დგამებად 'T.

დ. უდროვოდ 'T.

791 (639)

„კაცნი უსმენ მასვე წამსა,—ესე საქმე დავიურვეთ,—
უბრძანეთ, თუ: «ნაუგებია წადით, ზღვა-ზღვა მოიცურვეთ.
მოგვინასეთ, საუვარელსა მისსა მისთვის მოვასურვეთ;
თავთა ჭირი უათასეთ, რადმც უშვიდეთ, რადმცა ურვეთ?»

ა. კაცნი| ფრიდონ ZI, კაცი Y'; უხმეთ EL, იხმო FGF'L',
იხმნა IZ, იხმეს J, უხმეს T, უხმენით UV, უხმნეთ I', უხმენ Q',
უხნა R'; დამიურვეთ DGHF'I'L'Q'Y', დაიურვეთ EFJKLOTUV
ZG'R'.

ბ. უბრძანეთ DUV, უბრძანა FGHIKLOZF'G'TL'Q'R', უბრძანეს
JT, უბრძანე Y'; ზღვა-ზღვა| ზღვა X; მოიცურვეთ IQ'.

გ. საუვარელი EN; მისი EIZI', მისა IZI'; მოვასურვეთ| მო-
ასრვათ G', მოიცურვეთ Q', მოასურვეთ DEGHJKLNOTUVYZA'
F'I'L'Q'R'Y', მოასურვეთ F, მოვსურვეთ X.

დ. თავთა| ყველა Q', თავსა IILNYZA'R'; ჭირნი JT, ჭირთა E';
უათასეთ| არ ეგების Q'; რამც DFGHIJKLNOTUVF'G'TL'Q'
R', რადმცა X, რამცა Z; რადმცა| ან DIUVY', რამცა FJKLNG'I'
R', ანუ GHF'L'Q' რადმც X; ურვეთ F, უურვეთ UVY'; რადმცა
ურვეთ| იურვეთ Z.

791^a

ტარიელ, გვითხარ სიმღერა მაგ ხმითა მოგვერინავითა,
არ გვიყოს ღმერთმან სამუდმოდ ცა რისხვით

მოგვერინავითა,

ნუ არის გული ნიადაგ ლახვართა მოგვერინავითა;

ამ ჩემსა სულსა ზღვას შევრთავ, მხესა შინ მიგვერინავითა“.

(H—461, ფ. 69).

მოსხნა ფრიდონ, გაგზავნა მცოდნეღნი უოგლის ზღვისანი;
 უბრძანა: «იცით, არა ჰგავს აწ ამას საქმე სხვისანი,
 მოსულა ინდოთ ხელმწიფე, გარჯილი შორის გზისანი,
 ან უნდა ზღვასა დაენტქნეთ, ან შუქნი ჰპოვოთ მზისანი!»

(H—461, ფ. 69r).

- ა. ფრიდონ] კაცნი KOG'; მცოდნელი KOG'.
- ბ. გავს G'.
- გ. ჰპოოთ K, პოოთ G'.

სხვანი წამოდგნეს მისისა სპათაგან გამორჩეული:
 «ხედავთ ამა საროსა, სჩანს ჭირთა შენარხეული,
 ჩვენ ამის ჭირთა ვენაცვლნეთ, მეფე მოემა ეული,
 აწ წადით, თქვენცა დაუავით სამებრად წელი წრეული!»

(H—461, ფ. 69v).

- ა. წამოდგეს KOG'.
- ბ. მას KOG'; საროსა] შორსა KOG'; ჩანს KOTG'; ჭირითა KG'; შენარხეული] შენასრეული KOG'.
- გ. ჭირსა KOTG'; ვენაცვლეთ KOG'; მოემა და KOTG'.
- დ. აწ წადით] წადით და KOTG'; დაუავით KO; წლეული KOTG'.

„აჩინნა კაცნი, სადაცა სადგურნი ნავთა სჩენოდეს;
 უბრძანა: «მებნეთ უოვეღგან, რაცა ვის მისი გსმენოდეს».
 მოლოდნა მიჩნდა სალხინოდ, პატყენი მორემლხენოდეს,
 უმისოდ ლხინი მინახავს, ამა დღისათვის მრცხვენოდეს!»

- ა. უჩინნა DFIUVF'L, აჩინა EGLNQ', უჩვენნა Z; კაცი EUV F'L'Q'; სადგურნი] სადგომნი R', სადგური EGHKLOF'G'I'L'Q'Y'; სადგმურნი J; ნავსა E; სადგურნი ნავთა] ნავთა სადგომი FIZ; ჩენოდეს I'.

ბ. უბძან D, უბძანა UVF'L'Y'; ყოველგან] ყოველთა F, ყოველგნით JT; რამცა F, საცა JT; ვის] რამ JT; მის Q'; სმენოდეს IZR'.

გ. მოლოდინი JT; მიზნდის IZR', მზნდა JT; ლხინად E, სალხინოთ F, სალხენლად R'; პატიჯნი FL; მორემლხენოდეს] რომემლხენოდეს FHIJKNOF'G'Q', რამემლხენოდეს G'IL', მორამლხენოდეს ILZR', მორედ მლხენოდეს I'.

დ. უმისოთ G', უმისოდ I'; მენახოს DINUVZR', მენახა F.

793 (641)

„ფრიდონ საჯდომნი დამიდგნა ადგილსა საბატონოსა, მითხრა, თუ: «მცდარ ვარ, აქამდის ვერ მივხვდი გასაცონოსა: ხარ დიდი მეფე ჰინდოთა, რა ვით ვინ მოგაწონოსა! ვინ არის კაცი, რომელმან თავი არ დაგამონოსა?!»

ა. საჯდომი EFGHJKLUVF'G'IL'Q'R', დამჯდომი N; დამიდგა DEFGHIJKLNOUVF'G'L'Q'R'; საბატონოსა] საპატრონოსა DFIJKOTUVZG'IR'.

ბ. ვმცდარ GLVR'; აქამდი DY', აქამდინ I'; მივხვდი G'; გასაცონოსა D.

გ. მეფე] ინდოთ F; ჰინდოთა] ხელმწიფე F, ინდოთა DEGH IJKLOTUVZF'G'IL'Q'R'Y'; რად IZ; ვინ JZ; რა ვით] რავინ H, რამცა KOG'R'; ვით ვინ ~ EHYTYA'; ვინ] ვით HJ, რა IZ; მოგეწონოსა E, მოგაწონოსა I.

დ. რომელმან] ასეთი EIKOZG'R', ქვეყანად JT, რომელი NY A'I'; დაგამოვნოსა J.

793¹

„ზღვათა და ხმელთა არ მორჩა, გაგზავნა ყოველგნით
მმეხმელნი;

ზღვათა ნავი და კატარლა თემ-თემად გზათა მტკეპნელი;
ამბავს ვიცდიდი შავგული ახალთა ცრემლთა მდენელი,
ვისცა ენახოს ნათელად ღრუბლის შეკრული მზე ბნელი!“

(H—461, ფ. 69r).

ა. ყველგან KOTG'; ძებნელი G'.

ბ. ზღვასა KOTG'; თემთემათ T.

გ. ცრემლთა| ცეცხლთა KOTG'; მდენელი| მდებნელი KOTG'.
დ. ნათელი KOG'.

794 (642)

„რას ვაგრძელებდე! მოვიდეს უოვლგნით ამბვისა
მკებნელნი,
ცუდნი და ცუდთა ადგილთა თავისა დამაშრობელნი;
ვერა ვერ ეცნა, ვერ იუვენეს ვერას ამბვისა მცნობელნი,
მე უფრო მდინდეს თვალთაგან კვლა ცრემლნი
მეუშრობელნი.

ა. ვაგრძელებდეთ EIL, ვაგრძელებდ J; მოვიდნეს FJLZR',
მოვიდნენ GHKOF'G'I'L'Q'; ყველგნით IN, ყოვლგნით N, ყოვლგ-
ნით I'; ამბისა DUVZD'F'L'R'Y', აბვის X, ამბვის E', ამბის I',
ანბისა Q'; მძებნელნი] მცნობელნი FGIZF'L'Q'R', მსმენელნი D',
ძებნელი G', მძებნელი Y'.

ბ. ცუდთა J, ცუდი N; ცუდთა] ცუდსა F; ადგილსა
F, ამბავთა R'; დამაშრომელნი NZ, დამაშრობელი Y'.

გ. ეცნათ DGHJKNTUVYZF'G'I'L'Q'R'; იყვნენ GF'L'Q';
ვერა GHF'L'; ამბისა DJUVZD'L'R'Y', ამბისა F', ანბისა Q'; მცნო-
ბელნი]-მბობელნი FR', მცნობელი G'Y'.

დ. უფრო მდინდეს] მამდიოდა F, მამდიოდეს IR', მომდი-
ოდეს Z; მდინდეს] მდინდა GF'L'Q'; მთვალთაგან X; კვლავ DGHJI
NZF'G'L'Q'R'Y'; ცრემლი EFGHJKLNOTE'F'G'L'Q'R'Y'; შე-
უშრობელი FE'G'Y', დაუშრობელნი JT, შეუშრომელი N, შაუშრო-
ბელნი A', შეუშრომელნი F'.

795

„ვთქვი: «რა მქონდა სახლსა ჩემსა, სჰათა ვსჭკრეტ და
ვსვამ იგია,

მე ვიძეებ და იგი ტყვედა ზღვათა შიგა წამიგია,

კლდისაგანცა უმაგრესსა ესე ვითა გამიგია?

სრმალსა ხელსა ველარას ვხდი, ცუდად შიგან რას მიგია?

ა. ვპთქვი D, თქვი I, ვთქვათ N, ვსთქვი F'L'R'; მქონდა]
მაკლდა DEGHJKLO'FUVF'G'L'Q'R'; ჩემსა] შენსა JT; სჰათ D;

ესპერეტ] ეზოს L, ესპერეტდი EGHKOUVF'G'L'Q'R', ეპერეტ Z;
და—EGHKOUVNF'G'L'Q'R'; ესვამ] ესუმ L, ესმი X, ესვამ F.

ბ. ვიშვებდი I, ვიშვებ N, ვაშვებ X; და| რა L'; იგ D;
ტყვედ EN, ტყვეთა GHF'Q', ტყვეა J, ტყვედ ზის Z, ტყვედ და
F'; ზღვასა EFJL'T'R'; შიგან CDEFGHIJKLNOTUVYZA'F'G'TL'
Q'R', შიგი X.

გ. კლდისგანცა X; უმაგრესა DEHUVI', უმაგრესისა Z; ვა-
ითა X.

დ. ხმალსა DFGHJKLNOTUVXYF'G'TL'Q'R', რხმალსა F';
ხრმალსა ხელსა ~ GHKOF'G'L'Q'; ველარას| რაღესა FJTR', ვე-
რასა H, ველარასა IX, ველარა UV; ვახდი G, ვახდი L; ცუდათ
DGHZF'L'Q', ცუდა I'; შიგა NTYA'E'.

გ. ~ დ. E.

796 (643)

„მე ფრიდონს უთხარ: «ესე დღე ვითა მესაზროების,
ამისად მოწმად ღმერთი მეავს, სათქმელად მეუცსოების;
უმენოდ მეოფსა ღამე და დღეცა მესაღამოების,
დახსნილ ვარ ღხინსა უოველსა, მით გული ჭირსა მოების.

ა. ვითა] მე ვითა HKOG'L', აწ ვითა JYA', ვითარ F'; მე-
საზროების] მესაღამოების EI, მესაზროების GHJKOYA'F'G'L'Q',
მეესაზროების T, მესაღამოების Z.

ბ. ღთ'ი G'; მეუცხოვების DEE'.

გ. უშენოს UV; მეოფსა] + მე GF'Q', ყოფსა მე L'Q'; ღამე
და დღეცა] მე ღამე და დღეც H; დღეცა] დილაც KOR', დილაცა
G', დღეც H, დღე I'; მესაღამოების D, მესაღამების L'Q'.

დ. დაეხსნილვარ DGHKOTUVZF'G'TL'R'Y'; ყველასა I';
მით] აწ FJT; ჭირს X; ჭირი გულსა R'.

797 (644)

«მაჟა მე მისსა ამბავსა რადგან აღარას მოკველი,
ველარ ვიქნები, გამიშვი, ვარ ფარმანისა მთსოველი!»
ფრიდონს რა ესმა, ატირდა, სისხლითა მუნ მორწეო კელი,
მითხრა, თუ: «მჟაო, დღესითგან ცუდ ჩემი ღხინი უოველი!»

ა. მაშა] უთხარ E'L', მაშე G'Q', აწე R'; ანბავსა Q'; რადგანაც G'.

ბ. ვიქნები| დავდგები F, ვიქმნები I', დავსდგები R'; ფარვანისა E'J'F'L'Q'R'.

გ. სიასლითა| ცრემლითა DEIJKOTUVZG'I'R'; მუნ მორწყო] მოერწყო DGHJKOTUVZF'G'L'Q'R'Y'; სისხლითა მუნ მორწყო] მან მორწყო ცრემლითა F.

დ. დღეითგან GJKOT'Q', დღისითგან X, დღეიდგან G', დღეს იქით R'; ცუდია IZ; ჩემი—I, იყო F'L'; ლხინი] საქმე DUV; ჩემი ლხინი ~ Y'A'; მითხრა თუ ძეაო დღესითგან] თუმცა ღია მოიჭირვეს F'L'.

798 (645)

„თუცა ღია მოიჭირვეს, ვერცა ეგრე დამიჭირეს;
მისთა სპათა მუსლ-მოყრილითა თავი მათი ჩემ-კერძ ირეს,
მესვეოდეს, მაკოცებდეს, ატირდეს; და ამატირეს:
«ნუ წახვალო და გაწამოთ, სიცოცხლეა ჩვენი ვირეს!»

ა. თუცა] კვლავცა JT, თუმცა GHKOE'F'G'I'L'Q'; დიდად E'L', დიად I'; მოიჭირვეს] დამიშალეს F'L', მოიჭირეს I; ვერცა] მაგრა F; ეგრე] ვერა F; დამჭირეს Q', დამიჭირესეს Y'.

ბ. მუხლს X; მოყრითა F'L'Y'; ჩემკენ GF'L'Q'; არეს GF'L'.

გ. მევევოდეს X; ამიტირდეს I'; და ამატირეს] დამატირეს Y'.

დ. წახვალთო I'; და გაწამოთ] დაგემონეთ E, დაგემონნეთ FHIKLOTZG'R', დაგემონოთ GF'L'Q', დაგემონნეთ J, დაგეწამოთ Y; სიცოცხლია UI'Y'.

799 (546)

„ეგრე უთხარ: «თქვენი გაურა მეცა ღია მეძნელების,
მაგრა ლხინი უმისოსა ჩემგან ძნელად გაიძლებს;
ჩემსა ტუკესა ვერ გავსწირავ, თქვენცა ღია გებრალების,
ნუგინ მიძლით, არ დავდგები, არცა ვისგან დამეძლებს».

ა. ეგრე] მერმე F'L', აგრე DHUVI', ასრე GQ'; უთხრა Y'; დიად I'; მეძნელების] შემძიმების F'L'Q'.

ბ. მაგრამ FGHJKOFL'Q'R'; ლხინი] კატან E; უიშისოდ
GILF'L'Q'; ძნელად] როგორ J.

გ. ტყვესა] მზესა JT; გავწირავ X; დიად J; გებრალეების
გეძნელების JT.

დ. ნურვინ DGHILUVXZF'L'Q'; მიშლის L; არ] ვერ GTF'
L'Q'; დავდგებით UV, დავსდგები F'R'.

799¹

„ღმერთი მეავს მოწმად, ვეცადე გულისა მობრუნებასა,
მაგრამ არ დაშევა სალხინოდ, მეტყოდა ვაგლას ვნებასა;
ერთხელ დამწვარი პატრუქი ველარ იქს გაპწეინვებასა.
აწ ნულარა იქთ ჩემისა წასვლითა დაკმუნებასა“.

(H—461, ფ. 70v.).

ა. მობრუნებასა T.

გ. გაბრწყინებასა T.

დ. დაკმუნებასა T.

800 (647)

„მერმე ფრიდონ მოიყვანა, მიძღვნა ესე ჩემი ცხენი,
მიტხრა: «სედავ, პირი მზისა, თქვენ საროსა ეგეც ხენი,
ვიცი, მეტი არა გინდა, ძღვენი რამცა გაკვიცხენი?
თვით ამანვე მოგაწონოს სასედრობა, სიფიცხენი“.

ა. ფრიდონ] მერიდონ L; მომიყვანა DEIUUVZ; მიძღვნა I.

ბ. ვხედავ FHY, ხედავს IZ, გხედავ JT; მზესა Z; საროცა
D; ეგე GHKONXD'Y'; ხენი] ცხენი GX.

გ. მეტი] რომე JT; არად T; ძღვენი] მეტი L; რადმცა T,
რაცა F'L'; გამკვიცხენი UV, გავიკვიცხენი X, გაკვიცხენი L'.

დ. თვით] ნუთუ FIJTZR'; ამან FIJTZR'; მოგაწონნეს FT;
სახედრობა] სიჩაუქე JT, სახედრობა DIVZR'Y'.

ბ. გ.—E.

801 (648)

„ფრიდონ გამომეკვა, წავედით, ორთავე ცრემლნი [ვ]ღვარენით;
მუნ ერთმანერთსა ვაკოცვთ, ზახილით გავიუარენით.“

სრულად ლაშქარნი მტიროდეს გულითა მართლად, არ ენით.
გაზრდილ-გამზრდელთა გაურასა ჩვენ თავნი დავადარენით.

ა. გამამყვა GHJTVZF'L'Q'Y', წამამყვა R'; წამოველ GIJ'TZ
F'L'Q'; ცრემლი DEFGHJKLTVUF'L'Q'Y'; ვღვარენით] ვლამე-
ნით EGHJ'TF'L'Q', ღვარენით ACDFIR'Y', ვღვარენით BKLOUV
XYZA'D'E'.

ბ. ერთმანეთსა V'D'E'L'; ზახილით] ტირილით I', ძახილით
DGHF'L'Q'.

გ. სულა DUV; ლაშქარი F'; მტიროდენ KO, მტიროდა MNE';
მართლად] დიად DIUVZ, მართლა GHKOYF'L'Q', მართა A';
გულითა მართლად] მართა გულითა E.

დ. გამზრდელ გაზრდილთა FJ'TZ, გამზრდელნი გაზრდილთა
I; გამზრდელთა] გაზდილთა R'; თავი FGHJLTUF'L'Q'Y'; დავად-
რენით D.

802 (649)

„ფრიდონისით წამოსრულმან წავე მებნად, კვლა ვიარე,
რომე არა არ დამირსა სმელთა ზედა, ზღვათა გარე,
მაგრამ მისსა მნახავსაცა კაცსა ვერას შევეყარე;
გულნი სრულად გამიმზაგდა, თავი მსეცთა დავადარე.

ა. ფრიდონისგან L'; წამოსულმან GHIJKTZF'L'Q'R'; წაველ
DFGHIJKOTUVZF'L'Q'R'; კვლავ DGHJLTZF'L'Q'Y'; ვიარარე X.

ბ. რომე] ასრე JT; არა] არე FGHKIMZE'F'R', რომე JT;
არ] არსად GF'L'Q'; დამარსა GF'L'Q', დამარსა X; ზედან GHKIF'
L'Q'R'.

გ. მაგრამ GHJKUVF'L'Q'R'; მისა D; მნახავსაცა E'; ვერა
DLJUVZY', ვერსად FGHKOTF'L'Q'R'; შევეყარე D.

დ. დამიშმაგდა L'; მხეცსა J.

803 (650)

„ვპოქვი, თუ: «ჩემი აღარაა სიარული, ცუდი ცურვა,
ნუთუ მსეცთა სიხსლემან უკუმეაროს გულსა ურვა!»
მონათა და ამა ანმათს სიტყვა უთხარ შვიდი, თუ რკა:
«ვიცი, რომე დამირჯიხართ, დია გამართებს ჩემი მღურვა.

ა. ვთქვი CFGHIJKLOTUVYZA'D'F'L'Q'R'Y', ვთქვით E;
ჩემგან DEFGHIJKOTUVYZA'F'L'Q'R'Y'; აღარა E, აღარა ხამს.
GHKOF'L'Q', აღარ არის IZ.

ბ. ზეცთად R'; სიახლემან] სიარულმან DFGIJKOTUVZF' L'Q', სიარულმა R'.

გ. ამ ასმათსა DFHIKLOYZY'; უთხრ D; რვაა F.

დ. ვიციოთ E'; დია] ამით GF'L'Q', აზად JOT; გმართებსთ LD'F'L'Q'R'Y', გმართებთ UV'.

804 (651)

«აწ წადითო, მე დამაგდეთ, ეტერენით თავთა თქვენთა,
ნულარ უჭვრეტო ცრემლთა ცსელთა, თვალთა ჩემთათ
მონადენთა!»

რა ესენი მოისმინეს საუბართა ესოდენთა,

მიოსრეს: «ჰაი, რასა ბრძანებთ, ნუ მოასპენ ეურთა ჩვენთა!»

ა. აწ] თქვენ IKOZ; წადითო] წადითა და C, წადით და DE
GHIJKLO'TUVYA'F'L'Q'R'Y', წადითო და F, წადიო X; ეტარე-
ნით JL; თქვეთა D.

ბ. ცრემლთა] ცხელსა GF'L'Q', თვალთა R', ცრემლსა
GF'L'Q'; ცხელთა] ჩემთა F'ZR', თვალთა X; ცრემლთა ცხელ-
თა] ესოდენთა J, ესოდენსა T, ~SGF'L'Q: თვალთა] ცრემლთა J,
ცრემლსა T, ლაწვთა L, ცხელთა R'; ჩემთათ] ჩემთა CDEFGH
IJKLOUVYZA'D'E'F'L'Q', ჩემგან T, ცრემლთა R'.

გ. ესენი] ისინი E, მონანი JKOTR', ესენნი Y; მოისმენდეს
CDEFGHIKLO'TUVYZA'R'Y', მოისმინეს FX, მოისმენდენ JF'L'Q';
საუბარსა GQ', საუბნართა I; ესეოდენთა X.

დ. ჰაი] ჰაი ჰაი ABCFGHIKMO'TUVXYZA'D'E'R'Y', ჰი ჰი
D; რას Z; ბრძანებ CFGHLYA'F'Q', ბძანებ DIUV'L', ბრძანებო
Z; ნუ] თუ F'L'; მოასმენთ EJR', მოისმენ F'L'; ყურსა GH.

805 (652)

«უმენოსა ნუმცა ვნასავთ ნუ პატრონსა, ნუ უფალსა!
ნუოუ ღმერთმან არ გაგკუარხეს ცსენთა თქვენთა
ნატურფალსა!»

თქვენ გიჭვრეტდეთ საჭვრეტელსა შვენიერსა, სატურფალსა!»
თურე ბედი მოაღაფლებსი კაცსა აგ'სომ არ-ღაფალსა.

ა. უშენოსა] უთქვენოსა KO, უჰენოდ Z; ნუცა F'L'Q'; ვნა-
ხავ EJ, ვნახავთა X.

ბ. გაგყაროს EFTZ, გაგყარნეს I, გამყაროს J, გაგყვარნეს L'; ცხენთა| ფერხთა DUVZ, ფეხთა I, ცხენსა R'; თქვენსა GH KOQ'R'.

გ. თქვენ| შენ ELITZA'; გიჰერეტდე I, გიჰერეტდეთ X, გიჰერეტოთ Z; საქერეტელსა| საქურჰელესა MXD', საქურველსა F'L'; შენიერსა| სანახავად L, შენიარსა T, შენიერს X; სატურ-ფელსა I.

დ. თურე| თვარა E, თურმე FKLOZY', თუცა GF'L'Q', თულა H; ბედი| ღმერთი EL'R'; ბედი თურმე JT; მოალაღფებს E; ეგზომ DIJKLOTUVZR'Y', აზომ E, ეზომ FGHF'L'Q'; ლუფალ-სა E'.

806 (653)

„ველარ გაგეზავნენ, სიტყვანი მესმნეს მონათა ჩემთანი, მაგრა დაეყარენ არენი მე კაცრიელთა თემთანი; სასლად სამყოფნი მიმაჩნდეს თხათა და მათ ირემთანი. გავიტერ, სრულად დავტკეპნენ ქვე მინდორნი და ზე მთანი.

ა. გაგეზავნე GHJNF'L'Q'; სიტყვანნი J; მესმეს EH, მესმა GF'L'Q'.

ბ. მაგრამ GHIJKOTXZFL'Q'; დაეყარენ BDFGHKLTUV YZA'R'Y', დაეყარნე IX, დაეყარნე JO; კაცრიელად N.

გ. სამყოფნი CA'Y', სამყოფლად EGF'L'Q', სამყოფად FIJZ R', სამყოფი HKO; მიმაჩნდის F, მიმაჩნდა GIZF'L'Q', მიმიჩნდეს LE'; თხათა| ლომთა JT; მათ| მართ IE', მე T.

დ. გარდეჰერ X; სრულა D; დავტკეპნე DY', დავტკეპნე E FGHJIKITZFL'Q', დავტკეპნენ L, დატკეპნენ M, დავტკეპნე NO, დავტკეპნენ UV, დაატკეპნენ X; მინდორი BDEFKHIJKLNouv Y'F'L'Q'R'Y'; ზე| მზე L'.

807 (654)

„ესე ქვანნი უკაცურნი ვჰპოვენ, დევთა შეეკაფნეს; შემოვები, ამოვსწევიტენ, ეოლა ვერას ვერ მესაფნეს, მათ მონანი დამიხოცნეს, ჯაჰვანი ავად მოეჰაფნეს. საწუთრომან დამალრიჯა, ცქათნი მისნი კვლა მეცქაფნეს“.

ა. უკატური FE; ვპოვენ] ვნახე J, ვპოვე DFGHKNOXZD' R'Y', ვპოვე ELF'L'Q', პპოვე I, ვპოვე TG' ვპოვე UV, ვპოვენ Y, ვპოვენ A'; შაკათუნეს E, შეკათუნეს I, შეკათუნეს X, შეეკეთუნეს F'L'.

ბ. შემომებნეს FIZ; ამოვსწყვიტე DGHJKNOTF'G'L'Q', ამოვსწყვიტნე EFZ, ამოვსწყვიტდენ D'; ყოლე FGHJKOTZF'G'L'Q', ყოლ X; ვერა L, ვერასა X; მებატუნეს] მებათუნეს A'.

გ. დამიხოცეს CFGHF'L'Q'R'Y'; ჯაპვი EGKOF'G'L'Q', ჯაპვი X; ავათ F; მოაქათუნეს T.

დ. საწუთრომა L; დაზღორიჯა] დამანაღვლა F, დამაღორიჯნა IYZQ'Y', დაცამღორიჯა JI, დაზალურჯა UV, დამაღორიჯნეს R'; ცქაფი FGF'G'L'Q'; მისნი] უფრო F, მისი GF'L'Q'R'; კვლავ DG HJKOTZF'G'L'Q'Y'.

808

დეენი დასოცნა ტარიელ, მექმნა სისსლისა მდენები;
ასმათ ილოცავს, ღმერთს წინა გამარჯვებისა მქენები;
ვით მოსდომია შეკაზმა, ბევრი ხამს ქებად ენები,
მკლავისა ძალით დასოცნა, არ შეჰყაროდა სენები.

809 (655)

„დეეთა ევირილი, სასილი სეცამდის აიწეოდა:
მათითა ღასტის ცემითა ქვეუნა შეირეოდა;
მზე დაბნელეს მტვერითა, ალვის მტო შეირსეოდა,
ასნი ერთ კერძო მომისდეს, დავფრიწე, დაისეოდა.

ა. დევთა] დაიწეო F'L'; ევირილ F'L'; ევირილი ზახილი ~ JNT; ძახილი DGHKNE'L'Q'; ზეცამდი DGJTUV, ზეცამდინ F'L'Q'; აიწეოდა] გაიწეოდა HJKOG'. გაიწეოდა T, აიწვედ-ბოლა F'L'Q', აიწეოდეს R'.

ბ. მათისა DGHUVL'R', მათის JKNOTG'; ღასტისა JKNOT; შეირყეოდა] შეირხეოდა J, დაიქცეოდა N, შეირხეოდა T, შეირყეოდეს R'.

გ. დაბნელეს X; ალვისა X; მტო] ხე JNT, რტო R'; რე-ირხეოდა GF'L'Q', შეირხეოდა TX, შერხეოდა V, შეირხეოდეს R'.

დ. ასი DGHJUUVF'L'Q'; კერძო] პირად JKNOTG', კერძოს GHQ', კერძოთ UV, კერძოდ R'; მომისდეს] მამისდეს DGHJTUV,

F'L'Q'Y', ზებრძოდეს KNOG'; დავერიწე| დავჭერიწე DGV'Y', მაგრამ ვერ JL, მაგრა ვინ KOG', მაგრა ვით N, დავერიწენ R'; დაიხეოდა| მამეოეოდა JKNOG', მამერევიოდა T, დაირხევიოდა X, დაირხეოდა F'L', დაიხეოდეს R'.

გ. დ. ~ JKNOTG'.

810

„პირველი რასმი დავფრიწე, შევლენე ქვების კარები;
დიდი რამ დევი მომიხდა, მას სულთა ჰქონდა ფარები;
რქასა ვსტაცე, დავითრივე, არ მოვასმარე მხარები;
სანჯლითა გული გაუწე, რუდ დის სისხლისა დვარები.

ა. პირველი| უჯროსნი KOG', უჯროსი N; დავერიწე| დავჭ-
ფანტე DGH, დავჯანტე F'L'Q'; ქვაბთა GHKNOI'G'L'Q'.

ბ. რამქ რომ F'; მამიხდა DGHKNG'Q', მომიხდა X; ქონ-
და E'G'.

გ. რქასა| რქას ხელი L, რქას G'; ვჭტაცე D; დავითრივე|
დავითრე D, ვითრივე LNF'L', დავიჭირე Q'; არ--X; მოვიხმარე
GHF'L'Q'; მხარები| ხმალები GHF'L'Q'; არ მოვასმარე მხარები|
დღე დაუყენე მწარები KONG'.

დ. ხანჯრითა CDKOLMD'F'; გული| დეიწლი N; რუთ- GKO
F'G'Q', რუთა H, რუთუ L'; სდის DHD', მისდის GF'L'Q', გაზდის
KNG', სდინდა I, გასდის O; სისხლის CKLNOG'L', სისხლთა G
HF'Q'; ღარები X.

811

„დაღამდა, ომი დასწყენარდა, გუ[მ]ბათსა დაჯდა მივარეო;
დახოცილითა დევითა აივსო არე-მარეო;
გლახ მე და ანძათ მარტონი გავჭერიდით ქვაბთა გარეო;
სელსა მიმჭირდა, მას აქათ სულნი ამომსდენ ბარეო.

ა. დასწყენარდა| გარდასწყდა DGHKLOI'G'L'Q', დასწყენარდი
X; გუბათსა AN, გუმბადსა D, გუმბეთსა G, გუბეთსა H.

ბ. დახოცილითა| ნახოცის GF'L'Q', დახოცილთ H, დახო-
ცილთა X; დევთა GH'Q', დევით F'L'; აივსო+ყოველი GHQ',
ყოელი F'L'; არე-მარეო| სრულად ასეო KOG', იგი არეო N.

გ. გლახ მე და ასმათ|მე და ასმათი KNOG'; ქვაბთა|ქვასა G F'L'Q', ქვათა *II; გაყრილით XDF'L'Q'; გაეყრილით ქვაბთა გარეო] ჩაეყრილით (ჩაეყრილით O) კლდეთა გარეო (არეო N) NOG'.

დ. ესე ყველაი ასრეა (ასეა X) სულო ამოდი ბარეო KNOG'; მიმჭირდა] მიჭირტა X; აქეთ DL: სული DGHF'L'Q'; ამამხდენ D MXE', ამამხდეს GHF'L', ამომხდეს LQ'.

*ჩამატებულია „ფ“ („ქვაფთა“).

812 (656)

„აჰა, ძმაო, მაშინდიდგან აქა ვარ და აქა ვეცდები;
სელი მინდორს გავიჭრები, ზოგჯერ ვჭირ და ზოგჯერ
ვბნდები,

ესე ქალი არ დამაგდებს, — არს მისთვისვე ცუცხლ-ნადები, —
ჩემად ღონედ სიკვდილისა მეცხა არას არ ვეცდები!

ა. ძმანო HU; მაშინდითგა B, მაშინდითგან GLD', მაშინ-
დლიდგან DEZ'E'G'R'Y', მაშინდლითგან GHIKOUV'L', მაშინითგან
JT, მაშინდლითგან Q'; ვკვედები DGHINVZR', ვეცდები, F, კვე-
ბი X.

ბ. ვჭირ DLZY', ეს ჭირ FTR', ესტირი GHIJF'L'Q', ვტირო
XYA'; და—GHJNYA'L'Q; ზოგჯე I; ვიბნდები X.

გ. დამაგდებს] გამწირავს JT: არ დამაგდებს] შემიკერავს F;
არის EFGHIKQZG'R', არი E'L'Q'; მისთვისვე] ჩემთვის E, მის-
ვის EFGHIKQZG'L'Q'R'; ცუცხლ] ცრულმ J.

დ. არას] არად GF'L'Q'; არ ვეცდები] ვიაჯები E.

813 (657)

„რომე ვეფსი შეენიერი სასედ მისად დამისახავს,
ამად მიუვარს ტუავი მისი, კაბად ჩემდა მომინახავს;
ესე ქალი შემიკერავს, ზოგჯერ სულთქ[ქ]ამს, ზოგჯერ
ასავს;

რადგან თავი არ მომიკლავს, სრმალი ცუდად მომიმახავს.

ა. ვეფხვი F'I'L'; შეენიარი N, მშენიერი I'; დამისახავს] მა-
შინახავს J, მომისახავს TI', დამისახავს F.

ბ. მისი—X; ჩემთვის კაბად F; ჩემდა] ჩემად DEGHJLNOT
UVXYA'F'G'I'L'Q', ჩემთვის R'; მამისახავს DEGHKOUV'G'I'Q', მა-
მისახავს F, ზამინახავს JR'Y', მომისახავს F'I'.

გ. ზოგჯირ A'; სულთქ[ვ]ამს] სულთქამს ADUVZI'Y', ტირს-
და FR', სულთქმავს F'L', სულთქვამს BCGHJK LMO'XN'D'E'G'Q';
ახავს F, ოხავს L'.

დ. რადგან] რომე JT; არ] ვერ EI'Y', რა X; მამიკლავს
DFGHJKNOUVF'G'I',L'Q'R'Y'; ხმალი DFGHJKNTUVYF'G'I'L'Q',
რხმალი E'; ცუდათ DGHIT; მამიმახავს DGHJKNOUVG'I'L'Q'R',
მომიმახავს ELZ, მამიმახავს F, მომიმახვს I, მამისახავს F', მა-
მიმახვავს Y'.

814 (658)

„მისსა ვერ იტყვის ქებასა ყოველი ბრძენთა ენები;
მას დაკარგულსა ვიგონებ მე, სიცოცხლისა მომენები;
მას აქათ ვასლავ ნადირთა, თავსა მათებრვე მხსენები;
სხვად არას ვიაჯ ღმრთისაგან, ვარ სიკვდილისა მქენები.

ა. იტყვი I; ყოელი F'L', ყოველთა R'; ენა ბრძენები E'L'Q';
ენები F'.

ბ. სიცოცხლისა] სიკვდილისა YF'; მომენები] მოენები EL',
მხსენები F.

გ. აქად J; ვახლავ] ვნახავ F'L'; თავსა მათებრვე ~ L; მა-
თებრი F, მათებრივ GHIKOUVZF'G'L'Q'R', მათებრივე X, მა-
თებვე D'; მხსენები L.

დ. სხვას R'; არად GKOG', -- F'L'Q'; ვაჯ F, ვეაჯ L'; ღმთი-
საგან B, მღთისაგან KOZG', ღთისაგან XY', ღვთისაგან D'E',
მღვთისაგან I'; ვარ+ივ F'L', +მე Q'; მქენები] მქნები F, მომე-
ნები I'.

815

„აწ ათია წელიწადი, ჰინდოეთით რა წასრულა,
მის მოვარისა ჩემგან ჰოვნა ანუ ნახვა გარდასრულა;
აჰა, მიკვირს, აღმასისა გული გასმლებს ამას რულა!“
ემამან სელი ჰირსა იკრა, რა ამბავნი დაასრულა.

ა. ათი IZ; წელიწადია IZ; ინდოეთით DEFGHIJKLOTUV
YD'F'G'I'L'Q'R'; წასულა GIJF'L'Q'.

ბ. ჩემგნით L'; ჰოვნად T; ანუ ნახვა] მართ (ან KO, აწ G')
იმედი JKOT; გარდასულა GJKOQ'.

გ. აპა| ამას E; გული აღმასისა მიკვირს DUV; გაძლებს D'; ამას| აპა E; რულა| სრულა EFGHIJKLOTVYZA'F'G'L'Q'R', რულა D'.

დ. ყრამამან I'; პირსა rep X; ხელი პირსა ~ DEFGHIKOUVZ A'F'G'L'Q'R', თავსა ხელი JT, პირსა ხელნი I'; ამბავი DEFGHIJKOTUVYZEF'G'L'Q'R'; დასრულა EI.

816 (659)

პირსა იცა, გაიხეთქა ღაწვი, ვარდი აახეწა,
ღალი ქარვად გარდაიქცა, ბროლი სრულად დაიღეწა;
ავთანდილსცა ცრემლი წასდის წამწამთაგან ერთ-სახე, წა;
მერმე ქალმან დაადუმა, მუსლ-მოყრილი შეესვენა.

ა. გაიხეთქა| გაიტეხა L; ვარდი| ვირდი Y'; ახეწა BCMXY A'E', აიხეწა GJLTF'L'Q', ახეწა I.

ბ. გარდიქცია DIVZI'Y'.

გ. ავთანდილსაც DEFGHJLTUVF'I'L'Q'R'; წამწამთაგან ცრემლი წასდის FIZ; ჩასდის GF'L'Q', წაზდის K, მისდის L; ერთსა სახე X.

დ. ქალმა GHJKG'R', ქალმნ V; დადუმა EI', დაადუმან X; შეხვეწა DEIX, შეხვეწა I'.

817 (660)

ტარიელ უთსრა ავთანდილს, ანძათის დად სამებულმან:

„შენ ეველაკაი გაამე მე ვერას ვერ ამებულმან;

გიაძბე ჩემი ამბავი სიცოცხლე-გაარმებულმან,

აწ წადი, ნახე შენი მზე ნახვისა მოკამებულმან“.

ა. ტარიელს B; ავთანდილს I; დად სამებულმან| დადუმებულმან EFGHIJLTUVYZF'L'Q'R'Y'

ბ. გაამე| გამე E, გიაძბე T; მე—IZ; ამებულმან IZ,

გ. გიაძბო E, გიანბე H; ანბავი Q'; სიცოცხლე| საწუთრო FIZR'; გაარმებულმან| გამწარებულმან FIJZ, გარმებულმან EI'.

დ. ნახვისა| შეყრისა F, ნახვისა X.

ავთანდილ უთხრა: „მე შენი გაურა არ მამეთმინების;
 თუ გაგეურები, თვალთაგან ცრემლიცა დამედინების.
 მართალსა გითხრობ, ამისი კადრება ნუ გეწუენების,
 შენ ვისთვის ჰკვდები, მაგითა მას არა არ ელსინების.

ა. მომეთმინების EILXYZA'E'.

გ. გითხრობ] გკადრებ E, გეტყვი IZ; კადრება] შენ თხრობა E, კადრებ IJ, გკადრებ I'.

დ. კვდები EIJYZA'E'F'L'Q'R'; არ—X; არ ელხინების] მოელხინების T; მას არა არ ელხინების] მასა რა მოესმარების J.

ბ. გ. ~ GHF'L'Q'.

„რა აქიმი დასნეულდეს, რაზომ გინდა საქებარი,
 მან სხვა უსმოს მეურნალი და მაჯისაცა შემტყეებარი,
 მას უამბოს, რაცა სჭირდეს სენი, ცეცხლთა მომდებარი:
 სხვისა სხვამან უკეთ იცის სასარგებლო საუბარი.

ბ. იხმოს DGHIUVZF'I'L'Y'; მაკურნალი E, მეურნალი T, კურნალი Z, მომკურნალი I'; და rep. V; მაჯისაცა] მაშიგანა T, მაჯაშისა BCDFLMA'E', მაჯისა EIUVZG'I'Y', მაჯაშიგან GHJF'L'Q', მაჯისსავე KO, მაჯიშისა X, მაჯშისა Y, მაჯაშია R'; შემტყობარი BDEGHIJKLORTUVYZA'E'F'I'L'Q'R'Y', შემტყობარი G'.

გ. მას] მან DIKOUVG'I'; უანბოს GHXQ'; ცეცხლათ R; მამდებარი DGHIJKOTUVF'G'I'L'Q'Y', ნადებარი FR.

დ. სხვისა სხვამან ~ FHIJKOTZE'G'R'; საუბარი] საქებარი E.

„რაცა გითხრა, მომისმინე, ბრძენი გეტყვი, არა სელი:
 ასი გამართებს გაგონება, არ გეუოფის, არ, ერთხელი;
 კარგად ვერას ვერ მოაულენს კაცი აგრე გულ-ფიცხელი.
 აწ მე მინდა ნახვა მისი, ვისგან დამწვაეს ცეცხლი ცხელი.

ა. გითხარ Y'; ზამისმინე DEFGHIKOTUVF'G'TL'Q'R'Y';
ზბენი R; ბრძენი გეტყვი ~ IZ.

ბ. კარგსა JT, კარგათ XL'; მოაელენს] მოილხენს FHR, მო-
ივლენს DEKOUVYA'G'R', მოაწევს IZ; ეგრე GHJKOTUVF'G'Q',
ფგრეთ L'.

ღ. ვისი FGJRTZF'L'Q', ვისგანა HKLOG'R', ვის I; მე
წწვავს G'F'Q', მწვავს HKLOG', მე მწვავს L', მწვავს R'; ცხე-
ლი] ცრემლი Z.

821 (664)

იგი ვნასო, სიყვარული მისი ჩემთვის დავამტკიცო;
მოვასხენო, რაცა მეცნას, მეტი საქმე არა მიცო;
შენ გენუკევი, შემაჯერო, ღმერთი იღმერთო, ცაცა იცო,
ერთმანერთი არ გავსწიროთ, მაფიცო და შემამფიცო.

ა. სიყვარული] საყვარელი GHIZL'Q'; მისი] მესი X; ჩემ-
თვი R.

ბ. მეცნოს J; საქმე] სამე X; არ X; მიცხო F'L', მეცო I'.

გ. გენუკევი DJLT, გენუკევი EFGHIKOUVZF'G'I'L'Q'R'Y'; შემი-
ჯერო DGHJKLOTUVZF'G'I'L'Q'Y'; იმლთო DGJKOTF'G'L'R',
ილთო FX, ილმთო H; ცაც X.

ღ. გავწიროთ CE, გავწირო X; შემომფოცო B, შემომფიცო
EFKLOUYZG'I'.

822 (665)

„რომე აქათ არ წასვიდე, შენ თუ ამას შემეპირო,
მეტა ფიცით შეგაჯერებ, არასათვის არ გაგწირო,
კვლა მოვიდე შენად ნასვად, შენთვის მოვკვდე, შენთვის
ვირო,
ღმერთსა უნდეს, ვისთვის ჰკვდები, მისთვის აგრე არ
გატყირო“.

ა. აქით GH, აქეთ I; შემეპირო] შემიცირო F'L', შემიპირო
DEFGHIJKLOTUVZG'I'Q'R'Y'.

ბ. შეგიჯერებ DEGLUVF'L'Q'Y', შეგაჯერო FKOGR', შე-
მიჯერებ HI', შეგიჯერო ITZ, შემიჯერო J; არასათვი I'; გამ-
წირო J.

გ. კვლავ DGHJKOTUZF'G'I'Q'Y', კვლავ F; შენდა IE'; შენად ნახვად ~ FE'R'; მოვკვდევ BDGHIKLOTUVZR'; 'შენი I'.

დ. ლთსა K, ლთისა X; კვდები BEFIYZA'E'F'G'Q', ვკვდები U, ვკვდები I'; ეგრე JT; მათირო F'L'.

823 (666)

მან მიუგო: „უცსოს უცსო აგრე ვითა შეგიუვარდი?
გასაურელად გეძნელები, იადონსა ვითა ვარდი;
რაგვარამცა დაგივიწყე, რაგვარამცა უკუმქარდი!
ღმერთმან ქნას და კვლაცა გნასო ალვა მორჩი, განაზარდი.

ა. მიუგო] უბრძანა R'; უცხოს აგრე ~ GF'I'L'Q'; ეგრე CE JLT'Y'.

ბ. მეძნელები GHJ'TR'; ვითა] როგორც R'.

გ. რაგვარამცა] ანუ რაგვარ E, როგორამცა FIJ'TZR', რაგვარათა GQ', რაგვარადმცა F', რაგვარათა L'; დაგივიწყო Z; როგორამცა IJZR', რაგვარათა L'.

დ. კვლავცა DFGHJKOTUVF'G'L'Q', კვლავ X, კვლავც I'; ნორჩი GHJKOTUVF'G'L'Q'R'.

824 (667)

„პირი შენი ნახვად ჩემად თუ მობრუნდეს, ტანი ისოს, გული მინდორს არ გაიჭრეს, არ ირმოს და არცა ითხოს; თუ გიტყუო, მოგალორო, ღმერთმან რისხვით გამიკითხოს! შენმან ჭვრეტა-სიასლეშან მომაქარვოს სევდა, მითხოს!“

ა. ნახვად ჩემად ~ J; ჩემდა CFGIZA'E'F'L'Q', ჩვენდა T; მობრუნდეს] მობრძანდეს T; იხოს] ვითხოს FIUVYZA'R', ითხოს JKONE'.

ბ. გაიქრას DFGHJKOTYA'F'G'I'L'Q'R'Y'; არა GJF'; ირმოს] იირმოს L, იხმოს L'; და—GJF'L'; არც X.

გ. გიტყუო EFGHJLOTUVYZD'E'F'G'I'L'Q'R'Y'; გამივითხოს Y.

დ. შენმა DFHIKLOTZG'; ჭვრეტამ DGHJKOTUVZF'G'L'Q'R', ჭვრეტ X; სიასლეშან] სიხარულშან A', სიასლეშა I'; მომაქარვოს] მამაშოროს R', მამაქაროს DFUVY', მამაქარვოს GHJK LOE'F'G'I'L'Q', მომაქაროს I.

ტარიელ შეფიცნეს მოყვარენი გ...

შენ ეუერდეს ერთმანერთი მიწ...

გიაშბე ჩე[შ]ს მე.

აწ წადი, ნისვლა... უხ... და ჭ... ასჯერ ვა

(Q—859, ფ. 16).

ავთანდილ უმას არსცა მთ სომე ბრძანე

თუ გაგეურები თვალი შერი გეტ ე

მართალსა გითსრობ ამის ვასკულ ე

შენ ვისთვი ჰკედები, არა ბე ე

(Q—859, ფ. 16).

825 (668)

ამა ზედა შეიფიცნეს მოყვარენი გულ-სადაგნი,
იაგუნდნი ქარვის-ფერნი, სიტუკა-ბრძენნი, ცნობა-შმაგნი;
შეუყვარდა ერთმანერთი, სწვიდეს მიწეივ გულსა დაგნი,
მას ღამესა ერთგან იყვნეს შვენეირნი ამსანაგნი.

ა. ამაზედან DHIKOUVZG'I'R'Y', ამას ზედა LD', ამას ზედან F'L'; შეიფიცნენ G, შეფიცნეს X, გაიფიცნენ F'L', გაიფიცნენ Q'; მოყვარულნი EKOYZG'.

ბ. იაგუნდი EGHJKYZE'F'G'L'Q'R'Y'; ფერი EGHE'F'L'Q'; სიტუკა Y'; ბრძენი EXE'.

გ. შეუყვარდათ GHJKOTD'E'F'G'I'L'Q'R'; ერთმანერთნი T, ერთმანეთი E'G'; სწვედეს J, სწვედეს S, სწვედეს V, წვიდეს I'; სწვიდეს მიწეივ მიწეივ; სწვიდა F, ~IJZE'R'; გულსა] ულსა C, გულს X; დაღნი H, დაგნი ID'.

დ. ერდგან D, ერთად EGJTYA'F'L'Q'; იყვნენ 'GL'Q'Y'; მშენეირნი I'.

ბ. გ. ~FE'.

ავთანდილცა მასვე იანა ტიროდა და ცრემლნი ღვარა;
 რა გათენდა, წამოვიდა, აკოცა და გაეუარა;
 ტარიელს თუ ვით ეწეინა,—რა ქნას,—ამას ვერ მიმსვდარა;
 ავთანდილცა ჩატიროდა, შამბი შიგან ჩაიარა.

ა. მასთანავე EFHKOYA'E'G'R'; ტიროდა| იტირა DGHLUV
 F'I'L'Q', მას ლამესა FIJTZE'R', მათთანავე J; და — FIJTZE'R';
 ცრემლი DEFGHILUVE'F'I'Y'; ცრემლსა ღვრიდა JKOG'; ღვარ-
 ნა GHZD'L'Q'.

ბ. წამოვიდა| გაემართა J'I'; აკოცა და| აკოცებდა J, გა-
 ეყარა| გაეყარნა GHF'L'Q', თავსა ხრიდა JKOG'.

გ. ტარიელსა გაყრა მისი ვითა დანა გულსა სჭრიდა JT,
 ტარიელსა გაეყარაზისთვის გულსა დანა სჭრიდა (ჭრიდა G') KOG';
 მიმხდარა ELX, მიმხვდარნა GHF'L'Q'.

დ. მოყმე შეჯდა მოსწრაფებით მივიდოდა წართ მიჭროდა
 JKOG', მოყმე შეჯდა მოსწრაფები*... T; ჩაჭტიროდა I'; შამბთა
 L, შანბი G', შამბსა R'; ჩაიარნა G'L'Q', ჩაირბინა H, გაიარა IZ'I'.

* დანარჩენი მოხეულია.

ავთანდილს ასმათ ჩამოჰყვა, ზენარით ეუბნებოდა,
 მუსლთა უურიდა, ტიროდა, თითითა ესვეწებოდა,
 ადრე მოსვლასა ჰვედრებდა, მართ ვითა ია ჭკნებოდა;
 მან უთხრა: „დაო, უთქვენოდ სსვა რამცა მეგონებოდა!

ა. ჩამოყვა D'E'G'Q', ჩაჰმოყვა IJ'.

ბ. ზუხლსა GHJKOF'G'L'Q'; ეყრიდა X; ტიროდა—H, სტი-
 როდა D'; თითითა] ხელზედა JT, ყელზედა KG', ყელზედან O;
 ესვეწებოდა] ეკონებოდა JKOTG', ცხვეწებოდა D.

გ. მოსლვასა UG'; ჰვედრებდა] კადრებდა L', ვედრებდა CD
 EGHJKOTUV'YZD'E'F'G'I'Q'R'Y'; მათ F'L'; ჭკნებოდა] ჩენებო-
 ლა R'.

დ. დავო T; უთქვენოთ I'L'; სხვა] მე JT; რამცა] რამენცა
 X; სხვამცა რა HIKOZG'R'; მეგონებოდა] მიაგებოდა L, მოეგნე-
 ბოდა U.

„აღრე მოვალ, არ გავწირავ, არას დავკამ შინა სანსა,
ოღენ სსვავან არ წავიდეს, ნუსად არებს იმა ტანსა;
აქათ ორ თვე არ მოვიდე, ვიქმ საქმესა დაუკვანსა,
შეიგენით, მიცემულვარ ჭირსა რასმე თანისთანსა“.

ა. გაგწირავ| დავდგები IITZ, გაგწირამ I'; დავზამ| დავჰყოფ FJKOTZ, დავჰყეფ I, დავყოფ E'G'.

ბ. ოღენ| ოლონდ F, ოღეს H; წავიდეს| წახვიდე H, წავდიდე X; ნურსად BDFGHIJKLQTVYZE'F'G'I'L'Q'R'; არებს| არებ DZ, არგებს F'; ამა EZ, იზი X.

გ. აქათ| მე თუ J, აქა F; ორ თვე| ორთავე U; ვიქ DEFGH IJKLQTVYZA'D'E'F'G'I'L'Q'R'Y',—X; დაუგვანსა| დასაგვანსა EFGHKOUVE'F'G'I'L'Q', დასაგვანსა J.

დ. შეიგენით| შეიტყვეით J, შეიქენით I'; მივეცემულვარ E GHILTUVE'F'L'Q'R', მივსცემივარ J, მივსცემულვარ I'; რასმე| თურმე FJKOTG', ასრე GHF'Q', აგრე L'.

ამბავი აკთანდილისა ტარიელისგან არაბეთს შექცევისა

+ აქა EJKOG'; ანბვი| ანბავი Q',—Z: ავთანდილისი C, ავთანდილისაგან JZ, ავთანდილის I'; ტარიელისგან—BCDEFGHI JKLMOUVXYZA'D'E'F'G'I'L'Q'R'Y'; არაბეთსავე J, არაბეთ A' F'I'L'; შექცევისა + ტარიელ გაეყარა და წავიდა D, და ტარიელის პონისა GQ', მობრუნება და ანბის მიტანა J, ტარიელს გაეყარა ქვაბიდამა X, ტარიელ რომ (—HI') იპოვნა (იპოვა CL) დაბრუნდა R', + და წავიდა HA'I'Y'.

იგი მუნით წამოსრული სევდამანცა განა მოკლა!
პირსა იხოკს, ვარდსა აპობს, ხელი მისი გაამხოკლა;
სისსლსა, მისგან დადენილსა, მსეცი უოული გაამლოკლა;
მისმან ფიცსლა სიარულმან შარა გრმელი შეამოკლა.

ა. წამოსული DFGHIJKOTUVZF'G'L'Q'R'; სევდამატა EJX; გინა F'L'; მოკლაა F, მოჰკლა Z.

ბ. იხოკს| იხოჰს FIZ, იცემს J; ვარდთა J; აპობს| აზრობს EFKOG', იპობს D'; გაამხოკლა| გამხოკლა DEXZ, განახოკლა L, გაამოკლა Y'.

გ. სისხლმან EJ, სისხლი FILZ, სისხსა G'; მისმან J; დადენილმან E.J, დადენილი FZ, დანადენსა GHKOF'G'L'Q', დანადენი IL; მხეცმან FILZ, მხეცნი GJKOF'G'L'Q'R'. მხეცნ H; ყოვლი| ველთა J'I, ყოვლმან FILZ, ყოვლნი HOF'L'Q'Y', ყველა R'; გამოლოკლა DIZ, გამლკლა E, გამოლოკაა F, გაემლოკლა GF'Q', გამოლოკა L, გამლოკლა X, გაემლოკნა L', გაამოკლა G'I'.

დ. მისგან HG'; ფიცხლად DFIJZE'F'L'Q'R', ფიცხლავ GH; სარულუმან B, სიარულმა VD'E'R'; შემოაკლა I, შიამოკლა UVG', შამოკლა I'

830 (673)

მუნ მივიდა, სადა იგი მისნი სჰანი დაეუარნეს.

ნასეს, იცნეს; რაგვარატა მართებს, ეგრე გაესარნეს.

შერმადინსცა ასარებდეს, ფიცხლა კაცთა თავნი არნეს:

„მოვიდაო, აქანამდის ვისთვის ღხინი გაგვემწარნეს!“

ა. მოვიდა EIF'L'Y', მივიდეს I'; მისი 'GF'L'Q'; სჰანი|ყმანი F.

ბ. როგორამცა DJUVR', რაგვარიცა E, როგორაცა FIZ; მართებსთ F'I'L'Q'; აგრე DGHKOUVYZF'G'I'L'Q'Y', ისრე FL, ისე R'; გაიხარნეს X.

გ. შერმადინსაც FHLXI'Q'R', შერმადინსა J, შერმადინცა UG', შერმანდინსცა Z, შერმანდინსაც F'L'; ასარებენ L, იხარებდეს U; ფიცხლავ DFGHIJKO'TZF'G'I'L'Q'R'Y'; კაცთა თავნი|თავნი მისკენ (მათნი F, მისკე J) FJKOTG'; თავნი|თანი I, თავნ E'.

დ. აქამდისცა F, აქამდისი Y, აქნამდისი Y'; ვისგან FR', ვისთვით I'; ღხინი|წასვლა F, ღხინნი TY', ყოფა R'; გიგვიმწარნეს F, გაგვიმწარდეს I.

831 (674)

კაეკება, მოესვია, ზედა დასდვა პირი სელსა,

აკოცებდა, სიხარულით ცრემლთა ღვრიდა ველთა მსვრელსა;

ესე თქვა, თუ: „ნეტარ, ღმერთო, ცხადსა ვსედავ, ანუ ბნელსა?
მე ვით ღირს ვარ ამას, რომე თვალნი ჩემნი გჰკვრეტენ
მრთელსა“!

ა. გამოეგება E', მიეგება FJ, მოეგება IZ; მოეხვივა J, მო-
ეხვივა X; ზედან DEFGHIKOUVZ(F'G'T'L'R'Q'Y'); გაეგება მოეხვივა
შერმადინ მსწრაფლ გაეგება R'; დასდვა მუხლსა I'; პირი ფერხ-
თა J'; ხელსა ყელსა F'G'.

ბ. აკოცებდეს FIZR'; ცრემლსა E:GF'L'Q'R'; მღვრელი DIH
UVI'Y', ღვრიდეს FIKOZG'R'; მსვრელსა მრწყველსა FIKLOYZ
F'G'L'Q'R', სვრელსა G, მსრველსა U, მსრელსა X.

გ. ესრე G, ასრე HF'; თქვენ X; თუ და V: ცხადით F,
ცხადივ GHF'L'Q'; ვხედავ ვარ თუ EKOG'. ვსკვრეტ თუ F.

დ. ვით ვის D'; ვღირს ვარ DEFGHIKLOUYZD'F'G'T'L'Q'
R'; რომე თვალნი ამას რომე ჩემნი J; თვალი GF'L'Q'; ჩემი H,—
L'Q'; გჰკვრეტდეს ჩემი GF'Q', გვიკვრეტდეს ჩემი L'. გჰკვრეტენ
გჰკვრეტდენ BCUVXD'E'; სკვრეტენ FILZ, გიკვრეტს H, გხედვენ
JT, გჰკვრეტდეს KR'Y', გწვრეტდენ M; მოელსა GHIJKOF'G'T'L'Q'.

* დაწერილია სინგურიით, მაგრამ შემდეგ შავი მელნით წერ-
ტილები აქვს დასმული ასოებს—„მო“. ჩანს, ზედმეტი მარცვალი
შემჩნეულია.

832 (675)

ყმაძან მდაბლად მოიკითხსა, ზედა დასდვა პირი პირსა;
უბრძანებდა: „ღმერთსა ვმადლობ, შენ თუ ჭირად არა
გჭირსა!“

დიდებულთა თაყვანი-სცეს, აკოცებდეს, ვინცა ღირს ა,
ზარსა სცემდეს, უსაროდა უფროსსა და თუნდა მცირსა.

ა. მდაბლა G, მდაბლათ A'; ზედან DEFGHIJKOTUVXZA'F'
G'T'L'Q'R'Y'.

ბ. უბრძანა თუ CDEFGHIJKLO'TUVZA'F'G'T'L'Q'Y'; ღტისა
X, ღტისა G'; ჭირად ჭირი GHL'Q', სულად JT, სრულად KOG',
ჭი F', გაჭრად J'.

გ. თაყვანის სცეს BCMXDQ'; აკოცებდა DZA'Y'.

დ. სცეღდა E; უხაროდათ GHF'Q', უხაროდეს JG'I'L', უხაროდა F'; უფოროსა DEGHUVXZI'; და—DUVZI'Y', თუ GF'L'Q'; თუნდა| თუ უნდა DIUVZI'Y', ანუ JKOTG'; მცირსა| ერსა E.

833 (676)

მოვიდეს, სადა საყოფად სასლი დგა მუნ აგებული.
მოვიდა ნახვად ყოველი მის ქალაქისა კრებული.
მაშინვე დაჯდა ნადიმად მორკმით, ლალი და შვეებული.
ენა მის დღისა შვებასა ეოლა ვერ იტყვის კლებული.

ა. მივიდა G, მივიდეს HKOTUYF'G'I'L', მოვიდნეს J, მოვიდა LQ'; სამყოფლად DHJKOUVZG'I', სამყოფად EFLNTR'Y', სამყოფი GF'L'Q'; დგას DFGHJKOF'G'L'Q'R', დგეს EITUVZ; აგებულნი T; მუნ აგებული| შუა გებული N.

ბ. მივიდეს IKLOUVZI'R', მივიდნეს J, მივიდეს T; შვეიდეს E; ნახა F'L'; ყოველნი EJKLOTUVZI'R'; ქალაქისა| ქვეყანისა JT; კრებულნი T, მკრებული Z.

გ. მაშინვე დაჯდა ~ E; ნადიმად F; მორკმით CX, მორკმული DFGHIJKOUVZF'G'I'L'Q'R'Y, მორკმულნი T; ლალად FI', ლალი U; და—DFGHIJKOTUVZF'G'I'L'Q'R'Y'; შვეებული T.

დ. ყოლე FGHJKNOTF'G'L'Q'R, ყოელ U; ვერა IU; ყოლ ვერა DEVYZI'Y', კლებული| კრებული DEGHUVIL'Q'Y', კლებულნი T.

834 (677)

შერმადინს უთსრა, უამბო ყოველი მისგან ნახული,
ანუ ვით ჰოვა იგი უმა, მისგანვე მხედ დასახული.
ავთანდილს ცრემლი უყოფდა, უბნობდა თვალ-დაფასული:
„უმიხოდ მეოფსა სწორად მისს ჩემთვის დარბაზი და სული“.

ა. შერმადის X, შერმადინს E'F'G'L'Y', შერმადინ I'; უამბა CF, უამბო GHNZQ'R'; მისი DFGHIKOUVZF'I'L'Q'R'; ყველაი NE'.

ბ. ჰპოვა FGHJKNOTG'I'R', ჰპოა Y'; ყმა| მხე R', ყრმა I'.

გ. ავთანდილ I'; უბნობდა| ტიროდა JT, უბნობდა I'; თვალ| გულ IZ, თვალალ D'; დაფახული| დაფარული X, დახაფული I'.

დ. უმისოდ მყოფსა] თქვა უმისოდ R'; სწორედ I': სწორად მიხს| სწორია JT; მჰანს DEFGHIKNOUVZF'G'T'L'Q'R', მიჰნს LD'E'Y'; ჩემთვის| ჩემი E, ჩვენთვის T; ხული| ხელი X.

835 (678)

მუნ აზბავი შინაური ყველაკაი მოასსენა:

„შენი წასვლა არვინ იცის, რაცა მითხარ, აგრე ვქენა!“
მას დღე მუნით არ წავიდა, ინადიმა, გაისვენა,
ცისკრად შეჯდა, გაემართა, დღე რა მშემან გააიენა.

ა. მუნი| მან L; აზბავი Q'; მუნ აზბავი| შერზადინცა FIJTZ;
შინაური ყველაკაი ~ IZ; ყველაკაი| ზისი ყველა F, ყველა წერი-
ლად JT.

ბ. შენი| თქვენი JT; წასელი X, წასლეა G'; რაც EFIKOZG'
I'R'Y'; მითხარ| მიბრძანე EFIKOZG'I'R'Y', ბრძანე JT, მითხრა
X; აგრე JT, აგრევე G'; ვქენა DIZR'Y', ექენი F'.

გ. დღეს BQ'; არ| ვერ FIZ; ინადიმა| ინადირა JUV; განი-
სვენა JT, წაისვენა L'.

დ. ცისკრათ I'; დღემ GF'L'Q'; რა მშემან| რაზოზცა GF'L'
Q'; მშემან| დილად H; გათენა EL, გაითენა GXL'Q', გაეთენა H.

ბ. გ. ~ JT.

836 (679)

არცალა დაჯდა ნადიმად, არცა ქნად კვლა საღვათისა;
შერზადინ მასარობელი წავა მისვლისა მათისა,
ფიცხლა წავიდა, სავალი სამ დღე ვლო დღისა ათისა.
მას ლომსა ნასვა უსარის მის მზისა შეკამათისა.

ა. აღარცა E, არცლა I; არცა| არცალა DGHJTUVF'I'L'Q'Y';
ქნა BFJNTXY,—DGHUVF'I'L'Q'Y'; კვლავ DGHIKOZF'G'T'L'Q'
Y',—JT; ხალვათისად UV.

ბ. შერზანდინ ZE'L'; მახორობელი U, მახარებელი D'; წავა|
მივა FILZR', მივიდა J; ზისლვისა EG'Y', მისვლის J.

გ. ფიცხლავ DGHJKNOTUV'ZG'I'L'Q'Y', ფიცხლად ER';
ვლო| ყო L'Q'; დღისა| მზისა I'.

დ. ნახვადი მისვლა F, შეყრა IZ; მოკამათისა DEFGHIJKLOUV
ZG'TL'Q'R'Y'.

ბ. გ. ~ FIJZ.

837 (680)

მესთვალა: „მეფე უკადრი ხარმცა მორკმით და დიდებით!
ამა საქმესა ვიკადრებ შიშით, კრძალვით და რიდებით:
მის ემისა ვერას ვერ მცნობი უხმობდი თავსა ფლიდებით,
აწ ვცან და გაცნევ ეველასა, მოვალ შეებით და მშვიდებით“.

ა. უკადრა X; ხარცა FL'; ზორკემით A; და—R'; დიდობით
DUVR'Y'.

ბ. ამ X; ვიკადრებთ E; რიდობით DUVR'Y'.

გ. ყნასა N; ველარ R'; უხმობდით EFGH'Q'R', უხმობდა IZ
უხმობით FL'; უხმობდი თავსა ~ JT'; ფლიდობით DEFHITUVXY
ZA'T'Q'R'Y'.

დ. აწ ვცან და] აწე ვცან J; ვცან DFGHIKNOTYD'F'G
L'R'Y', ვცნავ Q'; გაცნევ] კადრებ JT'; ყოველსა JNF'L'; მოველ
J; შვებითა X; მშვიდობით DEFHITUVYZA'D'E'F'IL' Q'R'Y',
რიდებით J.

837₁

ფიცსლავ გაცხვენეს მეფისა წინაშე შემტუობელია,
„სამი წელია ქვეყანა ჩვენთვის უმზეო, ბნელია“.
მესთვალეს ეველა უკლებლად, რისაცა იყოს მქნელია;
„უპოვნია და მოსულა, არ ავი სამებნელია“.

ა. ფიცხლა K; მეფესა KO; შემატუობელია G'.

ბ. უმზეოდ KOTG'.

გ. იყო KOTG'.

(H-461, ფ. 74 r).

838 (681)

როსტევან—მეფე უკადრი, მორკმული, შეუპოელი!
შერმადინ მოციქულობა თვით მოასსენა ყოელი.

„ავთანდილ მოვა წინაშე, მის ემისა ვისმე მპოელი“.

ბრძანა: „ვცან ჩემი ღმრისაგან საჯო და სჯისოელი“.

ა. შეუპოველი DEFGHIJKLNOTUVYZD'F'G'T'L'Q'R'Y', შეუპოველი X.

ბ. შერმანდინ ZE'; ზახსენა B, მოგახსენა H; ყოველი DEGH IJKLNOTUVZD'E'F'G'T'Q'R'Y', ყოველი T.

გ. მისი ყმის X; ვისმ L; მპოველი DEFGHIJKLNOTUVD' F'G'T'L'Q'R', პოელი X, მპოვნელი Z.

დ. მან + ბრძანა JT; ბიანა UVX, მიბრძანა KOG'; ესცან DFGHILNZD'F'T'Q'R'Y', ვიცან X, ვისცან L'; ვცან ჩემი] ვპოვე JKOT, ვპოვე G'; ჩემი] ჩემთვის R',—JKOG; ღმთისაგან B, ღმთისაგან JG'T, მღმთისაგან KNOZ, ღმთისაგან E'; საჯო EXI'; სათხოველი DFEFGHIJKLNTUVZD'E'F'G'T'L'Q'R'Y'.

838

რა მოისმინა მეფემან სიტყვანი არ საწინისა.

ბრძანა თუ: „ღმერთმან კელავ მოგეტეს ჩვენ დამართება ლხინისა!“

მივეგებნეთო, შესხდომა თქვეს ცისკრად განთიადისა. შეიტყო, რომე ნაქმარი იყო ეს თინათინისა.

ა. სიტყვები KOG'.

ბ. კელა KO; მოგეტეა KOTG'.

გ. მივეგებოთო KOG'; შეხდომა G'; განათინისა KOTG'.

(H—461, ფ. 74 რ.).

839 (682)

თინათინს ჰკადრა შერმანდინ, ნათელსა მას უღამოსა:

„ავთანდილ მოვა წინაშე, კადრებს ამბავსა ამოსა“.

იგი მით აკროტობს ელვასა, მზისაცა უთამამოსა, მას საბოძეარი უბოძა, მისი ეველადი დამოსა.

ა. თინათინ R'L'; კადრა Q'; შერმანდინ ZE'F'L'; ნათელსა] მთვარესა E; დაუღამოსა IJ'TZ.

ბ. გკადრებს ამბავსა ~ K'; კადრებს JT', გკადრებ I'; ანბავსა Q'; ჰამოსა D'

გ. მით| მას II, ზათ F'L'; მზისაც I, მზესაცა L'; უთამომოსა U.

დ. მას| მან GL'Q'; დამოსსა F

შერქმადინისაგან ავთანდილის ქოსსენება და
მასწარობლობა თინათინს წინაშე D.

840 (663)

მეფე შეჯდა, გაეგება უმასა, მუნით მომავალსა;

ამას ჰირ-მზე მეფისაგან ივალებდა ვითა ვალსა.

მიეგება, მოეგება მხიარული გულ-მსურვალსა,

დიდებულთა ჰარისაგან ზოგი ჰკვანდა ვითა მთრვალსა.

ა. მედე შეჯდა ~ FIZ; გაეგება| გაემართა NA'; ყრმასა I'; მამავალსა DGHJKOVG'I'Y', მიზავალსა UR', მომვალსა X.

ბ. აძას| იგი N; ავალებდა DI'; ვითა| დიდსა DHUVI', ვით X.

გ. მიეგება| მოეგება IZ; მოეგება| მხიარულად Z; მხიარული| მხიარულსა H, უხაროდა Z; გულ-მსურვალსა| სვე მრავალსა F, მხიარულსა J.

დ. დიდებულნი DUV; ზოგნი FGHKOTUVF'G'L'Q'R'Y'; ჰკვანდა| ელის JT, გვანდა DEHNUVY', გვანდეს GKOG'R', გვანდენ F'Q', გვანდნენ L'; ვითა მთრვალსა| ნახვად ხვალსა JT; მთვრვალსა AM, მთვრალსა BDEFGHIKNOUVXZA'D'F'L'Q'R'Y', მერალსა L, მთრალსა E, თვრალსა I'.

841

მოვიდა ჰირ მზე ავთანდილ მხოვნელი ტარიელისა;

მეფე ესვევის გულ-ტკბილად, ცრემლი აჯარა დენისა;

გამსრდეულ-გაზრდილთა საქებრად სმარება უნდა ენისა,

ამათ უამბობს ამბავსა, მის მზისა ნასკანც ელისა.

დ. მზის L; ნახვასაცა L.

რა მიეასლა, გარდასდა უმა, თაყვანის-სცა მეუფესა;
 აკოცა როსტან, მიმსვდარმან ნიმატთა სიიეუფესა;
 გულ-მსიარულნი, შვებულნი მივლენ დარბაზსა სეუფესა;
 მის ემისა მოსვლა უსარის ეოველსა მუნ მეკრეუფესა.

ა. მიახლა D XI'; მიიახლა GIUVR', მიახლვიდა J, მიახლოვდა TZ, მიიახლა Y'; გარდაჰხდა L; ყმამ DEGHKOUVA'F'G'IL'Q'Y'; თაყვანი სცა CDGHKOUVA'E'F'I'LY', თაყვანსა სცემს FJT, თაყვანისცემს IZR'.

ბ. აკოცა როსტან ~ L; როსტენ DFHIKOVZG'I'R'Y': მიმხედარმან| მეფემან FIKOZR', მიმხდარმან E; ნიშტითა FIKOG', ნიშტისა GH, ნიშატისა F'L'Q'; სიიეუფესა| სიკეთესა Q', საიაფესა F, საიფესა I, მიიეფესა JT, სიეფესა X, სიეეფესა F, სიიაფესა Z, სიეეტესა L'.

გ. მხიარული E; მშვებულნი Z; მივლენ|—X, შევლენ R'; დარბაზთა DIUVR', დარბაზსა E.

დ. ყრმისა I'; მოსლეა EUD', მისვლა FGHKOF'I'L'Q'R', მისლეა G'; ყოველთა GHKOF'G'L'Q', ყოვლსა JT: მუნა FI',—GHKOF'G'L'Q'; მკრეფესა TI', შემკრეფესა IZ, შემომკრეფესა JHKO'IG', შემამკრეფესა GF'Q'L'.

მას ავთანდილ თაყვანი-სცა ღომთა ღომძან მზეთა მსესა.
 მუნ ბროლი და ვარდ-გიმერი გაეტურთა სინაზესა.
 ჰირი მისი უნათლეა სინათლესა ზესთა-ზესა,
 სახლ-საყოფი არა ჰმართებს, ცამცა გაიდარბაზესა!

ა. მას ავთანდილ| თინათინსაც F, თინათინსცა IZ, ავთანდილცა JKOTG'; თაყვანის სცა D'F'Q'; ღომთა—X; ღომან DXE'Y', ღომსა GHD'F'L'Q'.

ბ. მუნ| ლალ JKOTG', მას X; ვარდ| ლალ FR'.

გ. მათი J: უნათლია IZA'G'I'; სინათლესა| მას ვარსკვლავთა F, მას ვარსკვლავსა IZR'; ზესთა| ზენა FR'; ზესთა-ზესა| მზეთა-მზესა GHF'L'Q', მზისა მზესა JT.

დ. სახლ-საყოფი| ქვეყნად ყოვნა (ყოფა R') FR; სახლთა J; სამყოფი DEGHJKLM'UV'Z'A'F'I'L'Q'Y'; მართებს DEFGHIJKL

OTZD'EF'G'I'L'Q'Y', მართებთ UV, მართებთ R'; ცამც X
ცაცა D'F'; გაიდარბჟესა X.

844 (686)

მას დღე დასდეს ნადიმობად, გაამრავლეს სმა და ჭამა;
უმასა შეფე ასრე უჭვრეტს, ვითა შევილსა ტკბილი მამა.
მათ ორთავე აშეენებდა ფიფქსა თოვნა, ვარდსა ნამა.
უსვად გასცეს საბოძვარი, მარგალიტი, ვითა დრამა.

ა. დღეს HGJKOTUF'G'L'Q'; ნადიმად IF, ნადიმადვე J; გა-
მრავლეს EIXI'; სუმა ACMA'.

ბ. ყმას C, ყრმასა I'; ყმასა შეფე ~ J'T; ასე D'K', ას F'L',
უჭვრეტს] უმზერს E, ხედავს F, უჭრვეტს G'; უჭვრეტს ვითა ~ X;
შვილს X.

გ. მართ FGHQ'R'; თოვა DGHIJTUVZD'F'L'Q'R'.

დ. უხვად] ხშირად I'; გასცა HJ, გასცის T; მარგარიტი R';
დრამა] დარამა Z.

ე. დ. ~ O.

845 (687)

სმა გარდახდა, თავის-თავის გაიყარნეს მსმელნი შინა;
დიდებულნი არ გაუშვნეს, უმა დაისვეს ახლოს წინა;
შეფე ჰკითხავს, იგი ჰკადრებს, რაცა ჭირი დაეთმინა,
მერმე მისი, უცნობოსა, რა ენასა, რა ესმინა:

ა. სმა] რა IZ, სუმა ABCMXA'; გარდასწყდა F, გარდაჰხდა
G, გარდა I'; თავის-თავის] ნადიმობა IZ, თავთავისთვის GF'L'Q',
თავთავისად H; გაიყარნეს] და წავიდეს IZ, გაიყარნეს D, გა-
ყარნეს X, გაიყარნენ I'; მსუმელნი C.

ბ. გაუშვეს DFGHIJKLOUVZF'G'I'L'Q'R'Y', გაუშვნა F;
ყრმა I'; დაისვა F, დაისვას X; ახლო GF'L'Q'.

გ. კითხავს G'Q'; კადრებს G'Q'; მოეთმინა J'T.

დ. მისსა FGHJKOTZF'G'L'Q'R'; უცნობოსა] მგზავრობასა
FIJKOTZG'R', უცნობასა L'; რა] არა D'.

845¹

უმა ახლოს უჯდა შეფესა, ისმენდა, ეუბნებოდა;

ბაკეთათ გასჭვრის ბროლ-ლალღი, მათ კბილთა ელგა
ჰკრთებოდა.

ასლოს სხდეს ღირსნი, ისმენდეს, შორს ჯარი დაიჯრებოდა
უტარიელო სსენება არვისგან იკადრებოდა.

ა. ისმენდა| ჰკითხვიდა IM.

ბ. ბაგეთა IZD'G', ბაგეთად J; ლალსა J; მათ| და IM; მათ
კბილთა| კბილთაგან J; კრთებოდა JE'G'.

გ. ღირსნი ასლოს სხდეს M; დაჯრებოდა D'.

დ. უტარიელოდ JLM.

846 (688)

„მას ვასსენებდე, ნუ გიკვირს, თქმა მჭირდეს მიწვივ ასისა!
ნუთუ მზე ვოქვა მსგავსი მისი და ან მისისა სასისა,
ვინ უნასავ-ქნას; გონება უოველთა კაცთა მნახისა;
ვარდი დამკენარი ეკალსა შუა, შორს-მოთვი, ახ ის ა!“

ა. თქუმა AB.

ბ. ნუთუო R'; ნუთუ მზე| მზე თუ CDGHKLOUVF'G'I'L'Q'
Y'; მზეოა F; ვჭოქვა D, თქვა E, ვსოქვა G'LR', ვოქვაო F'L'Q',
ვოქა Y'; მზგავსი DE'G'I'Y', მზზავსი EKOVA'R', მსგზავსი U;
მსგავსი მისი| ცისა F, ~GF'L'Q'; და—FR'; მისი და| იმისი H;
ან| ანუ DEFHKOUVA'G'R'Y', მთვარე GF'L'Q'; მისისა| მთვარე
არს KOG', იმისისა I', მისი F'L', მისის Q'; იგია ჩემი სიცოცხლე
ჩემი მომცემი (მამცემი JT)ახისა IJTZ.

გ. ქნას| ქნის CDEFIJKOUVZA'G'Y', ყვის GF'L'Q', ჰყვის
II, ქმნის L, მქნის T, ჰქნის I'R'; მნახისა| ახისა J.

დ. დამკენარა DFGIJTZE'F'I'L'Q'R'Y'; ეკალსა| ეკალთა DFIJ
KLOTUVZG'R', ელვასა E'; შუვა G'; შორს| არს E, შორის D';
მოთვთა GHQ', მოთვა F'L'.

847 (689)

რა ჭირი კაცსა სოფელმან მოუთმოს მოუთმინამან,
ქაცვი ლერწამმან, საფრანა იმსგავსოს ფერად მინამან,
ავთანდილ, მისმან მსსენებმან, დაწვი ცრემლითა მინამან,
წვრილად უამბო ამბავი მან, მისმან მონასმინამან:

ა. კაცმან KOD'G'; სოფელსა KOD'G'; დაუთმოს FKOGR'R';
მოუთმინომან F'I', დაუთმინამან R'.

ბ. ლერწამმან| იამან E, ლერწამი BILZR', ლერწამან DUV
A'Y', ლერწამმა F; ზაფრანი DIUVZ, ზაფრანად R'; ლერწამმან
ზაფრანა ~JT; იმზავსოს DFIJKO'IVZA'I', ამსგავსოს GD'F'L',

იმზგავსოს G'R', ამზგავსოს Q'; იმზგავსოს ზაფრანა E; მინამან] იამან E, მისამან J.

გ. მისმა Z; მხსენებმა F, მხსენებან GJKTUVF'G'I'L'R', მხედ-ველმან H; ლაწვთა A': ცრემლისა A'; მინამან] ბანამან EKOG'R' მონამან (HF'L'Q', მდინამან A'; ლაწვი ცრემლითა მინამან] ცრემლი გლახ დაადინამან J'T.

დ. წრეილად G'; უანბო GHQ'R', უამბო X, უამბა A': ამბავი] ყველაი J'T, ანბავი Q'R'; მისგან J'T, მისი R'; მონამინამ ან EL, მონახსენებან I; მოისმინამან R'.

848 (690)

„ქვანნი ომითა წაუხმან, სასლად აქვს დევთა სასლები,
საუკარელისა მისისა ქალი ეავს თვით ნახსლები,
ვეფხისა ტეავი აცვია, ცუდად უჩს სტავრა-ნახსლები,
აღარა ნახავს სოფელსა, ცეცხლი სწვავს ასალ-ასლები“.

ა. ქვაბი DGHUVG'Q'. ომითა წაუხმან] წაუხვამს, (წაუხმან T, წაუხვამ J) დევთათვის FJKOTG', დევთათვის წაუხმან IZ; წაუხვამს GHF'L'Q'R', წაუხვამნ D'I'; დევთათ I'; სახლათ X, სახ-ლი Q'.

ბ. საყვარულისა F; ჰყავს BCDEFGHIJLQTVXZA'D'E'F'R' Y'; თვით] გვერცა FILZR', მისი GFL'Q', თვითან H, თანა JKO TG'; ნახლები EFGHIJKLOTXZF'G'I'Q'R'.

გ. ტანს (ტანთ K) ვეფხისა FGHIKOZF'G'L'Q'R'; ვეფხის FGHIKZF'G'L'Q'R'. ვეფხისა I; ცუდათ DGHIQ'; უჩს DLTD'E I'R'Y', უც EFGHIKOUVZF'G'L'Q', სჩანს J, უცს X; აღარა] არა D, კაცსა არ E, არას არ GHUVF'L'Q'; არ არა I', აღარად T; აღარა ნახავს სოფელსა] ჩალად უჩს ესე სოფელი F; ნახავს] უნდა J'T; სოფელი J'T, სოფლისა X; ახლად F'L', ახლ I.

849 (691)

რა დაასრულა ამბავი, საქმე მისისა ჭირისა,
ნახა მის მზისა ნათლისა, მის თვალად არ დუსჭირისა,
იამა, უქვს ვარდისა სელი, მმლედ დანამჭირისა:
„ეგე კმა სიმხნე სიმხნისა, რადლა სარ მომსვეჭი რისა!“

ა. რად F'L'; დასრულა EIXF'I'L'; ამბები I', ანბავი Q'.

ბ. ნახვა HJT; მის] მოუნდა F; მზისა] + და F; ნათლისა] მშვე-ნისა R'; მის]და DGHIKOTUV'ZG'Q'; თვალთა IKOG', თვალად X;

მის თვალად | დათვალა F'L: ღუხჭურისა A, დაუხჭურისა IZ,
ღუსჭურისა I'.

გ. ეამა X, უამა Y'; ქება FIUVZR', აქო JKOG': ვარდისა |
ხელთა აქეს J, ვარდი T; ხელი | ბროლისა FIZR', ხელთა GF'L'Q',
ვარდი J,—T; მძლედ—F'ZR': დანამჭურისა | ღუხჭურისა I', განამ-
ჭურისა FR', დანაჭურისა GF'L'Q', განაჭურისა IZ.

დ. ეგ I: კმა | ხამს J: სიმხნისად J, | სიმხნისად T; რადგან
DGHUVZF'I'L'Q'Y', რალად J, რალა T; მამხვე ჭურისა DGHF'
I'L'Q'Y', მომხვეჭარისა E, მომხო ჭურისა J'T, მომხნე ჭურისა K
OG', მოხველ ჭურისა Z.

850 (692)

გამსიარულდა თინათინ ამა ამბეისა სმენითა;
მას დღე ისარებს სმისა და ჭამისა არ-მოწყენითა,
კვლა საწოლს დასვდა მას მსესა მუნცა სიტყვეითა ბრძენითა:
მისვლა ებრძანა,— იამა, თქმა არ ეგების ენითა.

ა. თინთინ D'; ამ X; აზბისა DIJUVF'F'I'L'R'Y', ამბესა X.

ბ. მას | სამ J; დღეს GHJF'L'; სუმისა ABMXA', სმითა DE
FGHIUVZF'I'L'Q'R'Y'; სმისა და | გულ ამოდ JKOTG'; ჭამისა |
ლხინისა JKOTG', ჭამითა U, ჭამის F'L'; არ | ამ J.

გ. კვლავ DGHJKOTUVZF'G'I'L'Q'Y'; საწოლსა F'L'; და-
ხვდა | ჭკადრა E, დაბრუდა X; მის FIKOZG'R'; მხესა | მზისა FI
KOG'R', ლომსა J'T; მუნცა | მუნდა DGHUVF'L'Q', ხანგი F, მონა
IKOZG'R'; სიტყვისა DY'.

დ. მისლვა EUF'G' ებძანა G, უბრძანა IZL'; თქმა | რომ I,
რომე J'TZ, თქვმა X; ეგების | ითქმის J'T, თქმა | რომ Z, თქუმა AB.

გ. დ. ~ J'T.

851 (693)

ქმა წავიდა მსიარული, ლმობიური, არ გამწყურალი,
ლომი მინდორს ლომთა თანა მინდორს რული,
ფერ-ნამკრთალი,

ქმა სოფლისა ხასიათი, ჯავარი და სრული ლალი,
მაგრა ჰქონდა გულისათვის გული გულსა განაცვალდი.

ა. სიხარულით F'L'Q'; მღმობიერი J, მღმობიარი T, ლმობელი X; გამწყრალა X.

ბ. მინდორს რული| რული არის FI', ნამყოფი და IZ, მობარული JKOTG'R'; რული| სრული GF'L'Q'; ნაკრთული U, ნამქთალი X

გ. ყმა| ამა A'; სოფლის A'; ჯავარი I'; ჯავარ სრული ფერად (პრავალ FIJKOT'ZG') ლალი (წყალი FIKOT'ZG') FGHJKOT'ZFG'L'Q', ზნე სრული და ჯავარ წყალი A'R'; სრული ლალი| წყალი სრული E.

დ. მაგრამ FGHJTF'I'L'Q'R'; ქონდა G'Q'; გულსა| მისთვის JKOTG', გულს B, გულზე GF'L'Q', გულის H, გულზედ IZ.

852 (694)

მზე უკადრი ტახტსა ზედა ზის მორკმული, ან ნადევრი,
წულად ეფურატსა უსვად ურწყო ედემს რგული ალვა მჭევრი;
ბროლ-ბალახშსა აშვენებდა თმა გიშერი, წარბი მტევრი,
მე ვინ ვაქებ? ათენს ბრძენთა, ხამს, აქებდენ ენა ბევრი!

ა. უკადრი| მორკმული FJT; ზედან GHKOTXF'G'I'L'Q'; მორკმული| უკადრი F; ზის მორკმული| მორკმითაა JT; ან ნადევრი| ნადევარად J, ნადევრად KOTG'.

ბ. წყალად I, წლად G'; ეფრატსა DGKOUVG'I'L'Y', ეფრატი FJR', ეეფრატი IJ; ერწყო DGHUUV'F'I'Q'R'Y', ურწყავს JK TOG', უწყო X, ერწყვოს Z, ერწყევო L'; რგული| ზდილი J, ზრდილი KOTG', რგულა Y'; ალვა| ტანი JTG'; მჭევრად JKOTG', მჭევრი X.

გ. ბადახშსა E, ბალახშის X; ტვერი CDEFGHIUVZA'F'I'L'Q'R'Y', ტვერად JKOTG'.

დ. ვინ| ვით GHJKOTF'G'L'Q'R'; ვაქო R'; ათენ GHXF'I'L'Q', ათინს J, ათინს T; ბრძენსა E'I'I'; ათენს ბრძენთა ხამს| ხამს ათინა ათინით IZ, ათინას R') მას FIZR'; აქებდეს DEFGHIJTUVZ R'Y'; ბევრი| ბრძენი E, ბევრად JKOTG', მევრი X.

ემა მსიარული წინაშე დასვა სკამითა მისითა;
 სსენან საუსენი ლსინითა, ორთავე შესატყვისითა;
 უბნობდენ ლაღნი, წყლიანნი, არა სიტყვითა მქისითა;
 უთსრა: „ჰპოეა, ჰატიენი ნასენ მეგნითა ვენითა?“

ა. წინაშე] წყლიანი JT; დასვა] დასხვა F'.

ბ. სხედან FGHJF'L'Q'; ორნივე Z.

გ. უბნობენ BDGHIJKOTUVXZA'D'F'G'I'L'R'Y'; წყლიანნი] უკადრნი JT, წყლიანი DEGIXE'F'L'Q'R'; ქისითა Z, ქიმსითა I'.

დ. უთხრაღა D'; ჰპოევა CDUVI', ჰპოეო FJR', ჰპოეო FHKOTF'G', ვპოეო GL'Q', თუ ეპპოე IZ, ჰპოეა XE', ჰპოეენ D'; ჰატიენი] წამალი JT, ჰატიჟი FI, ჰატიეი Z; ნახენ] მაგრა FIZ, ნახე GJKOTF'G'L'Q'R'Y', მაგრამ I'; ძებნისა DUV.

854 (696)

ჰკადრა: „რა კაცსა სოფელმან მისცეს წადილი გულისა,
 სსოენა არა სამს ჭირისა, ვით დღისა გარდასრულისა.
 ეპპოე სე, ტანი აღვისა, სოფელსა წყლითა რწუელისა,
 მუნ ჰირი მსგავსი ვარდისა, მაგრა აწ ფერ-ნაკლულისა.“

ა. კადრა Q'R'; რა კაცსა სოფელმან] მართ ღმერთმან რა კაცსა JT; გულასა X.

ბ. არა] აღარ A'; ვით] ეამ FIKOTZG'R', ხამს J; დღისა] პირველ FIJKOTZG'R', დღისის X; გარდასრულისა DGHIJTVZI', გარდახდულისა R'.

გ. ვპოე EGHKOZA'F'G'L'Q', ჰპოე UV, ეპპოე Y'; სოფლისა CDEFGHIJKOTUVZF'G'I'R'Y', სოფლის L'Q'; წყალთა DEI JTZI'Y', წყლისა UV; რწულისა G'.

დ. მუნი T; მზგავსი DI'Q'Y', მგზავსი EFJKOTUV'G'R', მსგზავსი A'; მაგრამ GHJTF'I'L'Q'; აწ] წ F; ნაკლულისა] ნაკრულისა FF'L', ნამკდულისა I.

855 (697)

„მუნ სარო, მსგავსი ვარდისა, ენასე მისჭირდა, მი, ნები;
 იტყვის: «დაეჰკარგე ბროლი და სადა რთავს ბროლსა
 მინები».

მით ვიწვი, რადგან ჩემებრვე ცეცხლი სწვაკს მოუთმინები“. მერმე კვლა ჰკადრა ამბავი მან, მისგან მონასმინები.

ა. საროს GHF'L'Q'; ზგზავსი EJKOU\G'R', ზგზავსად I' მსგავსად IZ, მსგზავსი A', მზგავსი I'Q'; ვარდისა] მთვარისა E, ძეწისა J, ძეწისისა KOTG', ვარდისად Z; მსგავსი ვარდისა ~ D'; მისქვირდა FJT, მის ქირად GHF'L'Q'.

ბ. დავქკარგე] დავყარე J, დავქყარენ 'T, დავკარგე D'F'G'I' L'Q'; ბროლი] ლალი E, ვარდი JKOG', ვარდნი TR'; ჰრთავს G; ბროლი X.

გ. ჩემებრივ GHIKXZF'G'L'Q'R'; წვავს D'; მოუთმნოები X.

დ. მერმე] რომე E, კვლავ და JT; კვლა] კვლავ DGHJKO TXZF'G'I'L'Q'Y', მან E; კადრა Q'; ამბავი]—X, ანბავი Q', ჰამბავი R'; მისგან] მისი R'; მონასმენები XF'L', მუნახსენები D', მო.უსმი-ნები I'.

856 (698)

სიარულსა მისგან ქებნად სრულ ჰატიეთა მოსთვლის ჰირსა, მერმე ჰკადრა, საწადლისა ღმერთმან ჰოვნა ვით აღირსა: „საწუთრო და სოფელს ეოფა, კაცი უჩსო, ვით ნადირსა, ოდენ ხელი მხეცთა თანა იარების მინდორს, ტირსა.

ა. სიარულსა] პირველ IJTZ; მისგან ძებნად] სლვასა შინა F; სრულ] სულ GI'Q', მისდა IZ, მისად JT, სული F'L',—R'; ჰატიესა და IFZ, ჰატიეთა და J'TR'; მოსთელის] მოსთქვანს F, მოსთლის I, მოვსთელი E', მოთელის I'; ქირისა X.

ბ. კადრა Q'; საწადლისა] საყვარელსა J, საყვარლისა T; ვით] რად E, ვის IZ, ვითამც T.

გ. საწუთროს EZ; სოფლის F'L'Q'; ყოფნა FGHJKOF'G'I' L'Q'; კაცი] ასე R' კაცსა F; უჩსო DUDV'I'Y', უჩანს FGHJK OTZF'G'L'Q'R'.

დ. ოდეს GHJT'F'L'Q'; მინდორს] მარტო FR', მიდორს G'; სტირსა D', მტირსა G'.

გ.~დ. R'.

857

ეკონების მისი მკვლელი, იარების ცრემლთა მფრქველი; არ შესჯერდეს შემოქმედსა, ზღვადცა მისცეს საქონელი;

ცუდად შერების, იარების, გამოჭრილა პინდოელი,
მიწეივ უღებს ცეცხლსა ცხელსა მასვე მისი დამდაგველი.

- ა. ეგონების| გონებისა F'L', იარების I'; ცრემლთ GHKOF' G'L'Q'; მერქვეველი GHKOF'G'L'Q', ფრქველი X.
- ბ. დასჯერდეს GHKOF'G'L'Q'; ზღვადაც BGHKOF'G'TL'Q'.
- გ. ცუდათ GHI'Q'; გამოჭრილი D'F'L'; პინდოელი C, ინდო-ველი DG'Q', ინდოელი HKOD'F'G'TL'.
- დ. მეწყეივ B; ცეცხლს X; დამდაგველი| საგონელი DGHF' I'L'Q'.

858 (699)

„ნუ მკითხავ, ქება რა გკადრო, ჩემგან რა გაგპიონებინ?
მისსა მნასავსა ნასული აღარა მოეწონების;
თვალი მჭვრეტელი, ვით მსისა ციაგსა, დაეღონების;
ვარდი არ ქნილა ზაფრანად, აწ ია შეიკონების!“

ა. ნუ] თუ IZ; ნუ მკითხავ] მის ყმისა JT; მიკითხავთ X, მკითხამ F'L'; რა] ვით FIJ TZG'; გკადრო] ითქმის FIJ TZ, კადრო GH; რა] არ DEGH A'F'L'R', ვით FIJKOZ, ვითამც T.

ბ. მნახველსა G; აღარა] აღარად GHF'L'Q', სხვა არვინ IKOZG', სხვა არა R'; მოგეწონების E.

გ. თვალნი DHIKUVA'G'I'R'Y', თვალ L'; მჭვრეტელი] მჭვრეტელთა DGHKOUVA'F'G'I'L'Q'Y', კაცისა IZ, მჭვრეტლისა JT; ციაგსა] ციაგთა DUVI', ციალთა GH, ციატსა JT, ციალთა F'L Q', დაეღონების] დაეგვანების R', დაღონების X.

დ. არ ქნილა] შექნილა IJKOTG'R', შექნილი Z; ქმნილა DU VI', ქმნილი D'; აწ — X; შეეკონების GJTUVF'L'Q'R'.

859 (700)

წვრილად ჰკადრა რა იცოდა, რა ნასულად, რა ნასმენად:
„ვითა ვეფსსა წავარნა და ქვაბი აქო სასლად, მენად;
ქალი ასლავს სასურველად, სულთა დგმად და ჰირთა თმენად“.
ვა, სოფელმან სოფელს მეოფი ეოვლი დასვა ცრემლთა
დენად!

ა. კადრა F'Q'; რაც EFGHJKOUD'F'GI'Q'R'; რა ნახულად მონახული JT; ნახული EFGHUVAF'I'L'Q'Y'; რა ნასმენად მონასმენად JT.

ბ. ვეფხვი Z, ვეფხვსა I'; წერნა E, წავარდნა HA'D', წაავარნა I' წავეარნა R'; და—ER; ქვაბი სახლი GF'L'Q', ქვაბნი IJ'; აქვსო CDEFGHIJKOTUVZF'G'I'L'Q'R'Y'; მენად შენად GHL'Q'R', მუნად KOG'.

გ. სასურველად საყვარლისა FIZR', სასურველი E; დგმად თქმად Q'; სულთა დგმად და ჭირთა თმენად მას იმედად სულთა მდგმელად F.

დ. ვაი ABCDEFGHIKMOTUVXZA'E'F'G'I'L'Q'R'Y'; სოფელმა ZF'L'; მყოფ L'; ყოვლი ჩემებრ JT, ყველა IZR'; დასვას JT, დასო A'; ცრემლ J; ნადენად J.

860 (701)

ქალსა რა ესმა ამბავი, მისვდა წადილი ნებისა,
განათლდა პირი მოვარისა, ვით ნათლად ნავანებისა;
იტყვის: „რა უთსრა პასუსი მას სათნებლისა თნებისა,
რაა წამალი მისისა წულულისა განკურნებისა?“

ა. ქალსა მზესა FIJKOTZG', ქალს F'L'; ამბავი D, ანბავი F'Q'; წადილი წამალი A', ამბავი I'; ნებისა გულისა F.

ბ. განათლად G'; მოვარისა ვარდისა EJZR'; მონავანისა E, მოვანებისა GHF'L', ნენებისა X, მოვანობისა Q'.

გ. იტყვის უბრძანა JKOG'; უთხრა ექნათ JKOTG'; პასუხი რა ვარგოთ JKOTG'; მას მის EKOTG', მისთა FIZ; სათნებლისა სანთლების EU, ნებისათ F, სანთელისა GHQ', პატიჟთა IZ, ჭირთა JKOTG', სანთლისა F'L', სათნებელსა R', სანთებლისა Y'; თნებისა ეთებისა EGHQ', მოსათნებისა JKOTG', ნათებისა F'L', ნებისა I'.

დ. რა EGHJKOUVXZA'F'G'L'Q'R'; წამალია EGHJKOUV ZA'F'G'I'L'Q'R'; მისისა წულულისა ~ FIZ; გაკურნებისა J.

860¹

უკამან ჰკადრა: „ვინ მიენდოს კაცსა ცრუსა, დაუნდობელს!
იმა ლომმან ჩემთვის თავი დაჰსდვა ბუთსა დასადნობელს;

მენ აღმოთქვამს მისლვა ჩემი რგებად მისსა ფიცით
მსმობელს,
მზე მიფიცავს მისი, ვისთვის ვღვრი სისხლის ცრემლს
შეუპრობელს“.

(S—473, ფ. 61 r, აზიაზე).

861 (702)

უმა ეტყვის: „ვის აქვ მინდობა კაცისა მომცქაფავისა?
მან ჩემთვის დაწვა თავისა დაღვა, არ დასაწვავისა;
დრო დამიც ჩემგან მისვლისა, მოთქვამს დაღვა თავისა,
მზე შემოფიცავს თავისა, ჩემგან მზედ სახედავისა.

ა. ყრმა I'; იტყვის IZR'; ვის rep. C; აქვს DEFGHIJKNO
TUVZA'F'G'R'I'L'Q'R'Y', აქ E'F'; მინდობა| წამალი JKOTG';
კაცისა] საქმისა IZ; მამცქაფავისა DGHJKOUVF'G'I'L'Q'R'Y',
მომცქაფავისა X.

ბ. ჩემთვის L'; დასაწუვისა X, დასაწვისა Z.

გ. დამიც I'R'; ჩემად JT; მისღვისა EUG'; მოთქვამს და-
ღვა ~JT; მოთქვამს X; დიდება L'.

დ. დამოფიცავს GHJKOTF'G'L'Q'; შემოფიცავ I; სახედავისა]
სახედავისა GHKOF'G'L'Q'.

862 (703)

„სამს მოყვარე მოყვრისათვის თავი ჭირსა არ დამრიდად,
გული მისცეს გულისათვის, სიყვარული გზად და ხიდად;
კვლა მიჯნურსა მიჯნურისა ჭირი უჩნდეს ჭირად დიდად,—
აჰა! მაქვსმცა უმისოსა ლსინი არმად, თავი ფლიდად!“

ა. ხამს] ხმს D, ყმს X; მოყვრისათვის X; თავი—F, თავის
Z; ჭირსა + შიგან F; დარიდად FGHKOG'L'Q', დარიდად F'.

ბ. გული| გულით JT, თვით N; მისცეს| გული JT, გულისა
N; გულისათვის] სიყვარული JNT; სიყვარული| სიყვარულსა I',
გამავალი JNT; გზა H.

გ. კვლავ GHJTF'I'L'Q'Y'; მიჯნური JE'; მიჯნურისა| მიჯ-
ნურობა E, მიჯნულისა G, მიჯნურობდეს J, მიჯნურსი X; უჩნ-

დეს] უჩნდის C, უნდეს DI'Y'; ქირად] ლხინად HA'R'; ქირად დი-
ლად ~ E.

დ. აპა] აქა KOG'; მაქვსო EF'L'Q', მაქვსამც IX, მაქვსცა
DI'; არად F'L'.

863 (704)

ძსე ეტყვის: „მომხვდა უოველი ჩემი წადილი გულისა:
პირველ, შენ მოხველ მძვიდობით, მპოვნელი დაკარგულისა,
შერმე, ზრდა სიყვარულისა გაქე, ჩემგან დანერგულისა,
ვპპოვე წამალი გულისა, აქამდის დადაგულისა!

ა. იტყვის DGHUVF'I'L'Q'; მაზხვდა DFGHJKNOTUVA'G'
I'R'Y', მოზხელი X.

ბ. მოხვე A'; შვიდობით L'; პოვნელი N, მპონველი Y'; და-
კარგულისა] გულისა A'.

გ. შერმე] ვზი JT; შპრდელი JT, ზდა N; სიყვარულის I; გაქე
გაქეს DEFGHIKNOUVZF'G'I'L'Q'R'Y', შის JT; ჩემგან] შენგან
JT; დანეგულისა Y'.

დ. მპოვე DGHKUV, ვპოვე ENTE'F'L'Q', ვპოე A'; გულასა
X, აქამლი GHJNTQ', აქამლინ XI'.

864 (705)

საწუთრო კაცსა უოველსა ვითა ტაროსი უხვდების:
ზოგჯერ მზეა და ოდესმე რისხვით ცა მოუქუსდების.
აქამდის ჭირი ჩემზედა, აწ ესე ღსინი უხვდების,
რადგან შვება აქეს სოფელსა, თვით რად ვინ შეუწუსდების?

ა. საწუთრო] საწორო X; კაცთა HJUV; უოველთა GHKOU
F'G'L'Q', უოველი J; უხვდების F, უხვდება J, უხდების UR',
უხვების F'

ბ. ზოგჯერ A'; შზე F'L'; ოდესმენ UV, ოდისმე A', რისხვით
ცა ~ DEFGHJNKOUVG'Q'R'Y', ცა რისხვითა F'L'; მუქუხდების
E, მოუქუხდების F, მოუქუხდება J, მოუქუხების X.

გ. აქამლი DGHVQ', მაზინ FJT, აქამლინ I', ჭირი] ჭირნი DG
HIKNOTUVZF'G'L'Q'R', + ჩნდა JT; ჩვენზედა T, ჩემზედან X;
ჩემზედა აწ ესე] და აწ ესე ჩემზედა F; ესეც IZ; ლხინად IUVZR';
უხდების EKONG'Y', უხვდების F, უხვდება J.

დ. აქ I'; თვით] კაცი FGINKOZF'G'L'Q'R'; რათ I': თვით
რად] რისთვის J, რასთვის T, რასთვის N; ვინ -FGINKOZF'G'
L'Q'R'; შეუწუხებლების GM, შეუწუხდება J, შეწუხების Q'.

865 (706)

„შენ არ-გატესა კარგა გჭირს ზენარისა, ფიცისა.
სამს გასრულება მოუვრისა სიუკარულისა მტკიცისა,
მეგზა წამლისა მისისა და ცოდნა სამს უვიცისა,
ჩემი თქვი, რა ვქნა ბნელ-ქმნილმან, მზე მიმეფაროს მე
ცისა?“

ა. კარგი BDEFGHIJKLNOTVA'F'G'I'Q'R'Y', კარგად D'; ზე-
ნარისა და IZ, ზენარისა N, ზენარისა X.

ბ. გასრულება] გარულება X.

გ და—DEFGHIJKOTUVZF'G'I'L'Q'Y'; ცნობა N; ხამს]-
მართ JKOTG', ხამსა X; უვიცისა] უიციისა DEI'Y', არ უუვიცისა
F, ვინცა იცისა GHF'L'Q', უიციისა IZE', უუვიცისა UV.

დ. თქვა N, თქვს Y'; ვქნა DGJR'; ბნელ-ქმნილმან] ბელ
ქმნილმან EY', დღე კრულმან FIZ, ხელ მქნილმან JG', ხელ ქმნილ-
მან KT, ბნელ მქნილმა G, ბნელ მქნილმან NX, ბნელ ქნილმან F'
L'; მიმეფაროს] გამეშოროს J, გამეშოროს T, მიმეფაროს FKOQ',
მომეფაროს X; მე ცისა] მიცისა BCEMXI', მისცისა DHUVI', თუ
ცისა FIKOTZG'R'.

866 (707)

უმამან ჰკადრა: „სიასლითა შევროთ ჰირი შეიდსა მე რვა,
ცუდი არის დამზრალისა განათობლად წულისა ბერვა,
ცუდი არის სიუკარული, ქვეით კოცნა, მზისა წურვა,
თუ გიასლო, ერთხელ ვა და, რა მოგშორდუ, ათასჯერ ვა!

ა. ყრამამან I'; ჰკადრა] უთხრა JLT, კადრა FL'Q'; სიასლითა]
სიხარული F, სიხარულით IZ, სიასლიათა D, სიხლითა P'; შევროთ]
შევაერთე FI', შევართე I, შევჰკართე U; ჰირსა GKOTF'G'L'Q'R';
მე] მ X.

ბ. ცუდია L; დამძრალისა N; გასათბობად IZ, გასათბობ-
ლათ T; წყლისა] ცეცხლთა FL, წყლულთა R'.

გ. ცუდი არის] ცუდიაა J, ცუდიაო T: ქვეით] შორით KO
G' ქვევით HJ'T: წურვა] წვერვა BCDEGHIKLMNTUVXZA'D'E'
F'G'I'L'Q'R'Y', წვერვაა F, წვევა J.

დ. გახლო D'; ერთხელ ვა] ნეტარძი FKOQ', ახ ნეტარძი
IZ; ვა] ვაი ABCDMXE'I'Q'Y', ვაა U; ვა და] კაი GII, ვაი JNT
F'L'R'; ვა და რა] ნეტარძი L; რა] თუ FGHKNOG'Q'; მოქშორ-
დე L'; ათასჯერ] ზე ათჯერ F'L', ათჯერ რ Q'; ათაჯერვა BGH.

867 (708)

„ვა თუ კავიჭრა, გაჭრილსა სადა, გლას, დამწეავს საჯალი!
ტული მეს საგნად ისრისად, მეს[ვ]რის საკლავად სამალი;
დროჯ სიცოცხლისა ჩემისად დღისითლა ჩანს ნასამალი;
მალვა მწადს, მაგრა გარდასდა ჟამი ჰატეჟთა სამალი!

ა. ვაი ABCDEFGHJKMOTUVZA'D'E'F'G'I'L'Q'R'Y', ვი X;
ვა თუ] თუმცა N; გავიჭრე EFJLUVZE'R'Y'; გაჭრილსა] მინდო-
რად F; სად N; გლას] გულს L; დამწეავს G', დამწეავს L'R';
სად ალი] სამ ალი DGHJNTUVZA'F'G'I'L'Q'R'Y', სამალე KO.

ბ. გულსა J; ძევეს I'; ისრისა DEGHJNTUVZF'I'JL'Q'R'Y'; მეს-
რის ABCDHILMTXZA'E'I', ზესერის EFGJKOUVG'L'Q'R'Y'; საკ-
ლავად] საკლად C, საკრავად DEFGHJKLTVXZD'F'G'I'L'Q'R'Y',
საკვდავად N; სამალე KO.

გ. დრო DEFGHIKNO UVZF'G'I'L'Q'R'Y'; ჩემისა DEFGHIJ
KOTUVZF'G'I'L'Q'Y'; დღისთლა D, დღისითა GKF'L'Q', დღისილა
J, დღითლა I, დღისით FNOG', დღისალა T, დღესითგან I';
ჩანსლა GHF'L', სჩანს D', ჩანლა Q'; სამალი GHQ', არ ნასამალე
KO, ნასამალი FN, სასამალი F'L', არ ნასამალი G'.

დ. მალვა] ფარვა DEGHJUVZF'I'L'Q'R'Y'; სწადს JT; მალვა
მწადს] ვიშიწვი KOG'; მაგრამ GHIJKNOUVZF'G'I'L'Q'; გარდამბ-
და N, გადახდა D'; ჰატეჟთა FL; სამალე KO.

გ. ~ დ. E.

868 (709)

„მესმა თქვენი ნაუბარი, კავიგონე, რაცა ბრძანე!
ვარდას ქაცვი მოაპოვნებს, ეკალთამცა არ ვეფსანე!

მაგრა, მზეო, თავი მზესა ჩემთვის სრულად დააგვანე,
სიცოცხლისა საიმედო ნიშანი არ წამატანე!“

ა. კვლავცა ჰკადრა გავიგონე შენ ამბავი რაცა ბრძანე KOG';
საუბარი R'; რაც რამ J; ბძანე DUV.

ბ. ვარდთა L; მოაპოვებს DHJNT, მოაპოვებს EGF'ILQ'R'
Y', მაპოვინებს IKOG'; ეკალსამცა JTR', ეკალთაცა D'F'; არ] რად
DEGHIJKOLTUVZF'G'IL'Q'R'Y'; ვეთხანე G, ეფხანე L.

გ. მაგრამ GHJNTXF'G'IL'Q'R'; მზეო რეყ. B: თავი]+შე-
ნი IKOZG', ჩემთვის NA'; სრულად ჩემთვინ (ჩემთვის TQ') მზესა
GJTF'L'Q; ჩემთვის] თავი NA', ჩემსა OG', ჩემთვი I'; სრულად]—
IKOZ, სრულა UV; დააგვანე] დავაგვანე HIN, დავადარნე KOG',
დაგვანე X.

დ. საიმედო] საიმედოდ G, საიდუმლო F'L'; რამ GHIJKNO
TZF'G'IL'Q'; წამიტანე L'.

869

მონა სელს უდგამს ავთანდილს, პირდაპირ მზისა ჯდებოდა;
უჭვრეტდა მისსა ხელ-ქმნელსა, ცეცხლი აღარა სდებოდა,
ტკბილად უამბობს ამბავსა, იგ არ თუ ავად ეუბდობდა.
ქალი უქებდა სიმსნესა, შეერასა უიშეუდებდა.

ა. სელს] სულს A.

870

ნუთუ ვარგო რა მას სელსა, კვლავ წასვლად ეთხოვებოდა;
იგ სიცოცხლისა ნიშანი მას მისგან ეთხოვებოდა;
მან მარგალიტი შეიხსნა, რომელი მკლავსა ებოდა,
კვლავცა უმტკიცებს ქმრობასა, სსვას არვის ეთხოვებოდა.

დ. ქრმოზასა L.

871 (710)

ემა ტკბილი და ტკბილ-ქართული, სიკეთისა სელსა მსდგლი,
ამაზედა ეუბნების, ვით გამზრდელსა აღო ბრძდელი;

ქლჳან მისცნა მარკალიტნი, სრულ-ქნა მისი საწადელი,
ღმერთჳან ქნას და გაუხრულღეს ლხინი ესე აწინდელი!

ა. ყრმა I'; ხელის BDEFGHIJKLOTUVF'G'I'L'Q'R'Y'; ხელს
მიხდელი Z.

ბ. ამაზედა] მზესა ასრე FIJTZ, ამაზედან DGHKOUVXG'I'
Q'R', აზას ზედან F'L'; გაზდილსა J, გამზდელსა N, გაზრდილსა TZ;
ამო] ტკბილი F; მზდელი JI'; ამო მზრდელი] ამაზრდელი N.

გ. მისცა DEFGHIJKNOTUVZF'G'I'L'Q'R'Y', მიცა E'; მარ-
გალიტი DEFGHIJKNOTUVZEF'G'I'L'Q'R'Y'; კმნა ETUVD'Y',
ყო FIZ, კქნა R'.

დ. ქნა FIJT,—Z, კმნას D'; გაუსრულდეს] გაუსრულდა F, ასუ-
ბუქდა JT; ლხინი] კირი J; ესე] მისი JT; აწინდელი] პირვანდელ-
ლი JT.

872 (711)

რა სჯობს, რა კაცჳან გიშერი ბროლ-ლაღსა თანა ახიოს,
ანუ ბაღს ალვა საროსა ახლოს რგოს, მორწყოს, ახიოს,
მისსა მჭკრეტელსა აღსინოს, ვერ-მჭკრეტსა ავაგლახიოს:
ვა მოყვარისა გაურიღსა, ახიო ეყოს, ახი ოს!

ა. რა - I'; რაჲ] რომ I LNZ; ბროლი FZ; ლაღისა X, ლაღს
Z;—ლაღსა თანა] ლაღთანა F; ახიოს] არიოს I', ახვიოს AMX
D'E' ახოსა N: სჯობს რომე კაცჳან ბროლ ლაღი ახლოს რგოს
და (—T) მორწყოს ახლოს (ახიოს T) JT.

ბ. ალვა] ახლოს IZ; საროსა] და სარო JT; რგოს] რწყოს
N; ახლოს რგოს მორწყოს ახიოს] ლერწამივითა დახიოს JT; ახიოს]
ახოსა N; ანუ ბაღისა ყვავიღსა, ძირი მოურწყოს (მოურწყის G)
დახიოს GF'L'Q',

გ. მისა D, მისთა FGJTF'L'Q'; მჭკრეტელთა FGJTF'L'Q'
მჭკრეტელსა Y'; მჭკრეტი F, მჭკრეტთა GJTF'L'Q'; ავაგლახოსა
N, ავგლახიოს X, ავაგლახინოს Z.

დ. ვა] ხაშს GF'L', ვაი ABCDHIJKMNOTUVX YZA'D'E'G
I'R'Y'; მოყვარისა E'R'Y'; გაყრილჳან GF'L'Q'; ახიო] ახიოს DEF
HIKOUVYZE'G'R'Y', ახლოსა I'; ახიო ეყოს] მიწყვიე სულთქმიდ-
დეს JT, გული ლახვარსა GF'L'Q'; ახი ოს] ახი ოსს F, ახოსა N.

აქა აწიანდილ თინათინს ტარეელის ამბჯეს უამბობს
და სადგომს წამოვა სეკლიანი DUV.

873

ემა მხიარული, წელიანი დაიქნს არ სიმძიმისა;
მისნი კბილნი და ბაგენი დაიშვენებდეს ღიმილსა;
რა მოიშორო მოეყარე, თვალთაგან დასდებდი მილსა;
მუნით ადენდი წყაროსა სოფლისა დასაწვიმილსა.

ა. წელიანი] წავიდა GF'L'Q'; სიმძილსა MX.

ბ. დაიშვენებენ BDFIOYZA'L', დაამშვენებენ GHKLVF'G'I'
Q', დაამშვენებდეს JT, დაამშვენებენ U.

გ. მოიშორო] მოეგონის GF'L'Q', მოიშორა B, მოეშორის
FI, მოიშორეო H, მოეშორეა L, მოეშორო KOG', მოეშორა T,
მოიშოროს Y, მოეშორვის Z, მოეშოროს E'; დასდებდა FIJTZ,
დასდებდის GF'L'Q', დასდები U, დაპდებდი I'.

დ. ადენდა FIJTZ, ადენდის GF'L'Q'; წყაროთა T.

874 (712)

მათ მისვდა ლსინი ყოველი ერთმანერთისა ჰერეტიოთა.

ემა წამოვიდა გაურილი, მივა გულითა რეტიოთა.

მზე ტირს სისხლისა ცრემლითა, ზღვისადა მეტის-მეტიოთა.

იტყვის: «ვერ გამოვა სოფელი, ვა, სისხლთა ჩემთა

სერეტიოთა!»

ა ყოველი] პირველად JT, ყოველთა E'; ერთმანეთსა V,
ერთმანერთის Q, ერთმანეთისა D'E'Y'; ჰერეტიოთა T.

ბ. ყრმა I'; გაურილი] მტირალი FGIJTZF'L'Q'; რეტიოთა G'.

გ. ტირის EJT, სტირის R'; სისხლის F, ცხელის JT, სისხ-
ლითა X; ზღვისადა] უკლებრი F, ზვისადა G, ზღვათადა IJTY
ZA'; მეტის-მეტიოთა] შესამეტიოთა J.

დ. იტყვს Y'; გასლა J; ვა] ვაი ACDGHIJKMOTUVXYZA'
D'E'F'G'L'Q'R'Y', ჯერ F, — I'; სისხლთა ჩემთა ~ FKOYA'G';
სისხლითა X; ჩემთა] ჩემითა I.

ემა წავიდა სევდიანი, მკერდსა იცემს, ამაღ ილებს,
რომე კაცსა მიჯნურობა ატირებს და გააფლიდებს;
რა ღრუბელი მიფარვის, მზე სმელეთსა დააჩრდილებს,
მის მოყვრისა მოშორება აწ აბინდებს, კვლა აჩრდილებს.

ა. ყრმა I'; წავიდა] მტირალი JT; მკერდსა] გულსა IJZ;
ამად] ამ F; ილებს F', ილებს D'; ამად ილებს] ამადლებს X.

ბ. ატირებს და გააფლიდებს] არას ოდეს დაატკიბილებს JT;
გააფლიდებს D, გაფლიდებს IXI'.

გ. მოფარვის FGJKLOTF'G'L'Q', მიფარვის X; ხმელედსა
G'; დაჩრდილებს IX, დაჩრდილებს I'.

დ. მის] მას KOG'; მოყვარის X; მის მოყვრისა] მოყვარისა
IZ; მოშორება DEFGHKLOUVZG'I'L'Q'Y': აწ] კვლავ DEHKO
FG'I'L'Q'Y', კვლა UVR'; აწ აბინდებს] აჩრდილებს და FIZ, ~ X;
აბინდებს] აბილებს E, აბნიდებს L, + და D'; კვლა აჩრდილებს] არ
ადილებს DEFGHKOUVF'G'I'L'Q'R'Y'; კვლავ IZ; აჩრდილებს]
აბინდებს FIZ; მოშორება საყვარლისა თავს სიკვდილსა უადვი-
ლებს JT.

სისსლმან და ცრემლმან გარევეთ ღაწვი ქნის ღარად და
ღარად;

იტყვის: „მზე ჩემგან თავისა კმა დასადებლად აღარად;
მიკვირს, თუ გული აღმასი შავმან წამწა[მ]მან დალა რად!
ვირე ვნახვიდე, სოფელო, მინდი სალხინოდ აღარად!

ა. სისსმან G'; ცრემლთა H; და ცრემლმან] rep. U; ღარწვ
X; ქმნის D', ჰქმნის I'; აღარ L, ღრად X.

ბ. იტყვეს Y'; მზე ჩემგან ~ L; ჩემად BDUV, ჩემთვის F,
თავისად DJTVU; დასადებლად X, დასადებად L'.

გ. მიკვირს] კვლავ თქვა GF'L'Q'; აღმასა X; წამწამან ABD
IKMTUVXY'I'Y', წამწამან CEFGHJOZA'D'F'G'L'Q'Y'.

დ. ვირემ DEFGHIJTUVYZA'F'I'L'Q'; ვნახვიდე] ვანახვედე
X, ვნახვედე DGHKMD'E'F'G'L'Q', ვნახვიდე F'TZA'R', ვნახვედე

IJ; სოფელი FGLKOTZA'F'G'L'Q'; მინდა FGLIOTZA'F'G'L'Q',
მიდი U; სალხინოდ | სალმინად D', სალხინოთ I'; მინდი სალხი-
ნოდ ~ R'.

ბ. ~ გ. FIZ.

877 (715)

„ვინ გუშინ ედემს ნაზარდი ალვა მრწყო, დამრგო, მასია,
დღეს საწუთრომან ლახვარსა მიმცა, დამსია მასია,
დღეს გული ცეცხლსა უშრეტსა დაბმითა დაამახია.
აწყა ვცან, საქმე სოფლისა ზღაპარია და ჩმასია!“

ა. ვინ | ვი X; გუშინ | უწინ DEFHIKOUVZA'G'I'R'Y'; მორ-
წყო GF'L'Q'; დამრგო | და GF',—Q'; მრწყო დამრგო | რგვით
(რგო 'TJ, რგვით HIKOZG', მრგო TYA') მორწყო (დამრწყო JT,
DEFHIJKOTUVYZA'G'I'R'Y'; ახია GF'L', დახია Q'.

ბ. საწუთროსა IJZ, საწუთრომა I'; ლახვარმან IZ; მიმცა+
უწყალოდ F; დამხია | დანასა DEGHIVF'I'Q'R'Y', დამნასა KO
G', დასა U; მახია—F.

გ. დღეს | აწ FJT, მე H; ცეცხლით F, ცეცხლმა G, ცეცხლ-
მან F'L'Q'; უშრეტსა | ამივსო F, უშრეტმა (G, უშრეტმან I'L'Q',
უშრევრეტსა XZ, უესებსა YA'; დაბმითა დაამახია | დაბმით და მიბა
(დამაბა FYA'), მახია DEFGHIUVYZA'F'I'L'Q'R'Y'.

დ. აწყა | ახლა JT, ახლად YA', აწლა D'; ვსცან BDEFGHI
JKLTYZA'D'F'G'I'L'Q'R'Y'; საქმე სოფლისა ~ T.

878 (716)

ამას მოსთქვამს, ცრემლსა აბნევს, ათროთლებს და აწანწარებს,
გულ-ამოსკვნით, ოსრვა-სულთქმით მისრის ტანსა,
მიანწარებს;

საევარლისა სიასლესა მოძორება გამწარებს,
ვა, საწუთრო ბოლოდ თავსა ასუდარებს, აზეწარებს!

ა. მას E; ცრემსა E, ცრემლთა IYZA'I'; აფრქვევს DEFGHI
IKOUVYZA'F'G'I'L'Q'R'Y'; აწარწარებს DFUV, აწარწალებს H,
აწანწკარებს IKLOYZA'G'I'F', აწანწლრებს X, აწანწნარებს E',
აწანწალებს L'.

ბ. გულამოკენესით FG'; ოხერა B, ოხრა DEFJLUVI'Y', ოხრავს IYZA'; სულთქემით BX, სულთქმა E; მიხრის| მისრის ZQ', მითხრის F'L'; სულთქეანს (სულთქმას F'L', სულთქემ Q') ოხრავს GF'L'Q'; ზიანწარებს| მიახარებს EY', მოაწარებს JT, მი-
აწურებს X, მიიწარებს I'.

გ. საყვარლის B, საყვარლსა X, საყვარულის F'L'Q'; სიახლესა|
სიყვარულსა YA'; სიახლისა X; მოშორებდა BDEFGHIJKLOTUV
YZA'D'E'F'G'I'L'Q'R'Y'; გაამწარებს F, განწარებს IJ, გამწარიბ-
სებს X.

დ. ვაი ABCDEFGHIJKMOTUVXYZA'D'E'F'G'I'L'Q'R'Y'; სა-
წუთრო| სოფელი JT, საწუთროვო I'; ბოლოს DIZ, ბოლო EH
R'Y'; თავსა| კაცსა GF'L'Q', თავს I'; ასუდრებს F, ახუდარებს
G, ასურდარებს X; ზეწარებს I'.

აქა აკთანდილისაგან ტირილით მისკლდა საწოლსა J.
აქა - T; მისვლა საწოლსა| საწოლს მისვლა T.

879 (717)

უმა მივიდა, საწოლს დაჯდა, ზოგჯერ ტირს და ზოგჯერ
ბნდების,
მაგრა ახლავს გონებითა საყვარელსა, არ მოსწელებს;
ვით მწვანეილსა თერთილისაგან, პირსა ფერი მოაკლდების.
ხედავთ, ვარდსა უმზეობა რაკვარ ადრე დააჩნდების.

ა. წაიდა GF'L'Q'; დაჯდა| დაწვა FIJTZ; ზოგჯირ A';
სტირს TD'; ზოგჯირ A'.

ბ. მაგრამ GHJTXF'I'L'Q'; გონებითა საყვარელსა ~ GDUV,
F'L'Q'; საყვარულსა GFHKOF'G'I'L'Q'; საყვარელსა X.

გ. მწვანეილსა| ყვავილსა GF'L'Q', მწვანესა FH, მწვანელსა
JTG'I'Y', მწვანეილს L, წვანეილსა Z, მწვანეილი R'; თერთილი-
საგან| თოვლისაგან H, თრთვილისაგან DEFGJKLOTUVYD'E'F'
G'L'Q'R'Y', თერთვილისაგან IX; მოაკლდების| მოკლდების X.

დ. ხედავ FGHIYZA'E'F'L'Q', ჰხედავთ I'; როგორ DEFG
HIJKOTUVZF'G'I'L'Q'R'Y'; დააკლდების F, დაჩნდების IX.

საწოლს მჯდომიან ჰირსა ცემით ბროლი ბლუჯოს, ვარდი
კონოს;

გულსა იღებს, იტყვის: „კაცმან ჰირი ლხინსა შეაწონოს;
ლხინმან სძლიოს, გაძლება ხამს, ჰირი სთმოს და ჟამთა
მონოს.

ვინ ქონება არ იმაღლოს, მას სსკა ღმერთიან რა აქონოს!“

ა. მჯდომიან] მჯდომან DII', მყოფმან JT; ბროლი] ია JKO
'TG'; ბლუჯოს] გლიჯოს JT, ბლუჯა F, ბულუჯოს I, ბლუნჯოს I';
ვარდი] ვრდი X.

ბ. გულს R'; იღების U, იღებს და R'; გულსა იღებს იტყვის
კაცმან] კაცმან ლხინსა ეგზო მიმცა JT; ჰირნი YG'; ჰირი ლხინსა]
ლხინი ჰირსა YA'; ლხინსა] ვითმცა JT, ლხინს X; შიაწონოს UV.

გ. ლხინმან] ჰირმან DHKOUVG', ლხინმა R'; სძლიოს] სძლოს
და JL, სძილოს G'; გაძლება] დათმობა JT; ხამს] სჯობს GJTF'
L'Q', მონოს V; ჰირი] ლხინი DHKOUVA'GT', ჰირნი Y; სთმოს
და] გასძლოს JT, თმოს D'; ჟამთა] ჰირი DHI', ლხინსა F'R', ჟამსა
GF'L'Q', ლხითა IZ, ჰირსა UV, ჰირთა A'.

დ. ქონება] იქნების H; იმაღლოს] იმრავლოს F'L'Q'; მას
სხვა ~ R'; მას სხვა ღმერთმან] ღმერთმან სხვამცა (სხვამცა F,
მასცა J, მასმცა T, სხვაცა L) FGJTF'L'Q'; სხვა ღმერთმან ~ YA';
რა] რამც KO, არ D'I'L'R', რამცა G'; აქონოს] ამონოს H, კო-
ნოს G'.

881 (718)

„ბული კრულია კაცისა, ხარბი და გაუმჯომელი,
ბულია ჟამ-ჟამ უოველთა ჰირთ მიმთმო, ლხინთა მდომელი;
ბული — ბრმა, ურჩი სედვისა, თვით ვერას ვერ გამზომელი,
ვერცა ჰპატრონობს სიკვდილი, ვერცა პატრონი რომელი!“

ა. ხარბი და] ხარბია UF'L'.

ბ. ბული DGHUUVYZA'F'I'L'Q'R'Y'; ჟამ-ჟამად DEFGHIUV
YZA'F'I'L'Q'R'Y'; უოელთა E, უოველთვის GF'L'Q'; ჰირთ] ლხინთა
JT, ჰირთა CDEFGHIKLOUVYZA'F'G'I'L'Q'R'Y'; მთმო CDEFG
HIJKLOUVYZA'F'G'I'L'Q'R'Y', მთმე T, მთთმო E'; ლხინთა]
ჰირთა JT; მდომელი] მთხოველი IZ, მნდომელი CL.

გ. ურჩი] უჩი E'; ხედვისა] კაცისა F; თვით] მართ FIZ; თვით ვერას] ვეროდეს GF'L'Q', ვერათ YA'; ვერ] ვერა X; გამზომელი] გამზრომელი I, მიმზდომელი JT, გამზლომელი Y, გამძლომელი A', განმზომელი D'.

დ. პატრონობს DGHJKLOTZD'E'G'L'Q'R'Y', ჰპატრობნს U; პატრონი] მეფეა DEHTUVI'R'Y', მეფეთა E, მეფია IZ.

882

ამ სოფელსა კარგად ეოფით კეისარი. იყოს ვითა;
რა მოკვდების, წარიყვანონ, მძიმედ შეკრან ბორკილთა;
მიაბარონ გეყნიას, დაწვან მისით სიბნელითა,
ეს სოფელი ამას გიზამს, კარგსა ნუ ვინ მოვლითა.

ა. ამა F'L'; კარგის D'; მყოფი DGHF'L'Q'; კაესარი X; იყო GF'L'Q', იყას X.

ბ. მოკვდები E'; წაიყვანოს DGHF'L'Q', წარიყვანონ X; მძიმეთ GF'L'Q'; შეკრან XI'.

გ. გენიასა GHI'L'Q'; გაენიას LMD'E', გენიას XF'; დაწვას F'L'; მისის DGHF'L'Q'.

დ. ესე X; სოთელი X; გვიზამს DGHF'L'Q', გიზამთ I'; ნურვინ DGHLF'I'L'Q'.

883 (719)

რა გულსა უთსრა გულისა სიტყვანი საგულისონი,
თვით მარგალიტნი მოიხენა მის მზისა სამეყვისონი,
მის მზისა მკლავსა ნაბამნი, მათ კბილთა შესატყვისონი,
პირი დასდვა და აკოცა, ცრემლი სდის, ვითა ბისონი.

ა. რა] კვლავ TJ.

ბ. თვით] მან DEHIKOTUVYA'G'I'R', იგ FGZF', იგი Q'; მარგალიტი GHIKOZF'G'L'Q', მარგარიტნი B'; მოიხენა] მიხენა B, მოიხსნა FUV, მოილო GF'L'Q', მიუხნა I, მიიხენა L; მის მზისა] მზისაგან JT; მზისა] კბილთა E; სამეყვისონი] სამეყვისონონი IJ, საიმისონი T.

გ. მზისა მკლავსა] მკლავთა მზისაგან (ზედა T) JT; მკლავსა] ხელთა E, მკლავთა A', კლავსა L'; ნაბამი BDEFGHIJK

ՕՍՎԶԷՖ՛Գ՛Դ՛Լ՛Ղ՛Ր՛Կ՛Ի՛; მათ] და F, მის IZ; კბილთა] მზეთა E, მისა F, მზისა IZ, ტკბილთა J; შესატყვისონი] სამეყვისონი EIJT A՛Y՛, სახელოსანი Z.

ღ. პირსა DGHKOUVYZA՛F՛G՛Դ՛Լ՛Ղ՛Ր՛Կ՛Ի՛; დაიდვა DEFGHI JKOTUVYZA՛F՛G՛Դ՛Լ՛Ղ՛Ր՛Կ՛Ի՛; და — FGH IJKTUVYZA՛F՛G՛Դ՛Լ՛Ղ՛Ր՛Կ՛Ի՛; აյოცა] დაეცა E, დაცაბნდა FGIJTF՛L՛Ղ՛; ცრემლნი D՛; ზღის I՛, სღისა L՛.

884 (720)

რა გათენდა, კაცი მივა მომკითხავი, დარბახს მსმობი.

ემა წავიდა ლაღი, ნაზი, ნაღვიმები, მიღ-ნაკრთობი.

ერთმანერთსა ეჯარვიან, დგას მკვრეტელთა ჯარი მსწრობი; მეფე მინდორს ეკასმოდა, მოემზადა დაბდაბ-ნობი.

ა. მოვა DEFJTUVYZA՛; მაკითხავი DHJKOUVG՛R՛Y՛, მო-
შკითხავ G, მომკითხავა X; დარბახს EI, დარბახ UVX.

ბ. ყრმა I՛; ნაკობი I՛.

გ. ერთმანეთსა VD՛; ეჯრებოდა F, ეჯარვოდეს G, ეჯრებიან IZ, ეჯარვიან X, ეჯრებოდეს F՛L՛Ղ՛; სდგას D՛, სდგა I՛; ჯარის I.

ღ. ეკაზმოდა] მოვიდოდა Y, მივიდოდა A՛; მოემზადა] მო-
ეკაზმა CDEFH IJLTUVYZA՛F՛Դ՛Լ՛Ղ՛Y՛, მოექმაზა G; დამდაბ U;
ნობა M; დაბნანობი Z.

885 (721)

მეფე მეჯდა, მაშინდელი ზარი აწმცა რად ითქმოდა!

ქოს-დაბდაბთა ცემისაკან უურთა სიტყვა არ ისმოდა,

მზესა ქორნი აბნელებდეს, მალთა რბოლა მიდამოდა;

მას დღე მათგან დანაღვარი სისხლი კვლთა მოესხმოდა!

მაშინდელნი T; ზარიმც E, ზარნი IT; აწა E, აწცა R՛;
რად] ვით DEFGHIJKOTUVYZA՛F՛G՛Դ՛Լ՛Ղ՛Ր՛Կ՛Ի՛; ითქვმოდა A;
ითქმოდეს JT, ითქოდა X.

ბ. ქოს] ქორ X; დამდაფთა U, დაბდაფთა V, დაბდაფსა I՛;
ქორს დაბდაბთა A; ცემისაკან L; სიტყვა] ხმაცა JT; ისმოდეს JT.

ღ. ქორი EFJI՛; აბნელებდეს] აბნელებდა EFGF՛L՛Z՛, აჩრდი-
ლებდეს J; ძალთ F, ძალთა G՛; რბოლა] რბენა DIUVI՛, სიმ-
რავლე F, სრბოლა Q՛; მიდამოდეს JT.

დ. ზას] სამ $GF'Q'$; დღეს II; ზათგან] მათნი JT; დანაღვარი] მონაღვარი E, დანახოცი FKO, დახოცილი IZ, მონაღვარნი JT, დანახოცი G': მოესხმოდა] მოისმოდა $F'L'$, მოასხმიდა E', მოისხმოდა $G'Q'$, მოესხმოდეს JT.

886 (722)

ინაღირეს, შემოიქცეს მსიარულნი მინდორს რულნი, შეიტანნეს დიდებულნი, თავადნი და სპანი სრულნი; დაჯდა, დახვდეს მოკაზმულნი საჯდომნი და სრანი სრულნი, სმან სცემს ჩანგი ჩაღანასა, მომღერალნი იყვნეს სრულნი!

ა. ინდირეს D; შემოიქცენ EI' , შემოიქცნეს $GHJF'L'Q'$; მხიარული UI' ; რულნი] სრულნი JT.

ბ. შეიტანნეს] შეიყვანნეს KOG' , შეიტანეს $DEFGHUVF'I'Q'R'Y'$.

გ. დაჯდა] დახვდეს R' , დახვდეს $GTF'L'Q'$. დახვდნეს J; დახვდეს] დახვდეს FHZ , დახვდა GTF' , დახვდნეს $KOG'L'Q'$, დახვდნენ R' ; მოკაზმულნი] მხიარულნი H, მხიარული I, მოკაზმული $FGJTF'I'L'Q'$; საჯდომი $EFGHIJKTF'G'I'L'Q'$, —Z; სრანი] სპანი ZD' .

დ. ხმასა $GHKOYF'G'Q'$, ხმა X; სცემდენ E, სცემდა $GF'L'Q'$, სცემდეს $HKOYGT'$; ჩანგ $FGHKOYF'G'L'Q'$; ჩაღანა $GHYF, L'Q'$, ჩაღანასა IE' , ჩაღანას $KOG'I'$; მამღერალნი DY' ; იყვნეს სრულნი] მუნ მისრულნი R' ; არვინ დარჩა დიდროვანთა (დიდროვანთა T) დოსტაქართა (დოსტაქანთა T) შეუსრულნი JT.

887 (723)

ემა ახლოს უჯდა მეფესა, ჰკითხვიდა, ეუბნებოდა;
ბაკეთათ გასჭვირს ბროლ-ლალი და კბილთათ ელვა
ჰკრთებოდა.

ღირსნი ახლოს სხდეს, ისმენდეს, შორს ჯარი
დაიჯრებოდა,

უტარიელოდ ხსენება არვისგან იკადრებოდა.

ა. ყმას II'; ახლოს| მედეს E; უჯდა| დაჯდა I'; მეფესა| ახლოსა E; ჰკითხვედა DGHKLOUVXYA'F'I'L'R', ჰკითხებდა I, კითხვედა G'Q'; ეუბნებოდა| იამებოდა E.

ბ. ბაგეთა FHILZF'G'L'Y', ბაგეთად UVR'; გასჰვერის Z; და| მათ DEFHIKOUVYA'G'I'R'Y',—BCGLE'L'Q'; კბილთა DEFHIKOUVYZA'D'F'G'I'R'Y', კბილთათა B, კბილთაგან CGLL'Q', კბილთათ E; კრთებოდა F'G'Q'.

გ. ახლოს (სხდეს სხდენ E) ღირსნი FFGIKLOYZA'F'G'L'Q'; ჯარნი Y'.

დ. უტარიელო CDILYZA'R'Y'; ეკადრებოდა I'.

888

ყმამან რაცა არვის უთხრის, კითხვად ვინსცა გამოჰპირდა?
მართალ ა, თუ საუბარსა აძვირებდა, ძვირად ღირდა;
სმა გარდასდა, გაიყარნეს, ემა წავიდა, მიცასჰირდა,
ველარ გასძლო, გული მისი აუჩუქდა, აუტირდა.

ა. რაცა| ვისცა F'IZR', რა სცნა II, არცა KOG'; უთხრის| იტყვის Z, უთხრა HLR'; კითხვა D'; ვინცა DFHX, ვისმცა R'; გამოჰპირდა| გაუპირდა DGHJKOTUVF'G'I'L'Q' გამოპირდა I, გამოსპირდა R'.

ბ. მართლა EIZL', მართლად G'I'Q', მართლაა HKOG'R'; თუ| იყო G'F'L'Q'; აძვირებდა| აძლევდიან G'F'L'Q', აძვირებდეს L, აძვირებდნი Z; ძვირად| ძვირად I; დააძვირის (დაძვირის J) საუბარი მართალ არს და ძვირად ღირდა JT.

გ. სუმა CA'; გარდაჰხდა FG; გაიყარნენ G'F'L'Q', გაიყარეს I; წავიდა| გავიდა F'; მიცასჰირდა H, მისცა სჰირდა IA'.

დ. გაძლო H,—X; გული—U; მისი| მეტად JT; გული მისი ~FR'; აუჩუქდა| მოთმენადმცა R', აუჩქარდა DEFIJLTUVZ F'I'L', აჩქარდა და HKOG'; აუტირდა| გაუპირდა R'.

გ.=დ. L.

889

თქვა: „ამა ეამსა წუხელის მე დილა გამთენებოდა;
მუნ ვიყავ, სადა სამყაროს ღაწვთაგან ელვა ჰკრთებოდა;

აწ სიძორისა მომლოდუ გულიმცა მისიჲის კვდებოდა,
მზემან რად მისცა სინათლე, თუ მთვარე გაეყრებოდა?“

ა. წუხელი I'.

ბ. მუნ ვიყავი მუნ ავი I'; ვიყავი ვი I'; სამყარო FIMUVXZ
D'E'R'; ლაწვთაგან] კბილთაგან DGHUVF'I'L'Q', ლაწთაგან G';
კრთებოდა DGE'F'G'L'Q', ჰკთებოდა I'.

გ. მამლოდნე DHJKOUVF'I'L'Q'R', მომლოდნე EFHI'TYZ
A'G'; გული FIZR', გულმანცა X, გულიცა I'; ვისთვისცა F, მის-
თვისამც I, ვისთვის JT, მისთვისმცა Z, მისთვისე R'; კვდებოდა]
ჰკრთებოდა Z, ჰკვდებოდა U.

დ. თვარე L'; გაგეყრებოდა F.

890 (724)

ემა მივიდა გულ-მოკლული, ცრემლი ველთა მოედინა.

მართ მისივე სიყვარული უარებდის თვალთა წინა.

ზოგჯერ ადგის, ზოგჯერ დაწვის, სელსა რადმცა დაემინა!

რაც ა აჯა დათმობისა, გულმან ვისმცა მოუსმინა!

ა. ყრმა I'; წავიდა FIZR'; მოკლული] ნაკლული JKOTG';
მოადინა GJTF'L'Q'.

ბ. მათ U; მისსავე IZ; საყვარელი IZ; უარებდის] უარებდა
BEG'ITZF'I'L'Q'R', უხარებდა J; თვალსა I'.

გ. ზოგჯირ A'; ადგის] წვის და JT, ადგის G'; ზოგჯირ
A'; დაწვის] ადგის JT; ხელსა] ხელმსცა E; რამცა CJLTX, რაცა
E; დაემინა] მოელხინა JT, დაემანა X.

დ. რაცა] კვლავცა JT, კვლაცა Y; გულსა EFR'; ვითმცა
BJR', ვითა GF'L'Q', ვისცა IUX; მოუსმინა] მოუთმინა FG'IK'TZ
E'F'G'L'Q'R', მოითმინა J, მოუსმინა X.

891 (725)

წევს, იტყვის: „გულსა საღსინო რამცადა დაუასეო?

მოგპორდი, ედემს ნახარდო ტანო ლერწამო და სეო,

მენტა მჭვრეტელთა ნიმატო, ვერ-მჭვრეტთა სავაგლასეო,

ცხადად ნახვასა არ ღირს ვარ, ბარემცა სისრმივ ცნასეო!“

ა. წვეს| ტირს KOG'. წვე UV, კვლავ R': რამცა ვით EGIK LOZF'G'L'Q'R', რასამცა H: დავისახეო GI'Q', დავისახეო F'

ბ. ნაზაარდო V: ტანად GJLTF'L'Q': ლერწამო| ალვო FR', ალვისა GIZF'L'Q': და ხეო| სახეო GJ'FF'L'Q'.

გ. შენ Q': მკვრეტელთა თვის Q'; ნიშატო| ლხინო და FGI JTZF'L'R', სალხინო და Q'; მკვრეტელთ F'L, მკვრეტელთა Q'; მოვაგლახეო JT.

დ. ცხადით H: არა Y'; ვღირს ვარ BEGHJKOTUVXZD'E'F' G'I'L'Q'R'; ბარემცა| ნეტამც DIUVZF'L'Q', ნეტამცა EFGHJKO TG'I'R'Y'; სიზრმიე CY', სიზრმიეე DV', სიზრმად EFGKOTR', სიზრმად H, სიზმარში IZ, სიზრმიით J, სიზრმიეა U, სიზარით X, სიზმარ G', სიზმარად F'L'Q'.

892 (726)

ამას მოსთქმიდის ტირილით ცრემლისა დასაღვაროთა:
კვლა გულსა ეტევის: „დათმოზა ჰგვანდეს სიზრძნისა
წყაროთა.

არ დავსთმოთ, რა ვქნათ, სევდასა, მითხარ, რა მოუგვაროთა?
თუ ლხინი გვინდა ღმრთისაგან, ჰირიცა შევიწყნაროთა“.

ა. მოსთქმიდის A, მოსთქმიდა B, მოსთქმიდეს D, მოსთქვამს E, მოსთქვემდის FYA'F'L'Q'. მოსთქმიდა IZI', მოსთქმიდაის U; ტირილითა EL, ტიროდის F'I, სტიროდის J; ცრემლითა HL, ცრემლსა I; ცრემლისა დასაღვაროთა| რწყავს საგუბრითა (საგუბრისა F) საროსა (საროთა- KOG', წყაროთა F) FJKO 'TG'; დასაღვარითა EL, დასაღვართა F'L.

ბ. კვლავ DGHJKOTUVXZF'G'I'L'Q'Y': ჰგვანდეს| გინდეს DIUVZ, გვანდის E, გვანდეს FGJOTYA'F'G'I'L'Q', გვინდეს HR', გვადენს KL; სიზრძნისა| სისახლისა F: წყაროსა JTE'F'L.

გ. დაეჭთმით DY', დაეთმოთ HI', დაეთმო UV, დავსთმო R'; ვქნათ DIZY', ვეკვნათ X, ვქნა R'; რა ვქნათ| ნეტარ JT: შითხარ| გულსა F, რა ვქნათ JT, ვქნა UV; მოუგვაროთა| უვაგლახოთა H, მოვაგვაროთა I, მოეგვაროსა J'T, მოუგართა X.

დ. თუ| ვის JT,—E'; გვინდეს DHKLOUVG', გინდეს IZ, უნდეს JT, გვანდა F'L'; ღმრთისასაგან L, მღთისაგან Z, ღვთისაგან D'E'G'Q'; ჰირნიცა DEGHKLOUVZF'G'L'Q'R'Y'; შევიწყნაროთა| შევიწყნაროთა F, შევიწყნაროსა JT.

კვლა იტყვის: „გულო, რასთენცა გაქეს სიკვდილისა წადება, სჯობს საცოცსლისა გამლება, მისთვის თავისა დადება, მაგრამ დამალე, არ გინდეს შენი ცეცსლისა კვლა დება, აუად შეჭფერობს მიჯნურსა მიჯნურობისა ცხადება!“

ა. კვლავ DGHJKTUVZF'G'I'L'Q'R'Y'; ეტყვის FIZ; იტყვის გულო გულსა ეტყვის KOG'; რასთენცა რასდენცა BCLMXD'E', რადგანცა DHUVR', რაზომცა EFGJKOTF'G'L'Q' რასდენსა Y, რაზდენცა A'I'Y'; წადება წამება EJ.

ბ. სიცოცხლესა E; დადება წაგება E'.

გ. მაგრამ GHJKOXF'G'I'L'Q'R'; გახნდეს FGHJKTUVZF'I'L'Q'R'Y'; შეთვის GF'L'Q'; ცეცხლისა სიცოცხლის I; კვლავ IJTZ F'I'L'Q', კვალ U, კლა X; კვლა დება კიდება H.

დ. შეფერობს EE'F'G'L'Q', შეჭფერობ X.

დასთოჯა ავთანდილისაგან

როსტევეან მეფისაგან და ვაზირის საუბარი

+ აქა J; დათხოვა დათხოა AMX, დათხოვნა HLUVZF'L'R'Y', — GJTQ'; ავთანდილისა FH; დათხოვა ავთანდილისაგან ~F'; როსტევეანისი A'; მეფისა BCEHKLMOUVXZD'E'F'G'I'L'R'Y', მეფესთანა F, — A'; და — ER'; ვაზირისა FA', ვეზირის KOUVF'G'L'R'Y', ვაზირს X; ვაზირის] + ხვეწნით საუბარი H, + და ხვეწნა R'Y'; საუბარი] პირით E. როსტევეან მეფისაგან და ვაზირის საუბარი] ვეზირისას მისვლა და ტარიელთანავე დათხოვნა (დათხოვა T) GJTQ'.

რა გათენდა, შეეკაზმა, ემა გავიდა ადრე გარე;

იტყვის: „ნეტარ მიჯნურობა არ დამაჩნდა, დაცავფარე!“

დათმობასა ეაჯების გულსა: „შენ რა მოუგვარე!“

ცხენსა შეჯდა, წამოვიდა ვაზირისა სასლსა მივარე.

ა. შეეკაზმა E, შეეკმაზა GH, შეეკაზმა IX; ყრმა J'; გავიდა] წავიდა E.J; ადრე] გარე J; გარე] გარეე F.

ბ. ნეტარ] ღმერთო EGJKOTF'G'L'Q'; არ] რა D'; დამაჩნდეს DGHJKOTUVZF'G'I'L'Q'R'Y'; დაცავჭფარე DUV, დაცაეფარეე F, დაცავმაღე GF'L'Q', დამცათარე KOG', დაცაეფარე X, დამცაეფარე A'.

გ. იაჯების DIXZI', ვეაჯები E, აეჯების I'; შენ] შინ DIU VZ; რა] რამ H; შენ რა] შენსა T, შერა I'; მოგუეფარეე F, მოაგეფარე JT, მოვაგეფარე Z.

დ. ცხენს X; წამოვიდა] გაემართა EGJTF'L'Q'; ვეზირისა D GHJF'I'L'Q'R'Y', ვაზირისას FL, ვაზირისსა I, ვეზირისას KOT' UG', ვაზირსა X; სახლსა] მივა L, სახლს X; მთეარეე F.

გ.—G'.

895 (729)

ვაზირმან ცნა, გაეგება: „ჩემს ა მზეო ამოსრული, ამან თურე მასარებდა დღეს ნიშანი სისარული!“

მიეგება, თაუვანის-სცა, ჰკადრა სრულსა ქება სრული: სამს სტუმარი სასურველი, მასპინძელი მსიარული“.

ა. ვეზირმან DGHJKOTUVF'I'L'Q'Y', ვეზირმანი C'; სცნა GHIJKLOTF'G'I'L'Q', ჰსცნა R'; ჩვენსა E; მზეო CEL, მზეა DFGHIJKOTUVZA'F'G'I'L'Q'R'Y'; მოსრული CL, აღმოსრული DUV, მოსული E, ამოსული GHJTF'G'L'Q'.

ბ. თურმე EFGHIJKOTUZF'G'I'L'Q'Y'; ნი ჰანსა F; სიხარული] მსიარული H, სახარული D.

გ. თაყვანი DFGHIJKOTUVXZA'EF'G'I'L'R'Y': კადრა F'I' Q'; სრულსა] სულსა I'; სრულსა ქება ~ EFK; ქება ჰკადრა სრულსა T.

896 (730)

ემა გარდასვა მასპინძელმან, არ ღაფაღმან, ავმან, უქმან; ფერსთა ქვემე სატაურსა უფენენ და მიწად უქმან.

ემამან სასლნი გაანათლნა, ვით სამეარო მისისა შუქმან;

თქვეს: „სულნელი სული ვარდთა დღეს მოგვებერნა ქვენა ბუქმან“.

ა. ლაფლმან I, ლაფალმა I'; ავმან| ავან Z; უქმან| უქმან D', ნუქმან F'L'Q'.

ბ. ფებთა IJ; ქვეშა E; ხატაურთა HKOE'G', ხატაურის Z; უფენდენ HKOG', უფენებენ U, უფენდენ R'; მიწა J; უქმაან Q'.

გ. ყრმამან I; სახლი DEFGHILJKO'TUVZA'D'E'F'G'T'L'Q'R'Y'; განანათლა DIJZY', განათლა E, გაანათლა FGHJKLO'TUVA'D'E'F'G'T'L'Q'R'. განათლნა X.

დ. თქვეს| დღეს GF'L'Q', თქვენ X; სურნელი DEFGHJK LOTUVZA'F'G'T'L'Q'R'Y', სურნელნი J, სუნნელი D', სუნელი E'; სული| სუნი Q'R'; ვარდი L; დღეს| აქ GF'L'Q'; მოგებერნა| მოგვაბუქნა E, მოგებერა ILZI', მოგვეფინა JT, მობებერნა F'L'Q'; ქვენა| ქვენამ DEFIJL'TUVZA'Y', ზენა GF'Q', თქვენა X, ზემო L', ავა R'.

897 (731)

დაჯდა, მისთა შემსედველთა გული მათი მართლად ხელეს, მისთა მჭგრეტთა მისთვის ბნედა თავისათვის ისახელეს, სულთქმა ბევრი აათასეს, აღარა თუ აერთსელეს. გაურა ბრძანეს, გაიყარნეს, ჯალაბობა გაათსელეს.

ა. დასჯდა R'; გული| თავი GF'L'Q', თავნი JT; მათი| მისი E, მათნი JT; მართლა GF'L'Q'; ხელეს| ხელდეს G'.

ბ. მისთვის L, მისთვინ T, მისთვი L'; თავისათვის| დია მეტად JT, თავისთავი DIZ, თავისთავის EFHKLOUVG'T', თავთავისთვის GF'L'Q'.

გ. სულთქმა AB; ბერჯელ J, ბევრჯელ T; ათასეს EIX, იათასეს FGJKO'TF'G'L'Q'; აღარა| არა JT, არ არ X, თუ| თუმცა JT; იერთხელეს JT.

დ. გაყრა| ხალვა GF'L'Q', აყრა JT; ბძანეს X, ბრძანა A'I', ნახეს F'L'; აიყარნეს JT, გაიყარა I'; ჯალაბები I'; გათხელეს EIX, გაერთხელეს KOG'.

898 (732)

რა ჯალაბი გაიყარა, უმა ვაზირსა ეუბნების, ეტყვის: „შენი დამალული დარბაზს არა არ იქნების; რაცა გწაადღეს საურავი, მეფე იქს და შენ გეთნების, გაიგონე ჭირი ჩემი, მკურნე, რაცა მეკურნების.

ა. გაიყარა| გაათხელეს D', გაეყარა F'L'; ვეზირსა DGHJK OTUVF'G'L'Q'R', ვეზირს Y'.

ბ. იტყვის Y': ზენ D'; დადარული FGF'L'Q'; დარბას DE, დარბაზ I; დარბაზს დამალული ზენი H: იქმნების D'.

გ. რატი T, რაც E'; გწადდეს| გინდა JT, სწადდეს F, გწადოდეს E', გწადეს I'L'; საურავსა T, საუბარი D'; გეთნევის E.

დ. გააგონე DI', გაგონე I, მოიგონე T, გააგონენ UVZ; კირნი DEFGHIJKOTUVZEF'G'L'Q'Y'; ჩემნი DEHIJKOTUVZEF'G'I'L'Q'Y'.

899 (733)

„მის ემისა ცეცხლი მედების, წვა მისისა მკირს მწველისა; მკლავს სურვილი და ვერ-ნახვა ჩემისა სასურველისა; მას ჩემთვის სულნი არ შურდეს, შეზღვა სამს შეუზღველისა; სამს სიყვარული მოყვრისა უხვისა, უშურველისა.

ა. მისი X; მწვა F'L'; მკირს| მწვავს E, მკლავს GJTF'L'Q'; მისისა მკირს ~ DEFGHIJKLOTUVZA'F'G'I'L'Q'R'Y'; მისისა მკირს მწველისა| მკირს ცეცხლისა მისისა E'; გწველისა G'.

ბ. მკლავს| მრჯის JT; ნახვა| კვრეტა DEFGHIJTUVF'F'L'Q', მკვრეტა Z; ჩემისა| მის ჩემის E, მართ მისგან JT.

გ. ჩემთინ F'L'; სული GHJKOE'F'G'I'L'Q'R',—X; არ| არა GF'L'Q'; შურდა FE', შურს GF'L'Q', შურდის L; შეზვა H; ხმას E; შეზღვა ხამს ~ L; შეზღვეულისა E, შემაზღველისა JT.

დ. მოყვარის X; უხვისა| უხუვისა J; უშურველისა| უშრველისა Y'.

900 (734)

„მისი ნახვა გულსა ჩემსა ვითა ბადე დაებადა,
მუნვე დარჩა, დათმობაცა მასთანავე დაება, და;
რადგან დანწევას მოასლეთა, ღმერთსა მზედცა დაებადა,
მერმე ასმათ ჩემთვის დისა მართ დად უფრო დაებადა.

ა. მისნი Q'; დამებადა J.

ბ. დათმოზადა] გული ჩემი G'F'L'G', დათმოზამცა X; მასვე თანა L, მასთთანავე Q; დაება და| დამებადა J.

გ. მოახლეთა| მუახლეთა G'Y', მოხელეთა F'L'; ღმერთსა| ლ'თისა FG', ჩემთვის G'F'L'Q'; მზედცა| მცეცა I', მზედმცა GJL TA'; დაებადა| დებადა I, დამებადა J.

დ. მერმე| მაგრამ JT; ასმად T; ჩემთვის დისა| ღმერთმან ჩემთვის J; დისა| ლ'თან T, დასა H; დად უფრო| უფრორე E'; ჩართ დად უფრო| უფრო დადცა FJZ; დადი დასა H, დათ R'; დამებადა J.

901 (735)

„ოდეს წამოვე, შევჭფიტე ფიცითა საშინელითა:

«კვლა მოვალ, გნასავ პირითა არ მტერთა საწუნელითა;

შენსა მე ვეძებ ნათელსა, შენ სარ გულითა ბნელითა»;

ქამია ჩემგან წასვლისა, მით მწვავეს ცეცხლითა ნელითა.

ა. როდეს JT; წამოველ DEFHIJKOQTUVZD'F'G'I'L'Q'R' Y'; შევჭფიტე E'JQUVA'D'E'F'I'L'Q'.

ბ. კვლავ DGHJKLOQTUVZF'G'I'L'Q'R'Y'; გნახამ I'; საწუნელითა| საშინელითა U.

გ. ნათელსა| წამალსა KOG'; გულითა| მოსილი IZ; ბნელითა| ხელითა F; წამალსა ვეძებ მოგივალ კარგისა საპოვნელითა JT.

დ. ქამია L; ჩემგან| ჩემის E; წასვლისა L; მით — FHIKOZ G'; მწვავეს ვიწვი FHIKOZG', ნელითა| ცხელითა DEFGHIOQU VZA'F'G'L'Q'R'Y', ალითა X, წასვლის ქამია მით ვიწვი არა ცეცხლითა ნელითა JT.

902 (736)

„ყოველსავე მართლად გითხრობ, არ სიტყვასა საკვესელსა.

მიმელის და ვერ მივსულვარ, ესე მიდებს ცეცხლსა ცხელსა;

ვერ გაუტეს ზენარსა, ვერ გავსწირავ სელი სელსა,

რამცა სადა გაუმარჯვდა კაცთა, ფიცთა გამტყესელსა!

ა. ყველასავე DIUZL'Y', ყველაკასა R'; მართლად I; გეტყვი GIZL'F'L'Q'; მართლად გითხრობ| მოგახსენებ JT; საკვესელსა| საკვეხარსა E.J, საკუხელსა G'.

ბ. მისრულვარ BCEL, მისულვარ DFKNZY', მივსრულვარ QVD'.

გ. ზენარსა DEZ, ზენარსა ITI', ზენარისა X; გასწირავ T, გაეწირავ X.

დ. რამცა| რადმცა F, არა H, არცა J, რაცა QX; სადა| სადმე GJL'Q, სხვადრამ H, სად X; გაემარჯვა DEFGHJKOQTUV A'F'G'I'L'Q'R', გაუმარჯვა E, გაუმარჯდა IX; კაცსა CDEFGHIJKL OQTUVA'F'G'I'L'Q'R'; ფიცის EFGHIJKLOTF'G'I'L'Q'R'; გამტეხელთა E'; რამცა გითხრა ჩემ მაგიერ როსტანს ჰკადრე მოედ სრასა D'.

903 (737)

„რაცა გითხრა, ჩემაგიერ როსტანს ჰკადრე, მიედ სრასა; თავმან მისმან, ფიცით გეტყვი შენ, ვაჩირსა, ოსტანსრასა: არ შემიძერობს, არ დავდგები, თუ შემიძერობს, მაქნევს რასა? მიშველე რა, გული ცეცხლმან არ დამიჭრას, არცა სრასა!

ა. გითხარ Y'; ჩემ მაგიერ LR'; როსტან B, როსტენს DEFGHIKOQTUVZG'I'R', როსტას X; ჰკადრე X, კადრე Q'; მიედ| მილი DEFGHJKOQTUVXF'G'I'L'Q', მისსა IZ, მიე A', მივედ R'Y'; რამცა სადა გაუმარჯვდა კაცსა ფიცთა გამტეხელსა D'.

ბ. თავმა Y'; გეტყვი| გითხრობ EJT, გეტყვუ Y'; ვეზირსა DGHJKO'TUVF'G'L'Q'R', ვაზირს X; უსტას არსა DKQUVZF'G'L', ოსტესარსა EF, უსტარასა HI, უსტასრასა GJOTI'Q'R'Y', ოსტანზრასა X.

გ. შემპყრობს J, შემიბყრობს O, შეგიბყრობს F'L'; შემიბყრობს₂, შეგიბყრობს I'; მაქნევსრასა X.

დ. რა| რამ X; დამიჭრას| დამიწვას GF'I'Q', დასწვას და I'; არცა| არა DHIJQTUVZI'R'Y'.

904 (738)

„კადრე; «ვინ გაქო უოველმან ჰირმან არ მეუშრასემან? ვითა ვიძიბვი, გაცნობოს ღმერთმან, თქვენმანვე სასემან! მადრა მან ემამან ცეცხლითა დამწვა, ალვისა სასემან, გული წამავე წამილო, — ვერათ ვერ შევინასე, — მან.

ა. ჰკადრე CDEFGHIKLOQTUVZA'F'G'I'L'R'Y'; ვინ] ვით K OG'; გაქოს CDEFGHIJKLOQTUVZA'F'G'I'L'Q'Y'; პირმა Y'; პირ-
მან არ ~ GF'L'Q'; მეუზრახემან DFIJKQTVZ'F', მეუმზრაახომან
E, შეუზრაახემან G'I', მეუმზრაახელმან L'.

ბ. ვიშივი I; გაცნობს A; გაცნობს ღმერთმან ~ F; ღმერთ-
მანვე FIZ; ღმერთმან თქვენმანვე |თქვენ ღმთეებისა J, თქვენ
მღრთეებისა (ღმთეებისა J)JT: თქვენმანვე| ნათელთა DQUV'I'R'Y',
ნათლითა HKOG', თქვენმანვე EG, თქვენმა FIZ, სახემან| სხემან D.

გ. მაგრამ GHJKTF'I'L'Q'R'; ალვისა| ალისა F'L'Q'R'.

დ. ვერად HJQL', ვერა I'; შავინახე L';.

905 (739)

«აწ, მეფეო, უმისობა ჩემგან უოლა არ ეგების;
გული მას აქეს უგულოსა, აქა ხელი არ მესდების?
თუ რას ვარგებ, პირველ სვალემ თვით სახელი თქვენ
მოგსვდების;
ვერას ვარგებ, გულსა დაგდებ, ჩემი ფიცი არ გატუდების.»

ა. ყოლე FGH.IJKOTUVZF'G'L'Q'R'.

ბ. აქეს| აქეს Y'; უგულოსა| გულოვანსა DGQUVZF'I'L'Q'Y'
გულისათვის H, გულენსა I; აქა| მე აქ JT; რა| არ BE', რას EJK
OG'R', რად GHA'F'L'Q'; მეხდების| მედების D', მეყრების R'.

გ. ხვალემ| ხოლმე DEFIQZI'R'Y', ხოლმე GTF'L'Q', ხვალმე
HJKOXG', ხოლე UV; მოგხედების| დაგრების A', მოგვხედების
BL', მოგვხედების IZF', მოგხედების X.

დ. გულსა| თავს J, თავსა OTG'R'; დავსდებ FILQZF'L'R',
დავიდებ J; ჩემი ფიცი ~ GJ'TF'L'Q'; გატყლების| გატყლების I'.

906 (740)

«წასვლა ჩემი გულსა თქვენსა არ ეწეინოს, არ დაჭმუნდეს;
თავსა ჩემსა გაგებული იქნას, რაცა ღმერთსა უნდეს;
მანვე ქნას და გაგიმარჯვდეს, თქვენი თქვენკე დავებრუნდეს.
არ მობრუნდეს, თქვენმცა სუფევო, მტერნი თქვენნი
დამაბუნდეს!» «

ა. წასლვა EUY'.

ბ. გაგებულსა KOG'; იქნეს UV; რაცა ღმერთსა ~ F; ღამთსა Q.

გ. ზანვე| მუნვე L; გამეზარჯვოს F, გამიზარჯედეს IKLTX ZA'I, გამეზარჯოს GHF'L. გამიზარჯედეს Q, გაგეზარჯოს Q'; თქვენქე| მონა JT, თქვენქენ DGHQUVFL'Q'R', თქვენვე EIZA' G'Y'; დავებრუნდეს| შემობრუნდეს JT,

დ. მოვბრუნდე DEFGUVZF'L'Q'R', მობრუნდე I; თქვენცა EUD'E'F'I'L'Q'; სუფევთ| ჰსუფევთ BCMD', ჰსუფაეცი X; არ მობრუნდეს თქვენცა სუფევთ| თვარამ (თვარა T) თქვენცა სუფევით ხართ JT; მტერი EFGJTFL'Q'; თქვენი EFGHIQTVXEF'L'Q'; მტერნი თქვენნი ~ FIJZ.

907 (741)

კვლა ჰირ-მზე ეჯევის ვაზირსა: „მე სიტყვა შევამტირეო, წა, ესე ჰკადრე ჰეფესა, შევინვიდოდეს ვირეო; მიაჯე ამოდ გაშვება და თავი გაიგმირეო, ასი ათასი წითელი შენ ქრთამად შეიწირეო“.

ა. კვლავ DGHJKQTVUZF'I'L'Q'R'Y'; ვეზირსა DGHJK OQTUVFGI'L'Q'R'Y'.

ბ. წა| აწ GIKOTZF'G'R'Y'; ესე| მიდი JKOTG'; კადრე D'Q', ჰკადრა L'; შევინვიდოდეს| შინ მივიდოდეს IZ, შევირვიდოდეს J, შევინვიდოდე X; ვირეო| ირეო I'.

გ. მიაჯე T, შეაჯე F'L'; ამოდ| ადრე E, ამაღ JJTZ; გიგმირეო Q'.

დ. ასი| ათი E, ოცი GF'Q'; ქრთამათ J; შეიწირეო| დაიპირეო EGJKOTF'G'L'Q'.

908 (742)

ვაზირმან უთხრა სიცილით: „ქრთამი შენ გქონდეს, შენია! შენგან კმა ჩემად წყალობად, რომე გზა გაგიჩენია. მაგას რა ვჰკადრებ მეფესა, რაცა აწ თქვენგან მსმენია, ვიცი, უცილოდ ამავესებს, შობა არ საწყენია.“

ა. ვეზირმან DGHJKOQTUVFG'I'L'Q', ვეზირმა R'; უთხრა| ჰკადრა FGZF'L', კადრა Q'; გქონდეს| გმართებს E, ქონდეს JT; შენაა X.

ბ. შენგან] ეგე T, შენ I'; კლად F'L'Q'; ჩემად] ჩემთვის J, ჩემდა Y'; შენგან კმა ჩემად] ეგეა ჩემთვის J; წყალობა J; გაგზენია X.

გ. მაგას] ამას JT; რა] ვერ I; ჰკადრებს DQSVI', ვჰკადრეფ FO, ვკადრეფ KG', ვკადრებ A'E'F'L'Q'; რაცა] რაც X; რაცა აწ ~ GJTF'L'Q', რაც ოდენ IZ; თქვენგან] შენგან FGF'L'Q', თქვენგანს X.

დ. ვიცი უცილოდ ~ E; ამავსებს] დაზავსებს IZ, ამიკლებს L, ამავსებ X; ამავსებ (ამავსებს T) უთუოდ JT, შოვბა] ბოძება DFC'HQV VF'I'L'Q', შოვება JR'; არ] რა F'L'F'L'; მოსწყენია HIZ, საწყინია J.

ბ. ~ გ. L.

909 (743)

„თავმან მისმან, მუნვე მამკლავს, ვესვ. წამიცა არ წამაროს! შენი ოქრო შენვე დაგრჩეს, მე, გლას, მიწა მესამაროს; მომკალ, კაცსა სიცოცხლისა სწორად რაცა მოესმაროს! არ ითქმის და ვერცა ვიტყვი, რა გინდა ვინ მისაგმაროს.

ა. მუნვე] აწვე E'; მომკლავს BCELD'R'; ვევე] მგონ E, რომ F, ვეჭო X; წამართოს F'L'.

ბ. დაგრჩეს] გქონდეს IZ.

გ. მამკალ DFGHIJKOQ'TUVZF'G'I'L'Q'R'Y', მომკლა X; სოცხლითა L; სწორედ U; რამცა FGHJKTD'F'G'L'Q', რაც X.

დ. ითქუმის ACX; არცა FI'; ვეტყვი GF'L'Q'; გინდრა FH J, გინდ Z; ვინმე IZ; მისამგმაროს F, მისამგმიროს I.

910 (744)

„გსა არ წავა თავსა წინა, სიცოცხლე, გლას, ვით გათინო? ამიკლებს და ანუ მომკლავს: «ეგე სიტყვა ვითა სთქვიო?! რად არ მუნვე გაიგონე, რად სარ შმაგი ეგეთიო?!» სჯობს სიკვდილი აკლებასა, ამას თავსა აწვე ვსწვრთიო.

ა. თავის DGHIKOQ'UVXZF'G'I'L'Q'R'; გლახ ვით ~ I; გათინო] გათინო E, გათიო I'R'Y'.

ბ. და—F'L': მამკლავს DFGHIJKOQTUVXZA'G'I'Q'R'Y',
მამკლავს F'L'; სიტყვა| რასტქვი J, რასთვის T; ვითა| რად JT,
ვით X; სტქვიო| ტქვიო I, დასტოიო J, დასტონიო T.

გ. გაგონე I, გაგიგონე Q, გააგონე Z, გამიგონე R'Y'; რათ
F'; ეგეთიო| აგათიო I', აგეთიო DJKQUVZA'G' ეგეთნიო T, აგრე-
თიო R'Y'.

დ. სიკვდილი| სიკოცხლე DHQUVI'R'Y'; აკლებას X; ამას
თავსა ~ FJI'; აწვე| აწვე FJ, ახლა IZ; თავსა აწვე ამას G'F'L'Q';
ვსწრთიო DE', ვსწვთნიო GJ, ვსწვრთნიო HKOTG', ვწვრთიო
SVI'L', ვსწვთიო D', ვწვრთნიო F', ვსწვრთენიო Q'.

გ. დ. ~ EFIZ.

911 (745)

„ოუ შეფეცა გაგიშეებდეს, თვით ლაშქარნი რად
მოდორდენ!
რად გაგიშვან, რად დადორდენ, ანუ მსესა რად
მ[ო]შორდენ!

შენ წასვიდე, მტერნი ჩვენნი დაგვთამამდენ, გაგვისწორდენ.
ეგე ასრე არ იქნების, ვითა ჩიტნი არ გაქორდენ“.

ა. ლაშქარი E; რათ I'; დადორდენ EFIZA'I', მოდორდეს
KLOG'.

ბ. გაგიშვენ X; რად| ვით KO, თვით G'; დადორდენ| დადონ-
დენ D, მოდორდენ EFHIA'R', მოსტყუედენ J, მოტყუედენ KO
TG', დასტყუედენ I'; მშორდენ A, მოშორდეს KLOG'L' მოშორ-
დენ BCDEFGHJMTUVXZD'E'F'.

გ. ჩენი მტერნი F; ჩუნნი B, ჩენი FE'; დაგვთამამდენ I,
დაგვთამამდენენ I'; დაგვისწორდენ DGHJQTUVZF'L'Q', დაგვი-
სწორდეს KOG', გაგვისწორდეს L.

დ. აგრე EGHJKOF'G'I'L'Q'R', ასე Y'; იქმნების D'; ჩიტი
BDEFKLOG'G'I'L'Y'; გაქორდეს KLOG', მოქორდენ L'.

912 (746)

ემა ატირდა, ცრემლით უთხრა: „სამს, იუ დანა გუღსა
ვიცი;
ჰე ვაზირო, შეგეტუობის, სიყვარული არ თურ იცი,

ანუ სსვაცა არ გინასავს მოუკრობა და არცა ფიცი,
თუ გინასავს, უმისოსა ჩემი ღსინი ვით ამტკიცი?!

ა. ყრმა I'; იტირდა X; ცრემლით| [სულთქმით F'G'H'Z'F'L'Q';
დანა—X; თუ დანა| ლახვარი I'.

ბ. ვეზირი DGHJKQ'F'G'I'L'R'; შეგეტყუების DFUVR', შე-
გეტყობის O, შეგეტყუების Y'; თურქ თუ DGH'IJQUZ'F'I'L'Q'R'Y'.

გ. სხვამცა H; არ| რა L; გინახავს| გიკითხავს DHQUV, გი-
კითხავს I'; მოყრობა DGHQI'Q'Y', მოყვარე EKOG', მოყვარობა
X. მოყვრობაცა F'L'; და| თუ E; არცა| რცა L, ანუ I'R'.

დ. გინახავს| გიკითხავს DHQUV, გიკითხამ I'; უმისოსა| იმი-
სოსა U; ჩემი| ჩემგან F; ვით| რად HJQ'TI'; ამტკიცი| ვამტკიცი
G'F'Q', დამტკიცი I'.

913 (747)

„მსე დაბრუნდა, არ ვიცოდი, მზესა რაცა დააბრუნვებს!

აწ უშველოთ, გვიჯობს, იგი ნაცვლად დღესა დაგვითბუნვებს,
ჩემი ჩემებრ არვინ იცის, რა მამწარებს, რა მატკბუნვებს;
ცუდთა კაცთა საუბარი კაცსა მეტად დააჭმუნვებს.

ა. არა F'IJ'KOTZA'G'; ვიცი F'IJ'KOT'ZA'G'; რამცა CDGHJ
LKOQTUV'F'G'I'Q'R'Y'; დააბრუნვებს| დაათბუნვებს J'T, დააბრ-
ვებს D, დააბრუნებს EFHKOUVG', დაბრუნვებს IX.

ბ. უშველოთ| მიშველე G'F'L'Q', უშენოდ HQ, უშილოდ U;
გვიჯობს იგი| იგი ჩვენცა G'F'L'Q'; ნაცვლად დღესა| მზისა ნა-
ცვლად J; ნაცვლად| ნათლად DFHKOQUVG'I'; დღესა| მზისად
G'F'L', მზისა J'IQ'; დაგვითბუნვებს| დაგვითბუნებს EFHKOQ'G',
დაგვათბუნვებს G'J'R'; დაათბუნვებს T, გაგვითბუნებს UVE', და-
გვითბუნვებს Z, გაგვითბუნვებს A', დაგვათბუნებს F'L'Q', გაგვით-
ბუნვებს I'

გ. მატკბუნვებს| მატკინვებს Z, მატკბუნებს EFHKOUVF'
G'L'R', მტკბუნებს I.

დ. ცუდთა| უდის G, ავთა JT, ზოგთა KOG', ცუდთა X,
ზოგის F'L'Q'; კაცის G'F'L'Q'; საუბარი| სუბარი B, სააუგო F;
კაცსა| საქმე F, კაცთა R'; დააჭმუნვებს| გაჭრუნვებს G'IZ, და-
ჭმუნვებს E, დააჭმუნვებს FHKOG'.

ბ. ~ გ. Q'.

„მეფე ანუ მისნი სპანი ნეტარ სელსა რასა მსდიან!
 აწ ვითამცა გაუწვევტლად უცნობოსა ცრემლნი მდიან.
 სჯობს წავიდე, არ გავტესნე, კაცსა ფიცნი გამოსცდიან;
 ჭირნი მისგან უნახავნი, ღია ვისმე გარდუხდიან!

ა. მისი I'; ხელსა| სულსა F'L'.

ბ. ვითმცა I; გაუწვევტლად უცნობოსა ~ GJKOTF'G'L'Q',
 უმისოსა გაუწვევტლად IZ; უცნობოსა| ღვარისაებრ F; ცრემლი
 EFGHIJKOTUVZG'I'R'Y'.

გ. გავტეხნე| გავსწირო F, გავსტეხნე BDLQ, გავსტეხენ E,
 გავსტეხო GHIJKOTZF'G', გავტეხო L'Q', გავტეხნე Y'; ფიცი
 FKOQ'Q'R', ფიცი JF'L'; გამოცდიან EG'.

დ. ჭირი GF'L'Q'; უნახავი GF'L'Q'; ღია| კაცსა FIKOTZG'
 R', ძნელად GJTF'L'Q', ღიად I'; ვისმცა DFIKOUVTZG', ვისცა
 HR', ვისმენ L; გარდუხდიან| გამოცდიან DQ, გამოსცდიან EA'I'
 Y', გაუცდიან GUVF'L'Q', [გარდუხ|დიან K.

„აწ, ვასირო, მაგა ზირსა გული კრული ვით მოგთმინდეს?
 რკინა, ჩემი მონაცვალე, სამს, გაცვილდეს, არ გატინდეს;
 ვერ გარდვისდი ცრემლთა მისთა, ჯეიპუნიც თვალთა
 მდინდეს,

მომესმარე, ნუთუ ჩემგან მოსმარება შენცა გინდეს.

ა. აწ| ჰე FIJKOTZG'; ვეზირო DGHIKOQUVF'G'I'L'Q'R';
 პირი E; მოგთმინდდეს Z, მოგთმინდესს G'.

ბ. მონაცვლე J; გაცვილდეს| გაცვილდეს HKOTG', გაცვი-
 ლდეს + და J; გატინდეს| გარკინდეს F.

გ. გარდინდის JT, გადუხდი D'; ცრემლთა| თვალთა F; მის-
 თა| ჩემთა F; ჯეიპუნიცა ABM, ჯეონიცა CDEFGHIJKLOQTUV
 ZA'F'G'I'L'Q'R'Y', ჯიონიცა F, ჯეიპუნიცი X, ჯეიპუნიცა D'E';
 თვალთა| ცრემლად F; მდინდეს| მინდეს L'.

დ. მამესმარე FGHJKOG'Q'R'Y', მამესმარეს F'L'; ნუთუ|
 თულა F, თულა GIKOTZF'G'Q', თუმცა JG', თუ L; ჩემგან| ოდეს

FJKTF'G'L'Q', ოდენ O; შენცა] ჩემგანც FGJLTQ', შენც X,
ჩემგან D'F'L'.

916 (750)

„არ გამიშვებს, გავიპარვი, წავალ მათგან შეუტებლად;
ვითა მნუკევეს, ეგრე დავროთ გული ცეცხლსა მოსადებლად.
ვიცი, ჩემთვის არას გიზამს, თუ არ უნდი განსამებლად;
თქვი, რა გინდა წაგკეიდოს, თავი დადევ საწამებლად“.

ა. არ] აწ F'; გავიპარვი] არ დავდგები E; მათგან] მათად
BEFGHJKOTF'L'Q', მათდა DILQUVZG'; შეუტებლად] შეგებლად
X, შეუგებლად D', შეუგნებლად I'R'Y'.

ბ. ვით DQUVZI'R'Y'; მენუკევეს DQUVI'R'Y', მნუკევეს GH
IF'L'Q', გნუკევეს J, მენუკევეს Z; ეგრე] ვით F; დავროთ] დაურთო.
F, დავსთმო IZ, დავთმო UV, დავროთ A'; ცეცხლთა DEFGHIJ
KLOQTUVZF'G'I'L'Q'R'Y', ცეცხლს X; მოსადებლად] დაუვსებ-
ლად F.

გ. ვიცი] ფიცი F'; გიზამს] გიზავს L', გიზამს Q'; უნდაი U,
უნდა F'L'.

დ. თქვი—GF'L'Q', ვთქვი J, სთქვი L, თქვე Y'; რაცა GF'
L'Q'; გინდრა HJT; წამეკეიდოს F, წაგვეკეიდოს Q; დასდევ L,
დადე R'.

917 (751)

„ვაზირმან თქვა: „შენი ცეცხლი მეცა ცეცხლად მომედების,
ვეღარ უჭვრეტ ცრემლთა შენთა, სოფელიცა გაქარდების,
ზოგი თქმა სჯობს არა-თქმასა, ზოგი თქმითა დაძავდების.
ვიტყვი: მოვჰკვდე, არა [მ]გამა, ჩემი მზიეცა თქვენ
მოგსკვდების“.

ა. ვაზირმა BA', ვეზირმან DHJKOQUVF'G'I'L'R', ვეზირმა
GQ'; მამედების DFGHJKOQUVF'G'I'L'Q'R'Y'.

ბ. უჭვრეტ] უჭვტარ G'; ცრემლსა FGF'I'L'Q'; შენთა] შენსა.
GEF'L'Q', თქვეათა L; სოფელიც H, სოფელიმცა JTE'; გაქარ-
დების DGHJKOQTZR'Y', განქარდების L.

გ. ზოგჯერ FLJKLOZD'F'G'L'Q'R'Y'; თქუმა AUX; ჯობს E'G'; თქუმასა ACX; ზოგჯერ LJKLOZD'F'G'L'Q'R'Y', ზოგჯერ U; თქუნითა AX, თქუნითა DFIQUVZD'I'Q'R'Y'.

დ. ვეტყვი F'L', Y' ვიტყვი; მოკვდე B, მოვკვდე EA'D'E'F'G'I' L,Q'Y'; [მგამა] გამა ABCMXD'G', მგამა DEFIJKLTVXZE'Q'R'Y', მაგრანა F'L'; მხემცა JT, მხესა KOG'; თქვენი შენ FGF'L'Q'; მოგვხდების IF', მოგვხდების JD'L', მოხდების A', მოგხდებ ის G'.

918 (752)

რა ვაზირმან ესე უთსრა, ადგა, დარბაზს გაემართა.
მეფე დასვდა შეკაზმული, პირი მხეებრ ეწაღმართა.
მეუშინდა, საწყენლისა მოსსენება ვერ შემართა,
დაურით დადგა, იგონებდა არ საქმეთა საომართა.

ა. ვეზირმან DGHJKOQUVF'G'L'R', ვაზირმა L, ვეზირმა Q'; ეს F'; დარბაზ F'Y', დარბაზ L; გემართა I.

ბ. მეფე] ზე I'; დანხვდა I'; შეკაზმული Y'; მხაებრ E, მხებრ IX'I.

გ. შეეშინდა G'; საწყინარსა EFGHIKOZG'L'Q', საწყინოსა JT საწყენლისა F'; შეპართა L.

დ. დაურით] დახრით H; დადგა] დგა და DQUVZI', დგა J; დაურით დადგა] დადგა რასმე A'; საქმესა FGT'I'Q'.

919 (753)

მეფემან ნასა ვაზირი დაღრეჯით დაუმუნვებული,
უბრძანა: „რა გჭირს, რა იცი, რად მოსვე შეჭირვებელი?“
მან ჰკადრა: „არა ვიციო, მართ ვარ თავისა ვებული,
მართალ სართ, მომკლათ, რა გესმის ამბავი გაკვირვებული

ა. ვეზირი DGHJKOQTUVF'G'I'L'Q'R', დაუმუნებული EGHIK LOQTUVF'G'L'Q'R', დაუმუნებული J.

ბ. უბძანა UVE'F'Q'; მოხველ DEFGHIJKLOQTUZF'G'I'L' Q'R', მოხველი V.

გ. კადრა F'L'Q'; არა] არ DI'Y', + არ FHIQUVZF'L'Q'R', რაცა მე JT, არცა ზე KOG',—D'; ვიცი DFHIJKOQTUVZF'G'I' L'Q'R'Y'; მართ] მე GF'L'Q', მით JKOTG'R'; ვებული] რებული DIZ, ვნებული J.

დ. მართლა IZ; ხარ FJT; მამკლათ DFGHIKQVZFG'L' Q'Y', მამკლა JTI, მამკალთ R'; რა| არ S; გესმას DEF'GHIJKLOQ TUVZA'D'G'Q'R'Y', გესპით F'L', გესმნას I'; ამბავი|ჩემგან F, ანბავი QQ', ამბავნი I'; გაკვირვებული| გაკირვებული D, ცნებუ-ლი F.

920 (754)

„ჩემი ჭმუნვა ჭირსა ჩემსა არცა მეტს და არცა დიდობს;
მეძინიან, თუცა შიშსა მოციქული არ დარდილობს.

აწ ავთანდილ გეოსოვების, მოაჯეობს, არ წამკიდობს,
უმისემისოდ სოფელსა და საწუთროსა მისთვის ფლიდობს“.

ა. ჭმუნვა| ჭკუა J; ჭირსა| თავსა GJKTF'G'L'; არც KOG';
მატს DQUVI'Y', მეტობს FGHJKOZFG'L'Q', ჭმატს A', მეტსა E';
და—FGHIJZE'F'L'Q'; სდიდობს F.

ბ. თუმცა EGHJKOUVF'G'I'L'Q', თუმც X; მოციქულნი J;
ვერა DHQA'I'R'Y', არა EIUVZ, ვერ JKOTG'; რიდობს DEHIQU
VZA'I'R'Y'.

გ. გეთხოვების| გეთხოვების CDIJKLOQTVZA'F'G'I'R', გე-
ხვეწების H, გეთხოვებს X; მაჯეობს BF'L', მოაჯეობს და DQI, მო-
აჯეობობას X; წამკიდებს D'.

დ. უმისემისოდ| უმისოდ M, უმის X; სოფელსა| საწუთროსა
GF'L'Q', სოფლისა X; და—E; საწუთროსა| სოფელი GF'L'Q',
საწუთროს I'; ფლდობს I, ფლიდოს D'.

921 (755)

რაცა იცოდა, უველად ჰკადრა მოშიშრად ენითა,

კვლა მოახსენა: „რამცა სცნა სიტყვეითა ესოდენითა,

თუ რაგვარ მეოფი მინახავს, თუ რაგვარ ცრემლთა დენითა!
მართალ ხართ, თუმცა რისხვანი ჩემთვის იანახდენითა“.

ა. რაცა| რამცა F; უველი A'; მოშიშრად უველად ჰკადრა E;
კადრა D'F'L'Q'; მოშირად G, მოშიშის JT, მოშიშრათ X.

ბ. კვლავ DGHJKOQTVZFG'I'L'Q'R'Y'; რაცა IJZE', რაც
KOG'R'; ვსცან EIZ, ეცნა KOG'R', სცან T.

გ. თუ] ან E; როგორ DFGIJKOTUVZF'G'L'Q'; თუ] ან JKOTG'; როგორ FGIJZF'L'Q'.

დ. მართლ I, მართლა Z; ხარ HLLUVZA'F'L'Q'; ჩემთვის რისხეანი თუმცა (თუმცალა H, თუცა QI') DIUVQE'F'R'Y'; თუცა IZ,—X; ჩემთვისცა F'L'Q'; იანაზდენითა DEFKLOQU VZA'G'I'Y' იაზდენითა GH, იანზდენითა I, იასდენითა F'L'Q'.

922 (756)

რა მეფემან მოისმინა, გაგულისდა, გაავცნობდა,
ფერი ჰკრთა და განაშიძრდა, შემსედველთა შეამთობდა;
მეუსახსნა: „რასოვის შმაგობ, მაგას სსვამცა ვინ მითსრობდა!
ავსა კაცსა ურჩევნია, ავსამცა რას ადრე სცნობდა!

ა. მეფემა X; გაგულიზდა A'; გაავცნობდა] გაუცნობლდა I', გაუცნობდა DGHIJQTUVZF'L'Q'Y', გავეცნობდა EX.

ბ. ფერი] ჰკერი C, ფერა U; ფერი ჰკრთა და] შეჰკრთა მეტად L; კრთა D'F'L'Q'; გასაშიშდა EA', გასაშიშლდა F', გაცაშიშდა GHKOG', გაცაშიშრდა J, გასაშიშრლდა L, გასაშინდა T, გასაშაშრდა I'; შიაშთობდა UV, შიაშთობდა X.

გ. შეუძახა DGHQUVZF'L'Q', შეუზახა IJI', შეუძახნა L. შეუზახნა E'; რასთვის] რა სტქვი FGH IJKOTUVZF'G'L'Q'; შმაგო FGH IJKOTUVZF'G'L'Q; მითხრობდა] მითმობდა X.

დ. ურჩევია F'L'; ავსამც EHIZ, ავსაცა F'L'; რასა EII, რასაც IZ; ადრა L'; ცნობდა I'

923 (757)

„ვითამც რამე სისარული საქმე მითხარ ვითა ღადრად.
მაგის მეტი რა ვინ მიუოს, თუ არ მომკლას მუხთლად,
ღადრად!

შმაგო, ენა ვით ისმარე აწ მაგისად ჩემად კადრად!
აგრე შმაგი არ ვაზირად, არად ვარგესარ არცა სსვად რად!

ა. ვითმცა J, ვითამცა UF'L'; სისარულად EII, სისარული Y'; საქმე] სიტყვა JT; მითხრა EJILONE'G'; მითხარ ვითა] რამე მითხარ HQ; ვითა] გულსა JT; ღადრად] დალად J, დალრად T.

ბ. მაგის] ამის E; რამ ვინ E, არ ვინ F'L', ~ Q'; მამკლას D FGHJKQTUVZF'G'L'Q'R'Y', მომკლავს YD'; მუხთლად] მალ-
ვით JT, მუხლად X; ღადრად] ღადრად E, აღრად GHIKUYZA'
F'G'L'Q'R', ღარად V.

გ. ენა] ვინა F'L'; იხმარე] იკადრე E; აწ] შენ EFGIJTZA'
F'L'Q'; ამისად F, მაგისა GF'L'Q'; აწ მაგისად] საუბრად და
KOG'.

დ. აგრე] ეზომ F, ეგზომ GIZF'L'Q'; ვეზირად DGHJKOQ
TUVZF'G'L'Q'Y'; არა ვარგხარ არ ვაზირად F; სხვა I'; სხვად
რად] ხვადრად F'L'.

924 (758)

„სამსცა, კაცმან პატრონისა საწყინარსა არ ღარიდნეს,
ოღენ სიტყვა უმეტარი უმეტრულად დაიუბდნეს?!
მე მაგისად მოსმენამდის რად არ ეურნი შემეუბდნეს!
შენ თუ მოკვლა, სისხლნი შენნი ჩემმან ქედმან მიიქედნეს!“

ა. ხანსცა] ხამს რომ GQ' ხამს თუ HKOG', რამაც J, რა-
ზანც TY, ხამსცა რომ F'L'; საწყინარი I'; არ ღარიდნეს] დაირიდ-
ნეს I'; ღარიდნეს] დახედნეს F, ღარიდოს IZ, შეხედნეს JT.

ბ. ოღეს HII'; უმეტრული DEGHJKOQTUVF'G'L'Q'R'Y';
უმეტრულად] ულაგოდ JKOTG', შენი რულად F'L', უმეტარად
R'Y'; დაიუბდოს I, დაიუბდნოს Z.

გ. მაგისა GHJTE'F'L'Q'R'; მოსმენამდი J, მოსმენამდინ I';
შემებეუბდნეს DFQUVI', შემებეუბდოს I, შემებეუბდნოს Z.

დ. მოკლა HT, მომკლა F'; სისხლი EFGHJKLOQ'TVE'F'G'I'
L'Q'R'; შენი FGHJKOTXE'F'G'L'Q', შეენნი D'; სისხლნი შენნი~Q';
ჩემმან] შენმან GJKOTF'G'L'Q', შენმა FH, ჩემმან DEIQUVXYZ
A'Y', ჩემა E'; ჩემმან ქედმან ~FQ', თავმან ჩემმან R'; ქედმა H;
მიქედნეს EXF'L', მიქედნოს I, მიქედნოოს Z.

925 (759)

კვლა უბრძანა: „თუმცა მისგან აწ არ იუავ მოგზავნილი,
თავმან ჩემმან, თავსა მოგკვეთ, არა უნდა ამას ცილი!“

წა, უკუდებ! ავი, შმაგი, უმეცარი, ძლეგი, წბილი!
შაბაშ სიტყვა, შაბაშ კაცი, შაბაშ საქმე, მისგან ქმნილი!“

ა. კვლავ DGHIJKOQUVZF'G'IL'Q'R'Y'; უბძანა UVF'LY';
თუცა DFQ'TVR'Y'; მიზგან J; არ| რა EI; იყო KOG'.

ბ. ზემან DIVXZE'; თავსა| აწვე Fkog', თავს GJTF'L'Q';
მოგკვეთ|მოგკლავ Fkog', მოგკვეთლი GJTF'L'Q', მოგკვეთ ს,
მოკვეთ Y; არა| არად DFGHIJKLOQTUVZF'G'IL'Q'R'Y'.

გ. წა| აწ GHIKOZA'F'G'Q'; უკუდებ X; ავი| უკუო JT;
შმაგი| შლეგი Q, შმეგი Z; უმეცრული E; უმეცარი ავი შმაგი
GF'L'Q'; წბილი| ბილწი E.

დ. შაბაშ კაცი შაბაშ სიტყვა I'; მისგან| შენგან F'KG'; ქნილი
BCDEGHIKLOQTXYA'D'E'F'G'L'Q'Y'; მისგან ქმნილი| მისეული J.

926

მეფე სკამს ესერის ვასირსა, კედელსა შეაღწეებსა;
ნებით არ უშეებს ავთანდილს იგ მისსა შენსვეწველსა;
შეუთვლის: „თუღა შეტყვიო, თეორსა დავიგლეა; მე წვეერსა;
ვერვინ შეიზერობს ავთანდილს განარვით გარდამსვეწველსა“.

ა. ესრის AL.

ბ. შენახეწეებს L.

927 (760)

დადრენა, სკამნი შემოსტეორცნა, ჰკრნა კედელსა, შეაღწენა;
დაცდუნვა, მაგრა მისთვის ააღმასა, არ აძენა:
„ვით მიანბე წასვლა მისი, ვინ აღვისა მორჩი სე წნა!“
ვაზირისა ცრემლმან ცხელმან ღაწენი თეორნი აასვენა.

ა. დადრეა BCDEFGHIJKLOQTUVYZA'F'G'IL'Q'R'Y', დად-
კა I; სკამი CFGHIJKLOQTUVF'G'IL'Q'R'; შემოსტეორცა CEF
GHLTUVYF'IL'Q'R'Y', შემოსტეორცა IJ; ჰკრა BCDEFGHIJKL
MOQTUVYZA'E'G'I'R'Y', ჰკრ X, კრა F'L'Q'; კედელს X; შეაღწენა
D, შიაღწენა V, შემოღწენა A', შეაღწენა E'.

ბ. დაცთუნა DI', დაცდუნვა EX, დააცდუნა FV, დააცდინა
GHF'L'Q', დაცთუნვა I, დააცთუნვა TZ, დააცდუნდნა U, დააცთუნა

R'Y'; მაგრამ FGHJQTF'I'L'Q'R'; ააღმასნა DEFGHKOQTUVYZ
A'F'G'L'Q'R'Y', ააღმასნა I, ააღმასნა X: აძენწა| ეწნა I, ძენწა X,
აძენწა D'

გ. ვითამ U; მიაბზე BCDEFHJKLOTUVYA'G'T'Y'; წასღვა
LUG', წასღვაი X; ნორჩი GHJKOR', მტნი L, ნორჩნი F'L'Q';
ხე წნა| ხეწნა I'.

დ. ვეზირისა GHTF'L'Q', ვაზირის I, ვეზირისამ JR', ვა-
ზირსა X, ვაზირს Z; ცრემლმა I'; ცხელმანა Q; ცრემლმან ცხელ-
მან ~ FILZ, ლაწვი FG'ITZF'I'L'Q'; თეთრი FQI', ვარდი GJTF'
L'Q'R', ვარდნი IZ; ახეწნა EIX. დაუხეწნა GF'L'Q'; აუხეწნა JT,
აიხეწნა Z; ვით ფრინველთა მხარნი ჩემნი მაგ სიტყვამან დამილევ-
ნა KOG'.

928 (761)

ვაზირმან, გლას, გამორიდნა, მართ ველარას ვერ
იწრწინებებს;

გამოდრწა და გამომელდა, გულსა წელულსა მდომტკიენებს;
შეის სასობს, გაის ქუშობს, ენა ასრე მოაუენებებს,
მტერი მტერსა ვერას აენებს, რომე კაცი თავსა იენებს.

ა. ვეზირმან GHJKOTF'G'L'Q'R'Y'; გამორიდა J; ველარა-
L'; იწრწინებებს. იწრწინებს BF, იძრწინებს DIKZF'G'L'Q', იწუნ-
წებს E, იძრწინებებს GOQY', იწრინებს HUV, იწრინებებს JT,
იწრწინებს X, იბრწინებს I', იძრწინებს R'.

ბ. გამოდრწა| გამოდერწა EIJUVYA', გამოდერა FGHQF'I'L'Q'
R', გამოდერწნა KOTG'; და — EJKOTUVYG'; გულსა წელულ-
სა ~ JT; მდომტკიენებს BFGKOUA'E'G'L'Q'Y', მდომტკიენებს D,
მდომტკიენებს H, იმტკიენებს I, მდომტკიენებს L, მდომტკიენებს Z,
მდომტკიენებს I'.

გ. შეის| შენის X, შეისს Z; ხასობს| ხარობს IQ, ხანობს I';
ქუშობს|. უშობს H, ქვეშობს U, გუშობს Z; ენით JKOTG'; ასრე|
თავსა JKOG', ასე R'; მოაუენებებს DEFHIQUVA'F'I'L'Q'Y', მო-
აუენებებს JKOTG'.

დ. მტერსა| კაცსა L, ეგრე T, მტერს X; ვერას A, ვერა EL A';
აენებს—K, აენებს X; რომე| რომენ ZY'; იენებს| აენებს EIJXZ.

„თქვა: „ცოდვათა ჩემთა მსგავსი ღმერთმან მეტი რა მიჩვენოს?

რად მოვლორდი, რად დავბნელდი, ნეტარ ვინდა გამითენოს!
ვინცა სხვა რა კადნიერად პატრონსა რა მოახსენოს,
ჩემსი დღენი მასმცა აღგან, რაძი ვითა გაისვენოს!“

ა. ჰსთქვა R'; ცოდვა F'; მგზავსი EFJKOUVYA'G', მსგავსა X, მზგავსი I'Q'; მეტი] სხვამცა F, სხვალა JT.

ბ. მოვლორდი] დავბერდი H; რად] ვით JKOTG', რა X, დავბნელდი] დავბნენლდი F, მოვლორდი H, დავბრუნდი I; ვინდა] რამლა JT, ვინცა I'; გამოთენოს X

გ. ვინმცა JT; სხვა რა] კვალა FIZ, კაცმან GJOTF'G'L'Q', სხვარამ H, კაცსა K, რად U, კვლავ I'; პატრონს BGHJKOTZD' F'G'L'Q'; რა] არა BEZD', რამე GHF'L'Q', სიტყვა JKOTG'; მოგესხენოს X.

დ. ჩემი DGHQF'TL'Q'R', ჩემიმც FJ, ჩემნიმც T; მასცა DF IQZI'Y', მასამც E, მას GJKOTF'G'L'Q'; აღგანან GJKOTF'G'L, Q'; რაძი] რაძინ DEQUVYA'I'Y', ვინ ძლი FZ, ვინცა GF'L'Q', რაგინდ H, ვიდლი I, ვერცა JKOTG'; ვითა] მან რამ J, რამან KOG', მან რა T; განისვენოს ER, მოისვენოს JKOTG'.

ვახირი გაწბილებული მივა ბედითა შავითა;

ავთანდილს უთსრა დაღრეჯით, პირითა გამქუშავითა;

„მაღლი რა გკადრო, აწ თქვენგან გავსასდი მე მაშა ვითა,
ვა, კარგი თაჟი უებრო დაკვარგე, დავაშავითა!“

ა. ვეზირი GHJKOTI'G'L'Q'R'; გწბილებული B.

ბ. უთხრა] ეტყვის F. ჰკადრა G, კადრა F'L'Q'; დაღრეჯით] შეწყენით JT, დაღრენჯით G'; პირით Z, პირთა L'.

გ. კადრო GHJTYA'; აწ თქვენგან] არ ვიცი FIKOZ, ამისთვის GI'L'Q'G'; გავხასდი] გავსახდი C, გამხადა F, გავხდი H, აწ გავხე IZ, გამხადე KG', მაშა ვითა O, გახასდი X, გავხარდი L'; მე—FF'Q'; მაშა ვითა] ამაშავითა H, დაშაშავითა KOG; ვითა] ვაითა F, ავითა F'L'Q'.

დ. ვაი ABCDFGHIJKMQTUVXYZA'D'E'F'G'L'Q'R'Y'; კარგო JKOTG'; თავო JKOTG'; კარგი თავი ~ T; უებრო] უებრო G', უებრად J, უებროდ T; დავკარგე BDFILUVZR'Y', დავკარგით E, დავკარგეთ GH, დავკარგეთ KOYA'F'G', დავკარგე T, დავკარგეთ L'Q'; დანაშაუთა GJTF'L'Q' დაგაშაუთა OG'.

931 (764)

ქრთამსა სთხოვს და ამხანაგობს, თუცა' ცრემლთა არ იწყურვებს:

— მიკვირს, რად სცალს წულიანობად, რად არ გულსა შეიურვებს!—

ვინ არ მისცეს ქადებული, მოურავსა მოიმღურვებს, თქმულა: «ქრთამი საურავსა ჯოჯოხეთსცა დაიურვებს».

ა. ქრთამსა] ქათამსა F'L'; თუმცა EGF, თუმც Q'; ცრემლსა DEFGHIJKLOQVZF'G'L'Q'R'Y'; არ] ვერ FIKOZG'; იწყურვებს] იწყურებს EI, აწყნარებს F, იწურვებს GJKOTUF'L'Q'R', აწყურვებს X, იწყნარებს Z.

ბ. საწყულიანოდ DGHQUVF'L'Q'R'Y, წყნიალობად F; შეიურვებს] შეურვებს DE, შეარვებს X.

გ. მისცემს EFGHIJKOTUVYF'G'L'; ქადებულსა EFGHIJKOTUVF'G'L'Q'; მოურავსა] მოყვარესა FKOUVE'G'; მოიმღურვებს FZE'.

დ. თქმული X; საურავსა] უბრალოსა F, საუკუნოს GHJKO'TYFG'L'Q'; ჯოჯოხეთსა საურავსაც (საურავსა I, საურავი Z) DIUVZ; ჯოჯოხეთსა EFGHJLTD'F'L'Q', ჯოჯოხეთსაც OQXYA G'R'Y'; დააურვებს Y'.

932 (765)

„ვით გამსადა, რა მიბრძანა, არ ეგების ჩემგან თსრობა: რა სიავე, რა სირეგენე, რა შლუობა, რა შმაგობა!

მე თვით კაცად აღარ ვარგ ვარ, აღარა მიც თავსა ცნობა; ესე მიკვირს, რად არ მამკლა, მისცა თურე ღმერთმან თიმობა.

ა. ვით] ვინ L'; გამხადა] გიანბო G, გიამბო F'L'Q'; რა] ვით GF'L'Q'; მიბრძანა] მიაბბო F, გამხილა GF'L'Q', მიბძანა UVY'.

ბ. სირეგვენე] სიავე E, სიწმავე L; შლუობა] შლეგობა FGH JKOTYZF'G'L'Q'R'.

გ. თვით] ვით V; კაცათ X; აღარ] არ I'; ვარგი I'; აღარცა EUV'; მიცხ F'L'R'; ცნობა] თხრობა Z.

დ. მომკლა EXYA'F'; თურმე EFGHIJKOTD'G'T'Q'; თურე ღმერთმან ~ DEQUVQ'; თობა] ცნობა IYZ.

933 (766)

„მეცა ვიცოდი, რაცა ვქენ, ცთომით არ წამკიდებია;
ვიასრე, გამიწურებოდა, ჭმუნვა მით გამდიდებია;
განგებით ქნილსა რისხვასა ვერავინ დარიდებია!
შენთვის სიკვდილი ღსინაჲ მიჩს, ჭირი არ გამცუდებია“.

ა. მეცა] ვიცოდი F'L', მემცა R'; ვქენ DHIJLQ'TZR'Y'; ცთომით] ცნობით GHJLQ'TF'I'L'Q', ცდომით G'; წამკიდებია D.

ბ. ვიაზრე] ვიზარე JX; გამიწურებოდა] გამიწყარებდა X; მქუნვა X; გამდიდებია] გამდიდრებია DEQUV, გამმდიდრებია L.

გ. ქნილსა ILTUVZD'G'I'R'; რისხვასა] საქმესა JKOTG', რისხვასა X; დაპრიდებია I.

დ. სიკდილიც T, სიკდილი Y'; მჩანს DEGHJKLOQTUV XZG'I'Y', მიჩნს D'E'F'L'Q'R'; ჭირნი DFHIKLOQUVXZG'R'Y', ჭირნიცა J, და ჭირნი T; არ] თავს JT; გამცუდებია] მიდებია JT.

934

† ემამან უთხრა: „შენთვის წურომა მემცა განა დამიმძიმდა, მაგრა ქროთამი რადლა გმაროებს?“ გაიცინნა, გაცალიმდა; „შენ აღიმი გაგიმემდა, ართუ მეში გიადიმდა, რა აქიმი დასნეულდეს, ვისთვის ვინმცა გააქიმდა“.

ა. ყრამამან I'; შენი DEFGHIJKOQTUVYZF'G'I'L'Q'R'; მეცა DEFGHIJKOQTUVYZF'G'I'L'Q'R'; განა] ღია FGJKOTF'G'Q'; დამიმძიდა X, დამიმძიმდეს Y.

ბ. ზაგრამ GHJKOTF'G'IL'Q'; ქთამი J, გრთაზი L'; რალა E, არა FGIZF'L'Q', რალად J, რალდად R'; გზართებს| გინდა LR'; გაიცინა DEFGHIJKOQTUVZF'F'G'IL'Q'R', გაიცინნს X; გაცალღა D, გაცალიღდეს Y, გაცალმიღა Z, გაიღიღა I'.

გ. შენა II; აღიმი| ეღემი JKG', ეღიმი OT, აღამი D', ნაღიმი F'IL'Q'; გაღიღეშღა| გაღიღეშღა F'L'; მღეში| მღეშ X; გაღიღიღა| გაღიღიღა BCFGMA'D'E'IR', გაღიღიღა D, გაღიღიღა EIX, გაღიღიღა HQ, გაღიღიღა JKOT, განაღიღიღა LF'L'Q', გაღიღიღეს Y, გაღეღიღა G'.

ღ. ვისთვის| მისთვის CDEFGHIJKLOQTUVZA'F'G'IL'Q'R', რისთვის E; ვინღა DEFGHIJKLOQTUVYZA'D'G'IL'Q'R', ვინღა X, ვიღა F'L'; გაქიღღა DEIZ, გაექიღღა GF'L'Q', გაქიღღიღღა X, გაქიღღეს Y.

ბ. გ. ~ L.

935

† მოასსენა კვღა ვაზირმან: „მე რა გინღა წამეკიღღოს, მოიწერომეღს, მეცამინღღოს, ნუთუ გუღი გაიწმინღღოს; მენ რასა იქ, ესე მითხარ, ჩემი კმუნევა გაიღიღღოს, სამსცა კაცმან სასიკვღინღღ თავსა არა არ დარღიღღოს!“

ა. კვღავ DGHJKOQTUVZFG'IL'Q'; ვეზირმან DGHJKOTUVXF'G'IL'Q', ვაზირმა Q; გინღრა HJ.

ბ. მოიწერომეღს| მოიწერამეღს X; შეცამინღღოს| მეღმნღღოსცა Q'; გუღი| აგრე L,—X; გაიწმინღღოს| გამინღღოს L, გაიწმიღღოს CD EFGJOUVYF'G'L', გამიწინღღოს H, გამიწმიღღოს KQ, გაიწმიღღოს D', დაიწმინღღოს I'.

გ. ესეც GF'L'Q'; შითხრა FLY; ჩემი კმუნევა ~ GJTF'L'Q'; კმუნევა| ჭუნევა I, წერომა L; გაღიღღოს EI, გააღიღღოს KLOYZD'G'.

ღ. ხამსა E, ხამს რომ GF'L'Q', ხამს თუ JT; კაცი Z; სასიკვღინღო BCDEIMQZA'D'E'I', სასიკვღიღღო FGHJKLOT F'G'L'Q'R', სასიკვღიღღო X; თავსა| თავი F, ჭირი H, ჭირსა JKO TG'R',—X; არა| არას F, თავსა H, თავი JKOTG'R'; არ—IT, არა X; დაარღიღღოს TZ, დაირღიღღოს I'.

ემამან უთხრა: „აღარ-წასვლა არ ეგების ჩემგან არის.
 იადონი მაშინ მოკვდეს, ოდის ვარდმან იდამკნაროს.
 ხამს, უძებნოს ცვარი წელისა, მისთვის თავი უოვლგან
 არის,
 ვერ უზოვოს, რა ქნას, ანუ გული რათა დაიწყნაროს!

ა. ყრმამან I'; აღარ| ჩემგან GF'L'Q'; წასვლა EG'.

ბ. მაშენ G'; ოდის| ოდეს DEFGHIJKLOQ'TUV'XZ'D'F'G'I'
 L'Q'R'Y', როდის YA'; ვარდმა G; დაიმკნაროს EF.

გ. უძებნოს Y, ეძებნოს A'; ცვარი წელისა ~ J; ცვარი| ცური
 X; მისთვის F; მისთვის თავი| თავი მისი GJTF'L'Q'; ყვალგან F,
 ყოვლგნით GJTF'L'Q'Y', ყველგან HKLOR', ყველგნით IZ; იროს
 E, იაროს Z.

დ. ვერ| ვერა GQ', ველარ F'L'; უზოვოს DIQUVYA'D'Y',
 ჰზოვოს G, უზოვნოს HKOZG', პოვოს F'L', პოოს Q'; რა ქნას ანუ
 მაშინ (ანუ J)რა ქნას IJZ; ჰქნას Q; რითა DEFGHIJKOQ'TUV'
 ZF'G'Q'R'; რითლა H; დააწყნაროს DBIJKOQUG'.

937 (768)

„უშისოდ მეოფი ვერ გავსძლებ ჯდომასა, ვერცა წოლასა,
 მართ ნადირთაებრ გაჭრასა ვირჩევ, მათთანა რბოლასა;
 ასრე გასრულსა რად მნუკევს მისთა მებრძოლთა ბრძოლასა?
 სჯობს უყოლობა კაცისა მომდურაგისა უოლასა.

ა. გავძლებ QVYA'I'Q'R'Y', გაიძლებ X; დაჯდომასა X; ვერ-
 ცა| ვერც X, ვერა L'; წოლასა| დგომასა J.

ბ. ნადირთაგან E, ნადირთებრ I, ნადირთანა JT; გაჭრასა|
 აწ ვირჩევ E; ვირჩევ| მათთანა E, ვარჩევ FGJTF'L'Q'; ზათთან I';
 რბოლასა| დია რბოლასა E.

გ. გასრულსა| გასვლასა DIQUV'ZG', გასრულვარ E, გასულსა
 FGHJKOQ'; რად| რათ E, ვით IZ, რას I'; მნუკავს GHIJKOTZ
 F'G'L'Q'R'; მისთა| ვითა H.

დ. უყოლობა DFQUV; კაცისა| ზოყვრისა GF'L'Q'; მომდუ-
 რაგისა X, მონდურაგისა G'.

ბ. გ. ~ E.

„მოვასხენებ ერთსელ კვლაცა, აწ რაზომცა მეუე წერების, ნუთუ გაბჭოს, გული ჩემი ვით იწვის და ვით ენთების; არ გამიშეებს, გავიპარვი, რა იმედი გარდმიწულების, მე თუ მოვჰკვდე, ჩემი კერძი სოფელიმცა გარდიფსვრების!..“

ა. მოახსენებ KOG', მოახსენე IZ; კვლავცა GHJKOQF'G'I' L'Q', კვალა IZ: აწ—GJTF'L'Q'; რაზომსაცა GJTF'L'Q'; აწ რაზომცა ~X; წყრების] სწყების Z, სწყრების DIQUVD'R'.

ბ. გაბჭოს] გაბრჭოს EIKLOQYA'F'G'I'L'Q'R'Y', გაპრჭოს FGHIX, გიბჭოს U, ამჭოს D'; ინთების X.

გ. იმედა Z; გარდასწყედების DIQ'I'Y', გარდმიწყედის X, გარდამწყედების Z.

დ. მოვკვდე BEFNYA'D'E'F'G'I'L'Q'; ჩემი კერძი] გული ჩემი Z; სოფელიცა DEFQUVZE'I'L'Y', სოფელიმცა GH, სოფელმაცა X; გარდიფსვრების] გარდახდების E, გაქარდების FG'Q', გაჰქარდების GKOF'L', გარდიფხვრდების I, თქვენ მოგხვდების JT, აღიფხვრების R'.

მოიუბნეს. ვაზირმან ქნა ჳამა-სმანი მათნი ფერნი,
უმასპინძლა, ძღვენი უძღვნა შვენიერსა შვენიერნი,
მისნი მეოღნი ავეავსნა, მოყმენი და თუნდა ბერნი.
გაიუარნეს, ემა წავიდა, სასლად ჩადგეს მზისა წვერნი.

ა. მოიობნეს G'; ვაზირმა BFL, ვეზირმან DGHJKO'TF'G'I' L'Q', ვეზირმა R'; ჰქნა Q, ქონ X; სმანი] სუმანი ABCMNA', ლბინი JKOTG', სამნი Y'; ჳამა-სმანი] სმა ჳამანი IZ, ჳამა და სმა R'; მათი EGQF'I'L'Q'.

ბ. უძღვნა X; შვენიერსა I'; შენიერნი H, შვენიერნი I'.

გ. მისნი] მასთან H; მყოღნი] ყოღნი EUVR', ყმანი FIJKO T'ZG', მყოღნი GHE'L'Q'; ავეავსნა] აღვეავსნა I:, აცაავსნა FR', აეავსნა GF'L'Q', აღაავსნა HJKOT, აცაავსნა IZ, აღავსნა G'; მოყმენი] +ჰყვეს FIZ, + ჰყვა R', მოყმინი H, —F'L', და—DFIQUVZI'R'Y'; თუნდა] თუ უნდა DQUVI'Y', ანუ FIZR', გინდა GF'L'Q'; ბერი F'L'.

დ. გაიყარა E, გაიყარნეს H, გაიყარეს I; ყრზა I'; სახლად] სიხლად X; ჩადგა EFH, ჩადგნეს J.

940 (771)

შეკრა წითელი ასი ათასი პირად მშემან და ტანად
სარომან,

სამასი თავი სტავრა-ატლასი უხვემან, ნიდაგ
მიუმცვდარომან,

სამოცი თვალი ლალ-იაგუნდი ფერად არ მათიმან
საუარომან.

კაცი გაგზავნა ვაზირისასა, ესე ყველაი მისთვის არო მან.

ა. შეკრა G, — JT; წითელი ასი ათასი] ასი ათასი წითელი HJT; ასი]—EFLJZA', ოცი GFL'Q', ას Y; ათას Y; პირ FGHJKO TYA', პირი G'; მზემ ELZ; და—EFGHIJKLQTYZA'G'T'; სარო-მა J.

ბ. თავი—EFGHIJKOTYG'; სტავრა] სტვირი X, —A'; უხმან ABEZG', უხემან FGHIJR'Y', უხვამან D; ნიდაგ—E%, და FIA', არ GHJKOTYG', ნიად E', არ ყველა F'L'Q'; მიუმცვდარომან DE ILMQUVZD'E'I'R'Y', მიუმხვდარომან FGHKOTF'L'Q', მიუმხვდა-რომა J, მიუმცდრომან, X, მიუმხდარომან YG'.

გ. სამოცი] ათასი JKOTG'; თვალი—EFGHIJKOTYZA'G', +და FE'; ლალი AFKMO'XNYZA'E'; იაგუნდი] მარგალიტი L; ფერად —A'; არ მათიმან] მართ FG, ვარდისა JKOTG', მართ ვითა L'Q'; საუარომან] საურზან E, მიუმხვდარომან FGL'Q', სარომან HIYZ, დარომან J, დარომან KOTG', სუარომან X, საურაომან E'I'Y'.

დ. კაცი—G; გაგზანა L, მიგზავნა JT; კაცი გაგზავნა ~JT; ვეზირისასა DGLUVQ'Y', ვაზირთან ETYA', ვეზირთან HKOTG', ვაზირმან IZ, ვეზირსა JT, ვეზირისას E', ვეზირითანად R'; კაცი გაგზავნა ვაზირისასა] ვეზირი სახა (—Q') ესე გაგზავნა F'L'Q'; ესე] ეს EFGHIJKOTYZG', —A'F'L'Q'; ყოველი E, ყვალა FO, ყველა GH IJKTYZF'G'L'Q', ყოველი A'; მისთვის] მისთვისევე ესე E', მისთ-ვისმე ესე L', მისთავიევე ესე Q'; არო მან] არომა J, ესე არო მან Q'.

ბ. გ. ~GJKOTG'L'Q'.

შესთვალა თუ: „რაცა გმართებს, ვით მოგცე და ვით
გაქონო.“

ვალთა შენთა გარდასახდელად რა ნაცვალი მოვიგონო?
თულა დავრჩე, შენთვის მოგკვდე, თავი ჩემი დაგამონო,
სიყვარული სიყვარულსა შეგიცალო, შეგიწონო“.

ა. შეთვალა R'; მმართებს IZQ', მართებს Y; მოგეც H, J,
მოქცე G'; ვითა I.

ბ. ვალთა] თვალთა JF'L'; ვალთა შენთა ~ L; გარდასახდელი
DQUVY', გარდასახდლად EFGHJKOT'ZF'G'I'L'R', გარდასახდლათ
IA', გარდასახდლად L, გარდასახდლად Y.

გ. თულა] თუ GF'L'Q'; დავრჩე] მოვებრუნდე GF'L'Q', დავრჩი
JKOQ'; შენთვის] შენი JT; მოვკვდე] მოვჭკვდე DGHJKLOQUVZ
R'Y', ვიყო JT; დაგამონო] დაგმონო I, შენ გამონო JT.

დ. სიყვარული სიყვარულსა ~ FR'; სიყვარელსა X; შეგიცვა-
ლო BDEFGHJKOTUVYF'I'L'Q'R', შეგეცვალო I, შეგვიცვალო Z.

942 (773)

მე ვითა ვთქვა უებრობა, სიკეთე და ქება მისი!
კაცი იყო საქმისამცა შესაფერი, შესატყვისი;
ასრე უნდა მოხმარება, ჰგავიდოდეს ვისცა ვისი.
ოდეს კაცსა დაეჭიროს, მაშინ უნდა მმა და თვისი.

ა. ვსთქვა HQI', ვთქვი D'.

ბ. იყო] იყოს EFGHKLOF'L', უნდა IZ; საქმისაცა DGHJK
OQTUVZEF'G'L'Q'Y', საქმისათვის I'; შესაფერა X; შესატყვისი
BD', შეტყვისი D:

გ. ასე F'L'Q'R'; უნდა] მართებს FGKOT'F'G'L'Q'R'; მოხმა-
რება] სამსახური DHQUVI'Y'; გავიდოდეს DFGHJKLOQUVZ
G'I'L'Q'R'; ვსცა X.

დ. ოდეს] როდეს JT; დეჭიროს F'; მაშინ G'.

ბ. გ. ~ H.

943 (774)

შერმადინს ეტყვის, უბრძანებს ჰირ-მზე, ნათელთა
მფენელი:

„ესე დღე არის იმედი, ჩემი გულისა მლსენელი,
შენგან თავისა შენისა საჩემოდ გამოჩენელი“.
მქებრად ამბვისა მათისა სამს მკითხავი და მსმენელი.

ა. შერმანდის ZF'L', შერმანდინს A'E'; უბრძანებს| უბრძანებს
DUV, ხალვათად JT; ნათლითა E, ნათლთა D'.

ბ. დღე არის| დღე სრის U; არის| არს X, არი F'L'; იმედი|
იმედად FIJT, + და R'; ჩემის DGHJQTUVZF'L'Q'R'Y'; გულის R'.

გ. თავსა X; შენისა| ჩემისად E, ჩემისა FIZI'; საჩემოდ| სა-
შენო E; გამოჩენილი E, გამაჩენელი GHJVR'.

დ. მაქებრად HKLOZA'G', მქებრათ L'; ამბვისა DJQUVD'F'
I'L'R'Y', ამბვის HKLOA'G'; მათის IZR'; ამბვისა მათისა ~ FIZR',
ჰხამს Q; მკითხავი| მკითხველი DFIUVZI', მკითხველად R'; მსმე-
ნელი| მსმენელი J.

944 (775)

იტყვის: „როსტან არ გამიშვა, არცა სიტყვა მომიძინა;
მან არ იცის, რათა ვინა და სულ-დგმული ვისგან ვინა;
უმისომცა ნუ ცოცხალ ვარ, ნუცა გარე, ნუცა შინა!
რაც ა საქმე უსამართლო ღმერთმან ვისმცა შეარჩინა!

ა. იტყვის| ეტყვის EFITZ, უბრა R'; როსტენ FIKOUVZ
G'R'Y'; მამისმინა DFGHJKOQTVF'G'I'L'Q'R'Y'.

ბ. არ| რა I; რათ Y'; ვინცა IZ; რათა ვინა და| რა მკირს
ანუ GJKOTF'G'L'Q'R', ესე ვითა Y; და| ან CFLI,—GJKOTF'G',
L'Q'R'; სულ-დგმული| სულდგმულია GIZF'L'Q'R'Y', + ვარ JKO
TYG'.

გ. უმისოდმც EG', უმისოდმცა FGHTUVYZF'Q', უმისოდცა
IL'R', უმისოდამც KO, უმისოცა E'I'; ცოცხალ ვარ GHLTUVF'
L'Q'R'; ნუცა| ნურცა DEGHJKOUVNZF'G'I'L'Q'R'Y', ნუ EJT;
გარე (გარეთ T)+ და FT გურც X; ნუცა| ნურცა DEGHJK
OTUVZF'G'I'L'Q'R'Y', ნუ X.

„თუცა მისი არ-გაწირვა ჩემგან მტკიცობს, არ სათუობს;
ყოვლი ცრუ და მოღალატე ღმერთისა ჰემობს და აგრე
ცრუობს;

გული მისი უნასავი, ტირს და სულთქვამს, ვაებს, უშობს,
ღხინსა არას არ იასლებს, ჰერთების, კუშტობს, ვასძობს,
უშობს.

ა. თუმცა GHXI'L'Q'R', თქუა J, თქვა თუ T; გაწირვა] გა-
წვა E'.

ბ. ყოვლი ცრუ] მტყუანი J; ცრუ და] მტყუენე T; გმობს BDE
FGIJLQZE'F'L'Q'Y, ჰმობს U; ეგრე JKOTG'; ცრუობს] ცრობს D.

გ. უნახავი X; ტირის FJKOTZG'; და—FIJKOTZG'; სულ-
თქამს DFUVI'R', სულთქმავს Q; და სულთქვამს ~LR'; ვეებს J,
ვეებს L, ვაებ Q; უშობს] უობს GJKLOTYA'F'G'L'Q', ეუობს R'.

დ. ღხინსა] კაცსა JKOTYG'; არას] არის X; ღხინსა არას~J
T; იახლებს] იამებს DFGHQUVF'I'L'Q'R', იხარებს L; ჰერთების]
კრთების DEFHLQF'I'L'Q', ერიღების JKOTG'; კუშტობს] კრთე-
ბის JKOG', ჰერთების T; ვახშობს] ვაებს EFIZ,—GJKOXG',
ახავს H, თავსა R'; უშობს] უობს E, ქუშობს ILYZA'F'L'Q', ქსუობს
JT, შუობს KOG', ფუობს R', ვაშობს Y'.

ა. გ. დ. ბ. F; ბ. გ. ~D'.

„ოდეს ბრძენმან გაიგონოს გონებითა მთით და გორით,
მიჯნური და სამიჯნურო ერთმანერთსა შევასწორით;
ერთად ვთქვენით, გაუერულად, მათი არა გავაორით,
მოუვარესა მოუერისაგან მოგონება უნდა შორით.

ა. ბრძენთა FGJJKOTYZF'G'L'Q'R'; გაგონოს C, გავიგონ-
ნით FGJKOTF'L'Q', გაიგონით I, გავიგონოთ YG', გაიგონეთ Z,
გაიგონოთ R'; გონებითა] გაგონებით CILZR', გონებით და (თუ H),
DHUV A'E', მოგონებით E, მინდლორით და FJKOTG', გონებით-
F'; მთით და] მთითა J.

ბ. მიჯნურნი JI'; სამიჯნურო] მიჯნურობა J; ერთმანეთს J,
ერთმანეთსა QVD'; შევასწორით] შევაწონით JI'.

გ. ერთად|ერთგან FIKOG'E', ერთი L, ერთათ I'L'; ვპტქვენით D, ვქენით E, ვსტქვენით GQ'L'F'Q'R', ვტქვით და JT; მათი U, მათა X; გავაორით| გავაშორით F, გაორენით E, გაავაორით J, არ ვაორით L, გავაობრით T.

დ. მოყვარისგან EQ, მოყვარისაგან X.

947 (777)

„სამი არის მოყვრისაგან მოყვრობისა გამოჩენა;
პირველ ნდომა სიახლისა, სიმორცხა ვერ მოთმენა,
მიცემა და არას შური, ჩუქებისა არ მოწყენა,
გავლენა და მოსმარება, მისად რგებად ველთა რბენა.

ა. მოყვარისგან EQX; მოყვრობისა E, მოყრობისა GQX Q'Y', მოყვორობის J.

ბ. ნდომაო Z.

გ. არა BGHIJKOTUVF'G'L'Q'R'; შური| შურვაი Z; ჩუქებისა] ჩუქებისა CY, საჩუქრისა JT, ჩუქების R'.

დ. გავლენა] გალენა E; და—E; რბენა] რბოლა F'.

948

„მან გამისრულა ეველად ესე წესი და რიგები;
აწ ჩემგან ჰმართებს მუქაფა, გულომცა, ჭირსა შეები;
თუ ვერა ვარგო, მისთანა მეცა წასადმევეგები,
სარ რაზომ ფერი, სოფელი, არვისგან არ შეიგები.

ა. მან] მე JT, ვან L'; ყოველი DEFGHIJLQTVYZF'I'L'Q'R'.

ბ. მართებს DGHIJKOQTVYZA'D'F'G'I'L'Q'R', გმართებს EL, მმართებს F; გულომცა] გულო GYF'L'Q'; ჭირამცა GYF'L'Q', ჭირს X, ჭირთა R'; შეები] შიგები CLYA'R', შიგები DEFGHI QUVZF'I'L'Q', შები E, შები X.

გ. ვერას EIJTZ; ვარგებ EFIJTZ; მასთანა DEFGHIJKOQTV YF'G'L'Q', მათთანა FR'; წასადმევეგები] წასადმევიგები CDEHI KLQTVYZA'G'I'R', აწ სადმე ვეგები L'.

დ. რაზომ ფერი ხარ FIZR'; სოფელი DHIKOQUVG'; შეიგები] შეირიგები G'.

„რადღა ვაგრომლებ სიტყვასა, კამია შემოკლებისა!

აწ გაპარვა წამალი ამა გულისა სლებისა.

რასაცა გვედრებ, ისმენდი, ვიდრე დრო გქონდეს სლებისა;
შენ გაამაგრე დაჭირვა ჩემისა ნასწავლებისა.

ა. რადღა| რადღა FH, რას IZ; ვაგრომლებდე IZ; სიტყვას Z.

ბ. გაპარვა EIZ; წამალია Z; ამა| არ J'T, ამ DKOQG', მაგა L;
გულის JKOTG'; ამა გულისა ~ GHF'L'Q'; ხლებისა| ხელებისა
DQ, ხელისა EGIUVZF'L'Q'R', ლხენისა F, დაწყულულებისა JKO
TG', ლებისა Y.

გ. გვედრები X; ისმინე EIJKOTZ, -G'; ვირემ FGHJKOTF'
G'L'Q'; გქონდეს| იყოს YA'; ხლებისა| კლებისა R'.

დ. გაამაგრე EI; დაჭერა HKOQG'; ნასწავლებისა| ნასწრა-
ფებისა F, ნასწვლებისა A', ნასწვალებისა I'.

ბ. გ.~FIZ.

„აწ მეფეთა სამსახურად ჰირველ თავი დაამსადე,

სიკეთე და უკლებლობა შენი ერთობ გააცხადე;

სახლი ჩემი შეინახე, სპათა ჩემთა ეთავადე,

სამსახური აქამდისი კვლა გავლენა გააკვლადე.

ა. მეფეთა| მფლობელთა J'T, მეფემან X; დამზადე EI.

ბ. სიკეთით JKOTG'; უკლებლობა| უშუროვობით J, უშურო-
ბით KOTG', უკლებრობა F, უკლებობა GHILEF'L'Q'R'; შენი
ერთობ| მებეგრეცა JKOTG'; ერთობ| ჩემსა Y; გააცხადე| გა-
ცხადე EIX, ააზადე JKOQ', ააზატე T.

გ. შეინახე| შეინახე M, შეინახე X; ილაშქრე და ინადირე
მტერთა სახლი გაიმზადე J'T.

დ. სამსახური| სამსახური KOG'; აქამდისი| აქანამდის EHFHIZ
IR', რაცა გექნას (გექნა F'L') GF'L'Q'; აქამდისინ X, F'L'; კვლავ
DGIZF'L'Q'Y', კვლავცა KOYG'; გავლენა| გავლენა E, უფრო
KOYG'; გაკვლადე DEIUZ.

„მტერთა ჩემთა ენაპირე, ძალი ნურა მოგაკლდების,
ერთგულთათვის კარგი ნუ გპურს, ორგულიმცა შენი
კვლების!

შემოვიქცე, შენი ჩემგან ვალი კარგად გარდისდების;
ზატრონისა სამსახერი არაოდეს არ წახდების“.

ა. ენაპირე] ეპატრონე L, ენაცვალე F'L'; ნურა] ნუმცა Y';
ძალი ნურა მოგაკლდების] მათხედ ძალი შენგან სდების JT.

ბ. ერთგულთათვის BDEGLHY'; კარგი] [ურა F, კაი Z: ორ-
გულნიმცა DQVY', ორგულიცა GHYA'F'L'Q', ორგულთ J, ორ-
გულს T, ვორგულიცა D'; შენი] თქვენი DLQUV, შენთვის GHKO)
YA'G', ავად JT, შენნი Y', —ს'; კვლების] მოუხდების JT.

გ. შენი] შენგან JT: ჩემგან] ჩემთვის H, ჩემი JT: ვალი შენი
ჩემგან EFIZR'; კარგად] აღრე JT: გარდახდების XD'Q'.

დ. არაოდენს I'.

ესე ესმა, ცრემლი ცხელი შერმადინის თუალთა სდინდი;

მოახსენა: „მარტოებით ჭირსა რადმცა შეუშინდი!

მაგრა რა ვქნა, უშენომან დამეცემის გულსა ბინდი!

წამიტანე სამსახურად, მოგესმარო, რაცა გინდი.

ა. ესე + რა JT; ცრემლი ცხელი ~ FI'R', ცხელნი ცრემლნი
IZ; შერმადინსა DIQUVZIR', შერმადინსაც GHKOQ', შერმანდი-
ნის A'E', შერმადინეს D', შერმანდინსაც F'G'L'; ცრემლი ცხელი
შერმადინის] შემადინს ცრემლი ცხელი J, შერმადინს ცხელი ცრემლი
T; სდინდა GL, ზდინდი G', სდიდი L'.

ბ. მარტოობით DFIKOQTUVYA'F'G'T'L'Q'R'Y'; მარტოობით
E, მარტოვობით GHJL, მარტოობით XZ; ჭირსა] ჭირსამც E,
მტერსა JT; რადმცა] ვითმცა JT, სადმცა L'; შეუშინდა L.

გ. მაგრამ GHJKOF'G'T'L'Q'R'; ვქნა DGHJKTZR'Y'; უშე-
ნოსა DEFGHIJKOQTUVYZF'G'L'Q'R'; დამეცემის] დამედების J,
დამეცემა I', დამეცე L'; გულსა] თუალთა EKOG', გულს L; ბინდი]
ბინდა L.

დ. წაბიტანე| წაბიყვანე L; მოგებზარვი EFHJKOTYGR';
რაცა| რადცა DIQTUVL', საცა E, რადცა FGHJZ, რათაც R';
გინდა L.

953 (782)

„ვის ასმია მარტოსაგან ღარიბობა ეგზომ დიდი?!
ვის ასმია პატრონისა ჭირსა შიგან უმისა რიდი?!
დაკარგულსა გიგონებდე, რა ვიქნები აქა ფლიდი!?“
ემამან უთხრა: „ვერ წაბიტან, რასომსაცა ცრემლსა
ღვრიდი.

ა. ვის| ვისა F'L'; მარტოსაგან| პატრონისგან D'; ეზომ DUV.
ბ. პატრონთანა FIZ, პატრონისგან J, პატრონის X; შიგა E,
შინა LQ; ვის ასმია| ან ვის ესმა L.
დ. ყმამან| მან JKOTG', ყრმამან I'; უთხრა| უბრძანა JKO
TG'; წაბიტან| წაბიყვან HI'; ცრემლსა L.
ა. ბ. ~ D'; ბ. გ. ა. დ. E'.

951 (783)

„შენგან ჩემი სიუვარული ვითამც არა დამეჯერა,
მაგრა საქმე არ მოსდების, ეამი ასრე დამეძტერა!
ვის მივანდო სასლი ჩემი, შენგას კიდე ვინმც მეფერა?!
გული დადე, დაიჯერე, ვერ წაბიტან, ვერა, ვერა!

ა. ვითამც| ვითმც I, მითამცა J, მითამც T'; დაეჯერა J.
ბ. მაგრამ GHJKOTF'G'T'L'Q'; საქმე| ეამი E; მოჰხდების C
FHIKLOQVZ, მჰხდების D; ეამი| საქმე E; ასე MUD'E'F'L'R'.
გ. ვის| ვინ X; კიდე| მეტი FR', უფრო IZ; ვინც DQXI'Y',
ვინ FGHUVZF'L'Q'R', ვიმც KOG'; მეფერა| ეფერა F, მეჯერა
IZ, აფერა JT.
დ, დამიჯერე FJKG', დააჯერე Z; წაბიყვან GF'L'Q'; ვე-
რათ FKOTYGR', ვერად GHJLUVL'Q'.

955 (784)

„თუ მიჯნური ვარ, ერთი ვსამ სელი მინდორთა მე რებად;
არ მარტო უნდა გაჭრილი ცრემლისა სისხლსა ფერებად?

გაჭრა სელია მიჯნურთა, რაღ სცალს თავისა ბერებად!
ასრეა ესე სოფელი, შესჯერდი კვლა შეჯერებად!

ა. ვარ] ვერ X; ეხამ] კმა JT, ეხამ D, ხამს Y; რებად] რბად B; მე რებად] მარებლად EIKKOZG', მარებად FGHTYF' L'Q'R'.

ბ. ცრემლი GHF'L'Q', ცრემლსა D'; სისხლისა GHID'F'L'Q', სისხლთა UV; სისხლისა ცრემლთა (ცრემლსა Z) FIJTZR', სისხლის ცრემლისა KOG'; ფერებად] ღვარებად FR', ფერებლად IKOZG', მფერებლად JT.

გ. გაჭრა] მაგრა FIZR'; რად] სადა FR', არა IJKOTZG'; სცალს] სცლს IJ, ცალ I'; თავისა] თავის FIZR', დღეთა JKOTG'; ბერებად] ბრალებად FR', ბარებად IZ, მარებლად J, მბრალებლად KO, მბერებლად T, მარებად Y, ბრალებლად G'.

დ. ასეა GHF'L'Q'R'; ესე—X; სოფელ J; შესჯერდა DGHIO QI'Y', შეშჯერდა F'Q', შეშჯერდი L'; კვლა] კვლავ DGHIZF'I'L'Q'; ხამს KOG'R', კვლად X—JT; შეჯერებად] შესაჯერებლად JT, დამჯერებლად KOG'.

956 (785)

„რა მოგპორდუ, მასხენებდი, სიეკარული ჩემი გქონდეს;
არ ვეშიშვი მტერთა ჩემთა, თავი მონად მომიმონდეს.
სამს, მამაცი გაგულისდეს, ჳირსა შიგან არ დაღონდეს,—
მძულს, რა კაცსა საუგო საქმე არა არ შესწონდეს.

ა. მოგეშორეე I; მასხენებდე GHIJTZF'I'L'Q'; ქონდეს GT.

ბ. ვეშიშვი] ვიშიშვი QYA', ვეშეშვი X, ვეშვი E'; თავი] თვითვე H; მონად] სრულად GXF'L'Q', ჩემი KO; თავი მონად] მონად ვითა JT; მამიმონდეს DFGHVF'L'Q'R', მოვიმონდეს J, მამამონდეს U, მოიმონდეს I'.

გ. გაგულისდეს] გაგულოვნდეს DFGHIJKOQTUVZF'G'I'L'Q' R'Y'; ჳირთა T; შიგა EA'.

დ. რა] რომ FI'R'; საუგო FX; საქმე] სჳირდეს JKOTG'; არა] მეტი JKOTG'; საქმე არა] არასთანა R'; არ—X; შესწონდეს] შესწევდეს E, შერცხენდეს IZ.

„მე იგი ვარ, ვინ სოფელსა არ ამოვჰკრეფ კი(რად ბერად,
ვის სიკვდილი მოუვრისათვის თამაშად და მისჩანს მღერად;
ჩემსა მშესა დავეთსოვე, გაუშვივარ, დავღგე მე რად!
მას თუ დავსთმობ, სახლსა ჩემსა ვეღარ დავსთმობ ვისსა
მე რად?!

ა. არ] არა GJID'F'G'L'Q'R'; ამოვჰკრეფ] მოჰკრეფს GJD'
F'R', ამოჰკრეფ I, ამოვჰკრებ OY, ამოჰკრებს TUV, ამოვკრეფ
A'E', მოვკრებ C', ამოვკრებ I', მოკრეფს L', მოკრეფს Q': კიტრსა
HJD'F'G'I'L'Q'R'Y'.

ბ. ვის] მე EIKOZG'; მოყვარისთვის EX; და მისჩანს] მჩანს
მერმე GF'L'Q', მჩან ზერმე H; მიჩანს BCDEIKOQ'TUVYZA'G'I'
R'Y', მიჩან FE'.

გ. დავეთხოვე] დავეთხოვე QA',—JT; გაუშვივარ+არ წავიღე
JT; დავსღგე Q, დავღგე E'F'L'Q'Y'.

დ. მას] მაშ DUVY'; ზას თუ ~ F: თუ—E'; დავსთმობ + და
E'; ესთმობ ზას თუ F'L'; სახლსა] თავსა JTY: ვეღარ] არას IZ;
დავსთმობ] დავჰსთმობ DY', ვაჰნევე IZ, დავთმობ MQUVXA'I; ვის-
სა] ვისა DNE'R'Y', მისთვის GF'L'Q', არს I', ვერა JT, არას Z;
მე რად] ვერად DGHJKOQ'TUVF'L'Q'R'Y', მერად E, ფერად IZ.

958 (787)

„აწ ანდერძსა ჩემსა მოგცემ, როსტანს წინა დაწერილსა;
შენ შეგვედრებ, დაგიჭიროს, ვითა გმართებს ჩემსა
ზრდილსა.

მოვეკვდე, თავსა ნუ მოიკლავ, სატანასგან ნუ იქ ქნილსა,
ამაზედა ატირებდი, დაიდებდი თვალსა მილსა“.

ა. ანდერძისა Z; როსტენს DFGHIUVZ'F'I'L'Q'R'Y', როსტე-
ვანს KOG'; წინა] ჰკადრე E, წინ KOG'; როსტანს წინა] როსტე-
ვანთან J, როსტანთანა T; დაწერილსა] მიდი სრასა E.

ბ. დაიჭიროს H; მართებს EIKOZG'; ჩემგან R'; ზრდილსა]
ზრდილსა E, ზდილსა JT, შვილსა I'.

გ. მოვჰკვდე BDGHIJTUVZR'Y'; სატანისგან EGHKOD'F'G'
L'Q', სატანასთან JT; იქმ E; ქნილსა] ბნელსა F, ხსნილსა J, სნილ-
სა T, ქმნილსა UV'D'.

დ. ამაზედან DGJKOQVXZA'G'U'Y'R', ამას ზედა D', ამა ზედან F'L'Q'; იტირებლი DEFGHIJKOQTUVYA'F'T'Q'R'Y'; და-იღებლი] დაიდენლი DEFGHIJKOQUVZF'G'T'Q'; თვალთა (DEFGHIJKOQTVYZA'F'G'T'L'Q'R'Y'.

ანდერძი ავთანდილისა
როსტეჟან მეუვეს წინაშე, ოდეს გაიპარა

+ აქა JKOG': ანდერძის დაწერა R'; ავთანდილისი C, ავ-თანდილის E, ავთანდილისაგან XFL'R': როსტან E,—X; მეფის IUVZDEF'L'Q'R', მეფესა A', მეფისა Y'; მეფეს წინაშე] მეფესთანა JT; ოდეს გაიპარა] მიწერილი Z,—EFIJKOTYA'F'G'L'.

959

საწოლს ზის პირ-მზე ავთანდილ, გავს ანდერძისა
მწერებად;
თვალნი მელნისა წამწმითურთ, წარბი გიპრისა ფერებად;
ასლა აძლია უღვაში, ია ესვევის წვერებად;
არაბეთს როსტეჟანისთვის მზე ლამის დანაწვერებად.

960 (788)

დაჯდა წერად ანდერძისა, საბრალოსა საუბრისად;
„ჰე მეფეო, გავიპარე მებნად ჩემგან სამებრისად!
ვერ დავდგები შეუერელად ჩემთა ცეცხლთა მომდებრისად;
შემინდევ და წამატანე მოწყალება ღმრთაებრისად.

ა. წერად] დაწერა H: ანდერძისად GJKOTYA'G', ანდერძი H; საბრალოდ H; საუბარისად H, საუბრისა D'.

ბ. ჰე] ჰა X; გავიპარვი EFIJKOTUVZG'; ჩემად EUV, ჩემდა FIZ; საძებრისა D'.

გ. დავსდგები Q: შეუყრელი ET; ჩემთა ცეცხლთა ~KOG'; ცეცხლთა] ცრემლთა Y'; მამდებრისად DEFGHIJKOQTUYA'G'I'R' Y', მამდებრისა V, მომდებრისა D', მამდებლისად F'L'Q'

დ. შემინდევ D'; წამიტანე IF'L'; ღმრთაებისად E, ღმრთებრი-სად FG, მღთეებისად HJKOTY, ღთაებისად MZI', ღმრთეებისად Q,

ღმრთებრისად A', ღვთაებრისა D', ღვთაებრისად E', ღვთაებისად F'L'Q', მლთაებრისად G', მღვთაებრისად R'.

961 (789)

„ვიცი ბოლოდ არ დამიგმობთ ამა ჩემსა გასრახულსა.
ჰუცი ბრძენი ვერ გასწირავს მოყვარესა მოყვარულსა;
მე სიტყვასა ერთსა კკადრებ, პლატონისგან სწავლა-
თქმულსა:
«სიცრუე და ორპირობა ავნებს სორცთა, მერმე სულსა».

ა. ბოლოს GF'L'Q'; დამიგმობ BDEFGHIJKOQTUVZ'F'G'I'
L'Q'R'Y'; გაძრახულსა HJ, განძრახულსა Q, განზრახულსა E', გა-
ზარხულსა I'.

ბ. ბრძენი] კაცსა E; ვერი არ EI'R', ვინ JT; მოყვარესა]
მოყვარულსა F'; მოყვარესა მოყვარულსა ~ L'.

გ. ერთსა] ერთხელ IZ; კადრებ JTY; პლატონისგან] პატრო-
ნისგან GX, პატრონისა H, პლაპოტისგან G'; სწავლა-თქმულსა]
სწავლებულსა GJKOT'F'G'Q', მოყვარულსა L'.

დ. სიცრუე EFGHIJKOQTUVXYA'D'E'G': ხორცსა DEF(GH
IJKOQTUVYZA'F'G'I'R'Y', ხორცა E', ხორცსა და L', ხოცსა Q';
მერი R'.

962 (790)

„რადგან თავია სიცრუე ეოვლისა უბადობისა,
მე რად გაესწირო მოყვარე, ძმა უმტკიცესი მშობისა!?
არა ვიქ, ცოდნა რას მარგებს ფილასოფოსთა ბრძნობისა,
მით ვისწავლებით, მოგვეცეს შერთვა ზესთ მწყობროთა
მწყობისა.

ა. რიდგან X; თავი F'I'L'Q'Y'; სიცრუე EFGHIJKOTVXYA'
D'G'R', სიცრუევა F'I'L'Q'Y', სირუე E'; ეოლისა Y'; უბედობისა
EFGHIJKOTZF'G'I'Q'Y'.

ბ. რად] ვით FIJ'TZ; გავწირო XE'; ცმად I'; უმტკიცესი]
უმჯობესი KOG.

გ. ფილოსოფოსთა CD'R'; ბნობისა I'.

დ. მით] ვით EIJ'TZ; ვისწავლებით] ვისწრაფები H, ვისწავლი-
ლით F, ვისწავლები J, ვისწავლენით KOG', ვსწავლებით L', ვის-

სწავლიდეთ R': შერთვა| შერთა IZ, წესია KOG'R', შერთუვა X; ზესთ| ზეს EYA', ზე FIZ, ზეცისა GJTF'L'Q', ზემთ IIQ, ზესთა KONG'R'; მწყობრთა| წესთა F, მწყებთა H, ზესთა IZ, —JKOTF'G'L'Q'R'; მწყობრისა| მწყობრისა EFIZD', წყობისა GHXYA'F'L'Q', ცნობისა KOG'R', წყობრისა Y'.

963 (791)

„წაგიკითხავს, სიეკარულსა მოციქულნი რაგვარ სწერენ? ვით იტყვიან, ვით აქებენ? ცან, ცნობანი მიაფერენ. «სიეკარული აღგვამალლებს», ვით ეკვანი, ამას ე[ლ]ერენ, მენ არ ჯერსარ, უსწავლელნი კაცნი რადმც, შეაჯერენ!

ა. წაგიკითხავ BFY', წაგიკითხავს E', წაგიკითხანს I' წამიკითხავ L'; რაგვარ] როგორ DFGHIJKOQTUVZF'G'L'Q'R', ვერა E.

ბ. ვით] ვინ X; იტყვია T; სცან GJKOTF'G'I'L'Q', სცნა II, მსცან R'; მიაფარენ E.

გ. აღგვამალლებს| აგვამლერებს R', აგვამალლებს BEFGHLJ KOTYZA'GY', აღგამალლებს Q, აღვამალლებს L': ეფვანი| ებანნი IZ, ეფვანნი DTY, ეფვანა X; ეფრენ ABDMXE'Y', ელერენ CEFG HIJKOQTUVXYZD'F'G'I'L'Q'.

დ. სჯერხარ I'R'; უსწავლელი E, უსწავლენი X; კაცი GE'F'L'Q'; რადმცა| რითმცა DUV, რამცა EHQI', რითა F, ვითა GJTQ', ვითამც IR', ვითმცა KOYZG', —F'L'; შეეაჯერენ CDEFGHIJKOQT UVYA'F'G'I'L'Q'Y', შეევიჯერენ ZR'.

ბ. გ. ~ DUV.

964 (792)

„ვინ დამბადა, შემლებაცა მანვე მომცეს მძლეკად მტერთად, ვინ არს ძალი უსილავი შემწედ ეოვლთა მიწიერთად, ვინ საზღვარსა დაუსაზღვრებს, სის უკვდავი ღმერთი ღმერთად,

იგი გაჰსდის წამის-ეოფით ერთსა ასად, ასსა ერთად.

ა. დაბადა EQX; შეძლებამცა KOTG'; მამცა DFGHIJKOQT UVZF'G'I'L'Q'R'Y', მამცეს YA'; ძლეკად BCEGJTYER', ძლევა DFHIKOQUSVF'G'I'L'Q'Y', მძლეედ X, მძლევა ZA'; მტერთა FTI'.

ბ. ვინ] ვის GIZF'L'Q': არს] აქვს GIZF'L', აქს Q'; ძალი] ყოვლი E. ძალთა FKOG': უხილავი] მეცნიერი FKOG': შემწვდი] შემწე DHIQVZYLY', შემძლედ J, შემწეთ KOG': ყოველთ I'; მი-წიერთა TI'.

გ. ვინ] ვის GTF'L'Q': საზღვართა F, საზღვარი G'TF'Q', სა-მზღვარსა HIKOZR', სამზღვარი J, სამძღვარსა G', საზღვრავი L'; დაუსაზღვრებს] დაუსამზღვრავს BGTF'L'Q', დასაზღვრებს E, და-ასაზღვრებს F, დაუსაზღვრავს HJ, დაუსამძღვრებს I, დაუსამზღვ-რებს KO, დაუსაზღვრებს X, დაუსამზღვრებს Z, დაუსამაზღვრებს G'; უკვდავი FO, უკვდავ I; ღ'თათად H, ღმერთა T, ღთად R'.

დ. გახდის EJKOYA'D'EF'G'L'Q'R'; ყოფად I'; ასა D; ერთა T.

965 (793)

რაცა ღმერთსა არა სწადდეს, არა საქმე არ იქნების.
მზისა მუქთა გერ-მჭვრეტელი ია სმების, ვარდი ჭკნების,
ივალთა ტურფა საჭვრეტელი ეველა რამე ეშვდინების;
მე ვით გავსძლო უმისობა, ან სიცოცხლე ვით გეთნების!

ა. არა—L': სწადის FIJZ; არა] არცა F'L'; იქმნების D'.

ბ. ვერ-მჭვრეტელი] მამლოდინე GF'Q', ვერა მჭვრეტი IJ, ვერ მქელი E', მომლოდინე L': ია ხმების ვარდი ჭკნების] ვარდი სამ ღლე არ გახმების GF'L'Q': ხმების] ჭკნების J, ხმება I'; ვარდ J; ჭკნების] ხმების J, ჭკნების R'.

გ. საჭვრეტელი] სანახავი E; ყველა] უცხოდ EFIJKOTUVYZ A'G'R', ტურფად GF'L'Q', ტურად H; რამე] რასმე FIUVR', რად-მე GF', რამენ Z, მე E', რამე G'L'Q'; ეშვდინების] ეშვინების B Y', ეშვინების E, იამების FIUVZR' დაშვენების GHYF'L'Q', ეშვენების JKOTG', უშვენების AT'.

დ. გავძლო VX; ან] ანუ GJTF'L'Q'; სიცოცხლე] ჩემგან GJT F'L'Q'; გეთნების] მეთნების EHKOG'R', გეთნების F, ეგების GIJT YZF'L'Q'.

966 (794)

„რაზომცა სწურები, შემინდევ შეცვლა თქვენისა მცნებისა-ძალი არ მქონდა ტყვე-ქმნილსა მე მაგისისა თნებისა;

აწ წასვლა იყო წამალი ჩემთა სასმილთა გზნებისა,
სადა გინდ ვიყო რა [მ]გამა, ეოფამცა მქონდა ნებისა!

ა. წყრები D'; შეზინდვე D'; შეცვლა| შეცვილა X, შეუღლა A';
თქვენისა| შენისა FIZR'; მცნების X: თქვენისა მცნებისა ~ I'.

ბ. ტყვე| მტყვე Z; ქნილსა E, მქნილსა (HJ: მაგისის Z;
თნებისა| თნების X, თენებისა Z.

გ. წასლვა E; იყო| არის E; წამალი| წადილი FHD'; სახუ-
მილთა AB, სახმილსა I'; გზებისა IZF', გზნების X.

დ. სად YA'; გინდა YA': სადა გინდი| სადაცა F'L', სანაზღინ
I'; გამა ABCMNA'D'E', მგამა DEFGHIJKOQTUVVYZF'G'I'L'Q'R';
ყოფნამცა C, ყოფაცა DEFIQUVZD'E'I'L'Q'Y', ყოფმცა X, მყოფა-
ცა F'; მქონდეს DEFGHIJKOQTUVVYZF'G'I'L'Q'R'Y'; ნების X.

967 (795)

„არას გარგებს სიმძიმელი, უსარგებლო ცრემლთა დენა;
არ გარდავა გარდუვალად მომავალი საქმე ზენა;
წესი არის მამა[ც]თაგან მოჭირვება, ჭირთა თმენა,
არვის ძალ-უცს ხორციელსა განგებისა გარდავლენა.

ა. გარგებებს E, მარგებს JT; სიმძიმელი| საძიმარი FGHIKO
ZF'G'I'L'Q': უსარგებლოდ JQX.

ბ. გადავა F'L'; გარდუვალად DQUVZD'E'I'Y', გარდუვალად
EX,—G, გადაუვალად H, გარდუვალად JT; მამავალი (HIJKOQTU
VG': ზენა| ზიენა X.

გ. მამათაგან ABCMNA'D'E'I'Y', მამაცისა DEFGHIJKOQT
UVZF'G'I'L'Q'R', მამაცთაგან YZF; მოჭირვებით H.

დ. ძალუც DEFGHIJKOQTUVVYZA'G'Y', ძალუცს I'L': გან-
გებისა| გაგებისა X.

968 (796)

„რაცა ღმერთსა გაუგია თავსა ჩემსა გარდასავლად,
გარდამსდეს და შემოვიქცე, აღარ დამრჩეს გული ავლად;
თქვენვე გნანსე მსიარულნი დიდებით და დავლა-მრავლად;
მას რა ვარგო, დიდებად და კმარის ესე ჩემად დავლად.

ა. გარდასვლად D.

ბ. გარდახდეს L'; დარჩეს OG'; გულა J; ავლად] ალვად EFKOQTZFG'IL'Q', ალად J.

გ. გნახე FJXD'Y', გნახო FGF'L'Q', გნახენ HQUVIR', გვნახენე Z; მხიარული EFGZ'L'Q', მხიარულად J; დიდებით] დიდებითა I, დიდებულთა JT; და -JT; დავლა] დავლად E, დოვლათ GF'L'Q', თვალი H.

დ. რა] რამ EJ; დიდებად] დიდებითა (HF'L'Q', სადიდებლად I'; და--EGHJTE'F'; კმარის] კმა E, კმა არს YA'F'L', კმარა I'; ჩემად] ჩემგან H; ესე ჩემად ~F'L'; ესე ჩემთვის დიდებად და კმარის (კმა არს Z) FIJKOTZG'R'; დავლად] ვალად H.

969 (797)

„მეფეო, ესე იათობირი, მომკალ, ვინ დამიწუნოსა!
მეფეო, ნუთუ წასვლამან თქვენ ჩემმან დაგაკმუნოსა?!
ვერ ვეცრუვები, ვერ უსამ საქმესა სამაბუნოსა,
პირის-პირ მარცხვენს, ორნივე მივალთ მას საუკუნოსა.

ა. მეფეო] მეო B; მამკალ DFGHJKOQTUVF'G'IL'Q'R'Y'; ვინც DGHJKQF'G'IL'Q'; დაგიწუნოსა EJT.

ბ. მეფო B: წასვლამან] წასულმან I, წასრულმან X; ჩემმან BDEFIE'I'Y', ჩემმან Z; დაგაკმუნოსა] მოგაწყინოსა GF'L'Q', დაგაკმუნვოსა D'.

გ. ვეცრუვები] ვეცრუები CEFHGHIJKOQTUVXYA'D'E'G'I'Q'R'; საქმესა rep. K.

დ. მარცხვენს] მარცხენის GF'I'Q', მარცხენია H, მრცხვენის IJTUYZA', მარცხუნს X; ორწვე G; მას] რა JT; მივალთ მას] რა მივალთ E; მასაუკუნოსა IZ.

970 (798)

„არ-დავიწყება მოყვრისა აროდეს გვიზამს ზიანსა;
ვკვამობ კაცსა უუგოსა, ცრუსა და ღალატიანსა!
ვერ ვეცრუვები, ვერ უსამ მას სელმწიფესა მზიანსა.
რა უარია მამაცსა სულ-დიდსა, წასვლა გვიანსა?!

ა. აროდენს V; მიზამს D, გიზამს IQZI'.

ბ. ვგმობ DEFGHIJKOQVYZA'F'G'I'L'Q'Y'; უაუვოსა] აუგი-
ანსა DEIU VXZD'E'.

გ. ვეცრუები EFGHIJKOQTUVXYA'D'E'G'Q'R'; ხემწიფესა D
Y'; მზიანსა] ზიანსა DIUVZ, სვიანსა FGHIKQF'G'I'L'Q'R'Y'.

დ. უარეა BEMTUVXYA'D'E'Y', უეარია G'; მამცსა D;
დიდსა] გრძელსა FJKOTG'; წასვლა] სწავლა J.

971 (799)

„რა უარეა მამცსა ომძიგან პირთა მხმეჭელსა,
შედრეკილ-მეშინებულსა და სიკვდილისა მეჭველსა!
კაცი ჯაბანი რათა სჯობს დიაცსა ქსლისა მბეჭელსა?
სჯობს სახელისა მოხვეჭა ეოველსა მოსახვეჭელსა!

ა. უარია BDGHIJQ'FVZF'I'L'Q', უარ არის KOG'; მამცსა] მას კაცსა E; ომშიგა EYA'; პირის DEFGHIJKOQTUVXYZF'G'I'
L'Q'R'Y'; მხმეჭელსა] მხეჭელსა X, მხეჭველსა E'F'.

ბ. შედრეკილ] შემდრაკლსა D, შემდრკალსა EQA'I'R'Y', შე-
დრეკით FIJKOTUVZF'G'L'Q'; მეჭველსა] მეჭველსა F'L'Q'.

გ. რათა] ვითა EJ, რითა FGHIKQQTUVYZF'G'I'L'Q'R'Y',
რათ X; ქსელის GHTZQ, ქსელთა J, ქსელსა F'L'; მბეჭველსა GH
JMQTD'F'G'.

დ. სჯობს L'; მოხვეჭა] მოხოჭა GHUV, მოხოჭეა J, მოხვე-
ჭეა Z, მოხვეწა I'; მოსახოჭელსა G'I'Q', მოსახოჭველსა J.

972 (800)

„ვერ დაიჭირავს სიკვდილსა გ'ზა ვიწრო, ვერცა კლდოანი;
მისგან გასწორდეს ეოველნი, სუსტი და ძალ-გულოანი;
ბოლოდ შეუარნეს მიწამან ერთგან მოემე და მსცოანი.
სჯობს სიცოცხლესა ნაზრახსა სიკვდილი სახელოანი!

ა. დამიჭირავს I; ვიწრო + და L', კლდოანი DFHIJQTUVD'E'
F'I'L'Q'R'Y', კლდიანი E.

ბ. გასწორდენ EKOG', გასწორდენ R'; ეოველი FIJTUVX
Z; ეოველი გასწორდეს DGQF'I'L'Q'Y', ეოველნი გასწორდენ H;
გულოვანი DFHIJKOQTUVXZD'E'F'I'L'Q'R'Y', გულიანი E, გუ-
ლოანი G.

გ. ბოლოს GF'L'Q'R'; შეჰყარნეს DFHIJKOQ'TUVZG'T'R'Y', შეჰყარნა E, შეჰყაროს G, შეყაროს F'L'Q'; მიწამა Q; მიწამან შეგყვაროს X; ერთგან] ბერი JKOT'G', ერდგან DGQ'Y'; ერთგან მოყმე და მხცოანი] ბერნი და ქალ მოყმიანი H, ქალყმანი და მხეცოანი X; მხცოანი] მხცოვანი DF'IUVZD'F'L'Q', მხოცანი F'Y, მხსოანი G, მხნოვანი J, მხსოვანი K, მცხოვანი 'TR', მხსოვანი OQG', ხცოვანი I', მხოცვანი Y'.

დ. ნაძრახსა FGHJKOQ'TXN'F'G'T'L'Q'R'; სახელოვანი DFHIJKOQ'TUVXYZD'E'F'T'L'Q'R'Y', სახელიანი E.

973 (801)

„მერმე ვიძიძვი, მეფეო, თქვენად კადრებად ამისად;
სტოების და სტოების, სიკვდილსა ვინ არ მოელის წამისად;
მოვა შემურელი უოველთა ერთად დღისა და ღამისად,
თუ ვერა გნასე ცოცხალმან, სიცოცხლე გქონდეს ჟამისად.

ა. მერმე] ღია JT, ჰა K, აჰა OYG'; ვიშივი I, ვეშივი U; თქვენსა E, თქვენგან U.

ბ. სტოების] მცდარსა D, სტდების EFIR'Y', მცდარა GHKOQUVG', მცთარა F'L'Q', ცტების I'; სტოების და] ვეჰვ რომე JT; სტოების] სტდების EFGHIJKOQTUG'R'Y', ცტების I'; ვინც F; მოელის] მელის E'.

გ. ყოველათვის DEGQUVF'L'Q'R'Y', ყოველათვინ YA', ყოველთვის I'; ერდგან DGQ, ერთგან EFHIKOUVYA'F'G'T'L'Q'R'Y'; ყოველთა ერთად] წამისად ყოველი Z; დღისა] მზისა E, დღისით H, დღისად TE', დღისი I'.

დ. ვერა] ველარ UV; გნახნე BCMNE', გნახენ DHQUY', გნახო EFGIJT'ZF'L'Q'R'; ცოცხალმან] მეფეო E, ცოცხალმა GQF'L'; სიცოცხლე] მზვიდობამცა FIZ, სიკვდილი H, ყოფამცა J, ყოფაცა KOTG'; გქონდეს] მქონდეს DEGHJKOQ'TUVYA'F'G'T'L'Q'R'Y', გაქეს FIZ, გქონდეს D'.

974 (802)

„თუ საწუთრომან დამამსვას, ყოველთა დამამსობელმან,
ღარიბი მოკვდევ ღარიბად, ვერ დამიტვიროს მშობელმან,

ველარ შემსუდრონ დაზრდილთა და ვერცა მისანდობელმან, — მუნ შემეწეალოს თქვენმანვე გულმან მოწყალე-მლ[მო]ბელმან

ა. დანამხოს DEF¹GH²IJKOQTUV³YZA⁴F⁵G⁶L⁷Q⁸R⁹Y⁰; ყოველ-
მან H, ყოვლისა JT; დასამხობელმან H, დამახობელმან T, დამა-
მხობელმან V.

ბ. მოვჰკედე BD¹GH²IJKOQTUV³ZR⁴Y⁵; დამიტრონ F.

გ. ველარც F; ვერცა I; შემსუდროს TUVI; დაზრდილთა|
გამზრდელთა FIZ, მოყვასთა JTG', მოყვისთა KO, დაზრდილმან
U, დაზდილთა R'; მისამდობელმან L.

დ. შემეწელოს X; თქვენმანვე EGHKOQ¹G'; მოწყალედ DEF²GH³
IJKOQTUV⁴YZA⁵F⁶G⁷L⁸Q⁹R', მოწყალემ F; მლ[მო]ბელმან| მშობელ-
მან G¹F²L³Q', მლბელმან AD', ლმობილმან EHI', ლმობელმან FQR',
შლმოელმან X, მლობელმან G', მლმობელმან BCOGIJKOTUVZ¹E²Y':

975 (803)

„მაჰეს საქონელი ურიცხვი, ვერვისგან ანაწონები,
მიეც გლასაკია საჭურჭლე, ათავისუფლე მონები,
შენ დაამდიდრე ეოველი, ობოლი, არას მქონები:
მიღწეიან, მომიგონებენ, დამლოცვენ, მოვეგონები.

ა. არვისგან JT: ანაწონები| აიწონების JT.

ბ. გლახათა KOYA¹G', გლახკთა M; საჭურჭლე| და ხელ ყავ
(ჰყავთ J) JT; საჭურჭრლე A'; გლახაკთა საჭურჭლე ~ EIZI'; ათავი-
სუფლე| თავისუფლება JT, ათავისუფლენ R'; მონების JT.

გ. დამდიდრე EI, დამდიდრენ UV; ყოველნი FJUVE¹R';
ობოლი| ღარიბნი F, ქერიე-ობოლ H, უქონო JT, ობოლნი R';
არას| არის GH, შეჰქენ J, შეჰქენ T, არა X; მქონები| ქონე-
ბის JT.

დ. მიღწეიან| მიღწეიან EE', მღვაწიან I' მიღწეია Q': მომი-
გონებენ| შემიბრალებენ DUVR', შევებრალები FIZI', მამიგონებენ
GHKOQYA¹L²Y'; დამლოცვენ ჩემთვის იღწეიან (იღწეიან T) მი-
ცემა მოაგონდების (მოვეგონების T) JT.

976

„ღმერთსა მვედრებდეს მრავალი გლასაკი გულმსურეალები;
დამსსნას ხორცთა და სოფელსა, ნუმცა რად შევიცვალები;

კვლა ცენტლი ვოჯოსეოისა ნუმცა მწკავს, იგი ალები;
მომცეს მკვიდრივე მამული მუნ ჩემი სასურვალეები.

ა. ლ'თს FGHKOG'Q', ლთისა X; მვედრებდეს] შემვედრებენ F, მავედრებდეს HKOF'G'L'Q', მვედრებდენ I, მავედრებდენ Z, მვედრებდენენ I', მვედრებენ R'; მრავალი] მრავალნი FHJUV'D'R'; ყოველნი KOG'; გლახაკი] გლოვისა F, გლახაკნი FGHJKOUVXF'G'L'Q'R'; გულმხურვალეები] გულმხურვები F, გულმხურვალენი L'.

ბ. დამხსნას] დამხსნას C, დამხსენას X; ხორცსა FGHUVZ F'L'Q'R'; სოფელთა E, სოფლისა JT; ნუმცა] მემცა E; სხვად KO G'; რად] რას DGHQUVF'I'L'Q', რით JT, ნურას KOG'; შევიცვალეები] [...] ეცვალეები E, შევეცვალეები KOG', დავიწუნები I'.

გ. კვლავ DGHJKOTXZF'G'L'Q'R'; ჯოჯობეთშია U; ნუმცა] ნალველა E, ნუმც Z; მწკავს] მწვა E, დამწკავს IZ, მწკავს T, მწკავს L'; იგი] შიგნი E, მისი J, მათი T.

დ. მამცეს DGHJUVF'G'L'Q'R', მამეც F, მომეცეს KOTZG'; მკვიდრივე] მკვიდრი IJKOTZG', მემკვიდრე F', მემკვიდრი L'; მუნ] მე F; მუნ ჩემი] ჩემივე IZ; სასურველები GHIQTXZF'I'L'Q'.

977

„დამხსნას ბნელი და ნათელი შემმოსოს ზესთა-ზენისა;

მუნ დამაუნჯოს წამალი, სადა მეს სულთა ღხენისა;
ჩემი არ ჰქონდეს შეძლება სოფლისა მდილთა კბენისა,
ფრთენი მომესხნენ და ძალი მომეცეს აღმაფრენისა.

ა. დამხსნის Y; ბნელსა DEFGJKOTUVYA'F'G'L'Q'; და—E; ნათელი შემმოსოს] შემმოსოს ნათლითა E, ~ GHJKOTF'G'L'Q'; შემოსოს DIQZI';—ზენისა] ზესია F.

ბ. დამაუნჯოს] დამიუნჯოს DGHJKOQTUVZXF'G'I'L'Q', დაუნჯოს E, დამიუნჯოს F, დამუნჯოს X, დამეუნჯოს R'; წამალი—X; სულთა] წყლულთა GF'Q', წყრულთა L'.

გ. ქონდეს EF'L'Q'; შეძლება] წამალი E, შეძლები X; მდილთა] მდილსა F, მდილთა I, მდილთა JT, ღბილთა U.

დ. ფრთენი I'; მომესხნენ] მამესხნენ DJQUVI', მომესხნენ EGHE', მამცეს FR', მომეცეს I, მამესხნენ KOF'G'L'Q', მომცეს MZ. მომესხნენ X, მომასხნენ A'; ძალი მომეცეს] ძალ მედვას (მქონდეს R') შეძლება FIZR'; მამეცეს DGHJQUVF'L'Q', მომცეს

X, მამცეს I': აღმაფრენისა| ალარი ფრენისა X, აღმა ფრენითა E', აღმა ფრთენისა F', აღმავე ფრენისა I', აღფრთენისა L', შეწლება აღმაფრენისა R'.

ბ. გ. ~ F'IJ'T'Z;

978 (801)

„რაცა თქვენთინ არ ვარგიუოს საქურჭლისა დასადებლად, მიეც ზოგი ხანაგათა, ზოგი ხიდთა ასაკებლად; ნურა ნუ გპურს საქონელი ჩემი ჩემთვის წასაკებლად! შენგან კიდე არეინ მივის ცეცხლთა ცხელთა დამავსებლად.

ა. თქვენთვის C'EFGH'IJKOQ'TUVZA'D'E'G'T'Y', თქვენი F' L'; არ rep. E'; ვარგოდეს I'L'; საქურჭლესა DFH'IJKOQ'T'ZG'I' Y', საქურჭლეთა GUVF'L'Q'R'.

ბ. მიეც| შეცა X; მიეც ზოგი ~ JKOTG'R'; ხანაგათა| ხანაგთა და EFOG', ამხანაგთა GHJ'TXYF'L'Q'; ასაგებლად| გასადებლად DGH'IJQ'TUVZF'I'L'Q'R'Y'.

გ. ნუ—GF'L'Q'; გპურს + რა G'F'L'Q'; ჩემთვის| ჩემთვინს M; წასაკებლად| წასადებლად I'.

დ. შენგან| თქვენგან FJ'T'R': ცეცხლთა ცხელთა ~ JT; ცხელთა| ჩემთა DGH'JKOQ'TUVF'G'I'L'Q'; დამავსებლად G, დასავსებლად H, დამსებლად I'.

979 (805)

„ამას იქით ჩემგან ჩემი ამბავიცა არ გეცნევის, ამად გვედრებ სულსა ჩემსა, წიგნი გკადრებს, არ გეთნევის არას გარგებს, ემშაკისა საქმეთაგან დაეძლევის, შემინდვე და შემივედრე, მკედარსა რალა გარდმესდევის!

ა. იქათ I'; ჩემ J; ანბავიცა X, ჰანბავიცა R'; გეთნევის E, გემცნევის GF'L'Q', გეთნების X, გეცნების D'.

ბ. გვედრება I; კადრებს JQ'TY, მკადრებს F'L'; გეთნების X.

გ. გარგებს| არგებს CDJQ'TYA'I'Y', ზარგებს GH. გვედრება I; საქმისაგან J; დაეძლევის| დაეღევის A', დაიძლევის DEFGH'IJQ'TU VF'I'Q'.

დ. შემინდვე BDEFGH'IJKOQ'TUVXYZA'F'G'I'L'R'Y'; შემივედრე| შემიბრალე EF'IZR', შემიხვეწე JT; გარდამხდების H, გარდამხდების IF'L'Q', გარდმეხდების E'I'.

„გვედრევე, მეფეო, შერმადინს, მონასა ჩემსა რჩეულსა, —
 ნაკად აქვს ჭირი სამისოდ ამა წელიწადს წლეულსა, —
 ნუგემინის-ეც წყალობით, ჩემგან წყალობით ჩვეულსა,
 ნუ დადინებ თვალთაგან ცრემლთა, სისხლითა ფრქვეულსა.

ა. გვედრებ EGHJQTUVZA'F'I'L'Q'Y', აწ გვედრები KG',
 აწ გვედრებთ O: მეუო B; შერმადინს X, შერმანდის Z, შერმანდის
 E'F'L'; მონასა — KOG'; ჩემგან JUVE'; რჩეულსლსა X.

ბ. ნაკად| ნავად U; ჭირი| ცრემლი JT: სამისო JZ; ამ CDE
 FGHJKOQTUVYZA'F'G'I'L'Q'R'Y'; წელიწადსა CDEFGHIJKO
 QTUVYZA'F'G'I'L'Q'R'Y'.

გ. ნუგემინს (ნუგემის Q: ნუგემი I') ეცი BQI', ნუგემისი
 ეც DUVR'Y', ნუგემინიეც E KOG', წყალობით| პატივით JT',
 პატივთა KOG'. წყალობა DEFGHIQVYZF'I'L'Q'R'Y', წყალობის D'.

დ. დადინებ DEI', დადინებ I'F'L'Q'; თვალთაგა B: ცრემლთა|
 სისხლისა FKOQ'IR', ცრემლისა E, ცრემლსა GHIZD'E'F'L'Q';
 სისხლითა| სისხლსა E, ცრემლთა FKOQ'IR', სისხლისა JE'; ფრქვე-
 ულსა| რეულსა H, ფრქვეულთა V, ფრქვეულსა I'.

„გასრულდა ჩემი ანდერძი, ჩემგან ნაწერი ხელითა.

აჰა, გამზრდელო, მოგპორდი, წაველ გულითა ხელითა!
 ნუ სჭმუნავთ ჩემთვის მეფენი, ნუ ხართ მოსილნი ბნელითა.
 სუფევით ხართმცა თავითა, მტერთაგან საკრძაღველითა!“

ა. გასრულდა| დასრულდა FKOQ', გათავდა JT.

ბ. აჰა| ვაი J, ვაიმე T; გამზრდელო J; წავე YA'.

გ. სჭმუნავთ E, სჭმუნავ IUVZ; ჩემთვის DEFGHIJKOQTUV
 YZA'E'F'G'I'L'Q'Y', rep. X; მეფენი| გულითა JT, მეფეო IZ;
 ნუ ხარ IZ; მოსილი DEIJKOQVZE'G'R'Y'; ბნელითა| შავითა G
 F'L'Q'.

დ. სუფევით ხართმცა| სუფევითამც (ხარ DQI') ხართ DEF
 GHJKOQTUVF'G'I'L'Q'R', სუფევით ხართ მანცა X, სუფევითმცა
 (სუფევითმც ხარ I, JZY'; თავითა| შვებულნი GF'L'Q';

შტეროტაჲ IZ; საკრძალველითა| საკრძალვითა F, საკრძალვითა
FGHZF'L'Q', საკრძალვებითა X, საკრძალველითა I'.

ბ. გ. ~ E.

982 (808)

მისცა ანდერში შერმანდინს, რა გაათავა წერიტა,
უთხრა: „ჰკადრეო მეფესა საქმითა მეცნიერითა,
შენ დაგამეტებს ვერავინ მსახურებითა ვერითა“.
მოესვია და ატირდა ცრემლიტა სისხლთა ფერითა.

ა. შერმანდინს ZA'E'L'; რა| როს H; გაათავა FHX.

ბ. უთხრა| უთხარ B, უბრძანა GF'L'Q'; ჰკადრეო| ჰკადრე G,
თუ ჰკადრე JT, კადრე F'L'Q'.

გ. მსახურებითა| მსახურებრითა D, სამსახურითა EFGHIJKO
QTF'G'L'Q'R'.

დ. მოეხვიენეს J, მოეხვივა M, ზოიხვიენეს T: ატირდა| აკო-
ტა E, იკოცნეს JT; ცრემლიტა| იტირეს JT, ცრემლისა IZ: სისხ-
ლის FHI'; ფერთა| მღვრელიტა E.

983

ემა შეეკაზმა წასავლად, ცრემლიტა მოერწეო ველი.
მზე წავიდოდა, დაეცა არაბეთს ბინდი ეოველი;
ხამს შეპონება მადლისა, ვინცა არს ჭირსა მოველი;
მიხვითას მივა ღმრთისაგან ჭამარჯვებისა მთხოველი.

ა. ყრმა I'; შეეკაზმა| გაემართა R', შეეკაზმა E. შეეკაზული
G, შეეკაზა H, შეეკაზა IX, შეეკაზული F'L'Q'; წასავლად| წა-
მავლად DHQUVI', წავიდა GIZL'Q'; მოერწეო A, მაერწეო Q,
rep. X.

ბ. წავიდოდა| ჩაუსვენდა GF'L'Q', წავიდაო H, წამოვიდა IZ,
მოეშორვა J, მოეშორა KOTYG'; დაეცა არაბეთს ~ FR'; ყო-
ელი I'.

გ. შეპონება DHLJQTUVZR', შეპონება GF'I'L'Q'; ვინცა არს|
ვინცა რას BCDEFHQVUXYA'D'FR', ვინც რასა (არის IZE',
არს M) GIMZE'F'L'Q', თვით ვიცი JT, ვისგან KOG'; ჭირთა
IZ, ჭირს არას KOG'; მოველი| მოელი DFUV, მხოველი IZ.

დ. მიგზითას E, მიძგიითას IZR', მისგითას T; მივალ CKOG';
 ღმრთისაგან ავთანდილ EIZ, ღმთისაგან B, ღტისაგან X, მლთი-
 საგან A', ღვთისაგან D', ღთისაგან I', ილოცავს R'.

ლოცვა ავთანდილისაგან
 მასჯითას და გაპარვა

+ აქა EJKO; ღოცვა—T; ავთანდილისაგან CY', ავთანდი-
 ლისა FGQ'; ავთანდილისაგან + და L', ღოცვა ავთანდილისა-
 გან ~ I.

მიძგიითას DQUVI', მიგზითას EF, მიზგიითას GKOF'G'Q'R'Y',
 მიზგიითას HJ'TL', მიზგიითას Y, მისზგიითას Z, მიზგიითას A'; მიძგი-
 თასი + რომე ღმერთს ეხვეწებოდა I; და—EZL'; გაპარვა] წასვლა
 GQ', წასვლისა E, გაპარვა A'; გაპარვა + მისი CDHQUVZI'Y', +
 ტარიელისავენ R'; და გაპარვა] სალოცავად მისვლა JT,—FI.

984 (809)

ილოცავს, იტყვის: „მაღლო ღმერთო ხმელთა და ცათაო,
 ზოგჯერ მომცემო პატრიოთა, ზოგჯერ კეთილთა მზათაო,
 უცნაურო და უთქმელო, უფალო უფლებათაო,
 მომეც დათმობა სურვილთა, მფლობელო გულის-თქმათაო!

ა. ილოცავს] ილცავს Y'; იტყვის] იტვის Y'; ხმელთა] ცათა
 E, ზღვათა FI; და—C; ცათა] ხმელთაო EFI, ზღვათაო JKOTG'.

ბ. ზოგჯირ₁₋₂ A; მამცემო DFGHKOQUVZG'IR'Y', მიმ-
 ცემო JTF'L'Q'; პატრიოთა F; მზათაო] გზათაო T.

გ. უფლებითაო X.

დ. მამეც DGJUVI'; დათმობა] ძალი და E; დათმობა სურ-
 ვილთა ~ FI; მფლობელო გულისთქმათაო] გულისა მინაცემთაო E;
 -თქმათაო] თქუმათაო A.

985 (810)

„ღმერთო, ღმერთო, გვაჯები, რომელი ჰფლობ ქვენათ ზესა,
 შენ დაჰბადე მიჯნურობა, შენ აწესებ მისსა წესა,
 მე სოფელმან მომამორვა უკეთეს[ს]ა ჩემსა მზესა,
 ნუ ამოჰფხვრი სიევარულსა, მისგან ჩემთვის დანათესა!

ა. გიაჯები DHIQXYZA'T'Y'; ფლობ| ჰყოფ H, ფლობ E F'L'Q'; ჰფალავ Z, ჰმფლობ E'; ქვენათ| ქვეყნად FHOUG', ზენა GF'L'Q', თქვენათ I, ქვეყნათ K, ქვენათ QXI' ქვენა R'; ზესა| მზესა G; გეაჯები რომელი ჰფლობ ქვენათ ზესა| შენ უფალსა გვეედრები (გეაჯები T) არსთა მზედსა JT.

ბ. დაბადე DEFGHIJKOQTYZA'F'G'L'Q'R', დაბადენ UV: მისსა| ამა ECFH'L'Q'R', მათსა JT, მისას X; წესა| წესსა BCFGKOYZ D'F'G'L'Q', ბედსა JT.

გ. სოფელმა HZ; მამაშორვა DGHJKOQUVZF'G'T'L'Q'Y', მომაშორა E'TYA'R'; უკეთეს|სსა| უკეთესა ADEGA'Y', საესავად JT; ჩემსა| ჩემგან T; მზესა| მზედსა JT.

დ. ამოფხვრი DIQYZA'D'I'R'Y', აღმოფხვრი E. ამიფხვრი G HJT, აღმიფხვრი KOF'G'L'Q', აღმოჰფხვრი V, ამოჰფრი X; სიყვარულისა X; მისსა F; დანათესსა BEFIKOUVYZF'G'L'Q'; მისგან ჩემთვის დანათესა|ნუ შემიცვლი ღამედ დღედსა (დღესა T) JT.

986 (811)

„ღმერთო, ღმერთო მოწყალეო, არვინ მივის შენგან კიდე, შენგან ვითსოვ შეწვენასა, რაზომსაცა გზასა ვლიდე: მტერთა ძლევა, ზღვათა დელვა, ღამით მავნე გამარიდე! თულა დავრჩე, გამსასურებდე, შენად მსხვერპლსა შემოვწირდე“.

ა. ღმერთო,| დიდად JKOTG'; შენგან| შენდა G:U.

ბ. შეწვენასა| შენდობასა IJ, წყალობასა T; რაზომთაცა T; გზასა| ცრემლსა F; ვლიდე| ვღვრიდე F.

გ. დელვა| დევა Q'; ზავნეს E'Q'; გამარიდე JT, ამარიდე Y, გამორიდე L'.

დ. შენდა CDEG:JQZA'E'F'L'Q'Y', შენთვის F'I', შენგან T; მსხვერპლსა| ძღვენსა JT, მსხვერპლსა EGHOF', მსხვერპლსა M, მსხვერპლად G'; შევწირვიდე CDEFGHIJKOQTUVYZA'F'G'T'L'Q'R'Y', შემოვწირდე X, შემოვწირვიდე E'.

987 (812)

რა ილოცა, ცხენსა შეჯდა, მალვით კარნი გაიარნა,
ქერმადინცა დააბრუნვა, თუმცა ვამნი ადიადნა;

მონა ტირს და მკერდსა იცემს, საბრალომან ცრემლნი
ღვარნა;
პატრონისა ვერა-მჭკრეტმან უმაჰან რადმცა გაიხარნა!

ა. მალვით| მავლვით I; კარი GJ; გაიარნა A'.

ბ. შერმანდინსცა A', შერმანდინცა F'L'; დააბრუნა DGHJQU
VZ F'L'Q'Y', დაბრუნვა E|X|'; თუცა DEF GHIQUVYZA'I'Y'; ვამნი|
ვანი DGH|IQUV F'I'L'Q', ხმანი E; აღიადნა| აღიდნა E: თუმცა
ვამნი აღიადნა| საბრალომან ცრემლი ღვარნა JKOTG'.

გ. მონა| ყმა KOG'; ტირის KOG', სტირს E'; საბრალომან|
მან საბრალოდ R'; ცრემლი BEFGHMXZI'; ღვარა L'; საბრალო-
მან ცრემლნი ღვარნა| სისხლმან (სისლმან J) მისმან კლდენი
ღარნა JKOTG'.

დ. მჭკრეტმა Z; ყზამან| ყამამან Y'; რადამც B, რამცა DEF
GHIJKOQTUVZF'G'I'L'Q'R'Y'.

988

მოსთქვამს და იტყვის: „ვა მსეო, შენი ადგილი
ჩრდილდების;

შენ მოგეშორე, დაღამდა ჩემთვის აღარა დილდების;
მე მანდით მესქვის ისარი, ერთიცა არ ამცილდების,
გამეარა ლხინსა სოფელმან, აწ თვალთა ცრემლი
მილდების“.

ა. მოთქვამს Q, მოსთქვას U; და — GHJF'L'Q'; ვა] ვაი A
BCDFGHIJKMOQTMVXYA'D'E'F'G'I'L'Q'R'; შხევ KOG'; ად-
გილი| არდგილი D'; ჩდილდების I'.

ბ. მოგეშორეე DHIJKOQUVG'I'; დაღამდა| დაღმდა I; აღა-
რა] აროდეს F.

გ. მე| შენ F; მანდით| მანდეთ IR', მადით X; მესრის ABC
DEGHIMYA'E'I', მესერი FR', შესერის KOQVXYD'F'G'Q', მესრი
T; ისარსა BEFGHIJQTYA'F'L'Q'R'; ერთიმცა E'.

დ. გამეარე FGIJTF'L'Q'R'; სოფელმან| ყოველსა EGIJTF'
L'Q'R'; ყვალსა F, თვალთ E'; მილდების| მმილდების C, მდინ-
დების DEFIQUVI', მიდების X.

ა. გ. დ. ბJ; ა. დ. გ. ბ. T.

აწ ანბავი სსვა დავიწყო, ემასა წავჰყევე წამავალსა.
არ შეექნა დარბაზობა მას დღეს როსტანს; გულ-

გამწურალსა;

რა გათენდა, ქუში ადგა, ჰგავს, თუ ადენს პირით ალსა,
სმობა ბრძანა ვაზირისა, მიიყვანდეს შიშით მკრძალსა.

ა. ანბავი UQ'; დავიწყოთ EGFJTF'L'Q'R'; ემასა| კარზე J, კარზედ T; წავჰყევეთ E, წავჰყევე FHLJKUV, წავყევე ZA'D'F'L'Q', წავყევე I'; ემასა წავჰყევე| მისვე ყმისა KOG'; წამავალსა I.

ბ. არ—F'L'; შეექნა| შეეძლო F, შეექნა E, შეძლო I, შექნა X; როსტანს მას დღე JT; დღე CEFHGKQ'TUVYA'F'G'L'Q'R'Y', როსტენ DIR', როსტენს FGKQ'UVZF'G'I'Q'Y', როსტან H როსტენს L'; გულს—I'.

გ. ქუში| ქუშიად GJTUVF'L'Q'R', ზუქი HKO, მზუქი G'; ადგა| ასდგა R'; გავა DIQZ'F'L'Q'R'Y'; პირთა KOG'; ადენს პირით ~ E.

დ. ბანა UZY'; ვეზირისა DGHJKOTUVZF'G'L'Q'R'Y'; მოიყვანდეს E, მიყვანდეს IX, მიიყვანენ JT, მიიყვანენ O; მკრძალსა| მკრძალსა DEFGHIJK'TUVXYZA'F'G'I'L'Q'R'Y', მკრძალსა O.

ცნობა როსტენს ქეფისაგან ავთანდილის გაპარვისა

+ აქა KOG'; მეფისა I'; ავთანდილისა B; გაპარვისა + მაშინ B; გაპარვით წასვლისა DHQVF'I'L'Y'; წასვლის ტარიელთან E, წასვლისა I, გაპარვის წასვლისა U, გაპარვით წასვლა Z, გაპარვით წასვლისა და შეწუხება მისი R'.

რა ვაზირი მოწიწებით დარბაზს ნახა შემოსრული,
როსტან უთსრა: „არა მახსოვს გუშინდელი შენგან თქმული.
მაწეინე და გამარისხე, ვერ დაქვილე დიდსან სული,
აზომ რომე გაგათრიე შენ, ვაზირი გულის-გული.“

ა. ვეზირი GHIJKOTUVZF'G'L'Q'R'Y'; მოწეწებით J, მოწენწებით X; დარბას E, დარბაზ I; ნახა| ენახე JT, მნახა G'; შე-მოსული BGFHJKOF'G'L'Q'.

ბ. როსტენ FGHKOUVF'G'L'Q'R'; როსტან უთსრა] უბრ-ძანა თუ JT; არა| აღარ GHIJKOTG'L'Q'R'; მახსოვს| მახსო I, მახსონს QY'; შენგან| შენი JA'; თქმული| ქნილი F.

გ. გამირისხე EG; დაიღე ABCXD'E', დავიღენ Q, დავიღებ T; დიდხან| ოდენ JT, დიდხანს FR', დითხან Q.

დ. ეზომ EKO, ეგზომ IJT; გაგათრიე| გაგათხოვე F, გაგა-თრივე HJQTUVVZY'Y', გაგათრიერ Y; ვეზირი GHJKOTF'G'L'Q'R'.

991 (815)

„თუ რად მახსოვს, რად უნდოდა, ისრე ავად რად გაგზადე? მართლად უოქვამს მეცნიერსა; «წყენააო ჭირთა ბადე»; ესეგვარსა ნუოდის იქ, საქმე სოლე გაიცადე, ან მითხარ, თუ რას იტყოდის, თქვი და სიტყვა გააკვლადე“.

ა. თუ რად| თულა EF, თუცა I: რად| რა GHKOQUVF'G'L'Q', ვით JT; გახსოვს FGHJF'L'Q', მახსონს IQ, მახსოვნ I', მახსოვნს Y'; რათ L'; უნდოდი JT; ასრე EGHQUVF'L'Q'.

ბ. მართლა GF'L'Q'; უთქვამთ GHTR', უქთვამსთ R', უთქვამ I'; მეცნიერსა| მოაბადთა JT, მოციქულსა L', მოციქულთა GFH'Q', მეცნიართა A', მეცნიერთა CEFHKOQUVVXYZD'E'G'R'Y'; წყენაო EXF'L', წყენააო H, წყენა არსო I, წყენაააო Q.

გ. ესეგვარსა—J; ნუ ოდეს CEGHJQ'TUVVZF'L'Q'R'Y', ნუ-როდეს F, ნურაოდეს I; იქ| + ამას იქით JT, იქმ Z; ესეგვარსა ნუოდის იქ| არვის მართებს სამძიმარი KOG'; ხოლმე EFJKOF'G'L'Q', ხოლმე GHF, ხოლო I, ხვალმე Y.

დ. აწ მითხარ| აწ თქვი I; მითხრ G; მეტყოდი HKOG', იტყოდა J; თქვი და| მართლა F, კვლავენ I, მართლად JT; სიტყვა| საქმე EI', სიტყვაც Z; და სიტყვა ~BCME'; გაკვლადე EX I', გააკვლადე D'.

992 (816)

კვლა მოასსენა ვაზირმან სიტყვა ნაგუმინდელევი,
რა გაიგონა, შესთვალა ჰასუხი არ ნაგრძელევი:

„შენ თუ უშმაგო მგონისარ, ვარმცა ურია მე ლევი!
კვლავ მაგის მეტად ნუ მასმენ, თვარა მე სულად გელევი!“

ა. კვლავ GHIJKOTUVZF'G'I'L'Q'R'Y'; მახსენა B; ვეზირმან
GHIJKOTUVZF'G'I'L'Q'R'Y'; სიტყვანი L'; ნაგუშინდელავი Z,
ნააგუშინდელევი I', გუშინდელევი L'.

ბ. გაიგონა| მოისმინა JT; ნაგრძელევი| ნაგრძელევი Z, ნა-
კრძელევი BU, ნაკრძალავი EF'L', ნაკრძალევი GHKOG'Q', ნა-
კრძელევი I:

გ. მგონისარ მეგონო E, ყოფილხარ GHL'Q'; ურია| უარია
L'; მე ლევი| ველევი Z.

დ. კვლავ| კვლა EFQY'AE'R'; მაგის| ამის FGHIKOQUVF'G'
I'L'Q'R'; მეტა GHKOF'G'L'Q', მეტათ I; მასმენ| მაწყენ F; თვა-
რამ FJ, თვარე II'Y', [თვარემ Z; სულად| სრულად CEFGHIJ
KOQ'TUVA'F'G'I'L'Q'R'; გელევი| გელ[ი] E.

993 (817)

რა გამოვიდა, ვაზირმან მეზნა, ვერ ჰოვა მინანი,
მართი გაპარეასა უთხრობდეს მონანი, ცრემლთა მდინანი.
მან თქვა: „მე დარბაზს ვერ შევალ, მასსოვან დღენი
წინანი,
ვინცალა ჰკადრებს, მან ჰკადროს; რაცა ვოქევი, მასცა
ვინანი“.

ა. ვაზირი EPI', ვეზირი GJTF'L'Q', ვეზირმან HKOUZG'L
Q'I'; ძებნა| ბრძანა J; პოვნა CEFIR', ჰპოვა GHJKOQTG', პოა
A', ჰპოა I'.

ბ. უთხრობდენ J, უთხრობდენენ I'.

გ. მე| თუ IJ; დარბაზ E, დარბაზ UF'I'L'; შევალ| შეველ F'
L'; მახსოან B, მახსოვან IQ'TYI', მახსონან A'; დღენი| დღეს X.

დ. ვინცავინ Z, ვინცლა E', ვიცალა L'; კადრებს F'F'L'Q';
მან| შან Y'; კადროს D'F'L'Q'; ვსოქევი G'Q'TF'L'Q'R', ვპოქევი Y';
მასცა| მსცა E'.

994 (818)

რა ვაზირი არ შევიდა, კვლა შეფეჟან კაცი გზავნის;
კაცმან ცნის და გარეთ დადგის, წასვლა ვერვინ
გამაქლავნის;

როსტანს ექვი შეუვიდის, ჭმუნვა ამით გაათავნის;
თქვა: „უცილოდ გაიპარა, ვინ მარტომან ასთა ავნის“.

ა. ვეზირი GHJKOTUVF'G'L'Q'R'Y'; შევიდის I'; კვლავ GH
IJTZF'IL'Q'R'Y'; მეფემა L'; გზავნოს D', გზავნა F'L'.

ბ. კაცმან ცნის და] ვინცა სცნობდის JT'; ცნის] თქვა E,
თქვის E, სცნის GHKOD'F'G'L'Q'G'; გარეთ] გარედ D', დადგის]
დადგა E; წასვლა] სიტყვა KOG', წასლვა F'; ვერვინ] ვარვინ X;
გაამელავენის] გაუმელავენის E, გამელავენის IX, მოახსენის J, გა-
ამელავენა L'.

გ. როსტენს FGHIKOQUVZF'G'IL'Q'R', როსტან X; ეჭუა
ACMXA'D'E', იჭუი BR'; შეუვიდა CEFBGHIJKOTUYZA'E'F'G'IL'Q'
R'Y', შეუიდა QV; გაათავნის] გაათავნის EI, გაამათავნის GHJKOF'
G'L'Q'R', გამათავნის X.

დ. გააიპარა J'; ავნის] ავნა L'.

995 (819)

თავ-დადრეკით იგონებდა, გულსა ჰქონდა ჭმუნვა დიდი.
უში ჰქნა და აიხედნა, უბრძანებდა მონას: „მიდი,
მოვიდეს და აწ მიანბოს, შემოვიდეს იგი ფლიდი!“
რა ვაზირი შემობრუნდა, ფერი ჰკრთა და ჰქონდა რიდი.

ა. ქონდა D'; ჭმუნვა ჰქონდა გულსა EGHKOQUVF'G'IL'Q'.

ბ. უში GQUVF'IL'Q'; ქნა EFGHIKMOQUVXYZD'E'F'G'
IL'Q'Y'; უში ჰქნა] იოხრნა JT'; აიხედნა—J, დაიხედნა D', ახედნა
F'L', აიხედა I'R'; უბრძანება J, უბძანებდა UVF'L'.

გ. მიანბოს] მიმოს X, მიამბოს BCFGHJKMOTUYE'F'G'I'
L'Q'Y' იგი] ისი E; და—OG'.

დ. ვაზირი] იაზრა KOG', ვეზირი GHJ'TUVF'IL'Q'R'Y'; შემო-
ბრუნდა] შემოვიდა EF, მოაბრუნეს J, მოაბრუნვეს T; ჰკრა D',
კრთა F'L'Q'; ქონდა EQ.

996 (820)

კვლა შევა დარბაზს ვაზირი დადრეჯით, არ მსიარულად;
მეფემან ჰკითხა: „წასრულა მზე დაუდგომლად, მოვარულად?“

მან მოახსენა ეველაი, ვით წასრულიყო დარულად;
„მზე აღარ მსეობს ჩვენთანა, დარი არ დარობს დარულად!“

ა. კვლავ EGHJKOQTUVZF'G'I'L'Q'R'Y'; დარბას EF'L';
ვეზირი GHJKOTUVF'G'I'L'Q'R'Y'; დაღრენჯით (ი', დაღრე-
ჯილ L'.

ბ. ჰკითხა] ჰკადრა E, ბრძანა J, კითხა F'I'Q'; წასულა FGH
IJKOQTUVYZA'E'F'G'L'Q'R'; დაუდგომლად] დაუდგომრად I, და-
უდგრომლად ZY', დაადგომლად I'.

გ. მოახსენ I; ყოველი FJKOTUVZG'I'; ვით] როგორ JT;
წასრულიყო] წასულიყო FGHIOQUVZF'G'L'Q'R'Y', ქნილიყო JT;
დარულად] ფარულად GHIKOQUZG'I'L'Q'R'Y'.

დ. მზეობს] ნათობს GHIQUVZF'I'L', მნათობს Q'; ჩვენთანა]
ჩვენზედა JKOTG'R', ჩვენთა D': დარულად] გვარულად R'Y'.

997 (821)

რა მეფემან მოისმინა, დაიზახნა მეტის-მეტი;
მოსთქვამს, იტყვის: „ვა გაზრდილო, ველარ გნასვენ
თვალნი რეტი!—
პირსა მხოკით, წვერსა გლეჯით გააკვირვნა მისნი
მჭვრეტი,—
სად წაჰსე და სად დაჰკარგენ სინათლისა ეგე სვეტი?!

ა. მოისმინა] გაიგონა JT; დაიზახნა] დაიციელა E, დაიზახნა
F, დაიძახნა GHVF'L'Q', დაიძახნა JQUX; მეტი] მეტნი CEFGHIJ
KOQTUVYZA'F'G'I'L'Q'R'Y'.

ბ. მოსთქვამს A; ვა] ვაი ABCFGHIJKMOQTUVYZA'D'E'F'
G'I'L'Q'R'Y'; გაზდილო BGHKO'F'G'L'Q'R'; განახვენ] გიჰვრეტს
EFR', გჰვრეტენ ITZ, გჰრეტენ J, განახავს UV: თვალნი] თავანი
J; რეტნი CEFGHIJKOQTUVYZA'F'G'I'L'Q'R'Y'.

გ. პირს GF'L'Q', პირთა UV: მხოკით] მკობით B, ხოკით E
FHIJKOQTUVZG'R', იხოკდის G, ხოკით E'I'Y', იხოკდის F'Q',
იხოკდით L'; წვერსა] წვერთა BKOTUVG', თმათა E, წვერს GF'
L'Q', ლაწესა YA' გლეჯით] იგლეჯდის GF'L'Q'; გააკვირნა BFJ
KOQTUZA'G'I'L'R'Y'. გაკვირნა EX, გააკვირა G, გაეკვირნა I;
მისი GUV, მისვნი Z; მჰვრეტნი CEFGHIJKOQTUVYZA'F'G'I'L'
Q'R'Y'.

დ. წაჰხე] წახველ EFGHIJKOTZF'G'L'Q'R', წახე YAF';
 წაჰხე და] წახვედი I'; სადი რად J; დაგკარგენ BCI, დაჰკარგე EF
 GHJKOE'G'I', დაკარგნე D', დაგკარგე F'L'Q'; სინათლისა] სი-
 ნათლენი F; სვეტნი CDEFGHIUKOQ'TUVVYZA'F'G'TL'Q'R'Y'R'.

ბ. გ. ~ EFIZ.

998

„გაზრდილო, ცეცხლი მედების, ლახვრით ვარ მე დასეული,
 გაზრდილო, ჩემთვის გამოჩნდა ჟამი მუსთალი, წეუული:
 გაზრდილო, დიდით სევედითა მლივლა ცოცხალვარ სსეული,
 გაზრდილო, ადრე მოვკვდები საბრალო დღე-დაღეული!

ა. გაზდილო E; ლახვრითა I.

ბ. გაზდილო KOG'; გამოჩნდა] მობრუნდა E, გამოჩა G'.

გ. გაზდილო KOG'; დიდის E, დიდთა FKG'; სევედათა FK
 G'; ცოცხლვარ I.

დ. გაზდილო EKOG'; მოვკვდები IZ, მოვკვდები G'

999 (822)

„თუ თავი შენი შენ გასლავს, ღარიბად არ ისსენები,
 მაგრა მე რა ვქნა, გაზრდილო, აწ სახლად მმართვეს
 სენები!

გამალარიბე, დამაგდე, გულსა, გლას, ვისთვის ენები,
 შენად შეურამდის პატიყთა ჩემთა ვერ იტყვის ენები!

ა. შენ—X.

ბ. მაგრამ GHJKTF'IL'Q'R' მე რა ვქნა] თუ მოვკვდე E;
 ვქნა GHIQR'Y'; გაზდილო BGJKOF'L'Q'R'; აწ — EJKOTG';
 მმართვეს] მოზარტებს E, მართებს IQUVZ'I'Y', შემექნა JKOTG'.

გ. გამალარიბე] განალარიბე L'; გლას ვისთვის] ჩემთანა JT;
 ვისთვის] მისთვის U'R'. ვისთვის I'; ენები] ვენები E, ვევენები R'.

დ. შენდა IZ; შეყრამდი QL', შეყრამდინ XF'I'; პატიყთა]
 პატიყსა F, პატიყსა IZ, პატიყთა G'; ჩემთა] ჩემა B, ჩემსა EFGI
 ZF'I'L'Q', ჩემი JT; იტყვის] იტყვიან X.

„ოდეს გნასავ მხიარულსა, ნადირობით შემოსრულსა?
ველარ გიჭვრეტ ნაბურთაღსა, ტანსა მჭევრსა, ჯავარ-
სრულსა,

ველარ ვისმენ ხმას შენსა, სასმენელად მე მას [რ]ულსა,
აწ უშენოდ რა გლახ უყო საჯდომსა და სრასა სრულსა?

ა. ოდეს] ველარ EFIZ, ოდეს JTY, ოდენს R'; მხიარულსა] საყვარელსა E; ნადირობად L'; შემოსულსა GHJF'L'Q'.

ბ. ნაბურთაღსა J; მჭევრსა] მჭერსა GX; ჯავარ] ჯვარ L'.

გ. შენსა] ტყბილსა JT; სასმენელად] ჩემთვის JT; მე] დიდად JT,—F'L'; მას [რ]ულსა] მასულსა ABCFIMUXZD'E'Y', სასურსა E, მაგსრულსა GHF'L'Q', მოსასრულსა JT; [რ]ულსა] სულსა V რულსა KOG'.

დ. რა გლახ] რაღა FKOG'; საჯდომსა] საჯდომა F'L'; სრულსა] სულსა I.

1001 (824)

„ვიცი, არ მოგკლავს შიშხილი, რასდომცა დია ირები:
შენ შენი მშვილდი დაგარჩენს, შენთა ისართა ჰირები,
ნუთუ კვლა ღმერთმან წყალობით გაგვიადვილოს ჰირები,
მაგრა, თუ მოვკვდე, გაზრდილო, ვისგანღა დავიტირები?“

ა. მოკლავს BGHIJQT, მოკლავს X, მოკლავს L'; რაზომცა DEFGHIKOQUVVYF'I'L'Q'Y', რასდონცა X, რაზდომცა A'; რასდომცა დია] ჩემო რაზომცა EIKOZG'R', ლომო რაზომცა JT; დია ირები] დაიარები F.

ბ. შვილდი X; დაგარჩენს] გარჩენს L'; შენთა] შენი I'.

გ. ნუთუ] ნუ -Q'; კვლავ DGHIKQTUVXZF'I'L'R'Y'; კვლა ღმერთმან ~ Z; წყალობით] მშვიდობით E; გაგვიადვილოს KO UVG'.

დ. მაგრა] მაგარ B, მაგრამ FGHJKOTF'G'I'L'Q'R'; მოვკვდე DGHJKOQTVZI'R'Y', მოვკვდეო U, მოვკდე E'; გაზდილო BH JKOXG'R'; ვისგანღა] ვისგანვე U, ვისგანღად E'.

1002 (825)

ზარი გაისმა, შემოკრბა ჯარი მრავალი კაცისა,
დარბაზს სასთაგან ჯარია ხელითა წვერთა ტაცისა,

იგლეჯს და იცემს ეველაი, სმა ისმის თავსა ტკაცისა;
თქვეს: „ბნელი გემართებს დღე-კრულთა, რადგან მ'ხე
მიგვიდრკა ცისა!“

ა. გაისმა] გავიდა J; შემოკრთა EFGHIKQYZF'G'L'Q'R';
მრავლისა EFLJKOTA'G'R', მრავლის Y, მრავალსა Z, მრავალთა E'.

ბ. + შეიქნა JKOTG'; დარბას DEYY', დარბაზთ T; ჯარია—
JKOTG'; ხელითა] ხელთა F'L'; წვერისა ხელთა JT.

გ. იგლეჯს] იხოკს E, იგლეჯსა OG', იგლეჯ E'; იცემს] იგ-
ლეჯს E, იხოკს FIZ, იცემს Y'; იგლეჯს და იცემს ~ H; ყველანი
E, ყოველნი F'T, ყოველი J; თავსა] თავის IZ.

დ. თქვეს—JT, ჩვენ R'; გემართებსო T; კრულთ C, კრულსა
DEIQZ; მზე მიგვიდრკა ~ KOG'; მიგვადრკა E; ცისა] და ცი-
სა B.

1003 (826)

რა მეფემან დიდებულნი ნასნა, სულთქმით შემოსტირნა,
უთსრა: „სედავთ, მზემან ჩვენმან შუქნი სრულად
დაგვიძვირნა!

რა ვაწყინეთ, რა შევსცოდეთ, რად დაგვეარნა, რად
გავეწირნა,

სჰანი, მისგან დაჭირულნი, ვინცალა ვით დაგვიჭირნა?“

ა. ნახნა] ნახა DFGHIJKOQUVZD'F'G'I'Q'RY', ნახუნა M, ნა-
ხენა X; სულთქმით] სულთქუმით AB, სრულ თქვემით X; შემო-
სტირნა] შემოსჭვირიტნა IZ.

ბ. ჰხედავთ I'; მზემა F, მზემმან I'; ჩემან G, ჩემმან HJF'
I'L'Q'; ხედავთ მზემან ჩვენმან] მზემან ჩვენმან ხედავთ D'; შუქი
GHF'I'L'Q', მშუქნი (r'; სრულად] როგორ J, ვითა T, სრულა I';
ხედავთ მზემან ჩვენმან შუქნი სრულად] მზემან შუქნი მისნი ყოლე
ჩვენთვის IZ; დაგვიძვირნა] დაგიძვირნა CD, დაგვიძვირნა E.

გ. რა,] ან T; რა ვაწყინეთ რა შევსცოდეთ ~ R'; შევსცოდეთ
QXE'F'; დაგვეარნა] გავეწირა E, გავვეარნა FYA', დაგვეარა G,
გავეწყრა JZ, გავვეყრა Y'; რად,] ვით T—X; რად დაგვეარნა ~ X;
გავეწირნა] დაგვეარნა EJ, გავვიწყრნა H, გავვიწყრა I.

დ. სჰანი] მტერნი JT; დაჭირული Q; ვინცალა] ვინმცალა B
CFY, სხვამან E, ვინცა GHF'I'L'Q', ვინცალ I, ვინლამაც J, ვინლამ-

ცა T, ვინლაცა Z; ვიო| ვინმცა E, ვითა GHF'L'Q', ვინ IJKOTZ
D'G'; დაიპირნა E.

1004 (827)

უოვლნი ტიროდეს, მოსთქმიდეს, მერმე დასწყენარდეს
გვიანად.

მეფემან ბრძანა: „იკითხეთ, მარტოა, ანუ უშიანად?“
მოვიდა მონა შერმადინ მოშიპრედ, სირცსვილიანად,
ანდერმი ჰკადრა, ატირდა, სიცოცხლე უსნდა ზიანად.

ა. უოვლი EE', ყველა GIIQ', ყოველნი J; ტიროდეს| სულ-
თქმიდეს EEIZ, სულთქმით JT, სტიროდეს D'; მოსთქმიდეს|
მოსთქუმიდეს A, მოსთქვემდეს D, ტიროდეს E. მოსთქმიდენ J,
მოსთქვამდეს Q'; ტიროდეს მოსთქმიდეს ~ R'; დასწყენარდეს| და-
ლუმდეს DEFGHIKOQUVZF'G'I'L'Q', დაწყენარდეს E, დასწყენარდენ
J; გვიანად| გვიანად X.

ბ. ზძანა UVY'; იკითხედ X; მარტოა| მარტუა AM, მარტვა
არს D', მარტვაა E'; ანუ| თუმცა GF'L'Q'.

გ. შერმანდინ ZE', შერმადი F'L', შერმადი I'; მოშიპრად
DEFGHIJKOTUVZD'E'F'G'I'L'Q'Y'.

დ. კადრა Q'; ატირდა| მეფესა F.

1005 (828)

მოასხენა: „საწოლს ვჰპოვე ესე მისგან დანაწერი;
დგეს მონანი ნატირები, დაეგლიჯათ თმა და წვერი,
იგი მარტო გაპარულა, ემა არ ახლავს, არცა ბერი,
მე იუ მომკლათ, მემართლებით, სიცოცხლე მჭირს
მეუფერი!“

ა. ვჰპოვე CY', ვპოვე EHZ'E'F'L'Q', ვპოვე YA'; დანაწერა
დაწერილი GF'L'Q'.

ბ. დგეს| დგნეს J, დღეს I'; მონები EGF'L'; ნატირებნი CF
HIJKOQTUV'YZA'G'Y'; დაეგლიჯა CDEFGHIKOQTYZA'G'Y',
დაიგლიჯეს J, დაეგლიჯნათ X.

გ. მაარტო I; გაპარული X; ყრმა H.

დ. მამკლათ DUVI', მომკლავ E, მომკლავთ FYA', მამკლავთ GHIJKOQTF'G'L'Q', მამკალთ ZY', მამკლავ R'; მემართლები F: შეუფერი] შესაფერი E.

1006 (829)

რა ანდერში წაიკითხეს, კვლა იტირეს დიდი ხანი;
 მერმე ბრძანა: „მხიარულსა ნუ ჩაიცემენ ჩემნი სძანი,
 ვამლოცველნეთ დავრდომილნი, ობოლნი და ქვრივნი
 სხვანი,

შევეწივნეთ, მშვიდობისა ნუთუ მისცნეს ღმერთმან გზანი!“

ა. წაიკითხა HOG'; კვლავ DGHJKOTUVZF'G'I'L'Q'Y'; ატირდეს KOD'G'.

ბ. მერე R'; ბძანა UVG'; მხიარულსა ნუ ჩაიცემენ] ნუ ჩაიცვამს მხიარულსა H; ჩაიცუმენ C; ჩემი GHQ.

გ. ვამლოცველნეთ E, ვამლოცველოთ EI%, ვამლოცვინოთ G HKOL'F'I'L'Q', ვალოცვინოთ G', ვამლოცველოდ R'; დავრდომილთა GHF'I'L'Q'; ობოლნი] ობოლი GF'L', ბროლნი X; ქვრივი D; სხვანი] მსხოვანი A'.

დ. შევეწივნეთ] შევეხვეწნეთ BGHJQTUVF'L'Q', შევეწივნეს E'; ნუთუ ღმერთმან მშვიდობისა მისცეს FIJKOTZG'R'; მისცეს B DEGHQUVXD'E'F'I'L'Q'R'Y', მისცნის Y; მისცნეს ღმერთმან~E; გზანი] გზავნი X.

წასვლა ავთანდილისა

მეორედ განაწევით და ტარიელის შეერა

+ აქა EJKOG'; ავთანდილისაგან CDFHJKQTUVYZA'F'I' L'R', ავთანდილის E. ავთანდილისაგან Y'; წასვლა ავთანდილისა. მეორედ] მეორედ წასვლა ავთანდილისაგან IOG'; მეორეთ HE',—FFKYZA'; მეორედ გაპარვით ~F'L'; გაპარვითა H,—EFJKOT' YZA'G'; და—EFJTF'L'; ტარიელისა BM; შეერა] შეერად მეორედ F, ძებნათ გაპარვითა J, ძებნად გაპარვით T.

მიუარე მხესა მოეშოროს, მოშორებუა განათლებს,
რა იასლოს, შუქი დასწავეს, გაეურბის, ვერ იასლებს,
მაგრა ვარდსა უმსუობა გაასმობს და ფერსა აკლებს,
ჩვენ ვერ-ჰვრეტა საყვარლისა ჭირსა შევლსა გაგვიასლებს.

ა. მოშორება CD'G', მოშრეება D, მოეშორვოს JQTF'Q',
მოეშორვის L'; განათლებს] დაანაღვლებს I', განათლებს, გაანათლოს
Z, განანათლებს I'.

ბ. რა] არ; იახლოს] იახლებს JT, მოშორდეს I'; დასწავეს]
დასწოვს A'; ვერ იახლებს] თხოვნიით აქებს Q'.

გ. მაგრამ EFGHJKOTF'G'T'L'Q'R'; ვარდის D'; გახმობს EIZ,
გაახმებს MD'E', გახმებს X.

დ. ჩვენ ვერ-] ჩვენვე Q'; ვერ-ჰვრეტა] ვერა ვსჰვრეტთ F;
ჰვრეტა] ჰვრეტი X; საყვარლისა] სიახლისა E, საყვარელსა F;
ძველსა] ძნელსა GHJTF'I'Q'; გაგვიახლებს] გაგვიახებს D'.

აწუა დავიწუებ ამბავსა, მის ემისა წამავლობასა:

მივა და მიტირს გულმდღურად, ვერ ვიტყვი ცრემლთა
მცრობასა,

წამ-წამ მობრუნდის, იაჯდის მისთვიან მზისავე მზობასა,
უჰვრეტდის, თვალი ვერ მოსსნის, თუ მოსსნის, მიჰსდის
ცნობასა.

ა. აწლა ID'F'I'L'; დავიწუებთ E'; ანბავსა Q'; ყრმისა I'.

ბ. და—EFGHIJKOXZF'G'L'Q'; მიტირს] მიტრს D, მიტი-
რის EEGHIJZF'L'Q', მისტირის KOG'; იტყვის UVY'; ცრემლთა]
ცრემლთა Y'; მცრობასა] ცრობასა U.

გ. წამწამა E; მობრუნდის] დაბნდის E, დაბრუნდის EIJKO
TYZA'G'R'; იაჯდის] იაჯის F'; მობრუნდის იაჯდის ~DFUV;
მისთვის CDFGHIJKOQTUVZA'F'G'L'Q'R', მისთვისვე F, მის I';
მზისავე] მზისა E, მისსავე UV, მზისა მისვე I'.

დ. უჰვრეტდის] უტურეტდის V; თვალნი CDFGHIJKOQTUV
YA'D'F'G'I'L'Q'R'Y', თვალთა F'; ვერ] ძლივ E; მოსსნის,] მოჰსს-
ნის Z, მოსრნის I', მოხსნეს L'; თუ] ვერ V, ვერა X; მოჰსსნის

MUZ; მიჰხდის] მიხვდის EII, მიხდის GIJKOYZA'D'E'F'G'I'L'Q'R',
მოხსენის X; ცნობასა] ცნბასა D.

1009 (832)

რა მიეასლის დაბნედა, ვერ სელ-ყვის გამრვად ენისად,
მაგრა სდის ცრემლი თვალთაგან, მსგავსად დიჯლისა
დენისად,
ზოგჯერ დაბრუნდის, იჭვრიტდის ღონედ პატიეთა
თმენისად,
რა გაემართის, არ იცის, მას თუ არბევდის ცხენი სად.

ა. შიახლის DEIUZ, შიიახლის HKOQV'G'I'R'Y', მიეხლის X;
დაბნედა] დაბნედად DFGHIJQ'TUV'YZA'F'G'I'L'Q'R'Y', დაბნელ-
და X; ხელიყვის I, ხელჭყვის I'R'; გაძვრად BEFGHK'TUD'E'F'I'L
Q'Y', დაძვრად IYZ'G'R', დაძვრად A'.

ბ. მაგრამ GHKOF'G'I'L'Q'R', მას JT; მისდის JT, ზდის
QI'; ცრემლნი R'; მგზავსი EJ, მგზავსად FKOUVYG', მსგზავ-
სად A', მზგავსად I'Q'Y'; დიჯლისა] წყაროსა FGHIZ'F'L'Q', დი-
ლაჯის DUVI'Y', დილიჯთა E, დიჯლისთა J, დიელისთა T, მიჯ-
ლისა G', დილაჯთა R'; დენისად] დედისად F'.

გ. ზოგჯირ A'; გაბრუნდის X; იჭვრიტდის] იჭვრეტდის
BCHQI'R'Y', უჭვრეტდის DEUVYA', იაჯდის FGHIKOTZF'G'L'
Q'; ღონედ] მისთვის F, ღონე HKV'G'R', ღონეთ T, ღონა U;
პატიჯთა F, პატიეთა D'; თმენისად] თემისად JX.

დ. მას თუ] თუ სად KOG'; არბევდეს J, არბევდის X.

1010 (833)

თქვა: „ჩემო, შენი შორს-ყოფი კრულია, ვინცა დადუმდეს,
რადგან შენ დაგრიხა გონება, გული შენკენვე დაბრუნდეს,
თვალთა მტირალთა შესეღვა შენივე სწადდეს და უნდეს,
სჯობს, საუვარელსა მოუვარე რასომცა დაუსაბუნდეს!

ა. თქვის I', მსთქვა R'; ჩემო] მზეო FIKOUVZG', ჩემი L';
-ყოფი] ყოფნა FGHF'L'Q', ყოფა IZ,—U; ვინმცა J, ვინაცა Y'.

ბ. გული] შენი FIZ; შენკევე CEY'

გ. შენნივე F'; სწადღეს| სწადღეს F, სკირღეს FLKOTZG',
სწადლა GF'L'Q'.

დ. საყვარელა B, სიყვარულსა E, მოყვარესა FIZ, საყვა-
რელთა Y; რაზდომცა YA; დაუძაბუნდეს BCDEFHIJKOQTUV
YA'G'I'R'Y'.

1011 (834)

„მე რა ვქნა შენად შეერამდინ, ანუ რას ვეჭვდე ღსენასა!
თავსა მოვიკლავ, მე თუმცა შენგან არ ვეჭდი წყენასა,
მაგრა შენ გაწყენ ჩემისა არ-სიცოცხლისა სმენასა,
მოდრი და მივსცნე ცოცხალმან თვალი ცრემლისა დენასა!“

ა. ვქნა DGIJZ; შენდა IF'L'; შეერამდი DY', შეერამდის
EFGHIJKOQTZA'D'EF'G'L'Q'; ვეჭვდე| ველდე DUV, ველი H,
ველოდე Q, მნუკეე I', მეჭვდე Y'; ლხინასა J.

ბ. თუცა EQUV; არ—F'; ვეჭვდი BCD'E', ვეჭვდე DEFGHI
JKOQTUVYZA'F'G'I'L'Q'Y'; წყენასა| წყენასა D, ენასა Y, ლხენა-
სა Z.

გ. ნაგრამ FGHJKOTF'G'I'L'Q'; გაწყენ| გასმენ I; სმენასა|
თმენასა Z.

დ. და| აწ J; მივსცეთ DEGHIKOUZF'G'I'L'Q', მივსცე FJ,
მივცეთ QV, მივცნე X, მივსცნეთ Y; ცოცხალმან| ცოცხალმა Q,
ორთავე Y; თვალი| ღაწვი GKOF'G'L'Q', ღაწვინი JT, თვალნი CD
EFHIQUVYZA'E'I'Y'.

1012 (835)

ტირს, იტყვის: „დადვა კაემნი ღასვარმან ჩემთვინ ათმანო;
ჰინდროთა რაზმან ჩემად კლ[კ]ად თქვა, ესე ტევრი ვთხზნა
თმანო.

თვალთა გიშერი აშვენებს, სათმან რად მომკლა, სათმანო!
ზაგე-კბილო და თვალ-წარბო, მომეცდი ჰატყთა, თმანო!“

ა. დადვა| დაედვა GHKOV'F'G'L'Q', დავდა U; კემანი BDE
FGHIJKOQTUV'YZF'G'I'L'Q'R'Y'; ჩემთვის CDGHIJKOQTUVZA'F'
G'I'L'Q'Y'; ღახვარმან ჩემთვინ ~ GF'L'Q'; ათმანო| ათმინო I.

ბ. ინდროთა DEFGHIJKOQTUVYZF'G'I'L'Q'R'; რაზმან BTY
A', რაზმი DEFGHIKOQUVZF'G'I'L'Q'R'Y', რაზმთა J; ჩემდა

IX', ჩემზედა R'; კლ[ვ]ად მკვლად Z, კლად ABMXD', კვლად DE
GHIJKOQTUVF'G'I'Q'Y', კვლავ L', კვლა R', კვლად CFA';
ვთქვი GL'Q'; ესე] ეს R'; ვთხზნა] ვთხზა LDUVR', თხზა IZ,
ვთხზა J, ზღვა KOG', ვთხზათ Y'; თმანო] ძმანო Y.

გ. სათმანი] რათმან H; რად] რათ I'; მამკლა DFGHJKOQ'
UVF'G'I'L'Q'R'Y'.

დ. კბილო] კბილნო EY, ტკბილო T; წარბო] წარბნო ETY.
წაბრო D'; მომცემდი CA'E', მამცემდით DFQTI'Y', მომცმიდი E,
მამცემდი GHJF'L'Q', მომცემდით IYZ, მამცემბო KOUVG'R', მო-
მეცი D'; მომეცი პატიეთა ~ R'; პატიჯსა F; პატიეთა თმანო]
პატიეთანაო E, პატიეთამანო IZ.

1013 (836)

იტყვის: „ჰე, მზეო, ვინ ხატად გოქვის მზიანისა ღამისად,
ერთ-არსებისა ერთისა, მის უკამოსა ჟამისად,
ვის გმორჩილებენ ყიერნი, ერთი იოტის წამისად,
ბედსა ნუ მიქცევ, მიაჯე, შეყრამდის ჩემად და მისად!

ა. მზეო] ჩემო DHQUV, ხატად E; ხატად] მზეო E; გოქვიან
F, გოქვან GF'L'Q', გოქვეს HJT, თქვის Y; მზიანის F, მზიანსა.
X; ღამისად] დარისად F, ღამისა F'.

ბ. უკამისა A'; ჟამისა F'.

გ. ვის] ვისა J, ვინ X; გმორჩილობენ FGHKOMTUVXYA'
F'G', გმორჩილობს J, მორჩილებენ I'Y'; ციერნი] ყოველნი F'L';
ერთ BCGMYA'D'E'I'Q', ერთის DEHJKOQTUG'R'; იოტისა ABG
MXYD'E'I'Q', იოტასა CA', იოტა F.

დ. მიქცევ] მიცვლი FJKOTI'R', მიცვეთ G'; მიაჯე E; შეყ-
რამდი HT, შეყრად J, შეყრამდინ I'; ჩემდა GHT.

1014 (837)

„ვის ხატად ღმრთისად გიტყვიან ფილასოფოსნი წინანი,
შენ მიძველე რა ტყვე-ქმნილსა, ჯაჭვნი მახიან, რკინანი!
ბროლ-ბალასშისა მძებნელმან ღაწვნი დავჰკარგე, მინანი,
მაშინ ვერ გავსძელ სიასლე, აწ სიმორესა ვინანი“.

ა. ღმრთისად B, ღმრთისად T, ღმრთისათ A', ღმრთედ I'; გეტყვიან.
E, იტყვიან I'; ფილოსოფოსნი CR', ფილოსოფოზნი F.

ბ. მიშველე რა ~ F; მქნილსა GHIJG', ქნილსა E, კმნილსა Z; ჯაქვი EI'; მაბიანს მაბია EFQUF'T'L'Q'R', მამია G, მაბნია X.

გ. ბადახშისა CE; მძებნელსა IZ; დაწვნი სთნი DEFGHIK OQTUYZF'G'T'L'Q'R'Y'; დავკარგენ BCETUVYA'Y', დავკარგე D'T'Q', დავკარგენ F'L'.

დ. გავსძლე CEFTYA'Y', გავძელ VR', გასძელ F'L', გავძლე I'; სიახლე ვერ გავსძლე E; სიშორეესა IX.

1015 (838)

ამას მოსოქმიდის, იწვოდის, ვითა სანთელი ბნდებოდის,
დაუოვნებისა მოძიძი ისწრაფდის, იარებოდის;
რა შეულამდის, ვარსკვლავთა ამოსვლა იამებოდის,
მას ამსგავსებდის, ილხენდის, უჭვრეტდის, ეუბნებოდის.

ა. მოსოქმიდის AC, მოსოქვემდის IYA', მოსოქმიდის I', მოსოქმიდა Y', + და J; იწოდის DEFGHIJKOQUVF'G'T'L'Q'R'Y': ბნდებოდის] დნებოდის BCDEFGHIJKOQTUVXYA'D'E'F'G'T'L'Q'R'Y'.

ბ. დაყოვნებისა Q; მოშიშნი MXD'E'; ისწრაფის U.

გ. შეულამის Y, შელამდის G'; ვარსკვლავთა F', მარსკვლავთა I'; ამოსლვა E, ამოსვლ F'.

დ. ამზგავსებდის DI'Q', ამგზავსებდის EFGHIJKOUVYE'G'R', ამსგასვედის I, ამსგზავსებდის A', ავსგავსებდის L'; ალხენდის EI', ილხენდის უჭვრეტდის ~ F; ეუბნებოდის] იამებოდის BE, ეუბნებოდის Y'.

1016 (839)

მოვარესა ეტყვის: „იფიცე სასული ღმრთისა შენისა,
შენ ხარ მომცემი მიჯნურთა მიჯნურობისა სენისა,
შენ გაქვს წამალი მისისა მოთმინებისა თმენისა!
მიაჯე შეერა ზირისა შენ გამო შენებრ მშვენისა!“

ა. ვიფიცე HQ; ღმთისა B, მღრთისა K, მღვთისა I'.

ბ. მამცემი DGHJQUVIR'Y', მიმცემი TF'L'Q', მომცემ X.

გ. გაქვს] ხარ FI; მისასა X.

დ. შეყრა] შეწყრა X; პირისა] პირისპირ F; შენ] მის E; შენ-
გამო] შენგანვე R'; შენებრ] შენგან GHJTF'L'Q'.

ბ. გ. ~ H.

1017 (840)

ღამე აღხენდის, დღე სჯიდის, ელის ჩასვლასა მზისასა;
რა წყალი ნასის, გარდახდის, უჭვრეტდის ჭავლსა წულისასა,
მას თანა-როვიდის ჩაკადსა სისხლისა ცრემლთა ტბისასა,
კვლა გაემართის, ისწრაფდის წავლასა მისვე გზისასა.

ა. ილხენდის I; სჯიდის] ჯდის I', რჯიდის EFLJA', სჯდის-
G'; ჩასვლასა EG', წასვლასა F.

ბ. წყალნი I; გარდაჰხდის U; უჭვრეტის F'; ჭავლსა] ქველსა
E, ქვალსა FGHOG', მქველსა UV, ქვლსა X, ტვერსა F'L'Q'.

გ. -როვიდის] რთვედის FJ'; ცრემლსა A'L'R'; ტბისასა] ტბისასა U.

დ. კვლავ DGHJKOQTUVF'G'I'L'Q'Y'; გაემართა E, გაემართ-
ვის L'; ისწრაფდა E; წავლასა] ელის E, წასვლასა GHJKOQTU
A'F'L'Q'R', წასულსა Y, წასვლასა G'; მისვე] ჩასვლასა E, მასვე
V; გზისასა] მზისასა E.

1018 (541)

მარტო მოსთქმიდის, ტიროდის ტანად აღვისა ხიანი,
მინდორს თსა მოკლის, სადაცა ადგილი დახვდის კლდიანი,
შეწვის, ჭამის და წაუიდის პირ-მზე, გულ-მარხიანი,
იტყვის: „დავჰყარენ ვარდნი და აჰა მე, ვაგლას, იანი!“

ა. მარტო] ამას EJTY, იწვის R'; მოსთქმიდის A, მოსთქ-
მიდა E, მოსთქვემდის X, მოსთქვამს და R'; ტიროდა F; ხიანი] ხიანსი D'.

ბ. მოკლის D'; ადგილი] ალაგი H; დახვდა E; კლდიანი] ქვი-
ანი R'.

გ. შესწვის L'; ჭამის და ~ GHF'L'Q'; წაუიდის Y; პირ-] პი-
რად J; -მარხიანი] მარხიანი X.

დ. იტყოდის E; დავჰყარენ] დავყარენ EYA', დავყარვე F,
დავჰყარვე GJ, დავჰყარვენ I, დავყარვე F'I'L'Q'; ვარდი EE'; მე] მუნ
DGHQUVF'I'L'Q'Y'.

გ.—I'.

აწ ვერ ვიტყვი მაშინდელსა მე მის უმისა ნაუბარსა,
მიუბნობდის, რას მოსთქმდის, რას ტურფასა, რაზომ
გვარსა!

ზოგან თოვლი გაეწითლის ვარდსა, ბრჭკლითა ნახოკარსა.
ქვაბნი ნახნა, გაესარნეს, ზე გავიდა ქვაბთა კარსა.

ა. აწ მე JT; გეტყვი E; მაშინდლისა E; მე—JT; უმისაგან JT, ხმისა L'.

ბ. მიუბნობდის] რას უბნობდის FIJT, მიუბრუნდის F'L'Q';
რას] რა E; მოსთქმდის A, მოსთქემდის KOTYA'G'; რას]
რა FT.

გ. თოვლი] თვალი (HF'L'Q', თოვლნი U, თვალნი R'Y'; გა-
წითლის E, გაეწითლდის G, გაუწითლდის F'L'Q'; ბრჭკლითა DI'R'Y',
ბრჭკალით F, ბრჭყალით GHJ, ბრჭყლითა EIKOG', ბრჭკალით
UV, ბრჭკლითა Y, ბრჭყალით F'L'Q'; ნახოკვარსა X, ნახოკალსა
I'L'.

დ. ქვაბი GF'L'Q'; ნახა FGHKOUVF'G'I'L'Q', ნახეს J; გა-
ეხარნა DEUV, გაეხარდა GF'L'Q'; ზე] ზედ EFI; გავიდა] წავიდა
I; ქვაბნთა I'.

რა ასმათმან დაინახა, მოეგება, ცრემლი სწუთების,
ვით იამა, სისარულსა მართ ველარას ვერ მიხედების;
ემა გარდახდა, მოესვივა, აკოცებს და ეუბნების.
კაცი კაცსა მოელოდეს, მოსვლა დია იამების.

ა. დაინახნა MXD'E'; მოეგების I'; სწუდების E, სწუთების T,
წუთების I'.

ბ. სისარულით JT; ველარა A'; მიხედდების L'.

გ. ყრმა I'; გარდაჰხდა U; მოეხვია DEFGHIJKOTUVXYA
E'F'G'I'L'Q'R'Y'; აკოცა FJT.

დ. კაცსა] კასა E; მოელოდდეს T, მიელოდეს YA'; მოსვლა
DFGHYA'L'Q', მოსლეა EG', მოსლეა UF'; დია] უცხოდ DEHIJT
UVYA'I'R', დიდად F, უცხოთ GQ', უცხო F'L'Y'.

ემა ქალსა ეტყვის: „პატრონი ნეტარ სად არის და ვითა?“
ქალი ატირდა ცრემლითა, ზღუათაცა შესართავითა,
იტყვის: „რა წასველ, გაიჭრა ქვაბს ეოფა მისჭირდა ვითა;
აწ მისი არა არ ვიცი, არ ნასვით, არ ამბავითა“.

ა. ყრმა I; ქალსა ეტყვის ~ (F'L'Q'; სად არის| რა იქნა E;
არის| არი F'L'Q'

ბ. ასტირდა I'.

გ. ეტყვის EFGHIJKTYF'G'I'L'Q'R'; წახვე YA'; ქვაბსა I,
ქვაბნს I'; ეოფნა EFGHIJKOTUVF'G'L'Q'; მიჭირდა D', მოსჭირ-
და L'.

დ. არ| არც FR', არა JX, რა F'L'Q'; ნახვით| ამბვით E;
არ| არცა EKOQ', არც Y, არა I'Q; ამბავითა| ნახვითა E, ამბვი-
თა KOG', ანბავითა D', აზბითა I', ანბვითა Q'.

ემა დაქმუნდა, ვითამც რამე ჰკრეს ლახვარი გულსა შუა;
ქალსა ეტყვის: „აჰა, დამ, ეგეთიმცა კაცი ნუა,
იგი ფიცი ვით გატესა, არ ვეცრუე, ვით მეცრუა!
ვერ იქმოდა, რად მიქადა, თუ მიქადა, რად მიტყუა?!

ა. ყრმა I'; დაქმუნდა] დაყზუნდა A'; ვითმცა I'R', ვითარც
L'; რამე] რომე F'L', თუ R'; კრეს F'G'L'Q'; გულთა L'.

ბ. ეტყვის] უთხრა R'; აგეთიმცა FI.

გ. ვით] რად JKO, რათ I'; გასტეხა E'F'L': ვეცრუე BCDX
F'L'; ვით] რად DFGHIJKOTUVG'I'; მიცრუა BEY, მეცრუვა F'L'.

დ. ვერ] არ JT; რად] რას F, ვით JT, რათ L'; მიტყუა]
მიტყუა F'.

ბ. გ. ~ FI.

„თუ უმისოდ სოფელს ეოფა რადგან ჭირად არ მიღირდა,
რად დავეიწუდი; რად მივსცილდი, რად ვერ გასძლო, რა
მისჭირდა?“

მან გატეხა ზენარისა რად შემართა, ვით გაზირდა?
მაგრა ავი ბედისაგან ჩემი რამცა გაშიკვირდა!“

ა. თუ| მე JTY; უმისოდ| იმისოდ U; ყოფნა GHJKOF'G'L' Q'; ჰირად| ჩირად JT; ყოფა რადგან ჰირად| რადგან ჰირად არა Y.

ბ. რად| რა T; დავვიწყდი| დავვიწდი C, დავიწყდი DEGHK OUVXF'G'I'Q'R'Y', დავუდი L'; მოვსცილდი DU'I'Y', მოვსცილდი HI, მივცილდი F'L'Q', მოვცილდი R'; ვერ| არ E; გაძლო GHF' L'; რა| რაც I; მიჰირდა L'.

გ. ზენარის ET, ზენაარისა I'; რად| ვით JKOTG'; ვით| რად JKOTG'; გაჰპირდა DEGHJKOUVYA'G'I'R'Y'.

დ. მაგრამ GHJGOF'G'I'L'Q'R'; ავი| ავის DGHJKOTUVY F'G'I'Y'Q', ჩემის E; ჩემი| ავი E; რამცა| რადმცა GHF'Q', სადმ ცა L'.

ბ. გ. ~ I.

1024 (847)

კვლა ქალი ეტყვის: „მართალ სარ მაგისსა დამძიმებასა,
მაგრა რა გავბრჭო მართალი, ნუ ექვ რასაცა თნებასა:
არ გული უნდა ფიცის და პირისა გასრულებასა?
იგი უგულო მოელის მართ დღეაა შემოკლებასა.

ა. კვლა| კვლავ DGHJKOTUVF'G'I'L'Q'Y', ყმას R'; მარ-
თალ ხარ| მართლხარ I; მაგისა GHKOUF'G'L'Q'R'Y'.

ბ. მაგრამ DHJKOF'G'I'L'Q'R'; გავბჭო CDFIJMUV'D'E',
გაბრჭო EF'I'L'Q'R', გაეპრჭო HK, გაბჭო Y'; მექვ GDEF'GHK
OTQYA'F'G'I'L'Q'R'Y', ექ E'; რისაცა UV.

გ. ფიცის| ფიცისა DGHJKOTUVYA'F'I'L'R', კაცისა EG',
პირისა F; და—EFKOG'L'; პირისა| პირის DGHJTUVYA'F'I'L'
Q'R', ფიცისა EFIKOG'; გასრულებისა L'.

დ. იგი| იგ F; უგულოა F, rep. Q'.

1025 (848)

„გული, ცნობა და გონება ერთმანერთზედა ჰკიდიან:
რა გული წავა, იგიცა წავლენ და მისკენ მიდიან;
უგულო კაცი ვერ კაცობს, კაცთაგან განაკიდიან.
შენ არ გინახვან, არ იცი, მას რომე ცუცსლნი წვიდიან.

ა. ერთმანერთზედან DFHKOTUQ'R'Y', ერთმანეთზედა VD', ერთმანერთსზედა YA', ერთმანეთზედან F'G'I'; კილია E', კილიან F'L'Q', ჰეკილიან G'.

ბ. წავა + და E; იგიცა] ცნობა E, ცნობაცა FI; წავლენ] მივლენ EFKOG'; მისკე YA'.

გ. უგულოდ J; კაცობს] გასძლებს J; კაცთავნ B, კაცთავანც KO, კათვანც G'.

დ. გინახვან] გინახავს EFGJKOTYA'F'G'L'Q'R'Y', ვინახვე H, გინახვე I'; რომე] როგორ R'; ცეცხლნი] ცეცხლი BFGHJKO. TUVYD'E'F'G'I'L'Q'R'Y', ცრემლი EI; წვილიან] სწვილიან BCFG. HJKOTUXYA'D'E'F'G'I'L'Q'R'Y', მისლიან EI.

ასმათისაკან ტარეღლის ქართლება აკთანდილს
წინაშე, ქებას რომ მეორედ მივიდა აკთანდილ D.

1026 (849)

შენ უმართლე სარ, ემდურვი, შენ გაეყარე ძმობილსა,
მაგრა ვით ითქმის, ვით გასმა, ვითა გიამბო ცნობილსა;
ენა დაშვრების, გაცვდების, გულსა შელამის ღმობილსა,
ამას მით ვაზრობ, მინახავს შე უბედურსა შობილსა.

ა. შენ] ვით GF'L'Q'; უმართლეს D', ემდურვი] უმდურვი L', მდურვასა R'; შენ] რომ DEUV; გაეყარე H; ძმობილსა] ცნობილსა EJT.

ბ. მაგრამ GHJKOTF'G'I'L'Q'R'Y'; ითქმის] ითქუმის A, გახდა EI; გახმა] გახდა BCDFGHJKOTUVYA'D'F'G'I'L'Q'R'Y', ითქმის EI, გახდა MXE'; ვითა] თვითვე E, ვით FIJT, ვით რა GF'L'Q'; გიამბობს E, გეამბობის FJT, გიანბო GVXD', გიანბობ H, გიამბობის IJ, გიანბობ U, გიამბობ R'Y'; ცნობილსა] ძმობილსა EJ, მობილსა T.

გ. დაშვრების გაცვდების ~ H; გული EGF'L'Q'; შელამის] შეელმის DFUVR'Y', შეალმის D'.

დ. ამათ E; მით] ვით KOF'G'L'; ვაზრობ] კადრებ JT, ვაზრობ L'; მინახავს D; უბედურსა] უბედოსა HIT, უბედურად R'.

1027 (850)

„ჯეროთ მისი მსგავსი სა[ს]ჯელი არცა ვის ამბვად სმენია;
თუ არა კაცთა, სასჯელი ქვათაცა შენამრწენია,

დიჯლადცა კმარის, მას რომე თვალთაგან ცრემლი სდენია;
თვით რაცა ბრძანოთ, მართალ ხართ, სხვა სხვისა ომსა
ბრძენია.

ა. ჯერთ] ჯერ GHIJKOUVYF'G'T'L'Q', ჯეროთ TX, სხვას R'; მის T; მგზავსი EFJKOYA'G', მგზავსი U, გზავსი V, მგზავსი I'Q'; სა[ს]ჯელი] საჯელი ABX, სარჯელი EGHYA'; სასჯელი DFI JKOG'L'R'Q'; ამბად BDIJUVE'T'L'R'Y', ამბეათ X, ანბად F'Q'.

ბ. თუ არა] თუ არა არ ABMA', არა თუ EIQ', არამთუ F, თვარა და H, თვარამარ J, თვარა არ KOTYE'G', თუ არ არ D'; კაცი X; სასჯელი] სასჯელად E, სარჯელი G, სახელი KOG'; შენძრწენია I, შესაძრწენია D'.

გ. დიჯლადც BDKOG', დილაჯდაც ER', დილაჯად GH, დილაჯდც I, დიჯლიზად J, დიჯლისად T, დილაჯადც UV, დიქლადცა X, დილარჯად F'L'Q'; თვალთაგან მას რომე I; თვალთაგან] ნიადაგ T; ცრემლი] ცრემლნი A'.

დ. თვით] სხვა JT'; რაცა] რცა O; ბრძანეთ E, ჰბრძანოთ MN, ბძანოთ UV; მართალ ხართ] თვით იციოთ FI; ხართ—J; სხვა სხვისა] სხვასვისა H, სხვა სხვის X; ომისა J; ბძენია I'; ომსა ბრძენია] უმრუდენია KOYG'.

1028 (851)

„მას წამავალსა ვჰკითხევი, დამწვარსა, ცეცხლ-მოდებულსა:
«მოვიდეს, რა ქნას ავთანდილ? მისსა დამვედრე დებულსა»:
მიბრძანა: «მოღმამნასვიდეს მე, მისთვის გაცუდებულსა,
ამათ არ დაეჰყრი არეთა, არ გავჰტებს მისს ქადებულსა.

ა. წამელსა I; ვჰკითხევიდი DIV, ვკითხევიდი D'F'I'L'O'; დამწვარი EIJT; ცეცხლ-მოდებულსა] ცრემლმოდენილსა H.

ბ. ჰქნას D'IR', ვქნა E'; მისი J, მისისა X, მისა I'; დამვედრე F; დებულსა] დობილსა F, მე გულსა J; მისსა დამვედრე დებულსა] მისსავე (უამბობ E, მისგანვე KOG') დამვედრებულსა EGHKOF' G'L'Q', დამვედრე მისსა დობილსა I.

გ. მიბძანა JU; მოღამნახევიდეს BCFY, მოღამნახევიდეს E, მოღმა მნახევიდეს HI', მოღმართ მნახევიდეს MXD'E', მიღმა მნახევიდეს L'Q'; გაცუდებულსა] მოსურვებულსა KOG'.

დ. ამა EFGHKOTF'G'L'Q', ამაღ HI'; არ| აერთა FH, არეთა GJKOF'G'L'Q'; დაეჭური| არ EGJKOF'G'L'Q', დაეჭური Y, დაეჭური D'; არეთა| დაეჭური EGJKO, დაეჭური F'G'L'Q'; არეთა არ დაეჭური FT; გაეტებ EUF'I'R'Y', გავსტებ FGHJKOTG'L'Q', გავსტებ D'; მისს| მის DEFGHIJKOTUVE'F'L'Q'R'Y', მას Y.

1029 (852)

„მას ზენარსა არ გაეტებ, მას ფიცსა არ ვეცრუები, მად ჰაე[მ]ნამდის მოვიცდი, რაზომცა გამდის რუები; თუ მკვდარი მნახოს, დამმარსოს, თქვას ვაგლახი და უები, ცოცხალი დავსვდე, უკვირდეს, სიცოცხლე არს სათუები“.

ა. მას| მის GH, მე JT; ზენარსა DI', ზენარსა EIXR'Y', ზენარსა T, ზენარსა L'; გაუტებ EIY', გავსტებ FGHJKOTYD'F'G', გაეტებ UXE'I'L'Q'R'; მას ფიცსა| ფიცსაცა R'; ვეცრუები B, ვეცრუები IG'L'Q'.

ბ. მად| მას DEFGHIJKOTUUYE'G'I'R'; პაენამდის ABIMXD'E'L'; პამანამდის F, პაემნამდი G, პეემნამდი H, პაემანსა J, პეემნამდე K, პეემნამდის OG', პაენამდინ F'I'Q', პაემნამდის CDEUVYR'Y'; მოუცდი GHKOF'G'L'Q', მოვიცი U; რაზომცა| რარომცა D'; გამდის რუები| გადმისრუები D'.

გ. დამარხოს D; თქვას| თავსა H; ვაგლახი| ვაეები I'; უები| ვუები FI', და ვები H, ვაეები I, უები F'L'Q'; ვაგლახი და უები| ვაგლას დება X, ვაგლახ უები D'.

დ. დაეხვდე| მნახოს FI, დაეხვდე Y'; არს| არ DFUUYD'

1030 (853)

„ჩემთვის გარდასდა მას აქათ გაურა მზისა და ქედისა; ოდენ მოდენა ცრემლისა მჭირს, ველთა მოსალბედისა. მსჯის გამრავლება სელ-ქმნილსა ჭულთქმისა ზედა-ზედისა, დავეიწებებვარ სიკვდილსა, ნასეთ ნაქმარი ბედისა!

ა. ჩემთვის I'; აქეთ I; მზისა| მთისა UV; ქედისა| მთვარისა F'L'Q'.

ბ. ოდეს H; მჭირს I'Y'; ველთა| ცრემლთა J'I'; მოსალბედისა| მოსალბედისა U, მოსალმბედისა X.

გ. შესჯის] მრჯის DEFGHIJKOTUVF'G'L'Q', ვრჯის I, მქის Y'; გამრავლები X, განმრავლება I', გამვერავლება L'; ქნილსა E, მქნილსა GHJKUVXF'; ხელ-ქმნილსა] დღე კრულსა FI, სულ-თქუმისა AC; ზედა-] ზედან KR', ზა D'.

დ. დავიწყებივარ DEFGHIKOTUV'G'I'; დავიწყებილვარ F'L'; ნახეთ] ნახე DGHF'I'L'Q'R'Y', მნახეთ G'; ნაქმნარი I'.

1031 (854)

„ესე არაკი მართალი ჩინს ქვასა ზედა სწერია:

„ვინ მოუვარესა არ ემებს, იგი თავისა მტერია».

აწ ზაფრანია, ვის წინას ვერ ვარდი ჰგვანდის, ვერ ია; თულა მონასავ, მონასე, ქენ, რაცა შენი ფერია“.

ა. არაკი] აშბავი FJ, ანბავი I'; მართალი] დასტური F; ჩინეთს EFGHIJKOTUVF'G'L'Q'R'; ქვასა ზედა] ქვაზედა EFGHIJT F'L'Q', ქვაზედან IKOUVG'R', ქვაბსა ზედან I'; ზედან DY'.

ბ. მოუვარესა] საუვარელსა F.

გ. აწ] ან T; ზაფრანა DEL, ზაფრანაა FUVY; წინათ F, წინა R'Y'; ვერ] ვერ Y'; ვარდნი I; ჰგვანდის] გვანდის DUVF'Q'R', სჯობდა E, ჰგვანდა HI', გვანდეს IG'L'Y', ჰგვანდეს KO; ვერ ია] ჯერია D'.

დ. თულა] თულა DHIV, თუმცა GF'I'L'Q'; მონახამ I; ჰქენ HJKOI'R'.

1032 (855)

ეჰამან უთხრა: „უმართლე სარ, არ მამართლო მდურვად
მისად,

მაგრა გაბჭე, რა მიქნია, სამსასური ტყვისა ტყვისად:

გამოჭრილვარ სახლით ჩემით, ვით ირემი მებნად
წელისად,

მას ვეპე და მას ვიგონებ, ვიარები ველთა ვლისად.

ა. არ] არა E; მამართლო] მართებს E.

ბ. მაგრამ FGHJKOTF'G'I'L'Q'R'; გაბჭევ CY', გაბრჭევ DF GHIKOTVYF'G'I'L'Q', გაბრჭევ E, გაპჭევ J, გაბრჭე MUD'E'R', გაპრჭე X; მიქნია I'; ტყვისა] ტყვესა BCEFGHIJKOTUVYD'FI L'R'Y'; ტყვისა L'.

ა. გამოვქრილვარ GHJUVE'F'I'L'Q'Y'; სახლით] სისხლით U.
დ. ველსა I'; ვლისად] ველისად X.

1033

გამოჭრილვარ საძებარად, ვერვის ძალ-აქს ჩემოდნება:
უდაბურთა ტყეთა ვლახავ, ჭირი მაქვს და მრავლად ვნება;
მემცა ვითა დავეურჩე, რა მოვიდეს ღმრთისა ნება,
მისგან კიდე არვის ძალ-უც ამა ჩემთა ცეცსლთა გზნება.

ა. გამოვქრილვარ GHUVD'F'I'L', გამოვქრიევა Q'; საძებრად
F'L'; ვერვინ X; ძალუც H, ძალ აქ D'; ჩემოდნობა E'.

ბ. ტყეთა] ტყვეთა D'; და] თუ D; ვნება] ენება X.

გ. დავეურჩე I'; ღმთისა B, ღთისან X, ღვთისა D'E'Q'.

დ. ვერვის H; ძალუც F'L'Q', ძალ უძს I'; გზნება] ვსება DG
HUVF'I'L'Q', მგზნება X, გზება D'.

1034

„ვიარები, ღმერთსა სადა ცის კიდენი დაემყაროს;
გარდვიკარგვი სხვათა გზათა, ვერვინ მნასოს მე აქ მაროს;
ვენუკვე, თუ ტანსა ჩემსა ტკბილი სული გაეყაროს,
მას ვერ ვნახავ, სიმრგვლე ცისა ჩემთვის რისხვით
მოიყაროს.

ა. ღთისა X; დაემყაროს] დამეყაროს F', გაემყაროს L'.

ბ. გარდვიკარგი D, გადვიკარგვი F', დაგვეკარგვი L'; აქ]
აქა X; მაროს] აროს CDGHUVF'I'L'Q'.

გ. ვენუკვი GF'L'Q', გენუკვი H, ვენუკევი M, ვინუკები X;
ტანსა] თავსა L'; ტკბილი სული ტანსა ჩემსა DUV; გაეყაროს]
ჯერ (ვერ H) არ ყაროს (ჰყაროს DGHUV) DGHVUF'I'L'Q'.

დ. ჩემთვის] ჩემად DGHUVF'I'L'Q'; რისხვით] რიცხვით D';
მას ვერ ვნახავ] მის ნახვისთვის DGHUVF'I'Q'; სიმგურგლე B, სი-
მგრგვლე DUF'L', სიმგვეგლე G, სიმგერგვლე H; ჩემთვის რისხვით
მოიყაროს] ჩემად შემწედ მოიყაროს DGHUVF'I'Q'.

„ბროლ-სადაფნი მარგალიტსა ლალის-ფერსა სცვენ და
 ბურვენ,
 მას მოვმორდი, ვერ ვიახლენ, ვერ მისურგეს, ვერ
 ვასურვენ,
 გამოპარვით წამოსვლითა ღმრთისა სწორნი მოვიმდურვენ,
 ნაცვლად მათთა წყალობათა მათნი გულნი მოვაურვენ.

ა. ბროლ] საღ EF, სადა I, ბოლოღ F'L'; სადაფი GH;
 მარგალიტსა R'; ფერად J; ბურვენ] ჰფარვენ GH, ფარვენ F'L'Q'.

ბ. მოვმორდე I'; ვერ ვიახლენ] გავეყარე E; ვიახელ DFGHI
 J'TUVF'L'Q'R'Y'; ვისურვენ DITUVYY', ვისურვე EFGHIKOF'G'
 L'Q'R', მისურგეს MXD'; ვერ rep. J; ვასურენ I.

გ. წამოსვლითა] წამოვედი F, წამოსრულვარ F, წამოსლითა
 I, წამოსულთა X; ღმრთისა] ღმთისა B, მზისა DGHUVF'I'L'Q',
 ცათა JT, ღთისა X; სწორი J; ღმრთისა სწორნი] დიდებულნი F,
 მეფე ჩენი I, ჩემი მზრდელნი KOG'; მოვიმდურენ R'.

დ. მათად FGHJKOF'G'L'Q', მათდა IUVI'; მათნი გულნი]
 გული მათი (მათნი J) FJ, ~FIT, მათი გული GF'I'L'Q'; J; მო-
 ვაურვენ] მევაურვენ B, შევაურვენ DFUVXD'F'I'R'Y', მოვი-
 მდურვენ E, შევიურვენ GHIJKOTY'G'L'Q', შევაურვენ E'.

„პატრონი ჩემი გამზდელი, ღმერთი და ღმრთულებ,
 ცხოველი,
 მშობლური, ტკბილი, მოწყალე, ცა, წყალობითა მთოველი!
 ძას უორგულე, წამოველ, მართ დავივიწყე უოველი,
 მისი შემცოდე ღმრთისაგან კარგსა რასალას მოველი,

ა. გამზრდელი BCDEFHIJKOTUXYD'G'Y'; ღმერთი და
 ღმრთულებ] ღმრთისაგან დიდაღ DGHKOUVF'G'I'L'Q'R'Y', ძლი-
 ერი მეტად EFI, ჩემზედან ღმრთულებ JT; ღმრთულებ B, ღმრთულებ
 XYD', ღთაებრ E'; ცხოველი F.

ბ. მშობლური] მშობელი B, მორკმული EFKOG'; ტკბილი
 I'; წყალობისა BEFIJKOTY'G'R'Y'; მთოველი] მთხოველი IU, მთო-
 ვიელი X.

გ. წამოვე Y; დავივიწყე] დავიწყე G'.

დ. მის D'; ლმთისაგან B, მღთისაგან KOD'G'; რასალას] რასალა CJT, აღარას DEFGHIKOUVF'G'IL'Q'R'Y', რალასა Y.

1037 (858)

„ესე ეველიაი ასრე მჰირს, დაო, ბედითა მისითა,
არა უტყუვე, მოსრულვარ მგზავრი ღამით და დღისითა;
აწ იგი სადმე წასრულა, ვიწვი ცეცხლითა მისითა,
ცუდ-მაშვრალი და მტირალი ქვე ვზივარ ჰირით მქისითა.

ა. ყოველი T; ასრე E, ასე F'L'R'Y'; დავო OTG'; ბედით E.

ბ. არ DFHIJTUVL'Q'Y'; უტყუე DEFGHIK'TYD', უმტყუენე J,
უტრე O, უტყუე X, უტყუე Z, ვეტყუე E', + და DEFGHIJTUVL';
მოსრულვარ] მოსულ ვარ E, წამოველ FIZ, მოვსულვარ GHJOTE'
G'IL'R', მოვსრულვარ KUF'Q'; ღამითა I; დღისით და ღამითა J.

გ. წასულა DEFGHIJKOTYZE'F'G'IL'Q'R'Y'; მისითა] ვისითა
BCDGHJKOTVYF'G'IL'Q'Y'.

დ. ცუდ-] ცულ D'; მაშვრალი] მამშრალი I'; და მტირალი—
X; ქვე—E'; ვზივარ] ვზე BCDEFGHIJTUVYZF'IL'Q'R'Y', ზის
KOG'; ჰირითა BCDEFGHIJKOTUVYZE'F'G'IL'Q'R'Y'.

აქა ქვაბიდამ აქთანდილის წასულა და ტარეელის
სამყებრად და ჰოვნა E.

1038 (859)

„დაო, მეტსა საუბარსა აღარ მომცემს კამი და დრო,
არ ვინანი გარდასრულსა, ბრძენთა სიტყვა გავადრო;
წავალ, ვმეზნი, ანუ ვჰმოვებ, ან სიკედილი მოვი[ა]დრო,
თვარა ბედი აზომ თურე მიკვეთს, ღმერთსა რაღა ვჰკადრო!“

ა. დავო OTG'; ზეტისა X; ველარ Z; ზამცემს DEFGHIJKOTU
VZF'G'IL'Q'R'Y'; და დრო] დროო I'.

ბ. გარდასულასა EIU, გარდასრულთა F, გარდასულსა GHJ
ZI', გარდასულასა A', გარდასულთა R'; გავადარო EGHIXF'L'Q',
დავიქარდო J, დავალადრო KOG', დავიქადრო T, გავიადარო Z,
გავადროო I'.

გ. ვეძებ EFIKOZG'I, ვსძებნი JI'; ანუ] იზას E; ვპპობ BC; FGHIOUVZE'G'L'Q'R'Y', ვპობ EYA'D'F'; ანუ ვპპობებ ~J, ვპობ ანუ T; ან] მე J; მოვი[ა]დრო] მოვიდრო AX, მოვადარო GHZF' L'Q', მოვიდარო J, მოვიიდრო MD'E', მოვიდროო I', მოვიიდრო EFIKOVUR'.

დ. თვარა] თუ არა C, თვარე DUVI'Y', თვარამ F; თვარემ GHF'L'Q'R', თუ არ IYZ; აზომ] ეზომ EIZ, აზნო Y'; თურემ D, თურემე GIF'I'L'Q'R'Y'; მიკვეთს] მიკვირს BEIF'L', მიკვეთს X; თვარა ბედი აზომ თურე მიკვეთს] ბედი მიზამს ეზომ (ეგზომ J) თურემე მეტი JKOTG'; ღმრთისა L', ღთს Y; რალა] რა I'; ვკადრო] ვკადრო A'D'E'F'L'Q', ვადროო I'.

ბ. გ. ~ I'.

1039 (860)

ამის მეტი აღარა თქვა, ატირდა და წამოვიდა,
ქვაბი ჩავლო, წყალსა გახდა, მამბი ჩავლო, ველს გავიდა;
ქარი, ველთა მონაქროლი, ლალის-ფერსა ვარდსა ზრვიდა;
„რად მიმეცო ამა ჭირსა?“ ბედსა ამას უზრახვიდა.

ბ. ქვაბნი JTI'; ჩავლნო I'; წყალს FGHJTF'L'Q'; გახდა] გა-
ჰხდა BDIUVZY', გავიდა FGH'TF'L'Q', შევიდა J; მამბი D,
მამბნი T, მამბში U, მანბი I'; ჩავლო] გავლო CDEF(GHIJKO'V
YZA'F'G'I'L'Q'R'Y'; ველსა XY; გავიდა] გვიიდა X.

გ. ველთა] ტევრთა F; მონაქრალი Z, მონაქროლი D';
ფერთა T; ზერიდა BEJKOU'F'G'I'L'Q', ზრვიდა T.

დ. მიმცემო U; ჭირსა] ბედსა E; ბედსა] ღმერთსა E.

ავთანდილისაგან ტარციელის ძებნა, მოთქმა და
ტირილი: ჰი სოფელო რას მოაწვევ D.

ძებნა] საძებნელადად წასვლა R'.

ჰი სოფელო რას მოაწვევ—R'Y'.

1040 (861)

იტყვის: „ღმერთო, რა შეგცოდე მენ, უფალსა, არსთა
მსედსა,
რად გამეარე მოუვარეთა, რად შემანწარ ამა ბედსა?“

ერთი ორთა მგონებელი, ვარ საქმესა წასაწყემდსა,
მოვკვდე, თავი არ მეწყალები, ჩემი სისხლნი ჩემსა ქედსა!

ა. არსთა] არზთა X.

ბ. რად] რა D'; მოყვარეთა] მოყვარესა EIZI', მოყვარეს F,
საყვარელსა JKOTG', მოყვარულთა Y; რადჲ] რათ I'; შემასწარ] მამასწარ I'.

გ. საქმისა FX; წარსაწყემდსა Z, წასაწყემდსა E'.

დ. მოვკვდე EFYA'F'L'Q'; ჩემნი CIZ; სისხლი DGH'TUVYA
E'F'I'L'Q'R'Y'; სისხლი ჩემი EFHOZ', ~ J.

1041 (862)

„მოყვარემან ვარდის კონა გულსა მკრა და დამიწყელულა,
იგი ფიცი, ჩემგან სრული, მან აღარა გამისრულა;
მას თუ გამყრი, საწუთროო, ჩემი ლსინი გარდასრულა,
სსვა მოყვარე ჩემსა თვალსა გაკიცხულა, გაბასრულა“.

ა. გულსა მკრა ~ EF; დამაწყელულა DGH'IJ'TZD'I', დამა-
წყულა X.

ბ. სრული] მტკიცე F.

გ. გამყარი L'; საწუთროო EGHJTY'; გარდასულა JX.

დ. სხვა] სხუ B; მოყვარე] მყვარე B; ჩემსა თვალსა ~ DEGT'Y',
თვალთა (გულსა Z, თავსა F'L'Q') ჩემთა (ჩემსა ZF'L'Q') FHIJK
OUVZF'G'I'L'Q'R'; გაკიცხული BF'L'.

1042 (863)

კვლა იტყვის: „მიკვირს ნავლელი კაცისა მე ჭკვიანისა.
რა მჭმუნვარებდეს, რას არგებს ნაკადი ცრემლთა ბანისა?
სჯობს გამორჩევა, აზრობა საქმისა დასაგვანისა,
აჲ მეცა მიჯობს მონასვა მის მხისა ლერწამ-ტანისა“.

ა. კვლავ DGHJKOTUVF'G'I'L'Q'R'Y'; ნავლელი მიკვირს E;
ნავლელი FHIJKOTUVXYZA'F'G'I'L'Q'Y'; კაცისი Y; მე—CDEIU
VZA'I'R'Y', მის GKOTYF'Q', რად H; ჭკვიანისა D[UVZA'I'Y',
ჭკვიანია R'.

ბ. რა] რომე E, რომ IZI', ცულ JKOTG', რას R'; მჭმუნვა-
რებდეს ABDMXA', მჭმუნვიდეს E, მჭმუნვარებდეს FIUVF'I'L'R'Y',

მკმუნვარება J'I, კმუნარებდეს Z; რას| რს X, მას L'; ბანისა| ტონისა E.

დ. მონახეა| მოძებნა J.

1043 (864)

ემა გაემართა სამებრად მტირალი, ცრემლთა მფრქვეველი, ემებს, უზასის, უეივის, დღებრ დამეთა მთეველი; სამ დღემდი მოვლო მრავალი ხევი, შამბნარი, ტუე, ველი; ვერ ჰოვა, მივა მკმუნვარი, ვერას ამბვისა მცნეველი.

ა. გაემართა I'; ფრქვეველი A, მფრქვეველი JF'L', მრქვეველი X, ფრქვეველი YZA', მფრქვეველი I'.

ბ. ემების Z; უძახის DFGHIJKUVF'L'Q'R'Y'; უზახის უეივის ~ IZ; დღებრ| დებრ D, დღებრ E, დღე და F, დღებრ IXI'.

გ. სამს F'L'; დღემდინ BCMUVXD':I'R', დღემდის EFGIK OZIF'G'L'Q'; მრავალი| ყოველი EF'L'; ხევი შამბნარი| შამბი ხენარი GF'L'Q'; შამბნარი| მინდორი E, შამბნარი XE'; ველი| ველიე F'.

დ. ჰოვა GHJKOTVIR'; მივა rep. V; მკუნვარი A, მკმუნვარე CDFGHIJKOTUVYZA'F'L'Q'R'Y', კმუნვარე EI', მკვუნვარი M, მკმურუვარი X, მკუნვარე G'; ვერას| ვერა DHUI'R'Y', ამ ვერს X; ამბვისა| საქმისა EI', ამბისა BDUZEF'L'R'Y', ანბისა Q'.

1044 (865)

იტუვის: „ღმერთო, რა შეგცოდე, ეგზომ დიდი რა გაწუინე, რად მემასწარ ბედსა ჩემსა, რა სასჯელი მომივლინე!

გამკითხველო, გამიკითხე, აჯა ჩემი შეისმინე, დაამოკლე დღენი ჩემი, ჭირი ჩემი გამილხინე!“

ა. ეზომ DFGTUVF'L'Q'Y'.

ბ. ბედსა| ამა EFGJKOTYF'G'L'Q'R'; ჩემსა| ბედსა EFGJK OTYF'G'L'Q'R', ამას IZ; რად KOTG'; სარჯელი E; მამივლინე DFHIJKOUVF'G'L'Q'R'Y'.

გ. გამკთხველო X, განმკითხველო D'.

დ. დაამოკლენ CGHKOTUVYZA'D'F'G'I'L'Q'R'Y', დამოკლენ D], დამოკლენ E: დღენი ჩემი ~ EA'; ჩემნი CDFIJKOTUVYZA'D' E'F'G'I'L'Q'R'Y'; ჰირი ჩემი] ჰირნი ამით DF'IKOUVZG'R'Y', ჰირნი ჩემნი J'T'; ჩემი,] ამით GHF'L'Q'; გამილხინე] მამილხინე FGHJKOF'G'L'Q'.

პოყნა ავთანდილისაგან ტარქიელისა,
ლომ-ვეფხსნი რომ დაესოცა

+ აქა EJKOTG'; პოვნა — J'T'; პოვნა ავთანდილისაგან] ავთანდილისაგან სანადიროშიდ E; ავთანდილისაგან] ავთანდილისგან C, + დაბნედილის GJKOTG'; ტარქიელისი C, iტარქიელის IZ; ტარქიელის + ნახვა E, ტარქიელის + პოვნა J'T'.

ვეფხი BGF'L'Q'R', ვეფხენი I'; დახოცა BDVI'Y', დახოცნა CMUXD', დაეხოცნეს F'L', მოეკლა Q'; დაეხოცა + და გულს შე- მოჰყრიოდა R'.

ლომ-ვეფხენი რომ დაეხოცა] საწოლად მდებარისა IZ, და გახარება მისგან A',—EFJKOTYG'.

1045 (866)

მივიდოდა, მიუბნობდა უმა მტირალი, ფერ-შეცვლილი,
ქედს რასმე გარდადგა, ველი აჩნდა მზიან-ჩრდილი;
ნასა, შავი შამბთა ჰირსა დგა სადავე-უკუურილი;
თქვა: „უცილოდ იგიაო, არა უნდა ამან ცილი“.

ა. მივიდდა D, [მი]ვიდოდა E, ჩავიდოდა F, მოვიდოდა F' L', მივიდა და Y'; მივიდოდა მიუბნობდა ~ H.

ბ. რასმე] ზედან J'T; გარდადგა EIXZI', გადაადგა Y'; აჩნ- და] ადგა H; ჩილი I'.

გ. შამბის J; ჰირთა L'; დგას FJUVI'; სადავე] სადვე CEA'.

დ. უცილოთ I'; არად CEFBGHIJKOUVZF'G'I'L'Q'R'Y'.

1046 (867)

რა შეხედნა, უმასა გულმან გაუფეთქნა, გაუნათდა,
აქა ლხინი დაღრეჯილსა უათანდა, არ უათდა;

ვარდმან ფერი განათლა, ბროლი ბროლდა, სათი სათდა,
ვით გრიგალმან ჩაირბინა, არ მოსცალდა მკვრეტად მათდა.

ა. [რ]ა E; შეხედა GF'IL'Q'R'Y'; გაუფეთქნა გაუფეთქა F',
გაუფეთქდა I'L', გაუფეთქა Q'; გაუნათლა EFGHIJKOTYZD'
F'G'Q'.

ბ. დაღრეჯილს X, დაღრენჯილსა G'; უათდაა F.

გ. ფერი გული E'; განათლა EX, განანათლა IZ; ბროლად
JZ; სათნი J; სათდა სათადა I, სათად Z.

დ. გრიგალმან გრიგალმან AE, გირგალმან BFGKMOXYA',
გირგალმა H, გრიგალმა VR'; მოსცალდა მოსცილდა DFHIJ';
მკვრეტად DEFGHIJKOTUVXYZA'D'E'F'G'IL'Q'R'Y'; მათად Z.

1047 (868)

რა ტარიელ დაინახა, განაღამცა დაელრიჯა:

ასლოს მეოფი სიკვდილისა ჯდა და პირი დაებღნიჯა,

საუელონი გარდენიჯნეს, თავი სრულად გაეგლიჯა,

მას აღარა შეესმოდა, სოფლით გაღმა გაებიჯა.

ა. რა] მან JT; ტარიელი K; დაინახა B; განაღამცა BDEG
HIJKOTUVYZA'D'F'G'IL'Q'Y'; დაელრიჯა დაებღრიჯა H, და-
ელრიჯაა F, გაელიჯა Z, დაელრიჯა G', დაელრიჯა I'I'.

ბ. დაებღნიჯა დაელრიჯა L', დააებღნიჯა I'.

გ. გარდენიჯნა I'; თავი თმანი JTR'; სრულად სულად
AMD'; გაეგლიჯა გარდეგლიჯა H, გააეგლიჯა I'.

დ. შესმოდა E, შესმოდა IX; სოფელით X; სოფლით გაღ-
მა ~ IJTZ.

1048

აქ დაბნედილი ტარიელ ქვე მეს უსულო მდებარე;

ავთანდილ სახლით ცრემლსა სოცს, ცეცხლი ედების

მეზებარე;

ერთი გაჰურია მთვარესა, ერთს დაუკარგავს მზე ბარე.

სრმალი ლომ-ვეფხთა მსოცელი ხელთა აქეს; გაუგდებარე.

დაწვნი შექქნია ზაფრანად, რომელმან ლალსა უდარა;
 სრულად დაუსია სინათლე, ვის მსემან უკვის მუდარა;
 აბუხარ-ქმნილა სოფელსა, მას მისი არა უნდა რა,
 არ მოსწრებოდა აეთანდილ, მოუნდებოდა სუდარა.

1050 (869)

ერთკე უც ლომი მოკლული და სრმალი სისხლ-
 მოცხებული,
 კვლა სხვაგნით ვეფსი უსულო, მკვდარი, ქვე-დანარცხებული,
 მას წყაროსაებრ თვალთაგან ცრემლი სდის გაფიცებული,
 მუნ აგრე გულსა უნთებდა ცეცხლი მცხინვარე, ცხებული.

ა. ერთკე] ერთკენ DGHJ'TUVXZF'L'Q'Y', ერთკერძ F'KOG',
 ცალ-კერძ R'; უცს 'TF'I'L'R', უძ Q'; მოკლიული X; ხმალი BDFG
 HJKOTUVYF'G'I'L'Q'R'Y', ხმრმალი X, რხმალი E'; სისხლთა
 ცხებული HJT.

ბ. კვლავ DGHJUVXZF'I'L'Q'R'Y',—T; სხვაგნით] სხვა-
 გან DEGHYA'F'I'L'Q'R'Y', ერთ კერძ F, ერთკენ IKOTZ, ერთი
 J, ერთ უს G'; ვეფხვი F'I'L'; უსულო] უსისხლო GHF'L'Q'; მკვდა-
 რი] მიწასა JK'G'; ქვე—JKOTG'; დანერცხებული YA'.

გ. წყაროსაებრ] წამავალსა E, წყაროსებრივ GIJF'L'Q', წყა-
 როსებრი HKOG', წყაროსებრ X.

დ. აგრე] გარე GHKOF'G'L'Q', ეგრე CDJYV'; უნთებდა]
 უნათობს GF'L'Q', ენთების IZ, ედების KOG', უნათებდა X, უნებ-
 და A'I'; მცხინვარედ DIUV, ცხინვარედ F; ცხებული] გზებული
 F, ნთებული I, მნთებული Z.

1051 (870)

თვალთა ახმადცა ზარ-ედვა, სრულად მიჰსდოდა ცნობასა,
 მიასლუებოდა სიკვდილსა, მოშორუებოდა ნობასა.

ემა სახელ-დობით უეივის, ლამის სიტყვითა კრთობასა,
 ველარ ასმინა, გარდიჭრა, მმა გამოაჩენს მმობასა.

ა. თვალთაცა F'; ახუმადცა ABCMX; ახმაცა EGHJKOTD'F' G'I'L'Q', ახმა F, ახმდაცა I, ახემაცა YA'F'; ზარდ-ედვა K, ზარდ ედვა O; მიხლოდა BEKOE'F'G'I'L'Q'R'Y', მიჰყლოდა G.

ბ. მიახლებოდეს F, მიახლობოდა X; მოშორებოდა (GX'D' G'Q'; ნობასა| თმობასა FGIJKOTYZA'F'G'Q'R', ცნობასა MXD'E', სიკედნილსა L'.

გ. სახელ-დებით DEFGHJKOTUVYA'F'G'L'Q'R'Y'; უყვიის| უძახდა J, უზახდა T; სიტყვათა EFHJKOTUVG'I', სიტყვისა R'; კრთობასა| კრთომასა EII, მცრობასა F, კლობასა JT, კრობასა X, თხრობასა R'.

დ. გამოაჩენს| გამაჩენს F'L'.

1052 (671)

ხელითა ცრემლსა უწურავს, თვალთა ავლებდა სახელსა,
ახლოს უზის და უსახის მართ სახელ-დობით სახელსა;
ეტყვის: „ვერ მიცნობ ავთანდილს, შენთვის გაჭირილსა და
სელსა?“

მას არა დია შეესმის რეტსა, თვალ-დაუფასველსა.

ა. ხელთა F'L'; უწურამს L'.

ბ. უზახის| უყვიის DGHKOUVF'G'L'Y', უძახის FJR'; სა- ხელ-დობით| სახედობით E, სახელდებით CDEFGHJKOTUVZF'G' I'L'Q'R'Y'; სახელსა| სხელსა X.

გ. იტყვის Y'; და ხელსა| სახელსა T.

დ. დია| დია X; შეესმის| შეესმის E, შეესმა FKO, შესმის I, შეესმის X, შესმა G'; რეტს U; -დაუფახველსა| დაუფახველსა CFG HJTUVYZA', დაუფახველსა X, დაუფახველსა G'.

1053 (872)

ესე ეველადი ასრეა, რაცა აწ ჩემგან თხრობილა.

ცრემლნი მოსწურნა თვალთაგან, ცოტადრე მოაცნობილა.

მაშინდა იცნა, აკოცა, მოეჭდო, მოემმობილა.

ვიმოწმებ ღმერთსა ცსოველსა, მაიებრივ არა შობილა!

ა. ყოველი .IZ, ყველა R'; ასრია I, ასეა R'; რაცაა B; რაცა აწ ~ E, აწე რაც IZ.

ბ. ცრემლი EFGHIJKOTUZG'I'; მოსწურნა| მოსწულნა G, მოსწურა EFIUVTI', მოსწურთა T; ცოტადრე| ცოტადვე F; მოცნობილა IZ.

გ. აკოცა| აიკრა FIZ.

დ. ღმერთსა| ბედსა DUVI'R'Y'; მათებრი CEFYA, მისებრიც DGF'L'Y', მათებრ I'; არა| არეინ DFGHIJKOTUVZF'G'L'Q'R'Y', შობილა| ყოფილა F.

1054 (873)

უთხრა: „მშაო, არ გიტყუე, გიუავ, რაცა შემოგფიცე, გნახე სულთა გაუყრელმან, ფიცი ასრე დავამტკიცე; აწ დამესხენ, სიკვდილამდის ვიტყურო და თავსა ვიცე, მაგრა გვედრებ დამარხვასა, მსეცთა საკმლად არ მივიცე“.

ა. არ| არა X; გიტყუე| გიტყვე L', გიტყუე BCR'Y'; გიუავ| ვეჭენი F; რაც X.

ბ. გაუყრელად FIKOZG'; ასე F'L'R'; დაგიმტკიცე IZ.

გ. დამესხენ I'; სიკვდილამდი GJUF'L'Q', სიკვდილამდინ VI'.

დ. მაგრამ FGHJKOTXF'G'I'L'Q'R'; გვედრებ| გადრებ KO G'; მხეცთ DGHF'L'Q'Y'; საკმლად DGHF'L'Q'Y', საკლმად J, საკმლათ A'I'; არ| არა EFGHIJKOTUVYZF'G'I'L'Q'; მივრცე| მიმცე EFGHIJKOTUVYZF'G'I'L'Q'.

1055 (874)

ემაძან უთხრა: „რაძიგან ხარ, შენ საქმესა რად იქ ავსა? ვინ მიჯნური არ უოფილა, ვის სასმელი არა სწავსა? ვის უქნია შენი მსგავსი სხვასა კაცთა ნათესავსა? რად სატანას წაუღისარ, რად მოიკლავ ნებით თავსა?“

ა. იქმ E.

ბ. ვის| ვის I'; მიჯნული J; ყოფილა| ჰყოლია I'; სახუმილი ABMA'; არა| არას X; სწავსა| სწავსა D.

გ. ვის| უის D; მგზავსი EFJKOVY, მსგზავსი UA', მზგავსი G'I'Q'; სხვათა BEFGHIJKOTUVZF'G'I'L'Q'R'Y'.

დ. რად| ვით JT, რათ I'; სატანასა Y; ნებით| ვენებით G, ვნებით HJT.

„თუ ბრძენი ხარ, ყოვლი ბრძენნი აპირებენ ამა პირსა: ხამს მამაცი მამაცური, სჯობს, რაზომცა ნელად ტირსა, ჭირსა შიგან გამაგრება ასრე უნდა, ვით ქვითკირსა. თავისისა ცნობისაგან ჩავარდების კაცი ჭირსა.

ა. ბძენი I'; ყოვლი DEFGHIJKOTUVZA'F'G'I'Q'R'Y', ყველად L'; ბრძენი DEFGHIJKOTUVZA'E'F'G'I'L'Q'R'Y'; აპირობენ FJ.

ბ. ხამს—JT; მამაცური] მამაცურად EFIKOZG'R', და მამაცობა JT; სჯობს რაზომცა] რაზომსაცა E; ნელა HI'; სტირსა D'Q'.

გ. ასე R'Y'; ქვითკირსა] ქვიტკარსა X, ქვიტკირსა BDEFGHIJKOTYZE'G'I'L'Q'Y'.

დ. თავისისა] თვით თავისა F; ცნობისაგან] კეუისაგან F.

„ბრძენი ხარ და გამორჩევა არა იცი ბრძენთა თქმულებ, მინდორსა სტირ, მსეცთა ახლავ, არას წადილსა ისრულებ. ვისთვის ჰკედები, ვერ მისედები, თუ სოფელსა მოიძულებ, თავსა მთელსა რად შეიკრავ, წელულსა ახლად რად იწელულებ?

ა. ბძენი I'; გამორჩევით F; არა] არ Z; ბძენთა I'; თქმულებბ D', თქულებ I'.

ბ. მინდორს CDFGHIJKOTUVXYZA'D'E'F'G'I'L'Q'Y'; სტირ და CFGHIJKOTUVXYZA'F'G'L'Q', ტირ DEI', ტირ და E'Y'; ახლავ—X; არას] რას BCDEFGHIJKOTUVYZA'F'G'I'L'Q'R'Y'; აისრულებ BCDEFGHIJKOTUVZA'F'G'L'Q'Y', აღისრულებ Y'I'R'.

გ. ვისთვი I'; კედები EUYA'F'L'Q'R'Y', ჰკედების D'; მიძხედები HI'; თუ—FIKOZG'; სოფელსაცა FIKOZG'; მოიძულებ] მოიმდურებ EI' მოიმდურებებ FIZ.

დ. მრთელსა BCFEHIKOTUVYZA'E'G'I'R'Y'; შეიკრავ] მოიკლავ F; წელულსა] წყლელსა X; რად] რათ IZ.

„ვინ არ ეოფილა მიჯნური, ვის არ სასმილი სდებიან?
ვის არ უნახვან პატიჯნი, ვისთვის ვინ არა ბნდებიან?
მითხარ, უსასო რა ქნილა, სულნი რად ამოგხდებიან?
არ იცი, ვარდნი უეკლოდ არავის მოუკრებიან!

ა. სახუმილი AB, სახმილი 'TYA', სხმილი X.

ბ. ვის] ვას X; უნახავს BEFGHJKOUVF'G'L'Q'R'Y', უნახავნ
D'T, უნახავ I'; პატიენი BDHIKOTUVYA'F'G'I'R'Y', პატიჯი G,
პატიეი L'Q'; ვისთვინ I; ვინ] ვით I; ვისთვის ვინ ~ KOG'; არა]
არ X; ბნდებიან] კვდებიან B.

გ. უსახო] ურიგო J, უსულო T; ქმნილა UV; სულნი] სული
EGF'I'L'Q'R'; ამოხდებიან IUX.

დ. იცი] ვიცი L'; ვარდი BDEFGHIKOTUVZE'F'G'I'L'Q'R'
Y'; უეკლოდ] უეკლოთ IZ, საკრეფლად T, უეველოდ D'; არვისგან
GHE'F'L'Q'; მოუკრებიან] მოუკრეფიან EFIUVZ'I'L', მოიკრებიან G
H, მოუკრიბიან X, მოიკრეფიან F'Q'; არავეის მოუკრებიან] სა-
კრეფლად (უეკლოდ T) არ მოხდებიან JT.

„ვარდსა ჰკითხეს: „ეგსომ ტურთა ღმერთმან შეგქმნა
ტანად, პირად;

მიკვირს, რად სარ ეკლიანი? პოვნა შენი რად ა ჰირად„?
მან თქვა: ტკბილსა მწარე ჰპოებს, სჯობს, იქნების რაცა
მეირად;

ოღეს ტურთა გაიფედეს, აღარა ღირს არცა ჩირად».

ა. კითხეს Q'; ეგზომ] ეგვომ Y', ეზომ FG, აგზომ A'; ღმერთმან]
რაჰან DFGHIJKOTUVYZF'G'I'L'Q'R'Y'; შეგქმნა FGHKOXD'
G'Q', შექმნა T; ტანად] თვალად EIYZR'.

ბ. ეკლოვანი IZ; პოვნა] შოვნა F'L'; რად ა] რად არს EGIJ
KOTYZF'G'L'Q'R', რადგან I'.

გ. მწარედ F'G'L'Q'Y'; ჰპოეებს DJF'L', პოებს D'G'Q', ჰპო-
ვებ Y'; სჯობს F'L'; იქნება F'; რაცა] რც X; ძვირად] ძირად E,
ქირად I.

დ. გაიაფდეს ZF'I'L'Q'; აღარ JU; ღირდეს JU; ჩირად] ძვი-
რად J.

1060 (879)

„რადგან ვარდი ამას იტყვის უსულო და უსაკო,
მაშა ლხინსა ვინ მოიმკის ჰირველ ჭირთა უმუშაკო?
უბოროტო ვის ასმია, რაც ა კარგი საეშაკო,
რად ემდურვი საწუთროსა? რა უქნია უარაკო?!

ა. უსაკო] უარაკო J.

ბ. მაშე GF'L'Q'; ლხინთა KO; ემუშაკო X.

გ. უბოროტოდ J'TUV; კარგი] არის F, საქმე JKOUVZG'.

დ. ემდური G'I'; უქნი D; უარაკო] სარაკო F.

1061 (880)

„ისმინე ჩემი თსრობილი, შევე, წავიდეთ ნებასა,
ნუ მიჰყოლიხარ თავისსა თათბირსა, გაგონებასა,
რაცა არ გწადდეს, იგი ქენ, ნუ სდევ წადილთა ნებასა,
ასრე არ სჯობდეს, არ გეტყვი, რად მეტვე რასაცა თნებასა“.

ბ. მიყოლიხარ D'F'G'L'Q'Y'; თავისსა] თავისა DFGHIJKOUV
XZF'G'T'L'Q'R'Y', ნებასა E; თათბირსა] თავისა E, თათბირს X;
თავისსა თათბირსა] თათბირსა თავისა IZ; გაგონებასა] გამონებასა J'.

გ. რაცა არ] რაც არა E; გწადდეს] გინდა J'T; ნუ სდევ]-
სდევდი E; დევ I'; წადილთა] თავისა E, წადილსა EGJTF'L'Q'.

დ. ასე U; არ] არა EH; სჯობს EH; არ,] რად CEJKOTUY
A'G'; გეტყვის E'L'; რად] ნუ DFGHIUVZI'L'Q'R'Y'; თნებასა] ნე-
ბასა J'.

ბ. გ. ~ IJZ.

1062 (881)

მან უთხრა: „მმაო რა გითხრა, მრვაცა არ მალ-მიც ენისა,
მალი არა მაქვს ხელ-ქმნილსა შენთა სიტყვათა სმენისა;
რად ადვილად გიჩს მოთმენა ჩემთა სასჯელთა თმენისა!
აწ მივსწურვილ] ვარ სიკვდილსა, დრო მომეაჩლა ლხენისა.

ა. მითხრა E; ძმავო D'; რა—U; გითხარ I'; ძვრაცა BEJK MOUXD'E'G'I', ძრაცა I, ძრვადცა R', ძვრადცა Y'; არ ძალ-მიც] არა მაქვს HKOG'; -მიც] მაქვს EFIJ'TZQ', მიცს L'R'.

ბ. ძალი] ღონე JT, ძალი X; ხელ-| ტყვე FIJ'TZR'; ქნილსა EF, მქნილსა GHJKOVX, ქნმნილსა D'; შენთა] შენთან X; სიტყვა-თა] ამბავთა IZ, სიტყვისა J; სმენასა X.

გ. რად—HKOG', რა J; ადვილათ I'; გიჰნს DIUVXZD'E'F' L'Q'R'Y', გიჰანს EFJ'TI', გიჰანს GHKOG'; მოთმენა] მოსმენა KO G'; სასჯელთა] პატიეთა JT, სიასჯელთა K; თმენისა] ლხენასა X.

დ. მივსწურვი[ლ]ვარ] მივსწურვივარ ACDFIKMOXYZA'D', მივსწურვივარ B, მივსწურვილვარ HUVQ'R', მივსწურვივოდი JT, მივსწურვივარ E', მიწურვილვარ G', მივსწურვილვარ I'; მივსწურვილვარ EGL'; სიკვდილად Q'; მამიახლა DZ, მამეახლა FGHJKOTU VG'R'.

1063 (882)

„ამას მოვკვდავი ვილოცავ, აროდეს ვითხოვ, არ, ვნით:
აქა გაურიღნი მიჯნური მუნამცა შევიყარენით,
მუნ ერთმანერთი კვლა ვნახეთ, კვლა რამე გავიხარენით,
მო, მოვეყარეთა დამმარსეთ, მიწანი მომაყარენით!

ა. ამას] ამის D', მას F'L'; მოკვდავი DFHIKOVZG'I'R'Y', მაკვდავი E, მომკვდავი T; ვილოცავ] ვიგონებ E, ვილოცა E'; აროდეს D'; ვითხოვე] ვიტყვი JKOTUV, ვნახავ I'.

ბ. გაყრილი FIJVG'R'; მიჯნური EMXD'E'G'; მუნამცა] მით-მცა IZ, მუნაცა I'.

გ. ერთმანერთნი UL', ერთმანეთი G'; კვლავ DGHJKOT'Z F'G'L'Q'R'Y',—I'; ვნახეთ BDV, ვნახოთ FIZ, ვნახენით I'; კვლა] აწ HF'L'Q', კვლავ DG'I'ZIR'Y'; რამე] რადმე EGHF'Q', რადმცა L'; კვლა რამე] ნახვითა JKOTG'; გავიხარენით] გავიყარენით G' F'L'Q'.

დ. მო] მოი^ა ABCEFMYZA'E'I'R'Y', აწ H, მოდი X, მოდით L'; მოყვარენო FIKOZG'; დამარხეთ DE; მამაყარენით DHJKOT' UVG'I'R'Y', მომიყარენით Z.

1064 (883)

„საყვარელმან საყვარელი ვით არ ნახოს, ვით გაწიროს!
მისკენ მივალ მსიარული, მერმე იგი ჩემ კერძ იროს,

მივეგები, მომეგებოს, ამიტირდეს, ამატიროს.

ჰკითხე ასთა, ჰქენ გულინა, რა გინდა ვინ გივაზიროს!

ა. საყვარელმან] სიყვარულმან FL'Q': ვით] თუ FJT; ვით არ] თუ ვერ R'; ვით] ვინ JT; გასწიროს EHKOD'F'G'I'L'R'.

ბ. მისკე EG; მივა Y'; მერმე] იმან T', მერე R'; იგი] მანცა GHJKOF'G'L'Q'; ჩემ კერძ იროს] ჩემ კენძ (კენძ X, კე I', კენ JR') იროს DJMXD'I'R'.

გ. მივეგებვი CEFHGJKOTYA'D'G'Q'; მამეგებოს DFGHKO UVYZA'F'G'L'Q'R'Y', მამეგებვის JT; ამიტირდეს] ატირდეს და FIJKOTZG'I', მიტიროს H, ამატირდეს X.

დ. ჰკითხე] კითხვა E, კითხე F'G'L'Q'; ქენ BCDEFHGHIJK MOTXYZA'E'F'G'I'L'Q'Y'; გინდრა FIJZ, გინდ GF'L'Q'; ეინ] ვინმე GF'L'Q'; გივაზიროს] მოვახსენოს E, გივეზიროს GHJF'L'Q', გავზიროს X.

1065 (884)

„მართ გარდაწუქუეტით იცოდი, გეტუვი მართალსა პირასა; სიკედილი მახლაეს, დამესენ, ხანსლა დავჰყოფ მცირასა; არ ცოცხალ ვიყო, რას მაქნევ, რად დავრჩე, ხელსა მხდი რასა?“

დამშლიან ჩემი კავშირნი, შევრთვივარ სულთა სირასა.

ა. იცოდით E, იცოდე F'L'Q'R'; პირასა] პირისა AX, ამ პირსა E.

ბ. ხანს აღარ დავყოფ G'; დავყოფ DEIVZA'D'F'I'L'Q'Y', დავჰყოფ H; მცირასა] ცირასა Z, მცირესა AEX, მცერასა I.

გ. არ] რომ FGIKOTZF'G'L'Q', რა UV; ცოცხალ] ვცოცხალ BGHJ, ცოცხ I, ცოცხლ X; რად] რა CDEUVA'D'E'I'Y', თუ FJ KOTG', რომ IZF'L'Q'; დავრჩი F; რადავრჩე H; მხდი] ვხდი D'; მღთირასა G'.

დ. დამშლიან] დაშლილან F, დამშლია GHII'Q', შლია F'L'; ჩემნი BCDEIKOTVZA'D'E'G'I'Y'; კავშირნი] კეშარნი Y, კავშირი GF'L'Q'; შევრთვივარ] შერთვიან DGHITZI'L'Q'R'Y', შემრთვიან F, შერთვია J, შევრთვივარ X, შერთვინ F'; სულსა I; სირასა] სირესა E.

„რა სოქვი, რას იტყვი, არ მესმის, არცა მცალს სმენად
 მაგისად,
 სიკვდილი მასლავს სელ-ქნილსა, სიცოცხლე არის წამისად;
 აწ გამიარმდა სიცოცხლე მეტად უოვლისა კამისად,
 მუნ მეცა მივალ, ცრემლისა მიწად სად გამდის ლამი, სად.

ა. რა] რას T; რა სოქვი] რასთვის E; თქვი J; რას იტყვი] არ ვიცი J'; არ] რა R'; მესმეს Y; არცა] არა IKOA'G'; მცალს] მცლს. X.

ბ. მასლავს] მახლავს I; ხელ-] ტყვე JT; ქნილსა CDITUVY ZD'E'F'G'I'L'Q'Y', მქნილსა GHJKOX; ხელ-ქნილსა] დამეხსენ A'.

გ. გამიარმდა] გამიარდა G', გამარმდა X, გამიარდა E'I', გამრიამდა L'; სიცოცხლე] სოფელი FIJTYZR', საწუთრო H; უოვლისა] ყოფისა E', ყოველთა F.

დ. ცრემლითა JT; მიწად] მწადს EF; სადა F; გამდის] გამოდის E, გადის UV; მიწად სად გამდის] მირწყავს (მიწყვივ KO) მიწა (მიწად G') და JKOTG'; ლამი სად] ლამისად R'Y'.

1067 (886)

„ბრძენი, ვინ ბრძენი, რა ბრძენი, ხელი ვითა იქს
 ბრძნობასა!

ეგ საუბარი მაძინ ხამს, თუმცალა ვიუავ ცნობასა;
 ვარდი ვერ არის უმზეოდ; იუოს, დაიწყებს ჭკნობასა;
 მაწყენ, დამეხსენ, არა მცალს, არცალა ვახლავ თმობასა“.

ა. ბრძენი] ბრენი J; ვითა] ვით FI, ვინა GF'Q', ვინი L'; ხელი ვითა იქს] ვინ ხელი ვით იქს T; იქს] იქმნ F.

ბ. მაძინ] მაშვინ G', მაშენ R'; თუცალა DFHIUVZI'R'Y'; ვიყო DEGHJKOTUVZF'G'I'L'Q'R'Y'.

გ. ვერ] არ JKOTG'; იუოს] იუობს UV; მკნობასა G'.

დ. [მა]წყენ T; დამეხსენ I'; დამეხსენ არა მცალს] არა მცალს დამეხსენ FIKOZG'; არცალა] აღარცა E, არცლა I, არ JT; ვახლავ] ვახლავ I, ვახლა Z; თმობასა] მოსათნობასა JT.

კვლა ეუბნების ავთანდილ სიტყვითა მრავალ-ფერითა,
 ეტყვის: „რა მოჰკვდე, გერგების სიტყვითა რა ოსერითა?
 ნუ იქ, არა სჯობს საქმითა, ნუ სარ თავისა მტერითა“.
 ვერ წაიუვანა, ვერა ქნა სიტყვითა, ვერა, ვერითა.

ა. კვლავ DGHJKOUVZF'G'I'L'Q'R'Y'; ავთანდილს G'; სიტყვათა T'.

ბ. იტყვის GF'G'L'Q'; რა| თუ JKOT'G', არ Y'; მოჰკვდე|
 მკადრე F'L'Q', მოვჰკვდე DIUVY', მოვკვდე EG'; გერგების| რას
 არგებ JKOT, რას არგებს G'; სიტყვითა| საქმითა EFGF'L'Q'R',
 შავ სიტყვით H, ქცევითა KOG'; რა| შავ FIKOZG'; სიტყვითა რა
 ოხერითა| სიკვდილით შეუფერითა JT'.

გ. ნუ| თუ F'; იქმ E; არა სჯობს| არ ვარგა JT; არა
 სჯობს საქმითა| საქმითა არა სჯობს E, საქნელად არა ხამს (სჯობს
 F) FKOG'; საქმითა| ირწმუნე R'.

დ. ვერა,| ვერათ E, ვერა Y'; ჰქნა D'; ვერითა| ფერითა HD'.

მერმე უთხრა: „აჰა, რადგან არ მომისმენ არას, არა,
 აღარ გაწყენს ენა ჩემი, აქამდისცა ცუდად მცდარა;
 თუ სიკვდილი გიჯობს, მოკვე, ვარდი დაჰკნეს,
 დაცამჰკნარა!
 ერთსა რასმე გეაჯები, მიუაუ“—ცრემლი ამდულარა.

ა. მამისმენ DFGHJKOUVYA'F'G'I'L'Q'R'Y', მოისმენ T; არათ
 E, არად J.

ბ. აღარ| არას I'Y'; გაწყენ BY'; აქამდისცა G, აქამდისაც
 JUF'I'L'R', აქამდისცა E'; ცუდათ GHQ'; მცთარა Q'.

გ. გიჯობს| გიჯოს Y'; მოჰკვე EGHJKO'TYD'I', მოჰკვდე F, მოკ-
 ვდე G', მოჰკვედ R'; დაჰკნეს| ჰკნების H; დაცამჰნარა GIE', ვით და-
 მჰკნარა JT'.

დ. გეაჯები EIUVXYZA'I'Y'; ცრემლ D'; ამდულარა| ამად
 ღვარა EYA'R'Y', ამად ღარა I, ამდულარა JT, ამდულარა D'.

„სადა ჰინდონი ბროლ-ვარდსა სარკენ გიშრისა სართა,
 მას მოვეშორე, წამოველ სიჩქარით, არ სიწუნართა;
 ვერ დამიჭირა მეფემან მშობლურად საუბართა,
 შენ არ შემიერი, გამიერი, აწ ჩემი ლხინი გოქვა ვითა?“

ა. სად F'L'; ინდონი DEFGHIJKOUVYZA'F'G'I'L'Q'R'Y';
 გიშრითა F'L'; საართა G'.

ბ. მოვეშორე] გავეყარე E, მოვეშორე BDFGHIJKOTZD'E'
 F'G'Q'Y', მოვეშორე UV, მოვეშორე L'; წამოვე YA'Y'.

გ. მშობლურათ T, მშობლურებ F'L'Q'; საუბნართა CUVY.

დ. აწ] მაშ I'; ვოქვა DY', ვსოქვა T, თქვა G'; ვითა] რითა
 BCDFHIJKMOTUVXYZA'D'E'F'G'I'Q'Y'.

1071 (890)

„ნუ გამგზავნი გულ-მოკლულსა, ერთი მიეავ საწადელი,
 ერთხელ შეჯე, ცხენოსანი გნახო ჩემი სულთა მხდელი,
 ნუთუ მაშინ მოვიქარვო სევდა ესე აწინდელი;
 მე წავალ და შენ დაგაგდებ, იქნას შენი საწადელი“.

ა. გამგზავნი] გამიშვებ J.

ბ. ერთხელ შეჯე ~ JT; შეჯე X; მხდელი] მდგმელი FGJK
 O'IF'G'L'Q'.

გ. მოვიქარო DUVR'Y', მოვიქარვო Z; აწინდელი] მაშინდე-
 ლი J, აღრინდელი T.

დ. დაგაგდებ] აქა იყავ E; საწადელი] საქადელი DUR'Y'.

1072 (891)

ესვეწებოდა: „შეჯეო“, აჯა ხვეწითა არვებდა,
 იცოდა, რომე შეჯდომა კაეშანს მოაქარვებდა,
 ლერწმისა სარსა დასდრეკდა, გიშერსა დაიქარვებდა;
 დაიმორჩილა, იამა, არ ივაგლასა, არ ვებდა.

ა. მეხვეწებოდა J; აჯას GF'L'Q'; ხვეწითა BDFGIJKOTU
 VXZF'G'I'L'Q'R'Y'; არვებდა] არებდა GIJYZF'I'L'Q'; აჯა ხვეწითა
 არვებდა] აჯას ხვეწითა არებდა H.

ბ. რომე] ცხენსა FFIZ; რომე შეჯდომა] ცხენსა შეჯდენა I';
კეეშანს GHJKOTUV.

გ. ლერწამის I'; სარსა] სარასა. J, სრასა VY'; დაჰდრეკდა I';
გიშრისა X, და გიშერს I'; დაიკარებდა] დააკარებდა DFHJKO
TUVZG'R'Y', დაკარებდა I, დააკარებდა I'.

დ. დაიმორჩილა] დიმორჩილა X, იმორჩილა F'L', დაემორ-
ჩილა G'.

1073 (892)

ცხადად უთხრა: „შევედებით, მომიეყანე ცხენი წინა“.

მან მოგვარა, წყნარად შესვა, არ სიჩქარით ააქმინა;

მინდორთაკენ წაიყვანა, ტანი მკვერი ამრევიანა,

სანი წავლეს, სიარულმან მოჯობება დაჩინა.

ა. ცხადად] წყნარად FIZ, წყნარა Q'; შევედებით] შეჯდებით
D; მომიეყანე] მიუყენა J'T, მაშიყენე DFHUVI'R'Y', მოიყენე K
OTF'G'L'Q'.

ბ. მან—J'T; მოჰგვარა FKOYA'I'R', + და J'T; წყნარად]
ცხადად Z, წყნარა GHTF'G'L'Q'; ააქმინა] აქმინა EJTZ, ააქუშ-
ნა G'.

გ. მინდორთაკე EFI'; წაიყვანა] წაიყანა I'; მკვერი] მკერი
G; ამრევიანა EFGHIJKOUVZD'F'L'Q'R', ამრევიანა Y'.

დ. ხანი] ცოტა FIKOZG'; წავლო FIZ; მოჯობება] მოჯო-
ბობა IZ, მოჯობება L'; დაჩინა BIX, დააჩინა CDFGHJKMOTUV
YZA'E'F'G'I'L'Q'R'Y', დააჩინა E.

1074 (893)

შეაქცევს და ეუბნების საუბართა შევნიერთა,

მისთვის მრვიდა სასაუბროდ მათ ბაგეთა მოწის-ფერთა,

მისი სმენა გააუმობდა მსმენელისა უურთა ბერთა;

მოიძორა კაეშნები, დათმობავე შეაერთა.

ა. შეაქცევს] შექცევს X; საუბარსა FGHQ', საუბართ X;
შევნიერთა] ესოდენთა E, მშევნიერთა I'.

ბ. მისთვის CDEFGHIJKOVXYZA'E'G'I'L'R'Y'; ძრვიდა]
ძვირად EFITR', ძვრიდა BXYA'D'T', სძვრიდა GHJKOUVF'G'L'

Q'; სასაუბრად L'; მათ] მის FH, მას GF'L'Q', მით U, მართ YA';
ბაგესა F; ძოწის] ვარდის JT.

გ. გაყმობდეს E, გაყმობდა I, გააყრმობდა UV; ყურთა] კაცთა E, ყურსა DFUVI'.

დ. მოიშორვა DEGHKOTUVG'I'L'Q'Y', მოაშორვა FIJZF';
კეშანი DEFIKOTUVXZF'G'I'L'R'Y', კეეშანი (HJ; დათმობვე X,
დათმობაი F'L'Q'; შიეერთა UV, შეეაერთა I.

1075 (894)

რა შეატყვა მოჯობება მან, სეკდისა მუფარასმან,
განათლა ჰირი-ვარდი სისარულმან დაუსახმან,
ცნობიერთა დასტაქარმან, უცნობოთა ოხრვა-ახმან:
ცნობიერი სიტყვა უთსრის უცნობისა რასმე მზრახმან.

ა. შეატყო DFGHIJKOTUYA'GF'I'L'Q'R'Y', შიატყო V, შა-
ატყო Z; მოჯობნება F'L'Q'; მან] მუნ DUVY'; მუფარახმან] მუფე-
რახმან DZY', მათარახმან E, მუჟარებმან FI', მიუფარახმან MXE'.

ბ.-განათლა DEXE', განანათლა IZ; სისარულმა Y'; დაუსახ-
მან] დაუსხამან MX.

გ. მცნობიერთა YA'; უცნობართა X; ოხრვა-] ოხვრა BE',
ოხრა FUVDF'L'Q', ოხრმან G, ოხრავე I, რასმე Z; -ახმან] ასმან
K, მზრახმან Z; კვლავ გიამბო ქება მისი მართ ჩემგანვე დაუსახმან
(დანასახმან T) JT.

დ. ცნობიერი] შევნიერი JEOTG'; უთხრის] უთხრა DFGHIJ
KOTUVF'G'I'L'R'Y', უთხრი I; უცნობისა] საუბრისა JKOTG',
უცნობოსა CDEFGHIYZA'D'F'I'L'Q'R'Y', უცნობოთა UV; რასმე] ახლად
JT, სასმე E'; მძრახმან DFGHF'L'Q'Y', ზრახმან IZ.

1076 (895)

მერასმეჰყვეს საუბარსა, სიტყვა ჰკადრა არ—მაღული:
„ერთსა რასმე მოგასსენებ, გამიცხადე დაფარული:
ეგე სამსრე მისეული, შენ გაჩნია გისგან წელული,
რაგვარ გიყვარს, რაგვარ გიღირს? თქვი, დავილო
მერმე სული“.

ა. შერასმეყვეს IZF'L'Q'; ჰკადრა] უთხრა JT, ჰკადრეს E,
კადრა Q'.

ბ. მოგახსენებ| გიაჯები IZ; გამოცხადე X.
 გ. მისეული| მისაული I'; ვისგან| მისგან GY'.
 დ. რაგვარ| როგორ 1-2 FGHJKOTUVZF'G'L'Q'R': დაილე
 FIKOZG'; მერე I'R'.

1077 (896)

მან „უთხრა: სასე რა გითხრა მის უსახოსი სასისა!
 ესეა ჩემი სიცოცხლე, ჩემი მომცემი ასისა,
 მჯობი უოვლისა სოფლისა, წელისა, მიწისა და სისა;
 არ-სასმენლისა მოსმენა არს უმეავესი წმასისა“.

ა. უთხრა rep. J; მის| მისი AMXE'; უსახოსი| უსახოსა BC
 EFGHIJKOTUVXZA'D'E'F'G'L'Q'R'Y', უსახოსა M.

ბ. ესეა| ესია BI', ესე X; მომცემი| მამცემი DGHJUVF'L'
 Q'R'Y', ამცემი F, სიცოცხლე Z.

გ. სოფლისა| ქვეყნისა JT; ხისა| ახისა A'.

დ. არ-სასმენლისა| არას სასმენენლისა I; -სასმენლისა| სასმე-
 ლისა JT; მოსმენა| ტკბილისა JT; არს| არც JT, არ EKOQ',
 არას L'; უმეავესი| უმეავესა X, უმეამესი X; წმახისა| ქმახისა JT,
 მქმახისა I'.

1078 (897)

ავთანდილ უთხრა: „ვლამოდი მართ მაგისისა თქმევასა;
 აწ რადგან გითქვამს, პასუხსა გკადრებ და ნუ მეჭვ თნევასა;
 სჯობს ასმათისა არ-ლევა მაგა სამსრისა ლევასა,
 ამად არ გიქებ საქმისა უარესისა რჩევასა.“

ა. ვლამოდი| ველოდი JT, ვლამოდ X, ელმოდი Y'; მართ|
 შართლ FL'Q', მაგა R'; მაგისისა| საქმისა R', მაგისავე DIUVY',
 მაგისსავე Z; თქმევასა| თქმევისა X, მცნევასა R'.

ბ. აწ| აქ B; აწ რადგან| რაცა აწ E; გკადრებ პასუხსა მე ნუ
 მეჭვ მაგის H; პასუხსა| პატივი R'; კადრებ EGJTY, გკადრებ X,
 მკადრებ L'; და—EI', მე K; ეჭვ J, მეჭვი M, მეჭ R'.

გ. ასმათისი CA'; -ლევა| ლევნა H.

დ. ამად არ გიქებ| ვეჭვ რომ არ გიზამ JT; გიქებ| გირჩევ
 FIKOZG'R'; საქმისა| საქმესა DEFGHIJVZFT'L'Q'Y', საქმეს U;
 უვარესისა G'.

გ. დ. ~ JT.

„სამსრე გაბია ოქროსა, ოქრომკედლისა დნობილი,
 უსაკო და უსულო, არ სი ჴევეიერი, ცნობილი;
 აღარად გინდა ასმათი,—ნასე მართალი ბრჭობილი!—
 პირველ, გლახ, მისი ნაჭერეტი, თვით მერმე შენი
 დობილი.

ა. ოქროსი GF'L'Q'R'; ოქრომკედლისა X.

ბ. უსაკო] უსაკო X; არ rep. X; სიტყვიერი] სიტყვერი I Z, სიტყვავერი A'.

გ. ნახეთ JT; მართლისა FIZ; ბჭობილი CDIUVZI'R'Y', პრჭობილი GH.

დ. პირველად F; გლახ—F; ნაჭერეტი] გამზრდელი FKOTG' გამზდელი JR'; თვით] და FIJKOTZG'I'R',—O; თვით მერმე ~ GF'I'L'Q'; შენი] თქვენი UV.

ბ. გ. ~ F.

„თქვენს შუა მქნელი საქმისა, შენგან ნახმობი დობისა,
 თქვენი შემყრელი მსახური, შენგან ღირს-ქმნილი სმობისა,
 მისი გამზრდელი, გაზრდილი, მისთვის მიხდილი ცნობისა,
 გლახ, დაგიგდია, არ ნასავ, შაბაშ მართლისა ბჭობისა!“

ა. თქვენს] თქვა Q'; შენგან] თქვენგან IKOZG'R', თქვენგანვე T, შენგა Y'; ნახმობი] ხმობილი H, თქმული T; შენგან ნახმობი] თქვენგანვე თქმული J; დობასა X.

ბ. მსახური] საქმისა Z; შენგან] შენთვის H, თქვენგან JKOTG', შენს Y, თქვენი R'; ღირს] უღირს Y, ღირსი X; -ქმნილი] მქნელი EHJ, ქნილი F, მქნილი GKOG', ქმნელი YL'; ღირს-ქმნილი] უღირსი R'; ხმობისა] ყმობისა HKOG'R'.

გ. გამზრდელი გაზრდილი~JT; გაზრდილი] და მერმე E, საბრალო FIZR', გაზრდილი JKOF'G'I'Q'; მისთვის BCDEFGHIJKO TUVYZA'F'G'I'L'Q'Y'.

დ. გლახ—JT; დაგიგდია + და JT; მართალი R'; ბრჭობისა EGHKOTXYA'F'G'L'Q'R', ბრჭობილსა F, პრჭობისა J.

მან უბრძანა: „რაცა გითქვამს, უმართლე ხარ მეტის-
მეტად:

საბრალოა ასმათ მისად მგონებლად და ჩემად მკურეიტად:
მე სიცოცხლე არ მეგონა, მენ მომესწარ ცეცხლთა შრეტად,
რადგან დავრჩი, გვალე, ვნასოთ, თუცავე ვარ ჯერცა
რეტად“.

ა. მან უბრძანა] ტარიელ თქვა JT, ყბამან უთხრა Y: უბძანა
UV; უმართლე ხარ რაცა გითქვამს GHJTL'Q'; უმართლე Y';
მეტის—X; -მეტად] მტად D.

ბ. ასმად KOUV; მისდა Z; მგონებელი F, მგონებლად HT
G'; და—FHT; ჩემად] ჩემდა FI, ვერა JT; მკურეტად BDEGHJKM
UVYD'E'F'I'L'Q'Y', მკურეტად X.

გ. მამესწარ DFGHJKOF'G'I'L'Q'Y', მომასწარ E, მამისწარ
UR', მომისწარ V; შრეტად] ხვრეტად L', შვრეტად Z.

დ. გვალე] ხვალე I'L'; თუცავე] თუმცა მე GF'L'Q', თუცა მე
HJT, თუმცავე G', თუცა ვერ I'; ჯერთა C, ჯერეთ GJTF'L'Q'R'
Y', ჯერეთ HIZ, ჯერთცა YA'.

დაჰმორჩილდა, გაემართნეს ავთანდილ და ამირბარი;
ვერ მიგია ქება მათი, ვერა ქება საქებარი;
კბილნი—ვითა მარგალიტნი, ბაგე—ვარდი ნაჰობარი;
გველსა სვრელით ამოიყვანს ენა ტკბილად მოუბარი.

ა. დაჰმორჩილდა] დამორჩილდა CDEFGHIJKOTUVZA'D'
E'F'G'I'L'Q'Y', ცხენსა შესხდეს R'; ამილბარი BEFGHIJKOTUVY
ZF'G'L'Q'R',

ბ. ვერ მიგია] ვერად მითქვამს H; მიგია] მიგაგ E, მიქია (;J
KOTF'G'L'Q'; მათი] მისი E; ვერა ქება] ვერად ვერა F, ველარცა
თქვა E, ვერად მითქვამს H, ვით შევმართო IZ, შესაფერი .I, შე-
საფერად KOTG'; საქებარი] სქებარი B.

გ. კბილი DUVI'Y'; მარგალიტი DEFGHIJKOUVZG'I'Y',
მარგარიტი R'; ბაგე] პირი KOG'R'; ვარდნი TA'.

დ. ტკბილი EHTU, ტკბილათ L'.

ამას ეტყვის: „შენთვის დაესდებ გონებასა, სულსა, გულსა, მაგრამ შენცა ნუ აგრე ხარ, ნუ იწყულულებ ახლად წელულსა; არას გარგებს სწავლებული, თუ არა იქ ბრძენთა თქმულსა: არ ისმარებ, რას ხელსა ჰსდი საუნჯესა დაფარულსა?“

ა. ამას] მას GQ', ასმათ D'; იტყვის EIG', ეტყოდა GF'L' Q'; დაედებ DGHKOUVZF'G'I'L'Q'R'Y'.

ბ. მაგრამ FGHJKOTF'G'I'L'Q'R'; ეგრე DGIJTUVF'L'Q'Y', ასრე E; ახლა EHI'R'; წელულსა] წელსა X.

გ. სწავლულება CDEGHKOUVYZA'F'G'L'Q'R'Y', სწავლულობა F, მსწავლულობა J, მსწავლულება T; იქმ E.

დ. ჰხდი] ხდი EJT'G', ყრი F'L'Q'; საუნჯესა] საქურქლესა IZ-

1084 (903)

„არას გარგებს შეჭირვება, რომ სკმუნვიდე, რა გერგების! არ თურ იცი, უგანგებოდ არათ კაცი არ მოკვდების?“

მზისა შექთა მომლოდინე ვარდი სამ დღე არ დაჰკნების.

ბედი ცდაა, გამარჯვება, ღმერთსა უნდეს, მოცაგვდების“.

ა. არას] არის X; შეჭირვება] მკმუნვარება R'; სკმუნვიდე] კმუნვიდე EI', სკმუნვედე FHIJKUVR', სკმუნებდე G'; რა] რას D'.

ბ. არ თურ] ართუ DGHIJUVZF'I'L'Q'R'Y'; უგანგებოდ] უნგებოდ X, უგანგებოთ U; არათ] არა CDEFGHIJKOTUVYZF'G'I'L'R'Y'; მოკვდების] წახდების R'.

გ. მამლოდინე DGHUVY', მომლიდინე E, მომლოდნელი F. მოლოდინე D', მამლოდნელი R'; სამ დღე] სადმე IJZ; დაჰკნების] წახდების F, დაჰკნდების OI', დაჰკრების G'.

დ. ბედის TUVZQ'R'; ცდა და EFGHIJKOTYA'F'G'L'Q'R'Y', ცდა XZ; ლთისა X; უნდა GHF'I'Q'R'; მოცხვედების H, მოცაგვხდების II', მოცახვედების U, მოცაგვხვედების YD'.

1085 (904)

მოახსენა: „ეგე სწავლა ჩემთვის ეოვლად სოფლად ღირდეს. გონიერთა მწვრთელი უევარს, უგუნურთა გულსა

ჰგმირდეს,—

მაგრა რა ვქნა, რაგვარ გავსძლო, მეტის-მეტი რა
მიმჭირდეს?

შენცა გჭირან ჰირნი ჩემნი, არ მამართლო, არ მიკვირდეს?

ა. მოახსენა] ყმაჲან უთხრა JTY, მან უბრძანა R'; სწავლა] სიტყვა J; ჩემთვი I'; სოფლად] ქვეყნად J, სულად I'.

ბ. გონიერთა] გონურთა D, გონიერსა GH'I'L'Q'Y', გგონიერთა KO, გონეართა X; მწრთველი BG', მწვრთნელი DH'T'R', მწვრთვნელი GJQ', მწრთვნელი I'; უყვარს rep. X; უგუნურსა DGHF'I'L'Q'Y'; გულთა V, გულს X; ჰგმირდეს] ჰგემირდეს AB, გმირდეს DIKOUVZD'F'G'I'L'Q'R'Y'. გვრემდეს FH, გვრიმდეს G, ჰგმრდეს X, ჰგვრიმდეს YA'.

გ. მაგრამ GHJKOTUVF'G'I'L'Q'R'; ვჰქნა DGIJ'TZR'Y'; როგორ FGHJKOTZF'G'I'L'Q'R'; გაეძლო XQ'R'; მიმჭირეს D'.

დ. გპირან] გეპირან X; ჰირი G; ჩემი G;—არ FR'; გამართლო R'; არ] ეს JT, რას GHKOYF'G'L'Q'; გამიკვირდეს FR', მიკვირდეს H.

1086 (905)

„ცვილის ცეცხლის სამსურვალე უბავს, აზად აენტების, მაგრა წუალსა არსით ასლავს, თუ ჩაუარდეს, დაცამრტების; რაცავისცა საქმე თვით სჭირს, სხვათათვისცა ევარგების, თავიდაღმა რად არ იცი, გული ჩემი რაგვარ დნების!“

ა. ცვილის] ცვილსა BCDEFGIJUVYD'E'I'L'Q'R'Y', ცვინსა H KOTA'G', ცვილისა X; სიმსურვალე CEFGHJKOUVYZF'G'I'Q'Y'; უბავს] უავავს E'; აზად] ავათ L', ავათ D'R'.

ბ. მაგრამ FGHJKOTUVF'G'I'L'Q'R'; არსით] არისით I, არსით] A'; ახლავს] ახლეს I; დაცამრტების] დაცმრტების A', დაცამრტების I'.

გ. რაცა ვის რა FIKOUVYZA'G'R', რაცა კაცსა GHF'L'Q'; სხვისათვისცა GF'L'Q'R', სხვათათვისაც ME; ევარგების] ევარების F'Q', ევარების Y'.

დ. თავიდაღმე J, თავიდაღმან KOUZG'R', თავიდაღმა X; იცი] ვიტყვი FIZR', იტყვი KOG'; გული ჩემი ~ FJIJKOTZG'I'R'; რაგვარ] რისთვის F, როგორ GHIJKOTZF'G'L'Q'R'; დნების] კვდების IJ'TZR', ბნდების FF'Q'.

მბობა ტარიელისა ავთანდილისათვის
ლომ-ვეფხისა დასოცა

+ აქა JKOG'; მბობა| აზბაეი JTD'; ტარიელისა| ავთანდი-
ლისა H, ტარიელისაგან CDFGLJKOVYZA'F'I'L'Q'R'Y', ტარიელი-
სან S, ტარიელისგან G'; ავთანდილისთვის CE, ავთანდილისა D
R',—FIYZA'G', ავთანდილთან GUVF'I'L'Q', ტარიელისაგან H,
ავთანდილის Y', + თავის აზბაეისა და IZ; ლომ ვეფხთ CDFIUVZI'Y',
ლომ ვეფხის EGHJKOD'G'Q', ლომ ვეფხ T, ლომ ვეფხთა YA'F',
ლომ ვეფხთა L', ლომ ვეფხი რომ R'; დახოცისა CDFGHIJKOTU
VYA'F'G'L'Q'Y', დახოცის EZ, დახოცვისა I'; დახოცისა + ავთან-
დილთანა JKOG', ავთანდილისად T.

1087 (906)

„რა წამეკიდა, ეველაი წვრილად გაიმბო ენითა,
მერმელა გაბრჭვე შართალი მაგა გულითა ბრმენითა;
შენ მოგელოდი, მიმჭირდა მოლოდინითა შენითა,
ქვამს ველარ გაესმელ, მინდოროთა მოვლა მამინდა ცხენითა.

ა. რა] არ F'L'; ყოველი J, ყველა R'; წვრილად] წარილად
X, წვრილა D'; გიანბო GHIUZI'R'.

ბ. მერმელა] მერმე შენ J, მერმე T. მერმელა X, მემელა E';
გაბრჭვე B, გაბრჭვე CIZA', გაბრჭვე DFGHKUVF'G'I'L'Q', გაბრჭვე
E, გაბრჭვე J, გაბრჭვე D'R'Y'; გულისა IZA'.

გ. მოლოდინისა HI, მოლოდინითა Y'.

დ. ქვამსა X, ქვამს I'; გაესმელ CEA', გავებლ TVXI'Q'R', გავებლ
Y; მინდორად DEF'GHIJKOTUF'G'L'Q'R'Y', მინდორათ Z; მოვლა]
მოვალ L'; მომინდა BITYZA'D'E', მიმინდა X; მამინდა მინდორთ
მოვლენა I'.

1088 (907)

„იმა ქედსა გარდაუადეგ, შამბნი ისი მომეარნეს;
ერთი ლომი, ერთი ვეფხი შეკრბნე', ერთად შეიუარნეს,
ჰკვანდეს რათმე მოუვარულთა, მათნი ნასგა გამესარნეს,
მათ რა უუვენ ერთიმანერსთა, გამიკვირდა, შემესარნეს.

ა. ამა IJZD'; გარდავდეგ X: შაპბი E'I'L'Y', შაბნი E', შანბი F'; ისი| იგი EFHIKOZER', ესე JT; შაპბნი ისი zEGIKOTZE'F' G'I'L'Q'R'; შამიარნეს D, შამეარნეს FGHJKOTUVF'G'I'L'Q'Y', შომიარნეს IZE', შამეყარნეს R'.

ბ. ვეფხვი F'I'L'; შეკრბეს CDEFIOTUVYZA'E'G'R'Y', შეკრფეს GHF'L'Q', შეგკრბნეს X: ერთად| ერთგან FKOZ', ერთათ G'I'L'.

გ. გვანდეს DEUVY'G'Q'R'Y', გვანდენ GHF'L'; რასმე EFH Y, რამე J, რადმე T; შათი CDEFGHIKOUVZA'F'G'L'Q'R'Y'; გამეხარნეს] გამეხარინეს X.

დ. შათ—CA'; რა] არ H; შათ რა ~ X: ერთმანეთსა VD'E' G'L'; გამიკვიდა X, გამიკვიორდეს DIUVZI'Y'; შემეშხარნეს E.

1089 (908)

ქელსა გარდავდეგ, ლომ-ვეფხვი მოვიდეს ორგნით
რებულნი,—
სასედ ვამსგავსე შიჯნურთა, ცეცხლნი დამეკნეს
დებულნი;—
შეიყარნეს და შეიბნეს, იბრძოდეს გამწარებულნი,
ლომი სდეგს, ვეფხვი მიურბის, იეკნეს არ ჩემგან
ქებულნი.

ა. ქელსა| ზელა JT, რა რომ F'L'; წავადეგ JT; ვეფხვი BCDEFIUVZA'; ვეფხვი T, ვეფხვი I'L'Q'; მოვიდეს] მევიდეს B, მოვიდნენ GF'L'Q', მოვიდნეს TVI'; მოვიდნენ ლომ-ვეფხვი JT; ორგნით| ერდგან DJF'Y', ერთად FY, ერთგან IUZL'Q', ერთგანთ V; რებულნი| რბულნი EM, რბულნი D'.

ბ. სახედ] სხდეს Y, სახეთ L'; ვასგავსე A, ვამსგავსენ C, ვამგზავსენ DUVA'Y', ვამგზავსე EFGHIJKOTXYZI'G'R', ვამგზავსე Q'; მიჯნურთა სახედ ვამსგავსე KOE'G'R'; ცეცხლი EFG HKTXYE'F'G'L'Q'R'; დამეესო GF'L'Q', დამეესნენ J, დამავსნეს Z, დამიესეს E'; დებულნი] გზნებულნი EFE', გზებულნი IKOZ G'R'.

გ. შეიყარნენ J; შეიბნენ J; იბძოდენ J; გამწარებულნი] გამწარებულნი B.

დ. ლომ X; სდევს] ჰკრავს JT, ზდევს G'I, + და L'; ვეფხვი F' I'L'; იყენეს არ ~ FIYA'; ჩემგან (ჩვენგან E') არ იყენეს GKOUVZ. EF'G'L'Q'R', არ ჩემგან იყენეს JT; ქებულნი ქებლნი B.

1090 (909)

„პირველ ამოდ ილაღობეს, მერმე მდგრად წაიკიდნეს:
თვითო ტოტი ერთმანერთსა ჰკრეს, სიკვდილსა არ
დარიდნეს;

გამოჰრიდა ვეფხვან გული, — დედათამცა განა იდნეს! —
ლომი მდგრად გაეკიდა, იგი ვერვინ დაამპვიდნეს.

ა. ილაღობდეს D'L'Q', ილაღობნეს E'G'R'; მერმეთ D'; მდ-
გრათ I'; წაიკიდეს I.

ბ. ერთმანეთსა VD'G'I'; ჰკრეს] + და GHFL'Q', კრეს F'G',
კვრეს L'Q'; სიკვდილს GHF'L'Q'; დარიდეს I.

გ. გამოჰრიდნა B, გამორიდნა DEFHIKOTUVYA'D'E'F'G'
I'L'Q'R'Y', გამორიდა GJ, გამოჰრიდნ X, გამორიდნეს Z; ვეფხვმან
I'; დედათაცა EF'L'Q', დედაცა U; განა იდნეს] განადიდნეს BEE'
R', გამორიდნეს D, განარიდნეს FGHJKOTVYZF'G'I'L'Q'Y', გან-
დიდნეს I, გამორიდნე U.

დ. მდგრათ I'; გაეკიდა] გაეკიდნა DI', წაეკიდა FIKYZE'
G'R'; ვერვინ] ვითმცა J, ვინმცა T; დაამპვიდნეს] დამპვიდნეს E,
დამვიდნეს X.

1091 (910)

„ლომსა დაუგმე ნაქმარი, ვარქვი: «არა ხარ ცნობასა,
შენ საუვარელსა რად აწეენ? ფუ მაგა მამაცობას!»
ხრმალ-გარმოწვდილი გაუხე, მივეც ლახვართა სობასა,
თავსა გარდაუჰკარ, მოცავჰკალ, დაუხსენ სოფლისა თმობასა.

ა. ლომი X; დაუგმე] დაუგე EI', დაუგმევ J, დაუგენ U, და-
უგმენ VE'F'L'Q'; ნაქმარი D, ნაქმნარი I'; ვარქვა X; ცნობისა X.

ბ. რად] რათ I'; ფუ] ვაი Z; მაგ Y.

გ. ხმალ BDFGHIJKOTUVYF'G'I'L'Q'R'Y'; -გარმოწვდილი]
გამოწვდილი BCDEFGHIJKOUVXZA'D'F'I'L'Q'R'Y', გამრწვდილი
M, გამოწადილი Y, გამოწდილი G'; გაუხე] მიუხე GHKOF'G'L'Q'.

დ. გარდავქარ Y, გარდავქარ A'D'F'L'Q' გარდაქარ G',
 გარდავქარ R'; მოცეკალ BCEFTUYA'D'F'G'L'Q', მოცეკალ X;
 დავეხსენ E'; სოფლის E'; თმოზასა] ცნობასა L.

1092 (911)

„ხრმალნი გავტეორცნე, გავიქერ, ვეფხი შევიჯარ
 სელათა;
 მის გამო კოცნა მომინდა, ვინ მწეავს ცეცსლითა
 ცსელითა;
 მიღრინვიდა და მაწეუნდა ბრჭკალითა სისსლთა
 მღვრელითა,
 ვეღარ გაუძელ, იგიცა მოკვალ გულითა სელითა.

ა. ხრმალი BCDEFGHIJKO'TXZD'E'I', ხმალი SVA'F'G'L'
 Q'R'Y'; გავტეორცე CMX, გავსტეორცე DEGJKO'TVZA'D'R'Y',
 გავსტეორცე FHIG', გავრსტეორცე S, გავრტეორცე E'Q', გავრ-
 ტეორცე F', გავრტეორცე I', გავტეორცე L'; გავიქერ] გავიქეც F
 Y, გარდვიქერ CDEFGHIJKO'TUVZA'F'I'L'Q'R'Y', გარვიქერ G';
 ვეფხვი F'I'L'; შევიჯარ] შევიჯარ X.

ბ. მაინდა DFGHIJKO'TUVYF'G'I'L'Q'R'Y'; ვინა GHF'L
 Q'; მწეავს] მწეავს Y; ცეცხლისა DKOF'G'L'Y', ცეცხლის GH'
 ცეცხლით IQ'.

გ. მიღრინვიდა D, მიღრინავედა F'; ბრჭკალისა DZY', ბრჭკა-
 ლითა EFGHIJKO'TF'G'I'L'R', ბრჭკალითა UA'D'E', ბჭკალითა VQ'
 ბრჭკლითა X; სისხლის DZY', სისხლსა I'; მღვრველითა I.

დ. გაუძელ] გაძუელ X, გაუძლე CZA'; მოკვალ YI', მოკვკალ-
 CHIJKO'TUVZD'G'R'Y'.

1093 (912)

„რაზომსაცა ვამპვიდებდი, ვეფხი ვერა დავამპვიდე,
 გავგულისდი, მოვიქნივე, ვქარ მიწასა, დავწევიდე;
 მამეგონა, ოდეს ჩემსა საუვარელსა წავეკიდე.
 სულნი სრულად არ ამომსდეს, რად გიკვირს თუ ცრემლთა
 ვღვრიდე!

ა. ვეფხას X, ვეფხვი F'I'L'; ვერად GKOTF'G'Q', ვერათ H.

ბ. გავგულობდი G; მოვიქნე EFIUYL'R'; ვჰქარ] მეჰქარ U, ვქარ YA'D'F'L'Q'; დაეწყვიტე BEFYL'.

გ. მომეგონა BCEF'L'Q'.

დ. სული DEFGHJUVYD'F'I'L'Q'Y'; სულად II'; ამამხდეს DIKOTUVXA'G'I'Y', ამომხდა FY, ამამხდა GHJF'L'Q'R'; რად] რას DEFGHIJKOTUVF'G'I'L'Q'R'Y', რა MXD'; გიკვირდეს HKO G'; თუ] რომ EFIJTYI',—G'; ცრემლსა DEFGHIJKOTUVZF'G' I'L'Q'R'Y'; ღვრიდე AEZA'L', ვლრიდე IXG'.

1094 (913)

„აჰა, ძმაო, მითსრობია ჭირი ჩემი, რაცა მკირდა;
სულთა დგმაცა არა მმართებს, ასრე განსვლა რად
გიკვირდა!

სიცოცხლესა გავეყარე, სიკვდილიცა დამიძვირდა“.
ესე სიტყვა დაასრულა, ემამან სულთქნა, აცატირდა.

ა. აჰა ძმაო—Y; ძმანო U; ჭირნი DEIJKOTUVZG'I'R'Y'; ჩემნი DEFJIKOTUVYZG'I'R'Y'; მკირდეს FIKOYZG'

ბ. სულთაცა U, სულის Q'; მართებს DEVZY', გმართებს L'; ასრე] ასე D'; რას I'; გასვლა] გასულსა Y, გასლვა F'L', გიკვირს I'; რად] რას DEFGHIKOUVZF'G'L'Q'R'Y', რომ I'; გიკვირდა] გიკვირდა D, გიკვირდეს FIKOYZG', ცრემლსა ვლვრიდა I'.

გ. სიცოცხლეთა I'; გავეყარე] გავსყარე X; სიკვდილიმცა J T; დამიძვირდა] დამიწვირდა R', დამიძვირდეს TIKOYZG'.

დ. დაასრულა] გაათავა GHF'L', დასრულა EIY', დაასრულეს K, დასრული X; ემამან] მწარედ JT; სულთქუნა B, სულთქუნა C, სულქმნა IUVI'R', სულ [თქნა] M*, სულთქმა L'; აცატირდეს FIKOYZG'.

* თქნა გადაშლილია.

აქა ტარიელისა და ავთანდილისაგან
ქებას მისვლა და ასმათის ნახვა

აქა—GIKF'Q'; ტარიელისაგან BCI, ტარიელისაგან DUVF'L' Y', ტარიელის D'; ავთანდილისაგან BC, ავთანდილის D', ავთანდილსა F', ავთანდილისა L'; ტარიელისა და ავთანდილისაგან~H; ქებას] ქებასა L', და—I; და ასმათის ნახვა—F'L'.

ავთანდილცა მასთანვე ტიროდა და ცრემლსა ღვრიდა;
 უთხრა: „დასთმე, ნუ მოჰკვდები, გულსა სრულად ნუ
 დასჭრი, და!

ღმერთი მაგას მოწუალებს, თუცა ჭირმან არ გაკრიდა;
 თუმც უნდოდით გასაურელად, ჰირველ ერთად არ შეგერიდა.

ა. ავთანდილცა—Y, ავთანდილისა Y'; მისთანვე D'F'L', ამას-
 თანვე G', მასთანვე Y'; ტიროდა] იტირა FY; და—G'; ცრემლთა
 JT; ღვრიდა] ღვრდა X, ჰღვრიდა I'.

ბ. მითხრა X; მოკვდები EA'F'L'Q'; დაჭრი I'.

გ. ლთა X; ;თუმცა ჰEGJKOF'G'I'L'Q'; დაგრიდა JT.

დ. თუმცა GHXYF'L'Q', თუც Z; უნდით GHQ'; უნდოდი K
 OUVYG'I', უნდათ F'L'; გასურელად X; ერდგან DIKOUVR'Y',
 ერთგან G'I'; არ] რად I; შეგყრიდა] შეგყარდა X, შეგყყრიდა D'.

სდევს მიჯნურსა ფათერაკი, საწუთროსა დაანაღვლებს,
 მაგრა ბოლოდ ღხინსა მისცემს, ვინცა ჰირველ ჭირსა
 გასძლებს;

მიჯნურობა საჭიროა, მით სიკვდილსა მიგვაახლებს,
 გასწავლულსა გააშმაგებს, უსწავლელსა გაასწავლებს“.

ა. ჰსდევს R'; ფათერაკი E; საწუთროსა D'; დაანაღვლებს EX,
 დაანაღვლებს I.

ბ. მაგრამ GHIJKOTF'G'I'L'Q'R'; ბოლოს GYF'L'Q'.

გ. საჭიროო D; მიგვაახლებს] მიგვაახლებს X, მიგვიახლებს
 Y, მგაახლებს Y', მიგვაახლებს EI, მიგვიახლებს FGHJKOUZF'G'
 I'L'R'.

დ. გასწავლილსა BEFGHF'Q', გასწავლისა L'; გაშმაგებს EI
 XI'; გაასწავლებს] გასწავლებს BEYI'; უსწავლელსა გაასწავლებს
 გასწავლილსა (გასწავლულსა I) გააშმაგებს IKOG'R'.

იტირეს და გაემართნეს, ქვაბისაკენ თავნი არნეს;
 რა ასმათმან დაინასა, განაღამცა გაუსარნეს!
 მოეგება, მოტიროდა, ცრემლმან მისმან კლდენი ღარნეს,
 აკოცეს და აცატირდეს, კვლა ცნობანი ააქარნეს.

ა. იტირეს] ატირდეს EHUD'F'L', ცხენსა შესხდეს R'; გაემართნენ J, გაემართეს Y, გაემარნეს G'; ქვაბისაკე E, ქვაბისაკენ JI'; თავი J; არეს I.

ბ. ასმათმა R'; დაინახა] გაიგონა E, დაინახნა CD'; გაღანამცა BDEFGHIJKOTUYZD'F'G'I'L'Q'R'.

გ. მოეგება] გაეგება E; ცრემლმან] თვალმან F'L'Q'; ცრემლმან მისმან ~IKOZG'R'; კლდენი] ქვანი F, ქვა Y, ცრემლნი F'L'Q'; ღარნეს] ღრნეს Y, ღვარნეს F'L'Q'.

დ. აცატირდნენ J; კვლა] კვლავ DGHJKOTUVYZF'G'I'L'Q'Y', ცან I, ვსცან R'; ცნობას Y, ცნობანა L'; ააქარნეს X, აააქარნეს Y.

ასმათ თქვა: „ღმერთო, რომელი არ ითქმი კაცთა ენითა,
 შენ სარ სავესება უოველთა, აღგვავესებ მზევებ ფენითა;
 გაქო, ვით გაქო, რა გაქო, არ-საქებელო სმენითა!
 დიდება შენდა, არ მომკალ ამისთვი ცრემლთა დენითა!“

ა. ღმერთო] ჰე ღმერთო ერთო Y; ითქვმი AD', ითქმის G'I'.

ბ. სავესები Y; სავესება უოველთა ~J; უოველთა] სოფლისა F; აღგვავესებ D, აგვავესებ FGKOYG', ალავსებ HJT; მზეებრ BC DFGHIJKOTUVYZF'G'L'Q'R'Y', მზაებრ E, მზეებრ II', მზევეებრ X, მზეებ D'; ფენითა] ფრფენითა J'T, მფენითა Y.

გ. ვით] რა J'T, ვითა Y'; რა] არ CE, ვით J'T; არ-საქებელო] ძნელად სათქმელო HKOG'; საქებელო] ითქმი კაცთა EFIYZ, საქებარო U; სმენითა] ენითა BCEFIYZ; არ-საქებელო სმენითა] შენ სუფევ ზესთა ზენითა J'TR'.

დ. მამკალ DFGHIJKOTUVZF'G'I'L'Q'R'Y'; ამისთვის BCII T, ამათთვის DEFHGKOUVYZF'G'I'L'Q'R'Y'.

ტარიელ იტყვის: „აჰ, დაო, მით ცრემლი აქა მდენია, საწუთრო ნაცვლად გვარეტებს, რაც ოდეს გაგვიცინია, პეელია წესი სოფლისა, არ ახლად მოსასმენია. ვა შენი ბრალი, და თუ არ, სიკვდილი ჩემი ღხინია!

ა. ტარიელს I; იტყვის] ეტყვის BDFGHIJK'TUVYZD'F'G'I' L'Q'Y', ეტყვას X, უთხრა R'; ჰე DEGH'IJKOTUVYZF'G'I'L'Q'R' Y', აჰა F; დაეო KOT; მით] ვით G'F'L'; ცრემლნი JD'; მდინია CD, დამიდენია JT.

ბ. საწუთროს H; ნაცლად I; გვარეტებს] გვატირებს CDEH JKOTUVYZF'G'I'L'Q'Y', მატირებს FIR'; ოდენ DEFGHIJKOTUY ZF'I'L'Q'R'Y'; გაგვიცინია] მამილხენია F, გამიცინია IR', გაგვიცინია X, გაგვიცენია I'.

გ. ძველი DEFGHIJKOTVYZF'G'I'L'Q'R'Y'; წესია DEFGHI JKOTVYZF'G'I'L'Q'R'Y'; ახლად] ახლა EGH, ჩვენზედ JT, ახალ F'L'Q'; მოსასმენია] დანაეინია JT, მოსასმინია GDUV, მონასმენია FI', მომისმენია IYR'.

დ. ვაი ABCDEFGHIJKMO'TUVXYZD'F'G'I'L'Q'R'Y'; შენა X; ბრალი] გაყრა KOG'; და] დაე EFR', დაო F'L'Q'; თუ არ] თუ არა CX, თვარე DUVZY', თვარა EYI', თვარემ FR', თვარ G'F'L'Q', თვარემ და IJT, თვარა და KOG'; და თუ არ] შენ დაო H; ღხენია I'.

1100 (919)

„სწუროდეს, წუალსა ვით დაღვრის კაცი უშმაგო, ცნობილი? მე თვალთა ჩემთა, მით მიკვირს, რად ვარ ცრემლითა ღტობილი!

უწუალობა ჰკლავს, წუალი სდის, აროდეს არ გახმობილი! ვა წასდა ვარდი ჰობილი, ვა მარგალიტი წუობილი!“

ა. წუუროდეს I'; ვით] ვინ DEFGHIJKTUVZF'I'L'Q'R'Y'; დაჰღვრის I'; უშმაგო] უცნობო R', უშმაგოდ CI.

ბ. თვალი I; ჩემთა მით ~ X; მით] ვით L'; მიკვირს] მიკრავს E, მიკვარს X; რად] ვით JT, რათ L'; ცრემლთა Z; ღტობილი] ღბობილი E.

ბ. უწყლობა] უწყლობა DEKMOTYG'I, უწყლობა FJV, უწყლოვობა G, უწყლობა H, უწყალობა I, უწყლოება F'L'Q'; ჰკლავს| + და EKMOTYG'I, მკლავს IR', კლავს F'L'Q'; წყალ Z; დის EI, ზდის I', მდის R'; აროდეს] აროდის C, ოდენს R'; გახმობილი] გახმობილი G.

დ. ვაი ABCDEFGHIJKMOTUVXYZD'E'G'I'L'Q'R'Y'; პობილი] კოკობი F; ვაი ABCDEFGHKMOUVXYZD'F'G'I'L'Q'R'Y', და IJ; მარგარიტი R'.

რუსთველოლოგიური მიეხანი

(საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტის სერია. საერთო რედაქტორი—აღ. ბარამიძე, სწავლული მდივანი — ი. მეგრელიძე).

1. № 1 — „ვეფხისტყაოსნის ხელნაწერთა ვარიანტები; ნაკვეთი I.

[პომის ურცესი რედაქციის სტროფები 1—555], გამოსაცემად მოახი-
და სოლ. ყუბანი შვილიშვილი, თბ., 1961, 284 გვ., 1 მ. 2 კ.

2. № 1, ნაკვეთი II [წინამდებარე წიგნი].

3. № 1, ნაკვეთი III [სტროფები 1001—1658],
გამოსაცემად მოამზადა მ. გუგუშვილი [წარმოებაში].

4. № 1, ნაკვეთი IV [სტროფები 1659—2126],
გამოსაცემად მოამზადა ივ. ლოლაშვილი (მზადა დასაბეჭდად).

5. № 2 — „ვეფხისტყაოსნის“ ძირითად გამოცემათა ვარიან-
ტები“.

[მზადდება დასაბეჭდად].

6. № 3 — ივ. ლოლაშვილი, „რუსთაველი და თამარის ისტო-
რიკოსთა ეინაობის პრობლემა“,

თბ., 1961, გვ., 88, ფ. 31 კ.

7. № 4 — გუგოლ ბერიძე, რუსთველოლოგიური ეტიუდები,
რედაქტორი პროფ. ს. ყაუხჩიშვილი, თბ., 1961, VIII+320 გვ.

ВАРИАНТЫ

рукописей поэмы Руставели «Витязь в тигровой шкуре»

часть II

(на грузинском языке)

Издательство Академии наук Грузинской ССР
Тбилиси — 1961

დაიბეჭდა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის
სარედ.-საგამომც. საბჭოს დადგენილებით

გამომცემლობის რედაქტორი ს. ჩიჩუა
ტექრედაქტორი ნ. ჯაფარიძე
კორექტორი ნ. ცხვირავაშვილი.

გადაეცა წარმოებას 22.5.1961; ანაწყოების ზომა 6×10 ; ხელმოწერილია
დასაბეჭდად 30.11.1961; ქალაქის ზომა $60 \times 92^{1/16}$;
ქალაქის ფურცელი 9,1; საბეჭდი ფურცელი 18,2; საავტორო
ფურცელი 18,67; სააღრიცხვო-საგამომცემლო ფურცელი 13,90;
შეკვეთა 760; ტირაჟი 500
ფასი 1 მან. 2 კაპ.

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის გამომცემლობის სტამბა,
თბილისი, გ. ტაბიძის ქ., № 3/5